

અમદાવાદ, રાયજીડમા સસ્તું સાહિત્ય મુદ્રણાલયમા
, લિપ્તુઃ અખડાનંદના પ્રજાંધથી મુદ્રિત

હે પ્રભો !

હે પ્રભુ ! તમે એક છો, અખંડ છો, અનંત છો. વ્યાપક છો, નિર્વિકાર છો, અર્વાધાર છો, સકળ વિશ્વના સ્વામી છો અને સર્વ શક્તિમાન છો. તમે સર્વ શુભોના નિધિ છો, તમે દયાના સાગર છો અને તમે અધમ ઉદ્ધારણુ છો તમારો મહિમા અગાધ છે, તમારું હૃદય અપાર છે, તમે સત્ત્વોના સત્ત્વ તથા દેવોના પણુ દેવ છો અને તમારી અકળ ગતિના પાર કોઈ પાત્રી શક્તું નથી. હે મહામંગલકારી અખંડ સન્નિધાનંદ ! હે પરમ દુષણુ પવિત્ર પિતા મહાન ઇન્દ્ર ! આપના એવા શુભો અને મોટાઈમાં અમારું મન લય કરવા માટે તથા આપની સત્ય સેવા કરવાને ખાતર શુદ્ધ અંતઃકરણના પ્રેમપૂર્વક હૃદયરોહિણી વાર આપને અમે હંડવત્ પ્રણામ કરીએ છીએ.

મહાત્માજી ભજન ગાય છે:—

અમે ભજીએ છીએ ભગવાન-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 તેમાં તમને નથી નુકસાન-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 મળી ભાગમાં કરીએ વેપાર-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 તેમાં ખોટ નથી તલભાર-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 પુરો પ્રેમ ધરી કરી ઉર-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 જીવું હોયે હરિની હજુર-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 કરી લેવું જો હોયે કલ્યાણ-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 રૂડો રીઝવેવો હોયે રામ-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 છે જાદવ નથી પુરું કામ-આવી બેસો અમારી પાસે રે;
 કરશે તમારું ભગવાન-આવી બેસો અમારી પાસે રે.

પ્રકાશકનું નિવેદન

ધર્મ, નીતિ, ભક્તિ ઇત્યાદિ વિષયનાં ઉપયોગી પ્રતોપાળા આ પુસ્તક-
ની બારમી આવૃત્તિ દોઢ વર્ષમાં બધી જગ્યાથી આ તેરમી આવૃત્તિ પણ
બનતા સંશોધન તથા મૂલ્યના પદાગ્રપૂર્વક નીકળી છે.

આગામી ૧૧ સં. ૧૯૮૨

આગલી ૧૨ મી આવૃત્તિના નિવેદનમાંથી

આ 'ભગવતસાગર'ની મોળના મુળમના નરનારાયણના ગદિની
ભગવત મંડળીના ઉપદેશક ભક્તરાજ ધીમદવજી મદારાજ નરથી યએલી
છે. આમાંનાં ભગનો વગેરે એ મંડળીમાં તેમજ અન્ય મંડળીમાં તથા
દરિજનોમાં છૂટથી ગવાય છે. આવા બદોળા ઉપયોગને લીધે આ પુસ્તકની
અનેક આવૃત્તિઓ નીકળી ચૂકી છે. એ પૈકી એ આવૃત્તિઓ આ સંસ્થા
તરફથી પણ નીકળી હતી. એ પછી પણ આવૃત્તિઓ નીકળતી ચાલી
તેમ તેમ એમા ઉક્ત ભક્તરાજ નરથી સારાં સારાં ભગવત, લાવણી
વગેરેનો ઉમેરો થતો રહેવાથી વધુ કદ પણ વધતું ચાલ્યું છે; પરંતુ મોટી
સંખ્યામાં છપાવવા વેગવાની વ્યવસ્થાને જાણે એ આપરી-દાખલા
તરીકે તેની છેલ્લી આવૃત્તિ-તેની છાપેલી રૂ. ૧૫ ની કિંમતે પણ સર્વ
કોઈને મળી શકતી નહિ. એ મુદ્દેલી દૂર થઈ આ પુસ્તક પાછું સર્વ
કોઈને સારા આકારમાં અને સસ્તામાં મળી શકે એવા હેતુથી તથા
ધીમદવજી મદારાજની પાસે તેમાં પૂર્ણ સમતિ મળવાથી આ ૧૨ મી
આવૃત્તિ આ સંસ્થા તરફથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે; અને બનશે
ત્યાં સુધી હવે પછીની આવૃત્તિઓ પણ આ સંસ્થા પ્રસિદ્ધ કરતી રહેશે.

આમા ભગનો વગેરે સર્વ આગલી આવૃત્તિ પ્રમાણેજ આપ્યાં
છે. કેટલોક આવશ્યક સંશોધન પણ કરાયું છે; છતાં જુલોનું શુદ્ધિપત્ર
છેવટે અપાયા મુજબ સુધારી લઈનેજ વાંચવા લક્ષ્યમણ છે.

સંતવાણીના આ નાના જેવા સગદની આટલી બધી આવૃ-
ત્તિઓ નીકળી, એજ એ વાણીની મદત્તા અને તેની ચૂંટણીની ઉપકા-
રકતા દર્શાવી આપવાને પૂરતું છે. વિ સં. ૧૯૮૦, જ્યેષ્ઠમાસ

સામાન્ય સાંકળીયું

પદ	પાતું
સત્સંગવિષે	
૧ મહાપદ લાધ્યું રે જોને	૧
૨ સુખ કહ્યું ન જય	૧
૩ જિને ન કિયો સત્સંગ	૨
૪ સંતો અમે વહેવારીઆ	૩
૫ જોને ઘેર હરિજન હરિજશ	૩
૬ માનો મળી છે મોટી વાત	૩

ગુરુવિષે

૭ હરિગુણુ બાર બાર ગાતા	૪
૮ દેખ્યા હોય તો કહી બતલાવો	૪
૯ સદ્ગુરુના તે શબ્દ	૫
૧૦ સદ્ગુરુએ અમને મારેલ	૫
૧૧ સદ્ગુરુ સ્વામીને વીનવું	૫
૧૨ મારી રે કટારી સતો	૬
૧૩ આજે આનંદ ગુરુ	૬
૧૪ મારા મારા મારા ગુરુજી	૭
૧૫ સદ્ગુરુ સગે રહીએ રગે,	૭
૧૬ સદ્ગુરુ સરજનહાર રે	૮
૧૭ તમે ખુબ ખબર કરી	૮
૧૮ જીને કીયા બ્રહ્મસે નેડા	૯
૧૯ અખ મોયે ઘટમે પ્રગટી	૧૦
૨૦ સદ્ગુરુ નિરવાણી, નિરં	૧૦
ગરુગમ વિનારે, આતમ-	૧૦

પદ	પાતું
ધર્મસ્વરૂપવિષે	
૨૨ તુ અગાધ પરબ્રહ્મ	૧૧
૨૩ તુ અગાધ તુ અગાધ	૧૧
૨૪ એસા દેશ હમારા સાધો	૧૨
૨૫ હમ સાકાર ઉપાસીવે	૧૨
૨૬ હમ તો કૃષ્ણ છખીલો	૧૩
૨૭ તુ તો ન્યારો રહીને ખેલેરે	૧૩
૨૮ એહી હમારે શ્રીનાથજી	૧૪
૨૯ એ છે નિરાકાર સાકાર	૧૪
૩૦ કયા જીવ કયા જમદીશ	૧૫

સંતવિષે

૩૧ સંતનકે સગ લાગ રે	૧૫
૩૨ મળે જીવનુક્ત હરિતણુ	૧૫
૩૩ ઓ ભાઈ રે, શાન્તિ-	૧૬
૩૪ સાધુ તે જનનો સગ	૧૭
૩૫ નંદ નંદનકે પ્યારે	૧૭
૩૬ ધન્ય આજ ઘડી	૧૮
૩૭ હારે હરિવસે હરિનાંજનમા	૧૮
૩૮ વહાલા રે સતને જય	૧૯
૩૯ મળે તો મને હરિજન	૧૯

લક્ષ્મણવિષે

૪૦ તાદશીજન તેને બાણીએ	૨૦
૪૧ ધન્ય ધન્ય એ સત	૨૧
૪૨ સાચા સંત તે દુઃખદે તેને	૨૧

૫૬	પાનું	૫૬	પાનું
અસ્તિવિષે		૬૬ ગજન મેમ કરતો નથી	૩૨
૪૩ સંતો ભક્તિરૂપી	૨૨	૬૭ દેવોને છે દુર્લભ જોયો	૩૩
૪૪ ભક્તિ મદા બળપત્ની રે	૨૨	૬૮ દરિભક્તિ કરના રે	૩૩
૪૫ ભૂતળ ભક્તિ પદારથ	૨૨	૬૯ દરિમેં મોહ નદિ ખડા	૩૪
૪૬ જગત્તોડા પરિમાલ	૨૩	૭૦ બ્રીહત્તું કાંઈ ન વળે રે	૩૫
૪૭ કલ્યાણ વ્યાસનો ૬ ખ	૨૩	૭૧ લેલ લગાડી રામને જયો,	૩૫
૪૮ રામ રતન મન પાળો	૨૪	૭૨ દરિ ભક્તિને તો આવે	૩૫
૪૯ મન નેત્રે દરિશુભ ગાયા-	૨૪	૭૩ હવે તેં દરિ ન સમર્થા	૩૬
૫૦ નિર્ગળ ભક્તિ પદારથ	૨૫	૭૪ રામાડે તું બળતો નથી	૩૭
૫૧ ગોવિંદ વિષો ગોલ,	૨૫	૭૫ કહો ખડો કાઈ ચેતો ને	૩૮
૫૨ રામ રમકડું જડીયુ	૨૬	૭૬ લેખનથી મગદરી મન	૩૮
ભક્તિમાં શરમ ન કરવાવિષે		૭૭ સર્વ તત્ત્વને ભક્તિ	૩૯
૫૩ તમે તામ તારાપણું રે	૨૬	૭૮ બલ મન ગોવિંદા	૩૯
૫૪ ભાવે બળતાં તે ત્રિભુવન	૨૭	૭૯ મગર સગર મન રયામ	૪૦
ભક્તિ મૂશળોની છે તે વિષે		૮૦ બળેને ભગવાનને પછી,	૪૦
૫૫ ભક્તિ ગરવીગરી સાચી	૨૭	૮૧ દરિદ્રાસા દરિદ્રાસા,	૪૧
૫૬ દરિનો મારગ છે શરનો	૨૮	ભક્તિ જલદી કરવાવિષે	
૫૭ દરિસ એથે રે મૂલ છે	૨૮	૮૨ દરિ બળ્યાનું દાણું,	૪૧
૫૮ વરમાળા તો વિદ્યવરની	૨૯	૮૩ કાયા છે ત્યામુધી	૪૨
૫૯ કાઈ કહે તેને કહેવા રે	૩૦	૮૪ બ્યાલગી આતમા અંગમા	૪૨
૬૦ નિંદા મારી ભવે કરો રે	૩૦	૮૫ તારી કાયા નગરમાં રે,	૪૩
૬૧ જે દુઃખ થાય તે થાજે રે	૩૧	૮૬ વારં વારે મનજો નદિ	૪૩
૬૨ હવેને સાટે રે માળા	૩૧	માતવિષે	
ભજનની જરૂરીઆતવિષે		૮૭ કંઈયુ ચોટ છે કાળની રે	૪૪
૬૩ ભજનવિના હવડા દુઃખી	૩૧	૮૮ તારા મનમા જાણે છે	૪૫
૬૪ દરિ નલિ ગાયો	૩૨	૮૯ તારે માથે નગારા મ્હોતનાં	૪૫
૬૫ ગોવિંદ ગાય મન ગોવિંદ	૩૨		

૫૬ પાનું
૯૦ જે વિચારીને જીવ હૃદયે મા ૪૬

૯૧ મારો હંસલો નાનો ને ૪૬

જગતના મિથ્યાપણાવિષે

૯૨ સખી જન જગત વહેવાર ૪૭

૯૩ ચેત પ્રાણીઆ નરકની વાટે ૪૭

લયલીનતાવિષે

૯૪ મુને વધાયુ વહાલાજીની ૪૮

૯૫ ધન્ય ઘડી ધન્ય દહાડો ૪૯

૯૬ રામબાણુ વાગ્યા હોય ૫૦

૯૭ રે સગપણુ હરિવરનુ સાચું ૫૦

૯૮ વરીએ તો શામળીઓ ૫૧

૯૯ વરીએ શામળીઆ વરનીપર

૧૦૦ મારે વર તો વિકલને ૫૨

૧૦૧ ઘેલાં અમે લલે થયા ૫૩

૧૦૨ વહાલા લાગો છો વિશ્વાં ૫૩

૧૦૩ મારે આવ્યો અલાકિક ૫૪

૧૦૪ બાળી કાઢી જગતની ૫૪

૧૦૫ લેહ લાગી મને લેહ ૫૫

૧૦૬ લેહ લાગી મુને તારી ૫૫

૧૦૭ રસ અગમ અપાર ૫૬

૧૦૮ રોમે રોમે ચઢે રામરસ ૫૭

૧૦૯ ગુરુ મારે અગમ તીરથ ૫૭

૧૧૦ ગુરુ મારે નજરે મોતી ૫૮

૧૧૧ એ કહેતા જોજો- ૫૮

૧૧૨ અનુલવીને એકલું- ૫૯

સુરતા લાગી રે જોની, ૫૯

૫૬ પાનું

૧૧૪ હરિમહિમા મોટા જન ૬૦

૧૧૫ ઓધવ ક્યારે આવશે ૬૦

૧૧૬ જોને આ પ્રાણુ આધાર ૬૧

૧૧૭ રામસલામાં અમે ૬૧

૧૧૮ મારા નાથના નેણા ૬૨

૧૧૯ લજનધુન ખૂબ લગી ૬૩

૧૨૦ અખંડ વરને વરી ૬૪

૧૨૧ એવો અખંડ અમર વર ૬૪

૧૨૨ રામ અમલ રગ ૬૫

૧૨૩ કયા ખોલે ? અખ કયા-૬૫

૧૨૪ જે કોમ્ પિયે પ્રેમકા ૬૫

૧૨૫ મુખડાની માયા લાગી રે ૬૬

૧૨૬ આજ ગગનમંડળમાં ૬૬

૧૨૭ એવી મહાપદકેરી વાત રે ૬૭

૧૨૮ મુને લહેર રે લાગી ૬૭

૧૨૯ ધન્ય આજની ઘડી ૬૮

૧૩૦ સખી આજ અમારે ૬૮

૧૩૧ આજ ઓપી રહ્યું છે ૬૮

૧૩૨ હું તો પરણી મારા ૬૯

૧૩૩ જોઈ વિચારી હું વરી છું ૭૦

૧૩૪ આનંદકારી અખંડ ૭૦

૧૩૫ સૂતા ખેડા શામળીઆજી ૭૧

૧૩૬ પાણીમેં મીન પીયાસી ૭૧

૧૩૭ અમે આવ્યા તમારે ૭૧

શ્રીકૃષ્ણજન્મવિષે

૧૩૮ કાહે ન મગળ ગાવે ૭૨

પદ	પાત્ર	પદ	પાત્ર
૧૩૬ આપણ વડી આદમ	૭૭	૧૧૩ મોઢી મમરત રાજા	૮૫
૧૩૭ નંદવનામાનાં બાગ	૭૮	૧૧૪ દરિ અજનાં મણુ	૮૬
૧૩૮ બાગ બાં નજની	૭૯	૧૧૫ કામ્નો બાર ન રાજે	૮૬
૧૩૯ બાગ મળી કું તો	૮૦	૧૧૬ જે જન એધા મોઢે	૮૭
૧૪૦ બાગે બાગે નંદવને	૮૧	૧૧૭ કામ્નોની ત્રીઠ કપાં	૮૭
૧૪૧ કુનારો આરતી શીકુખ બા	૮૨	૧૧૮ એધાબાગે એને તે અમે	૮૮
શ્રીકૃષ્ણલીલાવિષે		૧૧૯ પાનાના જનને હાથે	૮૯
૧૪૨ જા જા કુખ, કમળ બા	૮૩	અર્પણવિષે	
૧૪૩ જન વદાલું વકું	૮૪	૧૨૦ સુખ છે તમારા મનુમાં	૮૯
૧૪૪ હારે મ્ય દેરો ગોકુળ	૮૫	૧૨૧ માગ પગતે પડજો પાળી	૯૦
૧૪૫ મારી બાળપણની પ્રીતુ	૮૬	૧૨૨ અમી સીતારામ કૃપા	૯૦
૧૪૬ એપીજનતા રે પ્રાપ્ત	૮૭	૧૨૩ ગમ પીવાના કુમુદમારા	૯૧
૧૪૭ પ્રદાવનતો રે ગંદ	૮૮	ભગવદ્દશાવિષે	
૧૪૮ ગોકુળ વહેલા પધારજો	૮૯	૧૨૪ રામ રાજે તેમ રીધે	૯૧
૧૪૯ નિત્ય નિત્ય ભજીએ તાડ	૯૦	૧૨૫ સુખ દુઃખ મનમા ન	૯૨
૧૫૦ મળી આજરો વાગે	૯૦	૧૨૬ દરિજન થકને હાથુ	૯૩
૧૫૧ સરદ દેન સુંડ ગી	૯૦	૧૨૭ પ્રભુએ ધારુ હોય	૯૩
૧૫૨ બેતીવજમા વાતો એવી	૯૧	૧૨૮ જીવ તું શીદને ચિના	૯૪
૧૫૩ મધુરામા દરિને જાયા	૯૧	૧૨૯ પ્રભુને અમે તે સમે	૯૪
૧૫૪ રે એધા શુ રે થયુ	૯૨	૧૩૦ ગમ ન પડે નરને	૯૫
૧૫૫ વદાલા જીવડો મારો	૯૨	૧૩૧ શ્રીજી હો મો ભલી કરેગે	૯૬
૧૫૬ ગોકુળીયું છોટું ગામડીયું	૯૩	દુઃખવિષે	
૧૫૭ એધા સ્વામા રે	૯૪	૧૩૨ નાથવિના સંકટ કાણુ	૯૭
ભગવદ્દશાવિષે		૧૩૩ સંકટ સર્વે દરો	૯૭
૧૫૮ મેં ભરોસે આપને રામકે	૯૪	૧૩૪ મોઢાદર દુઃખડાં કાપો રે	૯૮
૧૫૯ રામ સમરતા રે કાંઈ	૯૫	૧૩૫ મુને ધડી નથી વિસરતા	૯૮

૫૬ પાનું

૧૮૬ દુસરો કેન સુખદાઈ ૯૯
પ્રાર્થનાવિષે

૧૮૭ વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર ૧૦૦

૧૮૮ દીનનો દયાળ છોડી ૧૦૦

૧૮૯ અભિવદન બ્રહ્મપદે ૧૦૧

૧૯૦ શરણુ ખડે છે તમારું ૧૦૧

૧૯૧ હરિજેવો તેવો હું દાસ ૧૦૨

૧૯૨ અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા ૧૦૨

દીનતાવિષે

૧૯૩ અપરંપાર પ્રભુ અવગુણુ ૧૦૩

૧૯૪ અપરાધો અમારા પ્રભુ ૧૦૩

૧૯૫ અપરાધ ક્ષમા કરો ૧૦૪

૧૯૬ મારીગતિ કેમ કરશો ? ૧૦૪

૧૯૭ શ્રીવક્ષલ વિઠ્ઠલ શ્રીજી ૧૦૪

૧૯૮ કેન કુટિલ ખલકામી ૧૦૫

૧૯૯ સકળ વિશ્વના નાથ ૧૦૫

૨૦૦ ચાકર રાખોજી રે ૧૦૬

ધૈર્યનાં વખાણુવિષે

૨૦૧ જોને જગત કરતાર ૧૦૭

૨૦૨ નથી રે અબપુરું મારા ૧૦૭

૨૦૩ તમે સર્વ સસાર ૧૦૮

૨૦૪ પ્રભુ છો મંગળકારી રે ૧૦૮

૨૦૫ સર્વે ગુણુ સંપન્ન ૧૦૯

૨૦૬ જય જગપાળ દયાળ ૧૦૯

૨૦૭ જય જય જગતકર્તાર ૧૧૦

૨૦૮ પ્રભુ દીનદયાળ ૧૧૧

૫૬ પાનું

૨૦૯ દયાળુ જગસર્જનહાર ૧૧૧

૨૧૦ પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન ૧૧૧

૨૧૧ મંગળ છે નામ તારું ૧૧૨

૨૧૨ કૃપાસિધુ ઇશ એક ૧૧૨

૨૧૩ જીરે સુંદર શ્યામ ૧૧૩

૨૧૪ પરબ્રહ્મ અનંત અપારા ૧૧૩

૨૧૫ તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો ૧૧૪

૨૧૬ છો અજર અમર ૧૧૫

૨૧૭ અહો વિશ્વપતિ ૧૧૬

૨૧૮ નમસ્તે નમસ્તે ૧૧૬

૨૧૯ જે છે એક અખંડ ૧૧૭

૨૨૦ વંદું હું પરમેશ ૧૧૭

૨૨૧ ઓ પ્રભુ તુ કરુણાકર ૧૧૭

૨૨૨ હારી રહ્યા મનમાહી ૧૧૭

૨૨૩ જય સુખદાયક ૧૧૭

૨૨૪ જયદેવ, જયદેવ, ૧૧૮

૨૨૫ તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા ૧૧૮

પ્રભુકૃપાની યાચનાવિષે

૨૨૬ કૃપા વિના પ્રભુજી ૧૧૯

૨૨૭ કૃપા કરો કીરતાર ૧૧૯

પ્રેમવિષે

૨૨૮ પ્રેમની વાત છે ન્યારી ૧૨૦

૨૨૯ પ્રેમનો પથ છે ન્યારો ૧૨૦

૨૩૦ જે કાંઈ પ્રેમ અંશ ૧૨૧

૨૩૧ વહાલો મારો સાચાનો ૧૨૧

૨૩૨ વહાલો પ્રેમને વશ ૧૨૨

પદ	પાનું	પદ	પાનું
૨૩૩ મેં તો દરિયાનું ગાયત્રી ૧૨૨		અભિમાનવિષે	
૨૩૪ હીલ લગાય રામ ૧૨૨		૨૫૪ મર્વ દિયો સોઈ નર ૧૩૪	
૨૩૫ મોરલી વાગી મને ૧૨૩		૨૫૫ મનકર દિલ પતિવારો ૧૩૪	
૨૩૬ મળ્યા પ્રેમ રોનો ૧૨૩		ટાંગીભક્તવિષે	
૨૩૭ લાખો પ્રેમ પ્રીતમનો ૧૨૪		૨૫૬ લુહા લુહી ન જાણો ૧૩૫	
નામમાહાત્મ્યવિષે		૨૫૭ વૈષ્ણવ નથી યોગે રે ૧૩૫	
૨૩૮ નામદો મદિમા ૧૨૪		૨૫૮ અરે શું મમજ્યો વૈષ્ણવ ૧૩૬	
૨૩૯ નામ સુધારસ સાર ૧૨૪		૨૫૯ પ્રભુ લને પ્રસન્ન તે કેમ ૧૩૭	
૨૪૦ કૃષ્ણ રામા રામા રામા ૧૨૫		૨૬૦ શીતારામને બહુને ૧૩૭	
૨૪૧ શ્રીનાથજીના નામસમાન ૧૨૫		૨૬૧ મારે આજે આનંદનો ૧૩૮	
૨૪૨ મને વડાજી વડાજી ૧૨૬		૨૬૨ જોધારોને રે અમારો ૧૩૮	
૨૪૩ બજ રામ રામ રામ ૧૨૭		૨૬૩ મારી હુંડી સ્વીકારો ૧૩૯	
સ્મરણવિષે		૨૬૪ પ્રભુ પાલવ પદ્મીને ૧૪૧	
૨૪૪ સુગન્ધિના સુખ નદિ ૧૨૭		૨૬૫ જગમાં નરનારીને ૧૪૨	
૨૪૫ નારાયણનું નામ લેને ૧૨૮		૨૬૬ જોવી મીરાં પૂર્વજન્મની ૧૪૩	
૨૪૬ દરિનામ જિના નર ૧૨૯		માયાવિષે	
૨૪૭ શ્રીરામ કહેનેછી મજા ૧૨૯		૨૬૭ માયા નજીને જીવ ૧૪૮	
૨૪૮ પી જરે છુટી નામકી ૧૩૦		૨૬૮ દરિની માયા મદા ૧૪૯	
૨૪૯ રામ સમક્ષની માળા ૧૩૦		૨૬૯ દરિ હું શું કહું રે ૧૪૯	
પરમાર્થવિષે		૨૭૦ નિઝે કરો રામનું નામ ૧૫૦	
૨૫૦ તું તીર્થમા જ્યા ત્યાં ૧૩૧		સાધારણ નીતિવિષે	
૨૫૧ ચિરહીને કોઈ આ દામ ૧૩૨		૨૭૧ ભાવે કરી ભક્તો તમે ૧૫૧	
વ્યભિચારવિષે		૨૭૨ ભાવથી પ્રભુ ભળે ૧૫૧	
૨૫૨ ધિક ધિક તારો ૧૩૩		જીવને છેલ્લી શિષ્યામણુ	
૨૫૩ તમે પાછાને વળાવો રે ૧૩૩		૨૭૩ સો પાતનકી એકજ ૧૫૨	

પદ	પાત્ર
૨૭૪ હવે કહેવું જોઈએ તે	૧૫૨
સૌનું ભલું ઇચ્છવાવિષે	
૨૭૫ દુનિયાનાં દુઃખ નિવારે	૧૫૨
૨૭૬ સૌનું કરે કલ્યાણ	૧૫૩
૨૭૭ શાંતિ શાંતિ શાંતિ	૧૫૪
૨૭૮ ધડપણુમા ગોવિંદ ગાથુ	૧૫૪

એકાદશીવિષે

૨૭૯ ધન્યએકાદશી એકાદશી	૧૫૫
૨૮૦ એલા આલો ગુરુને ઘેર	૧૫૬
૨૮૧ ધર્મ હી તે પાયો, યે ધન	૧૫૬
૨૮૨ સકળ હસમેં રે રામ	૧૫૭
૨૮૩ જય શ્રીવલ્લભ જય શ્રી	૧૫૭

રક્ષાબંધનવિષે

૨૮૪ આજ બળેવ દિવસ	૧૫૮
૨૮૫ મોહનવરને બાધે માતા	૧૫૯

પવિત્ર એકાદશીવિષે

૨૮૬ પુણ્ય પવિત્ર એકાદશી	૧૫૯
-------------------------	-----

હિંડાળા-પારણાવિષે

૨૮૭ બાલુડે વેશ માથે	૧૬૦
૨૮૮ ઝુલત કુંજ વિલાસી	૧૬૦
૨૮૯ આહો માગ લે રાજ	૧૬૦
૨૯૦ શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ	૧૬૧
૨૯૧ આલો આલો સાધુના	૧૬૨
૨૯૨ માર મન મોહું રે	૧૬૨
૨૯૩ અમારે ગુરુએ આપી	૧૬૨

પદ	પાત્ર
૨૯૪ કિયો ગોપાલકો સખ	૧૬૩
૨૯૫ લાગોનિયા પાયા	૧૬૩
૨૯૬ આહી જતો આમચ્યા	૧૬૪
૨૯૭ મત સોના મુસાફિર	૧૬૪
૨૯૮ જો જન ધ્યાન ધરે	૧૬૪
૨૯૯ ગળનંદ સમરીએ	૧૬૪
વૈષ્ણવ ઇત્યાદિવિષે	
૩૦૦ વૈષ્ણવ જન તો	૧૬૫
૩૦૧ ઓધવજી અબળા તે	૧૬૫
૩૦૨ હરિજન આવો	૧૬૭
૩૦૩ શિવ જોગી જશ ગાયો	૧૬૭
૩૦૪ કોઈપર ક્રોધ ન કરશે	૧૬૮
૩૦૫ ગુણ અને અવગુણો	૧૬૯
૩૦૬ શી શોભા ને શો સાજ	૧૭૧
૩૦૭ સંતો આવો અમારા	૧૭૩
૩૦૮ પ્રથમ વર્ણાશ્રમધર્મ	૧૭૩
૩૦૯ અધુરી આશે ન હોય	૧૭૪
૩૧૦ આવી રૂડી શરદપૂનેમની	૧૭૪
૩૧૧ જનના સકલકલ્યાણનો	૧૭૫
૩૧૨ તમે રે ઉદ્ધવજી અમને	૧૭૫
૩૧૩ તમે રે માન્યો છે	૧૭૬
૩૧૪ આટલો સદેશે મારા	૧૭૭
૩૧૫ કામ ન સૂઝે મારી-	૧૭૭
૩૧૬ જય શંકર દેવા	૧૭૮
૩૧૭ સાચી પ્રીતિ તે શ્યામ	૧૭૯
૩૧૮ કામણી ઉશે કંધારે	૧૮૦
૩૧૯ જયજય રામકૃષ્ણહરિ	૧૮૦
૩૨૦ રવીસાહેબે કીયા	૧૮૦

જ્ઞાનભક્તિની લાવણીઓનું સાંકળીયું

નર તન પાપ જ્ઞાન દર મેલે છન્ને' વેા કરવાર મિલે	૧૮૧
રામકૃષ્ણકા સુમરન કરનેમે પાનક સંગ જાતે દે	૧૮૨
બના દે રહના નદિ મરના ખીસવા ખીન	૧૮૩
દમ પર દમ દર ભજન, નદિ બદોસા દમકા	૧૮૪
દર જગે પે' દેખા, કદો નળી' તુ દેખા	૧૮૫
વિષ્ણુ પિલ રવા બાગ, છસમે' આદમણી શુભજરી	૧૮૭
નદી' મિલે દરિ મન ત્યાગે નદી' મીલે રામકા જન સન્ને	૧૮૮
જો કદના 'દમ કરને' વેા દુઃખ ભરના દે	૧૮૯
યોગી વદી જો સકલમે' એકે, દેખે દગવે દ્વાગે વેા	૧૯૧
ધર મિલે ધરે જો અપના મર જોવે દે	૧૯૨
કદો' પુન્ય કરે તો બાપ પાપ દોના દે	૧૯૩
ડાલે દોષ દારમે' આનિદા તો વેા દાર જલે નળી'	૧૯૪
દરએક દુઃખે દે જગલમે દવા રસાપનડી બૂરી	૧૯૫
દુનિયામે' લાખોઇ પંચકો દમને દેખા બાલા દે	૧૯૭
છસકે દિલપર ગો પ્રભુ નામ બરતા દે	૧૯૮
કર દયા દાસકે કપ દરો ગિરધારી	૧૯૯
દમ તેરી યાદમે' પ્રભુ જોત દિન બટકે	૨૦૧
જૂદાં જૂદાં ભજનોમાંથી લીધેલી ધુનો	૨૦૨
મહાત્મા ઋષિરાજનાં ભજનોની ધુનો	૨૦૩
શ્રી ભગવાનના નામની ધુનો	૨૦૭

અકારાદિ અનુક્રમ

પદ	અ	પાનું
૧૨૦	અખંડ વરતે વરી	૬૪
૨૯૩	અમારે ગુરુએ આપી	૧૬૨
૧૩૭	અમે આવ્યા તમારે	૭૧
૩૦૯	અધુરી આશે ન હોય	૧૭૪
૧૧૨	અનુભવીને એકલું	૫૯
૧૯૨	અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા	૧૦૨
૧૯૫	અપરાધ ક્ષમા કરો	૧૦૪
૧૯૪	અપરાધો અમારા	૧૦૩
૧૯૩	અપરંપાર પ્રભુ	૧૦૩
૧૯	અખ મોચે ઘટમે પ્રગટી	૧૦
૧૮૯	અભિવંદન બ્રહ્મપદે	૧૦૧
૨૫૮	અરેશું સમજ્યો વેળુવ	૧૩૬
૨૧૭	અહોવિશ્વપતિપરમાત્મન૧૧૬	
૧૪૨	આજ સખી હું તો આનંદગૃહ	
૨૮૪	આજ બળેવ દિવસ	૧૫૮
૧૩	આજે આનંદ ગુરુ	૬
૧૩૧	આજે આપી રહું છે	૬૮
૧૪૩	આજે આનંદ નંદજીને	૭૪
૩૧૪	આટલો સદેશો મારા	૧૭૭
૧૩૪	આનંદકારી અખંડ	૭૦
૩૧૦	આવી રૂઠી શરદપુનેમની	૧૭૪
૨૯૬	આહ્લીજતો આમચ્યા	૧૬૪
૭૫	ઉઠો ખડા કોષ ચેતોને	૩૮
૧૪૪	ઉતારો આરતી શ્રીકૃષ્ણ	૭૫
૧૧૧	એ કહેતા બાળે	૫૮

પદ	પાનું
૨૯	એ છે નિરાકાર સાકાર ૧૪
૧૨૭	એવી મહાપદ કેરી વાતરે ૬૭
૨૬૬	એવી મીરાંને પૂર્વજન્મની ૧૪૩
૧૨૧	એવો અખંડ અમર ૬૪
૨૮	એહી હમારે શ્રીનાથજી ૧૪
૨૪	એસા દેશ હમારા સાધો ૧૨
૧૧૫	ઓધવ ક્યારે આવશે ૬૦
૩૦૧	ઓધવજી અખળા તે ૧૬૫
૧૬૮	ઓધા બાણે રે એને ૮૮
૨૬૨	ઓધા સ્યોને રે ૧૩૮
૧૬૦	ઓધા સ્યામ રે ... ૮૪
૨૨૧	ઓ પ્રભુ તું કરુણાકર ૧૧૭
૩૩	ઓ બાધ રે, શાંતિ ૧૬
ક	
૮૭	કઠણ ચોટ છે કાળની રે ૪૪
૩૧૮	કમાણી ઉશો કંધા રે ૧૮૦
૧૨૩	ક્યા બોલે અખ ક્યા બોલે ૬૫
૩૧૫	કામ ન સૂઝે મારીમારી ૧૭૭
૮૩	કાયા છે ત્યાસુધી કર ૪૨
૧૩૮	કાહે ન મંગલ ગાવે ૭૨
૪૭	કાળ વ્યાલનો ડંખ ૨૩
૨૯૪	ક્રિયા ગોપાલ ક્રો સખ ૧૬૩
૨૨૭	કૃપા કરો કિરતાર ૧૧૯
૨૨૬	કૃપાવિના પ્રભુજી ૧૧૯
૨૧૨	કૃપાસિંધુ ઈશ એક ૧૧૨
૨૪૦	કૃષ્ણ રામા રામા રામા ૧૨૫

પદ	પાનું
૩૦ કયા છાન કયા જગદીશ	૧૫
૫૯ કાઈ કહે તેને કહેવા રે	૩૦
૧૬૫ કાઈનો બાર ન રાખે	૮૬
૩૦૪ કાઈપર કોમ ન કરશે	૧૬૮
૧૯૮ કૌન કુટિલ ખસકામી	૧૦૫
ગ	
૨૯૯ ગળનંદ સમરીએ હો	૧૬૪
૧૮૦ ગમ ન પડે નરને ગાવિંદની	૬૫
૨૫૪ ગર્વ કિયો મોઢ નર	૧૩૪
૩૦૫ ગુણ અને અવગુણો	
એકા ઉપજો... .. ૧૬૯	
૨૧ ગુરુગમ વિનારે આતમ	૧૦
૧૦૬ ગુરુ મારે અગમ ...	૫૭
૧૧૦ ગુરુ મારે નજરે ...	૫૮
૧૪૯ ગામીજનના રે પ્રાણુ	૭૭
૫૧ ગાવિંદ લિયો મોલ	૨૫
૧૫૬ ગોકળાંયું છોડું ગામડીયું	૮૩
૬૫ ગાવિંદ ગાવ મન	૩૨
૧૫૧ ગોકુળ વહેતા પધારજો	૭૬
ઘ	
૨૭૮ ઘડપણમાં ગાવિંદ ગાણું	૧૫૪
૧૦૧ ઘેસા અમે ભલે ચયાં રે	૫૩
ચ	
૨૦૦ ચાકર રાજોછ રે અગને	૧૦૬
૨૮૯ ચાહે માગ લે રાજ તીનું	૧૬૦
૨૯૧ ચાલો ચાલો સાધુના રૂઠા	
સાથમાં રે... .. ૧૬૨	

પદ	પાનું
૯૩ ચેત ! પ્રાણીઆ નરક	૪૭
૨૮૦ ચેલા ચાલો ધુનને પેર	૧૫૬
છ	
૨૧૬ છો આજર અમર	૧૧૫
જ	
૨૬૫ જગમાં નરનારીને	૧૪૨
૩૧૧ જનના સદગ કન્યાબુનો	૧૭૫
૨૦૬ જય જગપાળ દયાળ	૧૦૯
૧૪૫ જય જય કૃષ્ણ	૭૫
૩૧૯ જય જય રાગકૃષ્ણમુદરિ	૧૮૦
૨૦૭ જય જય જગતકર્તાર	૧૧૦
૩૧૬ જય શંકર દેવા	૧૭૮
૨૮૩ જયશ્રીવસભજયશ્રીવિદ્યુત	૧૫૭
૨૨૪ જયદેવ જયદેવ	૧૧૮
૮૪ જ્યાં લગી આત્મા	૪૨
૨૫૬ જુદા જુદી ન આસો	૧૪૫
૨૨૩ જય સુખદાયક જે	૧૧૭
૨૩૦ જે કામ પ્રેમ અંશ	૧૨૧
૧૨૪ જે કામ પિયે પ્રેમકા	૬૫
૨૧૬ જે છે એક અખંડ	૧૧૭
૧૬૬ જે જન આધા મોહ	૮૭
૬૧ જે કુ.ખ થાય તે ચાલે રે	૩૧
૫ જેને ધેર દરિજન	૩
૩ જિને ન કિયો સત્સંગ	૨
૧૩૩ જોઈ વિચારી હું વરી છું	૭૦
૧૧૬ જોને આ પ્રાણુ આધાર	૬૧
૨૦૧ જોને જગત કરનારને	૧૦૭
૭૬ જોબનકીમગરૂરીમતકરના	૩૮

૫૬ પાનું
૯૦ જો વિચારીને જીવ ૪૬
૨૯૮ જો જન ધ્યાન ધરે ૧૬૪
જી
૧૮ જીને ક્રિયા બ્રહ્મસે નેડા ૯
૧૭૮ જીવ તુ શીદને ચિતા ૯૪
૭૩ જીવ તે હરિ ન સમર્થા ૩૬
૬૨ જીવને સાટે રે માળા ૩૧
૨૧૩ જી રે સુંદર શ્યામ ૧૧૩
૨૮૮ ઝુલત કુજવિલાસી ૧૬૦

ત

૧૭ તમે ખુબ ખબર કરી ૮
૨૨૫ તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા ૧૧૮
૫૩ તમે નામ નારાયણનું રે ૨૬
૨૫૩ તમે પાછા ને વળાવો રે ૧૩૩
૨૧૫ તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો ૧૧૪
૨૦૩ તમે સર્વ સસાર ૧૦૮
૩૧૨ તમે રે ઉદ્ધવજી અમને ૧૭૫
૩૧૩ તમે રે માન્યો છો આખા ૧૭૬
૪૦ તાદશીજન તેને જાણીએ ૨૦
૮૮ તારા મનમા જાણે છે ૪૫
૮૫ તારી કાયા નગરમા રે ૪૩
૮૯ તારે માથે નગારા વાગે ૪૫
૨૩ તું અગાધ, તું અગાધ, ૧૧
૨૨ તું અગાધ પરબ્રહ્મ ૧૧
૨૫૦ તું તીર્થમા બ્યા ત્યા ૧૩૧
૨૭ તુ તો ન્યારો રહીને ૧૩
થ
૨૫૧ ચિર હરીને કાઠ આદામ ૧૩૨

૫૬ પાનું
૨૦૯ દયાળુ જગ સર્જનહાર ૧૧૧
૧૮૪ દામોદર દુઃખડા કાપો રે ૯૮
૨૩૪ દિલ લગાય રામ ૧૨૨
૧૮૮ દીનનો દયાળ છોડી ૧૦૦
૨૭૫ દુનિયાના દુઃખ નિવારો ૧૫૨
૧૮૬ દુસરો કેન સુખદાઇ ૯૯
૮ દેખ્યા હોય તો કહી ૪
૬૭ દેવોને છે દુર્લભ એવો ૩૩
ધ

૨૭૯ ધન્ય એકાદશી ૧૫૫
૩૬ ધન્ય આજ ધડી, સંત- ૧૮
૨૮૧ ધર્મહી તે પાથો એ ધન ૧૫૬
૧૨૯ ધન્ય આજની ધડી ૬૮
૯૫ ધન્ય ધડી ધન્ય દહાડો ૪૯
૪૯ ધન્ય જેણે હરિગુણ ૨૪
૪૧ ધન્ય ધન્ય એ સંત ૨૧
૨૫૨ ધિક ધિક તારો જો ૧૩૩

ન

૨૦૨ નથી રે અજાણ્યુ મારા ૧૦૭
૨૧૮ નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે ૧૧૬
૧૮૨ નાથવિના સંકટ ૯૭
૨૩૮ નામકો મહિમા ૧૨૪
૨૩૯ નામ સુધારસ સાર ૧૨૪
૨૪૫ નારાયણનું નામ લેને ૧૨૮
૫૦ નિર્મળ લક્ષિત પદારથ ૨૫
૧૫૨ નિત્ય નિત્ય લજીએ ૭૯
૨૭૦ નિશ્ચે કરો રામનું નામ ૧૫૦
૬૦ નિંદા મારી લલે કરો રે ૩૦

પદ	પાનું	પદ	પાનું
૩૫ નંદે નંદનકે પ્યારે ... ૧૭		૬૬ ભજન કેમ કરતો નથી ૩૨	
૧૪૦ નંદે જરોદાનાં ભાગ્યનો ૭૨		૪૬ ભજનકો પરિમાન ... ૨૩	
પ		૧૧૯ ભજન ધુન પૂજા સંગી ૬૩	
૨૧૪ પરચલ અનંત અપારા ૧૧૩		૬૩ ભજનપિના ઇવડાદુઃખી ૩૧	
૩૦૮ પ્રથમ વાણીશ્રમ ધર્મ ૧૭૩		૭૮ ભજ મન ગોવિંદ ... ૩૯	
૨૦૪ પ્રભુ છે મંગળાદારી જે ૧૦૮		૨૪૩ ભજ રામ રામ રામ રામ ૧૨૭	
૧૭૭ પ્રભુએ ધાર્યું હાથ ત ૯૩		૮૦ ભજોને ભાગવાનને ... ૪૦	
૨૫૬ પ્રભુ તને પ્રમન્ય તે કેમ ૧૩૭		૧૪૧ ભાગ્ય ભડા મજની ... ૭૩	
૧૭૬ પ્રભુને ગમે તે સમે ... ૯૮		૨૭૨ ભાવથી પ્રભુ ભજો ૧૫૧	
૨૦૮ પ્રભુ નિનદ્યાયુ પરમ ૧૧૧		૨૭૧ ભાવે કરી ભક્તો તમે ૧૫૧	
૨૬૪ પ્રભુ પાડવ પકડીને .. ૧૪૧		૫૪ ભાવે ભજતા તે ... ૨૭	
૨૧૦ પ્રભુ મર્વ શક્તિમાન ૧૧૧		૪૫ ભૂતળ ભક્તિ પદારથ ૨૨	
૧૩૬ પાણીમે મીન પીવાસી ૭૧		મ	
૨૪૭ પી જા જે છુટી નામદી ૧૩૦		૨૫૫ મન દર દિલ પતિપારો ૧૩૪	
૨૮૬ પુણ્ય પવિત્ર એકાદશી ૧૫૬		૨૯૭ મત સોના ઝુમાદિર ૧૬૪	
૨૨૮ પ્રેમની વાત છે ન્યારી ૧૨૦		૧૫૬ મથુરામા દરિતે ભવા ૮૧	
૨૨૯ પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો ૧૨૦		૧ મદાપદ લાખ્યું રે જોને ૧	
૧૬૯ પોતાના જનને એધારે ૮૯		૨૩૬ મળીયા પ્રેમ રનેદી ૧૨૩	
પ		૩૨ મળે છવનમુક્ત દરિતાણા ૧૫	
૧૦૪ ખાળી કાઢી જગતની ૫૪		૩૬ મળે તો મને દરિજન ૧૯	
૨૮૭ ખાલુકે વેશ માથે શોભે ૧૬૦		૨૧૧ મંગળ છે નામ તાઈ ૧૧૨	
૭૦ ખીનું કાંઈ ન વળે રે ૩૫		૨૯૨ માઈ મન મોહુ રે ૧૬૨	
૧૫૫ ખેની મજમા વાતો ... ૮૧		૧૪ મારા મારા મારા શુરુછ ૭	
ભ		૬ માનો મળી છે મોટી... ૩	
૪૪ ભક્તિ મદાખળવંતી રે ૨૨		૨૬૭ માયા તજીને છવ ક્યાં ૧૪૮	
૫૫ ભક્તિ શરવીરની સાચી ૨૭		૧૧૮ મારા નાથના નેણા ૬૬	
૧૬૭ ભકતોની બીડે ક્યાં ન ૮૭		૧૭૧ મારા પગ તે ધડોને ૬૦	

૫૬

પાનું

૧૯૬ મારી ગતિ કેમ કરશો ૧૦૪
 ૧૨ મારીરે કટારી સંતો ... ૬
 ૧૪૮ મારી બાળપણની પ્રીતુરે ૭૭
 ૨૬૩ મારી હુડી સ્વીકારો ૧૩૯
 ૨૬૧ મારે આજે આનંદનો ૧૩૮
 ૧૦૩ મારે આવ્યો અલૌકિક ૫૪
 ૧૦૦ મારે વર તો વિકૃલને ૫૨
 ૯૧ મારો હસલો નાનો ને ૪૬
 ૧૨૫ મુખડાની માયા લાગી રે ૬૬
 ૨૪૨ મને વહાલું વહાલુ ૧૨૬
 ૯૪ મુને વધાયું વહાલાશની ૪૮
 ૧૮૫ મુને ઘડી નથી વિસરતા ૯૮
 ૧૨૮ મુને લહેર રે લાગી... ૬૭
 ૨૩૫ મોરલી વાગી મને ... ૧૨૩
 ૨૩૩ મેં તો હરિગુણ ગાવત ૧૨૨
 ૧૬૧ મેં ભરોસે અપને ... ૮૪
 ૨૮૫ મોહનવરને બાધે માતા ૧૫૯

૨

૩૨૦ રવીસાહેબે ક્રિયા ... ૧૮૦
 ૧૦૭ રસ અગમ અપાર ... ૫૬
 ૧૨૨ રામ અમલ રંગ રાતે ૬૫
 ૧૭૩ રામ પીયારા કૃષ્ણ ... ૯૧
 ૯૬ રામબાણુ વાગ્યા ... ૫૦
 ૪૮ રામ રતન ધન પાયો ૨૪
 ૫૨ રામ રમકડું જડીયુ ... ૨૬
 ૧૭૪ રામ રાખે તેમ રહીયે ૯૧
 ૨૪૯ રામ શબ્દની માળા... ૧૩૦

૫૬

પાનું

૧૧૭ રામ સલામાં અમે ... ૬૧
 ૧૬૨ રામ સમરતા રે કાઠ ૮૫
 ૧૫૭ રે ઝોધા શું રે થયું ... ૮૨
 ૯૭ રે સગપણ હરિવરનું... ૫૦
 ૧૦૮ રોમે રોમે ચઢે ... ૫૭

લ

૨૯૫ લાગોનિયા પાયા વિનવિતો
 તુમ્હાલા... ... ૧૬૩
 ૨૩૭ લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો ૧૨૪
 ૭૧ લેહ લગાડી રામને .. ૩૫
 ૧૦૫ લેહ લાગી મને લેહ ૫૫
 ૧૦૬ લેહ લાગી મુને તારી ૫૫

વ

૫૮ વરમાળા તો વિકૃલ ... ૨૯
 ૯૮ વરીએ તો શામળીઓ ૫૧
 ૯૯ વરીએ શામળીઆ વરની ૫૨
 ૧૫૮ વહાલાશ જીવડો મારો ૮૨
 ૩૮ વહાલા રે સંતને જય ૧૯
 ૧૦૨ વહાલા લાગો છો ... ૫૩
 ૨૩૨ વહાલો પ્રેમને વશ .. ૧૨૨
 ૨૩૧ વહાલો મારો સાચાનો ૧૨૧
 ૧૪૬ વજ્ર વહાલું રે વૈકુંઠ ૭૫
 ૮૬ વારે વારે મનખો ... ૪૩
 ૧૮૭ વિકૃલ વિશ્વાધાર પ્રભુ ૧૦૦
 ૩૦૦ વૈષ્ણવ જન તો તેને રે ૧૬૫
 ૨૫૭ વૈષ્ણવ નથી થયો રે ૧૩૫
 ૨૨૦ વહું હું પરમેશ ... ૧૧૭

૧૫૦ ઘંટાવનનો ચંદ્ર ... ૭૮

૨૧

૧૬૦ ચરણ ખંડે ને નમાઈ ૧૦૧

૧૫૪ ચરદ કેન ગુફ રહી ... ૮૦

૭૪ આગારે તુ ભજતો નથી ૩૭

૨૭૭ શાંતિ શાંતિ શાંતિ ૧૫૪

૩૦૩ શિવ જોગીજશ ગાગોરે ૧૬૭

૩૦૬ શી સોજા ને શો સાજ ૧૭૧

૩૨

૧૩૯ શાવણ વદી આદમ ૭૨

૧૮૧ શ્રીજી કરે શો ભલી ... ૬૬

૨૪૧ શ્રીનાથજીનાનામ સમાન ૧૨૫

૧૯૭ શ્રી વલ્લભ વિદુષ ... ૧૦૪

૨૪૭ શ્રીરામ કદનેકી મઝા ૧૨૯

૨૯૦ શ્રીમન્નરાયણ નારાયણ ૧૬૧

૨૩

૧૯૯ સકળ વિશ્વના, નાથ ૧૦૫

૨૮૨ સકળ હસમે રે રાગ ૧૫૭

૧૫૩ સખી આજ રે બાજે... ૮૦

૧૩૦ સખી આજ અમારે .. ૬૮

૧૦ સદ્ગુરુએ અમને મારેલ ૫

૯ સદ્ગુરુના તે શબ્દ ... ૫

૧૫ સદ્ગુરુ સંગે રહીએ ... ૭

૧૬ સદ્ગુરુ સરજનહાર રે... ૮

૨૦ સદ્ગુરુ નિરવાણી ... ૧૦

૧૧ સદ્ગુરુ સ્વામીને વીનવું ૫

૯૨ સખી જન જગત ... ૪૭

૭૯ મમર સમર મન ... ૪૦

૭૭ મર્વ તજને ભજમે ... ૩૯

૨૦૫ મર્વે ગુપ્તસંપન્ન ... ૧૦૬

૧૮૩ સંકટ મર્વે દરે ... ૬૭

૩૧ સંનનદે સંગ લાગ રે ૧૫

૪ મતો અમે વહેવારીયા ૩

૩૦૭ સંતોઆવોઅમારારેઅમાં ૧૭૩

૪૩ સંતો જામિનપી એક ૨૨

૧૭૨ સ્વામી સીતારામ કૃપા ૯૦

૪૨ સાચા મંત તે દુઃખ... ૨૧

૩૧૭ સાચી પ્રીતિ તે ... ૧૭૯

૩૪ સાચુ તે જનનો સંગ ૧૭

૨૬૦ સીતારામને ભજને ૧૩૭

૨ સુખ મ્હું ન જાપ ... ૧

૧૭૦ સુખ છે નમારા ચરણમાં ૮૯

૧૭૫ સુખદુઃખ મનમાં ન ... ૯૨

૧૩૫ ચતા બેઠા સામળીઆજી ૭૧

૨૪૪ સુમરન ગિના સુખ ૧૨૭

૧૧૩ સુરતા લાગી રે જોની ૫૬

૨૭૩ સો બાતનકી એકજબાત ૧૫૨

૧૬૩ સાચી સમરથ રાધાવરનો ૮૫

૨૭૬ સાનું કરે કલ્યાણ ... ૧૫૩

૬

૨૬ હમ તો કૃપણ છપીલો... ૧૩

૨૫ હમ સાકાર ઉપાસીવે ૧૨

૭ હરિગુણ બાર બાર ગાતાં ૪

૧૭૬ હરિજન થઇને હાથુ ૬૩

પદ	પાત્રું	પદ	પાત્રું
૮૧ હરિદાસા હરિદાસા ...	૪૧	૬૯ હરિસેં કાઠ નહિ બડા	૩૪
૬૪ હરિ નહિ ગાયો ...	૩૨	૨૬૯ હરિ હું શું કરું રે ...	૧૪૯
૨૪૬ હરિનામ બિના નર	૧૨૯	૨૬૮ હરિની માયા મહા...	૧૪૯
૧૬૪ હરિ ભજતા હજી ...	૮૬	૩૦૨ હરિજન આવો લાખેણી	૧૬૭
૫૬ હરિનો મારગ છે શરાનો	૨૮	૧૯૧ હરિ જેવો તેવો હું...	૧૦૨
૬૮ હરિભાક્ત કરના રે ...	૩૩	૨૭૪ હવે કહેવું જોઇએ ...	૧૫૨
૭૨ હરિ ભજીએ તો આવે	૩૫	૨૨૨ હારી રહ્યા મનમાહી	૧૧૭
૮૨ હરિ ભજ્યાનું ટાણું	૪૧	૧૪૭ હારે રથ ફેરે ગોકુલ	૭૬
૧૧૪ હરિમહિમા મોટા ...	૬૦	૩૭ હારે હરી વસે ...	૧૮
૫૭ હરિરસ મોઢે રે મૂલ છે	૨૮	૧૩૨ હું તો પરણીમારા પ્રીતમની	૬૯

શાંતાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં સુરેશમ્
વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણં શુભાંગમ્ ।
લક્ષ્મીકાંતં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાનગમ્યમ્
વંદે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વલોકકૃત્તાથમ્ ॥

શુદ્ધિપત્ર

પૃષ્ઠ	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૮	૭	ક્રળ	ફળ
૪૪	૨	મોહજળ	મોહજળ
૫૦	૫	ભાંગી	ભાંગી
૧૧૮	૧૭	ભાક્ત	ભક્તિ
૧૨૯	૨૨	ભાષ	ભયી
૧૬૦	૨૪	માંગ લ	માંગ લે

શ્રીભજનસાગર

॥ ॐ તત્ત્વત્ પરમાત્મને નમઃ ॥
સત્સંગવિષે

૧

મહાપદ લાઘ્યું રે જને, બીજાં સાધન ન રહ્યાં તેને.
સહજ સમાધિ રે લાગી, અનુભવજ્યોતિ નિરંતર જાગી.
અનહદ વાજાં રે વાજે, પગણવ અરણવ લહેરે ગાજે.
ગંગા જમુના રે વહે છે, તરવેણીમાં તાલ મળે છે.
જન ત્યાં આવે રે આજા, ત્યાં છે સહજ તીરથનો રાજ.
દેવ મુનિનો રે મેળો, ભાવિક સંધ થાય છે ભેળો.
અક્ષય વટ છે રે એમાં, વિશ્વપતિનો વાસો તેમાં.
તે તીરથમાં રે ન્હારો, કાગ મટીને હંસજ થારો.
પિંડજ તેમાં રે ધરશે, એકાત્તરશત કુળ તો તરશે.
નિર્મળ થારો રે કાયા, પ્રેમપ્રયાગવિષે જ ન્હાયા.
સતપુરુષોની રે સંગે, છોટમ ન્હાયો પરમ ઉમંગે.

૨

સુખ કહ્યું ન જાય સત્સંગનું રે, (૨)
આઠે અંગમાં આનંદ થાય— સુખ૦
અડસઠ તીરથ એને સૌ આંગણે રે, (૨)

પદ	પાનું	પદ	પાનું
૮૧ હરિદાસા હરિદાસા ...	૪૧	૬૯ હરિસેં કાષ્ઠ નહિ બડા	૩૪
૬૪ હરિ નહિ ગાયો ...	૩૨	૨૬૯ હરિ હું શું કરૂં રે ...	૧૪૯
૨૪૬ હરિનામ બિના નર	૧૨૯	૨૬૮ હરિની માયા મહા...	૧૪૯
૧૬૪ હરિ ભજતા હજી ...	૮૬	૩૦૨ હરિજન આવો લાખેણો	૧૬૭
૫૬ હરિનો મારગ છે શરનો	૨૮	૧૯૧ હરિ જેવો તેવો હું...	૧૦૨
૬૮ હરિભાક્ત કરના રે ...	૩૩	૨૭૪ હવે કહેવું જોઈએ ...	૧૫૨
૭૨ હરિ ભજીએ તો આવે	૩૫	૨૨૨ હારી રહ્યા મનમાહી	૧૧૭
૮૨ હરિ ભજ્યાનું ટાણું	૪૧	૧૪૭ હારે રથ ફેરો ગોકુલ	૭૬
૧૧૪ હરિમહિમા મોટા ...	૬૦	૩૭ હારે હરી વસે ...	૧૮
૫૭ હરિરસ મોઘે રે મૂલ છે	૨૮	૧૩૨ હું તો પરણીમારા પ્રીતમની	૬૯

શાંતાકારં ભુજગશયનં પદ્મનાભં સુરેશમ
 વિશ્વાધારં ગગનસદૃશં મેઘવર્ણં શુભાંગમ્ ।
 લક્ષ્મીકાંતં કમલનયનં યોગિભિર્ધ્યાનગમ્યમ્
 વંદે વિષ્ણું ભવભયહરં સર્વલોકકૃત્તાથમ ॥

શુદ્ધિપત્ર

પૃષ્ઠા	પંક્તિ	અશુદ્ધ	શુદ્ધ
૧૮	૭	ક્રળ	ક્રળ
૪૪	૨	મોહજળ	મોહજળ
૫૦	૫	ભાંગી	ભાંગી
૧૧૮	૧૭	ભાક્ત	ભક્તિ
૧૨૯	૨૨	ભાષ	ભયી
૧૬૦	૨૪	માંગ લ	માંગ લે

શ્રીભજનસાગર

॥ ॐ તત્સત્ પરમાત્મને નમઃ ॥
સત્સંગવિષે

૧

મહાપદ લાધ્યું રે જને, બીજાં સાધન ન રહ્યાં તેને.
સહજ સમાધિ રે લાગી, અનુભવજ્યોતિ નિરંતર જાગી.
અનહદ વાજાં રે વાજે, પરણવ અરણવ લહેરે ગાજે.
ગંગા જમુના રે વહે છે, તરવેણીમાં તાલ મળે છે.
જન ત્યાં આવે રે ઝાઝા, ત્યાં છે સકળ તીરથનો રાજ.
દેવ મુનિનો રે ભેળો, ભાવિક સંધ થાય છે ભેળો.
અક્ષય વટ છે રે એમાં, વિશ્વપતિનો વાસો તેમાં.
તે તીરથમાં રે નહાશે, કાગ મટીને હંસજ થાશે.
પિંડજ તેમાં રે ધરશે, એકોત્તરશત કુળ તો તરશે.
નિર્માળ થાશે રે કાયા, પ્રેમપ્રયાગવિષે જે નહાયા.
સત્પુરુષોની રે સંગે, છોટમ નહાયો પરમ ઉમંગે.

૨

સુખ કહ્યું ન જાય સત્સંગનું રે, (૨)
આઠે અગમાં આનદ થાય— સુખં
અડસઠ તીરથ એને સૌ આંગણે રે, (૨)

સત્સંગેથી ભેળાં થાય— સુખ૦
 એ સુખ ઈંદ્રના લોકથી અધિક છે રે, (૨)
 વૈકુંઠેથી વધતું જાય— સુખ૦
 એ સુખ બ્રહ્માના લોકથી ભારે ઘણું રે, (૨)
 એ તો વેદ પુરાણે વંચાય— સુખ૦
 મહેતો નરસિંહ એમાં તો એમ ભણે રે, (૨)
 એ તો આળખાવે અવિનાશ— સુખ૦

૩

જિને ન કિયો સત્સંગ જનમ ધરી,
 જિને ન કિયો સત્સંગ રે. (ટક)
 તોડો કેવલ પશુ કરી માનો (૨)
 જદપિ મનુષ્યકા અંગ રે (૨)—જિને૦
 ક્યા ભયો પાટ પીતાંબર પહેરન,
 ચઢવે હસ્તી તુરંગ રે (૨)
 નામેં કાહે બડાઈ પાયો (૨)
 ધુલ્યો દુદ્ય ઉમંગ રે (૨)—જિને૦
 આહાર નિદ્રા ભય કરત હે મૈથુન,
 લગ્યો વિષયકા રંગ રે (૨)
 ચેતત નાહીં બડો હે મૂરખ (૨)
 કાલ કરેગો ભંગ રે (૨)—જિને૦
 નિર્માળ ચિત્ત કરી કબહુ ન નાહો
 સંતસ્વરૂપી ગંગ રે (૨)
 કહે દેવા કેસે કરી પાવે (૨)

પૂરણ પદ અભંગ રે (૨)-જિનેઠ

૪

સંતો અમે વહેવારીઆ, શ્રીરામનામના રે (ટક)
વેપારી આવે છે બધા, ગામ ગામના રે-સંતો૦
અમારું વસાણું સંતો, સૌ ઠાને ભાવે (૨)
અઢારે વરણ જને 'વહોરવાને આવે-સંતો૦
લાખ કરોડે લેખાં નહિને, પારવિનાની પુંજ (૨)
ઢોરવું હોય તો ઢોરી લેજો, કસ્તુરી છે સોંધી-સંતો૦
આવરો ને ખાતાવહીમાં, લક્ષ્મીવરનું નામ (૨)
ચિઠ્ઠીમાં ચતુર્ભુજ લખીઆ, નરસૈયાનું કામ-સંતો૦

૫

જને ઘેર હરિજન હરિજન ગાય, તે તો નિત્ય ગંગામાં નહાય (૨)
અડસઠ તીરથ ગુરુને આંગણે (૨) દૂર ગયે શું થાય-જને૦
ધ્રુવ નાદ્યા પ્રદહાદ નાદ્યા, હેતે નાદ્યા હનુમાન (૨)
પ્રીત કરી પરીક્ષિત નાદ્યા (૨) જોગી શુકદેવ ગાય-જને૦
સહુ સંત મળી ધારણ બાંધ્યું, જ્ઞાનગંગા તોળાય (૨)
જપતપ તીરથ જોડે મળ્યાં તેમાં (૨) સર્વસાધન મળી જાય-જ૦
જ્ઞાનગંગાનો મહિમા મોટો, મુખે કહ્યો નવ જાય (૨)
ભલે મળ્યા મે'તા, નરસીના સ્વામી (૨) હેતે હરિગુણ ગાય-જ૦

૬

માનો મળી છે મોટી વાત, હાથે આવી તે માં હારજો રે;
કરી જતન દિવસ રાત, સુતાં બેઠાં સંભારજો રે.
સાચો મળ્યો છે સતસંગ, અંગે અચળ કરી રાખજો રે;
રખે ચઢે બીજનો રંગ, એવું ડહાપણ દૂર નાખજો રે.

લઘ બેઠા છે મોટા લાલ, લેટી પૂરણ બ્રહ્મને રે;
 નહિ તો દુઃખના ઉગત ડાલ, માની લેજો આ મર્મને રે.
 આજ પામ્યા છે આનંદ; વામ્યા દારણ દુઃખને રે;
 એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, રખે મુક્તા એવા સુખને રે.

ગુરુવિષે

૭

હરિગુણ બાર બાર ગાતાં, પ્રભુગુણ બાર બાર ગાતાં (ટેક)
 ગુરુકી કૃપાદૃષ્ટિ રગ છાઈ, હરિગુણ બાર બાર ગાતાં—હરિં
 આસન ખાંધી સુરતી સાંધી, બ્રહ્મટીમે' ધ્યાન લગાય—હં
 કૃષ્ણ મોરારી જને કામળ કાળી, એહી મેરે મન ભાય—હં
 જદવ ગુરુકી કૃપા ભધ, તો નાયત વૈકુંઠ જય—હરિગુણં

૮

દેખ્યા હોય તો કહી ખતલાવો,
 ક્યાં છે ગુપ્તી ગંગા?—ભાઈ ક્યાં છે—હોજી (ટેક)
 ધુડ ગુરુ ને છીયા ચેલા,
 નહિ દિવસ પગદંડા—ભાઈ નહિ દિવસ—હોજી,
 આગમ ભાંખે કાંઈ નવ સુઝે (૨)
 આપ વખાણે અંધા—ભાઈ આપ વખાણે—ભાઈ ક્યાં છે
 સદ્ગુરુ મળીયા ને સંશય ટળીયા,
 ને મિટ ગયા સર્વે કંદા—ભાઈ મિટ ગયા સર્વે—હોજી;
 મોતી નિરખ્યા પિયુકું પરખ્યા (૨)
 જખી ભયા આનંદા—ભાઈ જખી ભયા—ભાઈ ક્યાં છે
 એક તુરીજન મોતી નિરખ્યા,

વચન ગુરુકા વધા-ભાઈ વચન ગુરુકા વધા-હેાજી;

દાસ અરજણ જીવણકે ચરણે (૨)

ધ્યાની પુરુષકા ધધા-ભાઈ ધ્યાની-ભાઈ ક્યાં છે

૯

સદ્ગુરુનાતેશખ્દવિચારતાં(૨)મટેમાયામોહવિકાર-હરિરસપીજીયે
ખાળી ભસ્મ કરે ખીજી વાસનાં (૨) ઉર પ્રગટે પ્રેમ અપાર-હરિં
એવો અજર અમીરસ જ પીયે (૨)તેનાં નેણવિણાં પલટાય-હરિં
લાગી બ્રહ્મખુમારી ન ઉતરે (૨) સુખ મુખે કહ્યું નવ જય-હરિં
તેને સંભવ નથી રે શરીરનો (૨) થયો આતમદૃષ્ટ ઉધાડ-હરિં
મરજીવો થઈ હરિને મળે (૨) ગળે જ્ઞાન-હિમાળે હાડ-હરિં
બ્રહ્મધ્યાને ગગનવત થઈ રહે (૨) જ્યમ કુંભ મહાજળમાંહે-હરિં
કૃષ્ણ પોતામાં પોતે શ્રીકૃષ્ણમાં (૨)કૃષ્ણવિના નદીસે કાંઈ-હરિં
જઈ સરિતા સાગરમાંહે ભળે(૨)તેનું નામ નદી ટળી જાય-હરિં
કહે પ્રીતમ સદ્ગુરુ સેવતાં (૨) ટળે અંતર એકરસ થાય-હરિં

૧૦

સદ્ગુરુએ અમને મારેલ છે રે શખ્દોનાં ખાણ
એક રામને ભજી દ્યો નિરવાણ રે—સદ્
કુટુંબ કબીલાની કુડી કુડી માયા રે (૨)
સાયું નારાયણનું નામ રે— સદ્
કહે રવિદાસ સતો ભાણ પ્રતાપે રે (૨)
મટી ગઈ ચોરાશી ઠેરી ખાણ રે— સદ્

૧૧

સદ્ગુરુ સ્વામીને વીનવું, નમી નમી લાગું પાયજી;
દાન દીધાં રે ભક્તિ જ્ઞાનનાં, કોટી કર્મ મિટાયજી-સં

જનમ મરણનું તો લય ગયું, મટી જમડાની ત્રાસજી;
 લખ રે ચોરાશી ખાતું વીંટીયું, જાણી પોતાનો દાસજી—સં
 સદ્ગુરુ સમ દાતા નહિ, જોજો વીચારી ધ્યાનજી;
 સગાંસંબંધી બેહેની બધવા, સરવે સ્વપ્ના સમાનજી—સં
 અવગુણ મારા અનેક છે, નવ જોયા નિરધારજી;
 ખિરદ પોતાનું સંભારીને, મનિદાસ કહે બલિહારજી—સં

૧૨

મારી રે કટારી સંતો પ્રેમની, લાગી કલેજ માંયજી;
 અગોઅગમાંહે વેદના, નિશદ્દિન ખટકે તનમાંયજી—માં
 સદ્ગુરુ સાચા શર સાંધીને, તાકી માર્યા જણે ખાણજી;
 ધાયેલ કીધાં તનમન જ્ઞાનથું, એ સુખ જાણશે કાઠ જાણજી—
 મેહુ અગ્નિ રે જના અંગમાં, તપ્યાં તેનાં રે તનજી;
 સુખ ના ગમે રે આ સંસારનું, સદ્ગુરુ સાથે બાંધ્યાં મનજી—
 પ્રીત છે રે જને પ્રાણથી, ગુરુવિના ધડી ન રહેવાયજી;
 જળની વિપ્રુટી જમ માછલી, તલખી તલખી મરી જાયજી—
 પ્રીત જોજો રે બપૈયા તણી, જની ન ટળે ટેકજી;
 પૃથ્વી પડ્યાં રે જળને નહિ નમે, અધર બુંદ પીએ એકજી—
 પ્રીત હશે રે જને પૂર્વની, મળશે ગુરુ તેને જ્ઞાનીજી;
 મનિદાસ કહે સદ્ગુરુ સંતને, વારંવાર કુરખાનજી—માં

૧૩

આજ આનંદ ગુરુ આવ્યા આંગણે (૨)
 હું તો દિલ ભરી આદર દર્શા—ગુરુજી આવ્યાં
 ધન્ય મસ્તક લઈ ચરણે ધરું (૨)
 લગ્ન કરી ચરણામૃત લઈશ—ગુરુજી આવ્યાં

મને પ્રેમે કરીને ગુરુએ પૂછીયું (૨)
 તારા અંતરનો કેવો છે ઠાઠ—ગુરુજી આવ્યાં
 દુઃખ સુખ કેવું છે તારી દેહને (૨)
 પૂરું કહેજે ભણી મુખે પાઠ—ગુરુજી આવ્યાં
 હું તો મન થઈ મારા મનમાં (૨)
 મને હરખ ધણેરો થાય—ગુરુજી આવ્યાં
 કહેણી રહેણી વિના રે સાધન શું કરે ? (૨)
 જ્યથી પ્રસન્ન થાય ભગવાન—ગુરુજી આવ્યાં
 કેવળદાસ ઉપર કિરપા કરી (૨)
 પામ્યા ભવ રે સાગર કેરો પાર—ગુરુજી આવ્યાં

૧૪

મારા મારા મારા ગુરુજી, મોયે જ્ઞાનકે ધા સે મારા—ટેક
 કચ્ચા કોટ પકે દરવાજા, વહાં ધાયલ કરત પોકારા—ગુરુ
 તીર ન મારા કટારી ન મારા, અચનકા માર હે ન્યારા—ગુરુ
 આંખે અંધાં કાને બહેરા, પાંઉ પાંગળ કરી ડારા—ગુરુ
 આંખદ ગોલી કછુએ ન લાગે, ક્યા કરે બૈદ બિચારા—ગુરુ
 કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ, હો ગએ ભવસે પારા—ગુરુ

૧૫

સદ્ગુરુ સંગે રહીએ રંગે, આનંદ વાધે અંગે;
 પૂરણ પ્રેમ તરંગે, પ્રભુને નિહાળીએ રે—સદ્ગુરુ
 નયણે નિરખું, હૃદયે હરખું, નહિ કાઠ શામળીઆ સરખું;
 અલખેલા વહાલાશું અંતર વાળીએ રે—સદ્ગુરુ
 આનંદકારી અખ ડવિહારી, ગોપીવર ગિરધારી;
 હું બલિહારી વારી તારા નામને રે—સદ્ગુરુ.

જ્યાં જવો ત્યાં તેવો તે તો, અકળ સ્વરૂપી એવો;
સ્નેહ ધરીને સેવો સુંદર સ્થામને રે—સદ્ગુરુ
રમતા રામ નિરંતર ન્યાણો, હું મારાને નિશ્ચે ટાળો;
પ્રીતમ પ્રેમે પાળો નાતો નેહનો રે—સદ્ગુરુ

૧૬

સદ્ગુરુ-સરજનહાર રે, હો શામળીઆજી;
પ્રભુજી ઉતારો ભવપાર રે, હો શામળીઆજી.
જનમે જનમની હું દાસી તમારી રે (૨)
નથી બીજનો આધાર રે—હો શામળીઆજી.
અવગુણ ના જોશો મારા, અંતરજમી રે (૨)
ખિરદ સંભારી કરજો વહાર રે—હો શામળીઆજી.
સતસંગ સીડીએ, ચડાવ્યા છે અમને રે (૨)
ભુલીશ નહિ ઉપકાર રે—ઓ શામળીઆજી.
બોધને બદલે તે, ભેટ થું કરીએ રે (૨)
એવું બીજું નથી કાંઈ રે—હો શામળીઆજી.
કથા કીરતનને, માળા મોહનની રે (૨)
પહેરાવી કંઠે કર સાહી રે—હો શામળીઆજી.
જનમ મરણ દેરો, ભવભય ભાંગીઓ રે (૨)
દયા કરીને ઝાલી ખાંહ રે—હો શામળીઆજી.
હરિચરણે ગુરુ, હેત અમારા રે (૨)
શરણું સેવ્યાથી સુખ થાય રે—હો શામળીઆજી.

૧૭

તમે ખુબ ખબર કરી ખોજે રે, કાયા તનસે,
કાયા તનસે, ગુરુ ગમસે—તમે ખુબ

ઝાઘટ ઘાટ ફેર ફેર આયો,
 સોહંગ નગીના નાદ બજાયો (૨)
 ત્રિવેણીકે તીરે ધ્યાન લગાયો (૨)
 જદ ચઢીયા અગમસે (૨)—તમે
 અગોચરી અનહુદ ધુન ગાજ,
 અનહુદ મુનિજન પુરુષ બિરાજ (૨)
 અનેક કોટ કાયામેં બાજ (૨)
 કોઈ ગુરુકે સંગમસે (૨)—તમે
 ચાચરી ભૂચરી ખેચરી માયા,
 વાસના પુત્રી રહી છુપાયા (૨)
 જરીતીઆં કને જોત જમાયા (૨)
 કોઈ ગુરુકે ઇલમસે (૨)—તમે

૧૮

જિને ક્રિયા બ્રહ્મસે નેડા, સોઈ સદ્ગુરુ મેરા (૨)
 મૂળ કમળ તો જોત દખાયા, ઉલટા કમળ લઈ સુલટાયા; (૨)
 ધીરે ધીરે પવન ચલાયા, (૨) હરદમ હેરા ભાઈ—જિને
 મૂળ કમળ તો ખટદળ જસા, વ્રામેં લેકે ક્રિયા પરવેશા; (૨)
 આગે હૈ અજરાયલ દેશા (૨) નાભીકમળ ત્રિવેડા—જિને
 નાભી પછમસે લે પરવરીયા, ધરકુ લેકે અધર પર ધરીયા, (૨)
 ઉગા અર્કસે અમૃત ઝરીઆ, (૨) જદ ચઢીઆ સુમેરા—જિને
 સુન સિખરગઢ ક્રિયા અસ્થાના, વાજે અનાહત તખલ નિશાના; (૨)
 જોઈ ગગન મંડળ ઠેરાના (૨) તો હગે ન ડેરા—જિને
 જહેર જોગી સોઈ ન પાવે, સુન ચઢે તો અસમાન બતા

રવિદાસ વાકું શીશ નમાવે (૨) ભાણુકા ચેરા-જિને૦

૧૯

અબ મોયે ઘટમેં પ્રગટી ગંગા, જબ મોયે સદ્ગુરુ મળીયા અંગા; (૨)
ભૂતળ ભેદ ભલક ભક નિકશી, તાપ પાપ નહિ તંગા રે; (૨)
લહેર મહેર સતસંગત દૃઢમેં, ઘેરી જ્ઞાન સુરંગા-અબ૦
તાબિય કમળ અમલ મુખવાણી, શી નળ ખાસ મુગંધા રે; (૨)
ભ્રમર અમર મન કરત કીલોલા (૨) સરસ્વતી પ્રેમભંગા-અબ૦
નવદળ ઝળકલ સકળ અકળ કળ, પાવત કોઇ ઉતંગા રે; (૨)
આહેર મત. દેખો હે દિલ ભીતર, (૨) જો હોવે ચિત અંગા-અબ૦
પાવન પિંડ કરે એક પલમેં, રોમ રોમ હરિ રંગા રે; (૨)
હર હર કર હરિદાસ ઝીલીએ, (૨) મિલકર સંત પ્રસંગા-અબ૦

૨૦

સદ્ગુરુ નિરવાણી, નિરવાણી, અરે જનાં મુક્તિ ભરે છે પાણી-ટેક
અષ્ટ સિદ્ધિ નવ નિધિ કરે મનુરી, આર વિધાતા રાણી રે; (૨)
ચંદા સુરજ દોતુ ભગે સગાથી (૨) સુરતી સેજ સમાણી-સદ્૦
ચાર વેદને વ્યાકરણ વાણી, અષ્ટાદશ પુરાણી રે; (૨)
તે પણુ ધર્યે અગમઅગોચર, (૨) નિગમ તેવી વખાણી રે-સદ્૦
ધર્મ અર્થને મોક્ષ મુક્તિ પદ, બેલ કરે જમ ધાણી રે; (૨)
શુદ્ધ ભક્તિ ખિના ચાર પદારથ (૨) કાગ વિષા કમાણી રે-સદ્૦
વણાશ્રમ ને ભેદ અભેદ, ગગને લહેર સમાણી રે; (૨)
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ (૨) અગમઅગોચર એ ધાણી-સદ્૦

૨૧

ગુરુગમ વિના રે, આતમ ચીન્યા વિના રે;
ભ્રમના ભાંગ્યા વિના રે, લખ ચોરાસી નહિ મટે હોજ-ટેક

કાગડો ને કાચલ રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
 એ તો એના બોલ થકી ઝાળખાય,
 એ તો એના હાં, બોલ થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 હંસલો ને બગલો રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
 એ તો એના, ચારા થકી ઝાળખાય,
 એ તો એના હાં, ચારા થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 નુગરા ને સુગરા રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી, (૨)
 એ તો એની, ક્રિયા થકી ઝાળખાય,
 એ તો એની હાં, ક્રિયા થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 પતિવ્રતા ને વેશ્યા રે, રૂપે રંગે એક છે હોજી (૨)
 એ તો એનાં નેણ થકી ઝાળખાય,
 એ તો એનાં હાં, નેણ થકી ઝાળખાય—ગુરુગમ વિના રે૦
 મધંદરનો ચેલો રે, અખધુત ગોરખ બોલીયા હોજી, (૨)
 અમને દેજે સંતોના ચરણોમાં વાસ,
 અમને દેજે હાં, સંતોના ચરણોમાં વાસ—ગુરુગમ વિના રે૦

ધૈર્યસ્વરૂપવિષે

૨૨-ધૈર્ય સૌથી મોટો છે.

તું અગાધ પરબ્રહ્મ નિરજન, કો અખ તોહીં લહે રે;
 અજર અમર અવિગત અવિનાશી, કૌન રહનિ રહે રે—તું૦
 બ્રહ્માદિક સનકાદિક નારદ, શેષહુ અગમ કહે રે;
 સુદરદાસ બુદ્ધિ અતિ થોરિ, કેસે તોહી અહે રે—તું૦

૨૩

તું અગાધ તું અગાધ, તું અગાધ દેવા, (૨)

નિગમ નેતિ નેતિ કહે, જને નહિ ભેવા-તું અગાધં
 બ્રહ્માદિક વિષ્ણુ શંકર, શેષહુ બખાને, (૨)
 આદિ અંત મધ્ય તું મહિં, (૨) કાઉ નહિ જને-તું
 સનકાદિક નારદાદિક, શારદાદિક ગાવે; (૨)
 સુરનર મુનિજન ગંધર્વ, (૨) કાઉ નહિ પાવે-તું
 સાધ સિદ્ધ થકિત ભયે, ચતુર બહુ શ્યાને; (૨)
 સુંદરદાસ કહા કહે, (૨) અતિ હૈ હૈરાને-તું
 ૨૪-ધંધર નિરાકાર છે.

ઐસા દેશ હમારા સાધો, ઐસા દેશ હમારા હૈ (ટેક)
 અલખ અચિંત્ય અરૂપ અનામી,
 ગુણ અવગુણતે ન્યારા હૈ (૨)-ઐસાં
 અગમ અગાધ અનંત અનાદિ,
 અચલ અખંડ અપારા હૈ (૨)-ઐસાં
 સત્ ચિત્ આનંદ પરમ મનોહર,
 સખ જીવનકા પ્યારા હૈ (૨)-ઐસાં
 મનસેં પરે બુદ્ધિસેં બાહેર,
 નિર્ભય રામ વિચારા હૈ (૨)-ઐસાં
 કહત કબીરા મુનો ભાઇ સાધો,
 એ પ્રભુ હમ નિરધારા હૈ (૨)-ઐસાં
 ૨૫-ધંધર સાકાર છે.

હમ સાકાર ઉપાસીવે, સખ ગોકુલકે ખાસીવે (૨)
 ઉદ્ધવ તુમ અદ્વૈત બ્રહ્મ કહો, નિરાકાર ગુનહીને (૨)
 પ્રેમી જનકા પંથ નહિ હમ, શુષ્ક જ્ઞાની તુમ ચિન્હે-હમ
 લલિત ત્રિભંગી છેલ ફાંકડે, નટવર નાથ હમારે (૨)

નિર્ગુણુ બ્રહ્મસૌ ધામ હે ઉનકા, સમઝત સમઝનહારે—હમ૦
જગકર્તાકું રૂપ નહિ તો, જગકું કહાંસે આયા? (૨)
કારન જેસા કારજ હોવે, ન્યાયશાસ્ત્રમેં ગાયા—હમ૦
ઐશ્વર્યાદિ ષડ્ગુન સંયુક્ત, નિર્ગુન કેસે કહીએ (૨)
અબ ત્રિગુનપર શુદ્ધ સત્ય હરિ, નિરખત સખ સુખ લેયે—હમ૦
ભક્ત નેત્ર ભૂષણુ મહા રાધા, શ્રીવર કુંજખિહારી (૨)
દાસ દયાકે પ્રાણુજીવન ધન, શ્રીગોવર્ધનધારી—હમ૦

૨૬—ઈશ્વર સગુણુ છે.

હમ તો કૃષ્ણુ છખીલો ગાવે (૨) (ટેક)
તેરો નિર્ગુન બ્રહ્મ હમે નહિ ભાવે (૨)—હમ તો૦
ગિરધર ગુન રૂપકે રાશી (૨)
બ્રહ્મ ભજ જ કાઈ હોય ઉદારી—હમ તો૦
જલકું કયા સુખ હોય જલપાના (૨)
લવણકું કયા સુખ સિંધુ સમાના?—હમ તો૦
જયામેં દાસ ભાવ ઉઠ જાવે (૨)
જુગલ નહિ વહાં કયા સુખ પાવે?—હમ તો૦
દાસ સદા હમ શ્રીજી સ્વામી (૨)
માગે દયો ગુરુ પદ શીશ નામી—હમ તો૦

૨૭—ઈશ્વર આ જગતથી નિરાળો છે.

તું તો ન્યાસે રહીને ખેલે રે નારાયણુ રે (૨) (ટેક)
તારી ઈચ્છા તે સૌ માયા, તેમાં સધળા ભેદ સમાયા (૨)
તું નિર્ગુણુ પણ ગુણુ તુજમાં દીસે ધણુ રે (૨)—તું તો૦
પવન પાવકનો પિંડ બનાવે, તેમાં ચૈતન્ય તારૂં આવે (૨)

તુજ કહાપણુ જોતામાં કાંઈ નહિ મળ્યા રે (૨)—તું તો
 નટ જમ પટને જોયે રહે છે, સકળ પુતળાં નાચ કરે છે (૨)
 તેમ તારા કરમાં સર્વેના તાંતણા રે (૨)—તું તો
 એક કળે સૌ જગત હલાવે, ચમકદૃષ્ટિ જમ લોહ ચલાવે (૨)
 ઈચ્છા, જ્ઞાન, ક્રિયા, ગુણ, તારા સોહામણા રે (૨)—તું તો
 તું ખેલે છે બાજ તારી, એમાં ન પહોંચે બુદ્ધિ અમારી (૨)
 છોટમ તુજને ભજતાં ભાંગે ભ્રમણા રે (૨)—તું તો
 ૨૮—સૌનો ધંધર એક છે.

એહી હમારે શ્રીનાથજી (ટેક)

વહાલો ભવતારણહાર—જુગ તારણહાર—એહીં

દેવ ન જાયું દુસરો, મન કિયો રે બિચાર—એહીં (૨)
 જપતપ તીરથ કૈન કરે રે, જપતપ તીરથ અપાર; (૨) એહીં
 શોચ સમય શાંતિભર્યો રે, મન માન્યો રે મુરાર; (૨) એહીં
 દોહ અક્ષર સુરદાસ કહે, એહી સખ સારમેં સાર. (૨) એહીં
 ૨૯—લાવણી

એ છે નિરાકાર સાકાર, એનો કોઈ નથી પામ્યા પાર (ટેક)
 ઋષિઓ હાર્યાં મુનિઓ હાર્યાં, હાર્યાં સંત મહંત (૨)
 વેદ પુરાણો પાર ન પામ્યાં, એવો ઈશ અનંત—એ છે
 સહસ્ર અઠ્યાશી સિદ્ધ ચોરાશી, સનકાદિક શુકદેવ (૨)
 ભાવ ધરીને ભજન કર્યાંની, સૌને જૂદી દેવ—એ છે
 રામ કહે કોઈ કૃષ્ણ કહે, કોઈ દેવી કહે કોઈ શીવ (૨)
 જવું જના ગુરુએ ગાયું, તે માને તે જીવ—એ છે
 મંત્ર તમારા ગુરુ તમારા, શાસ્ત્ર અને વળી સેવ (૨)
 જ્યાં પ્રાવે ત્યાં પાપ તજીને, ભજજો જગનો દેવ—એ છે

૩૦

ક્યાં જીવ ક્યાં જગદીશ, બણો બુજવી એ જાત છે રે;
મર આપીએ સો સો શીશ, તોય અણુમજ્યાની વાત છે રે.
ક્યાં કીડી કરી મેળાપ, ભેળો થાવા ભારે ભેદ છે રે;
ક્યાં પુરણુ પુરુષોત્તમ આપ, ક્યાં જીવ જને બહુ કેદ છે રે.
અતિ અણુમજ્યાનું એહ, મળવું માયિક અમાયિકને રે;
તે તો દયા ધરી દેહ, આવે આધારવા એ અનેકને રે.
તિયાં થાય તેનો મેળાપ, જ્યારે નરતનુ ધરે નાથજી રે;
એમ કહે નિષ્કુલાનંદ, ત્યારે મળાય તેને સાથજી રે.

સંતવિષે

૩૧

સંતન કે સંગ લાગ રે, તેરી આછી બનેગી (ટક)
હંસનકી ગતિ હંસહી જાને (ર) ઠાઈ ન જાને કાગ રે-તેરી-સંતં
સંતનકો સંગ પૂર્ણુ કમાઈ(ર)હોઈ બડો તેરો ભાગ રે-તેરી-સંતં
ધ્રુવકી બની પ્રદહાદકી બન ગદ(ર)હરિસ્મરણુ વૈરાગ રે-તેરી-સંતં
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ(ર)રામભજનકો લાગ રે-તેરી-સંતં

૩૨

મળે જીવનમુક્ત હરિતાણા, ટળે અંતર તનમન તાપ
એવો સગ સંતનો.

ફરે અવયવ આ રે શરીરનાં, પરાં પલાયે પંડનાં પાપ-એં
જમ કીટ મટી થાય ભમરી, તેને કીટ કહે નહિ દાય-એં
જમ પારસ પરશે લોહને, તે તો હેમ હેલામાં હોય-એં
જમ ચદનવાસથી વૃક્ષને, ફરે ચંદન સસાન સોય-એં

જમ મલિન જળ મળે બહુનવી, તેને તરત કરે ગંગ તોય—એ૦
 તાંબાભાર પલટે છે પાણીએ, કરે કંચનમય રસકૃપ—એ૦
 તેમ સદ્ગુરુ મુખીઆ સતથી, થાય જન તે સંતસ્વરૂપ—એ૦
 શુક, નારદ, વ્યાસ ને વાલ્મીકિ, તે તો ઈશ્વર કહાવીઆ આપ—એ૦
 ધ્રુવ અમરીષ પ્રહ્લાદ વિભીષણ, થયા સુખીઆ સંતપ્રતાપ—એ૦
 સંત સર્વે સુખી થવા ઠામ છે, તે તો પ્રસિદ્ધ કહે છે પુરાણ—એ૦
 મન કર્મ વચને માનજે, કહે નિષ્કુલાનંદ નિર્વાણ—એ૦

૩૩

ઓ ભાઈ રે, શાંતિ પમાડે તેને તે સંત કહીએ;
 એના દાસના દાસ થઈને રહીએ—ઓ૦
 વિધાનું મૂળ મારા ગુરુએ ખતાવ્યું
 ત્યારે મેતાનો માર શીદ ખાઈએ (૨)
 કીધા ગુરુજી ને બોધ નવ આપે
 ત્યારે તેના ચેલા તે શીદ થઈએ—ઓ૦
 વૈદ્યની ગોળી ખાતાં દુઃખ નવ જાયે
 ત્યારે તેની ગોળી તે શીદ ખાઈએ (૨)
 લીધા વળાવા ને ચોર જ્યારે લુટે
 ત્યારે તેની સોખતે શીદ જઈએ—ઓ૦
 કલ્પવૃક્ષ સેવીએ ને દારિદ્ર ઉગે
 ત્યારે તેની છાયામાં શીદ રહીએ (૨)
 રાજની નોકરીમાં ભૂખ નવ ભાગે
 ત્યારે તેની વેઠે તે શીદ જઈએ—ઓ૦
 નામ અમૃત્ય મારા ગુરુએ ખતાવ્યું

તે તો ચોટયુ છે મારે હૈયે (૨)

મહેતા નરસૈયાની વાણી છે સારી

શામળાને શરણે જઇએ—ઓ

૩૪

સાધુ તે જનનો સંગ, બાધ મારે ભાગ્યે મળ્યો છે,

મોટા પુરુષનો સંગ, બોધ મારે ભાગ્યે મળ્યો છે. (ટક)

મોટા પુરુષનાં દર્શન કરતાં (૨) ચડે છે ચોગણો રગ—બાધ

અડસઠ તીરથ સતને ચરણે (૨) કોટિ કાશી ને કોટિ ગંગ-બાધ

દુરિજન લોકનો સંગ ન કરીએ (૨) પાડે ભજનમાં ભંગ—બાધ

નિદાના કરનાર નરક રે જશે (૨) ભોગવશે થઇ ભોરિંગ—બાધ

મીરાં કહે બાધ સંત ચરણુજ (૨) ઉડીને લાગ્યો મારે અંગ-બાધ

૩૫

નંદ નંદનકે પ્યારે, આયે મેરે નંદ નંદનકે પ્યારે (ટક)

માલા તિલક મનોહર બાના (૨)

ત્રિભુવનકે ઉગ્યારે—એ હાં ત્રિભુવનકે—આયે

પ્રેમસહિત બસત મેરે ઉરમે (૨)

નેક ન જાત હુ ટારે—એ હાં નેક ન જાત—આયે

હૃદય કમલકે મધ્ય બિરાજત (૨)

શ્રીનંદરાય દુલારે—એ હાં શ્રીનંદરાય—આયે

ક્યા જાતું કછુ પુણ્ય પ્રકટ લયો (૨)

મેરે ધરણુ પધારે—એ હાં મેરે ધરણુ—આયે

પરમાનંદ કરી ન્યોછાવર (૨)

તનમનધન સખ વારે—એ હાં તનમનધન—આયે

૩૬

ધન્ય આજ ધડી, સંત પધારી પ્રેમે પાવન કીધાં;
 અતિ આનંદ અપાર, દયા કરીને અમને દરશન દીધાં.
 હરિજન છે હરિસરખા હેલી રે, એને મળીએ મરજદા મેલી રે;
 થાય અરસપરસ આનંદ હેલી રે—ધન્ય૦
 સંત શરણે જઈએ તો સુખ ઘણું રે, ડગલે ડગલે કૂળ યજ્ઞતણું રે;
 એની સેવાનાં રે કૂળ શાં રે ભણું રે—ધન્ય૦
 સંત વૈકુંઠપતિને અતિ પ્યારા રે, સંત બ્રહ્માનંદ રસ પીનારા રે;
 એવા સંત નથી હરિથી ન્યારા રે—ધન્ય૦
 સંત ભેટે રે ભવદુઃખ દૂર પળે રે, પરમાર્થપણે પરિબ્રહ્મ મળે રે;
 એનું લક્ષ ચોરાશીનું ગમન ટળે રે—ધન્ય૦

કહે પ્રીતમ પૂરવનાં પુણ્ય કૃપ્યાં રે,
 જને આંગણે હરિજન આવી મળ્યાં રે;
 તેને ઉર આનંદના ઓધ વળ્યા રે—ધન્ય૦

૩૭

હારે હરિ વસે હરિના જનમાં
 હારે તમે શુ કરશે જઈ વનમાં રે—હરિ૦
 ભેખ ધરીને તમે શીદ ભટકો છો
 પ્રભુ નથી કોઈ અરણ્યમાં રે—હરિ૦
 કાશી જવો ને તમે ગંગાજીનાં
 પ્રભુ નથી પાણી પવનમાં રે—હરિ૦
 જોગ કરો ને તમે જગન કરાવો
 પ્રભુ નથી હોમહવનમાં રે—હરિ૦
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગીરધરના ગુણ

હરિ વસે છે હરિના જનમાં રે—હરિ૦

૩૮

વહાલા રે સંતને જય જય સીતારામ,
હારે મારી હાલતી વેળાના રામો રામ;
હાં હાં રે મારા ગુરુને કહેજો પ્રણામ—વહાલા રે૦
ક્યાં થકી આવ્યા ને ક્યાં તમે જશો,
હાં રે તમે ક્યાં રે કરશો વિશ્રામ—વહાલા રે૦
સત્સંગ કરવો ભવસાગર તરવો,
હાં રે કાયા પડીએલ પીપળ પાન—વહાલા રે૦
રુદ્ધિઆમાં રાખુ ને ઘડી ના વિસારું,
હાં રે મારે જીગના જીવન સાથે કામ—વહાલા રે૦
સત્સંગમાં એક હસ બિરાજે,
હાં રે જીવને હોય રે આગળની ઓળખાણ—વહાલા રે૦
દાસ જીવણ સંતો ભીમકરે ચરણે,
હાં રે આપણે જવું છે વૈકુંઠધામ—વહાલા રે૦

૩૯

મળે તો મને હરિજન મળજો રે (ર) દુરિજન દૂર પળજો રે
હરિજન મારા આવીયા, હસી અમારી દેહ (ર)
રોમ રોમ રંગ લાગી રહ્યો ભાઈ (ર)

જમ વાદળ વરસે મેહ—મળે તો મને૦
હરિજન મારા આત્મા, મેં હરિજનની દેહ (ર)
રોમ રોમ રંગ લાગી રહ્યો ભાઈ (ર)

જમ નેનાંમાં અટકે સ્નેહ—મળે તો મને૦
હરિજન હીરાની ગાંઠડી, ગરજવિના મત ઓલ (ર)

કોઇ મળશે હીરાનો પારખુ (૨)

તો લેશે મોંઘે ગોલ—મળે તો મને૦

હરિજન મારા સુધ રહ્યા, એની ચોકી કરે ભગવાન (૨)

દાસ કબીરજીની વિનતિ ભાધ (૨)

એનાં ચરણકમળ વિશ્રામ—મળે તો મને૦

ભક્તલક્ષણવિષે

૪૦

તાદૃશી જન તેને જાણીએ, જમાં એવા ગુણ હોય,
 નિંદાસ્તુતિ કોઇની નવ કરે, સધળું સમદૃષ્ટિ જોય—તાદૃશી૦
 જના તે દર્શનમાત્રથી, ટળે પ્રપચનું ધ્યાન;
 સ્મરણ કરાવે શ્રીકૃષ્ણનું, નસાડે અજ્ઞાન—તાદૃશી૦
 ગુણ ગાયે ગોવિંદના, પ્રકુલિત તન થાય,
 નેત્રપ્રવાહ વહે પ્રેમનો, હરખે હૃદય રંધાય—તાદૃશી૦
 પરદુઃખ દેખી દાઝે ધણું, નવ કરે કોઇનો દ્રોહ;
 ઈંદ્રિયજિત સાચા સદા, ન પામે મન મોહ—તાદૃશી૦
 સકળ ચરાચરને વિષે, વસ્યા દેખે ભગવાન,
 શુભ ધર્યછે સર્વ જગતનું, લેશ નહિ અભિમાન—તાદૃશી૦
 સધળી લીલા તે અવિનાશીની, જમાં લુપ્ત જનું મન;
 પ્રીતિ બહુ પરઉપકારમાં, સદા પ્રસન્ન વદન—તાદૃશી૦
 નટવર ઝળકે નેણમાં, કાંતિ કરુણામય હોય;
 શાંત સ્વભાવ સંતોષ બહુ, દોષ કોઇનો નહિ જોય—તાદૃશી૦
 હરિજન વૈષ્ણવને વિષે, જને અતિ ધણું વહાલ;
 દૃઢ આશરો દીનતા ધણી, બોલે વચન રસાલ—તાદૃશી૦

વિહ્વલતા વિઠલેશસું, મુખે કૃષ્ણનું નામ;

આવા ભગવદી દાસના, હરિદાસ ગુણ ગાય-તાદૃશીં

૪૧

ધન્ય ધન્ય એ સંત સુખણને, જેનું ઉલટી પલટયું આપ;

એવા જન હરિતાણા.

આપું ટાળી મળ્યા ભગવાનમાં, જેના આપમાં હરિનો વ્યાપ-એં

જેના શીશમાં શીશ છે શામનું, જેના નેણમાં નાથનાં નેણ-એં

જેના મુખમાં મુખ મહારાજનું, જેના વેણમાં વહાલાનાં વેણ-એં

જેના કાનમાં કાન શ્રીકૃષ્ણના, જેના નાકમાં નાસિકા નાથ-એં

જેની જીભ્યામાં જીભ્યા જીવનતાણી, જેના હાથમાં હરિનો હાથ-એં

જેના હૃદયમાં હૃદય હરિતાણું, જેના પાવમાં હરિનો પાવ-એં

જમ હીરો હીરાવડે વેધીયો, તેમ થયો તે સહજ સમાવ-એં

એમ સંતમાં રહ્યા શ્રીહરિ, માટે સંત તે સુખનું ધામ-એં

ધર્મ, ભક્તિ, વૈરાગ્ય ને જ્ઞાનજે, તેને રહેવાનું સંત છે ઠામ-એં

એવા સંતશિરોમણી ક્યાં મળે, જણે દેહબુદ્ધિ કીધી દૂર-એં

કહે નિષ્કુલાનંદ એને સગે, ઉગે અંતરે આનંદ સૂર-એવાં

૪૨

સાચા સંત તે દુઃખ દે તેને, પણ સુખ દે મન સાચે રે;

દોષ ન રાખે કલ્યાણ તેનું, પ્રભુ પાસે જાયે રે-સાચાં

વણ અપરાધે પ્રદહાદ પીડયો, હિરણ્યકશ્યપુ અભાગી રે;

શ્રીનરહરિ પાસે પ્રદહાદે, તેની પણ ગતિ માગી રે-સાચાં

પાંચ પુત્ર પાંચાળી ઠેરા, અશ્વત્થામાએ માર્યા રે;

ભીમસેન હણુતા હુતા ધરી, દયા દ્રૌપદી વાર્યા રે-સાચાં

સાધુપણું તું શીખ વૃક્ષથી, પીડા સહી પર પોષે રે;

દયા પ્રીતમને તે જન વહાલો, રિપુ રંજ ચિત્ત તોષે રે—સાચાં

ભક્તિવિષે

૪૩

સંતો ભક્તિરૂપી એક સાચી કમાઈ,
સાચી કમાઈ તેમાં બેસે ન પાઈ—સંતોં.
કાઠી જનમના ક્લેશ રે બચે (૨)
ટાળી દે પલમાં આ ભવની ભવાઈ—સંતોં
નરતન દેહ પછી દુર્લભ મળવો (૨)
જીતેલી બાજી તે હારવી ન ભાઈ—સંતોં
નરહરિ એક પ્રભુને ભજી લે (૨)
નાખીને સો મણુ રૂની તળાઈ—સંતોં

૪૪

ભક્તિ મહાબળવંતી રે, વહાલો વશ થઈ આવે ઘેર (ટેક)
ભક્તિને વશ થઈને વહાલો, વસીયા ગોકુળ ગામ;
આહીરડાને લાડ લડાવ્યાં, એવા સુંદર શ્યામ—ભક્તિં
વેદ પુરાણ પોકારે હરિનું, પતીત પાવન નામ,
એ પાંડવની સાથે રહીને, સઘળાં કીધાં કામ—ભક્તિં
અંબરીખને હેતે અવતરીઆ, ભક્તન કંઠે ઘેર,
રઘુનાથ કહે પામ્યા ઠેરી, એ પૂરવની પેર—ભક્તિં

૪૫

ભૂતળ ભક્તિ પદારથ મોટું, બ્રહ્મલોકમાં નાંહિ રે (૨)
પુણ્ય કરી અમરાપુરી પામ્યા, અંતે ચોરાશી માંહી રે—(ટેક)
હરિના જન તો મુક્તિ ન માગે, જનમો જનમ અવતારા રે,

નિત્યસેવા નિત્ય કીર્તન ઓછવ, નિરખવા નેદકુમારા રે—ભૂં
ભરતખંડ ભૂતળમાં જનમી, જાણે ગોવિંદના ગુણ ગાયા રે;
ધન્ય ધન્ય રે એનાં માતપિતાને, સપ્ત કરી એની કાયા રે—ભૂં
ધન્ય વૃંદાવન ધન્ય એ લીલા, ધન્ય એ વ્રજનાં વાસી રે;
અષ્ટમા સિદ્ધિ આંગણીએ ઉભી, મુક્તિ છે એની દાસી રે—ભૂં
એ રસનો સ્વાદ શંકર જાણે, જાણે શુકદેવ જોગી રે;
કંઈ એક જાણે વ્રજની ગોપી, જાણે નરસૈયો ભોગી રે—ભૂં

૪૬

ભજનકો પરિમાન, એસો હરિભજનકો પરિમાન;
નીચ પાવે ઉંચ પદવી, જલ તરે પાપાણુ—એસોં
અધમ ભીલડી અજાત ગુનકો, ચઢી જાત વિમાન;
નામ લઈ વૈકુંઠ પામી, ખાજતે નિશાન—એસોં
ચલત તારા ને ચલત મંડલ, ચલત શશી ઝાર ભાન;
દાસ ધ્રુવકું અવિચલ પદવી, રામકે દીવાન—એસોં
રાવણકે દશ શીશ છેદે, કર ગ્રહે સારંગપાણુ;
ખિલીપણકું લકા દીની, ભક્ત અપનો જન—એસોં
નિગમ જાકી સાખ પૂરે, સુનો સંત સુજન;
દાસ તુલસી શરણુ આયો, રાખીએ ભગવાન—એસોં

૪૭

કાળ વ્યાલનો ડંખ ન લાગે, અમૃત નામ ઉચ્ચારે જોને;
પ્રેમ પ્રકાશ કરે ઘટ ભીતર, દુર્મતિ દૂર નિવારે જોને.
ચિંતામણિ ચિંતાને ટાળે, વાત લેજ માની જોને;
જ પંખી સુરતરુને સેવે, તેને ચિંતા શાની જોને.
હરિનું સ્મરણુ કરે નિરંતર, તેને સંકટ શાનું જોને,

નૌકા સૌને પાર ઉતારે, કાણુ મોટું કાણુ નાનું જોને.
 ઉંચ નીચનું અંતર ન મળે, હરિને ભજ તે હરિનો જોને;
 તે પ્રાણી ન પડે માયામાં, વાસી વૈકુંઠપુરીનો જોને.
 જોને માથે ગીરધર ગાજ, તેને શાનો ટોટો જોને;
 પ્રીતમ પ્રભુનું ભજન કરશે, તે સરખો નહિ મોટો જોને.

૪૮

રામરત્ન ધન પાચો, મૈયા મેં તો રામરતન ધન પાચો (ટક)
 સત્ સગત સદ્ગુરુકી કૃપાસેં (૨)
 દો ભાગ્ય બટો બની આયો—મૈયા મેં તો રામ૦
 ખરચ્યો ન ખૂટે વાકું ચોર ન લૂંટ (૨)
 તો દિન દિન હોત સવાયો—મૈયા મેં તો રામ૦
 નીર ન ડૂબે વાકું અગ્નિ ન જલે (૨)
 તો ધરણી ધર્યો ન સમાયો—મૈયા મેં તો રામ૦
 નામકો નાવ ભજનકી બનઘયાં (૨)
 તો ભવસાગરસે તાર્યો—મૈયા મેં તો રામ૦
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
 તો ચરન કમલ ચિત્ત લાયો—મૈયા, મેં તો રામ૦

૪૯

ધન્ય જણે હરિગુણ ગાયા--સંસારીઆમાં ધન્ય૦
 બીજા સૌ જાણજે ભવાયા--સંસારીઆમાં ધન્ય૦
 હાથી ઘોડા ને મુખપાલ બેઠે શું થયું (૨)
 શું થયું મેળવી માયા--સંસારીઆમાં ધન્ય૦
 કંઠ સાહીને જમ કાઢશે પલકમાં (૨)
 દૂર રહેશે સુત વિત્ત દારા--સંસારીઆમાં ધન્ય૦

દયા પ્રીતમ ભજ નંદના કુંવરને (૨)

સફળ થાશે તારી કાયા—સંસારીઆમાં ધન્ય૦

૫૦

નિર્મળ ભક્તિ પદારથ સાચું રે (૨)

માયાનું લાડું સર્વે કાચું રે (ટક)

અતિ ઉદાર સમાગમ સંતનો (૨)

પ્યારા અધ્યાત્મમેં મન રાચું રે (૨)—માયાનું૦

સંસાર સાર સ્વમવત જાણો (૨)

પ્યારા કરો કલ્પના કાચું રે (૨)—માયાનું૦

તનમનધન પ્યારા શ્યામને સમર્પો (૨)

પ્યારા નિજ મંદિરમેં નાચું રે (૨)—માયાનું૦

જ મુખસેં પ્રભુનામ નહિ નિકસો (૨)

પ્યારા જનો દાદુર કેરો દાચો રે (૨)—માયાનું૦

દાસ દુવારકા ભક્તિ ભૂધરકી (૨)

પ્યારા જનમો જનમ ભક્તિ જાચું રે (૨)—માયાનું૦

૫૧

ગોવિંદ લીયો મોલ,

બાધ મૈને, ગોવિંદ લીયો મોલ—ગોવિંદ લીયો૦

કાઠ કહે હલકા ને, કાઠ કહે ભારી (૨)

લીયો હે તરાબુમે તોલ, બાધ મૈને ગોવિંદ લીયો૦

કાઠ કહે સસ્તા ને, કાઠ કહે મોંઘા (૨)

કાઠ કહે અનમોલ, બાધ મૈને ગોવિંદ લીયો૦

બન્દ્રાબનકી કુર્જ ગલનમે (૨)

લીયો હે બજાડે ઢોલ, બાધ મૈને ગોવિંદ લીયો૦

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)
પૂરવ જનમઠા બોલ, બાધ મૈને ગોવિંદ લીયોં

૫૨

રામ રમકડું જડીયું, રાણાજી મુને રામ રમકડું જડીયું (૨)
રૂમઝૂમ કરતું મારે મંદિરે પધાર્યું (૨)
ઢાઢના હાથેથી નથી ધડીયું—રાણાજી મુને
મોટા મોટા મુનિજન મથી મથી થાડ્યા (૨)
હારે ઢાઢ વિરલાને હાથે ચડીયું—રાણાજી મુને
શૂન્ય શિખરના ધાટો ઉપર (૨)
અગમ અગોચર નામ પડીયું—રાણાજી મુને
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
માઝં ચિત્ત, શામળીયાશું ભળીયું—રાણાજી મુને

ભક્તિમાં શરમ ન કરવાવિષે

૫૩

તમે નામ નારાયણનું રે લેતાં ડરશે મા;
તમે ડરતા હોતો રે, પ્રીતે ઢાઢ લેશે મા. (ટક)
સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં ભુંડાં છે (૨)
તમે ભુંડાં ન જાણો રે, ભક્તિનાં મૂળ ઉંડાં છે—તમે
સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં કાલાં છે (૨)
તમે કાલાં ન જાણો રે, પ્રભુને બહુ વહાલાં છે—તમે
સંસારી કહે છે રે, ભગતડાં ઘેલાં છે (૨)
તમે ઘેલાં ન જાણો રે, પ્રભુને મન પહેલાં છે—તમે

૫૪

ભાવે ભજતાં તે ત્રિભોવન નાથ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 વહાલો રીઝતાં વિશ્વનાથ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 સેવે યુઠા બાળા ને જને જવાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 ધનવાન અને વિદ્વાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 ભજ ગયા છે જને મોટા ભૂપ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 ધ્રુવ પ્રદહાદ રાજના પુત્ર, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 ઓધવ અકૂર ને અંબરીષ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 રાજ ખટ્વાંગ જનક પરીષ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 તજ્યું ભરતે જને માટે રાજ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 મીરાંબાઈએ ન રાખી છે લાજ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 કર જોડી કહે દાસોના દાસ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 અંતે જવું છે પ્રભુજીની પાસ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.
 કહે છે જદવ નથી યુરં કામ, શરમ તેમાં શાની કરવી રે;
 ભાવે ભજતાં તે શ્રીભગવાન, શરમ તેમાં શાની કરવી રે.

ભક્તિ શૂરાઓની છે તેવિધે

૫૫

ભક્તિ શૂરવીરની સાચી રે, દીધા પછી ક્રમ મેલે પાછી;
 મન તણે નિશ્ચય મોરચો કરીને, વધીયા વિશ્વાસી;
 કામ ક્રોધ મદ લોભ તજીને પછી, ગળે દીધી પ્રાંસી-ભં
 શબ્દના ગોળા જ્યારે છુટવા લાગ્યા, ને મામલે રહ્યા સૌ મચી;
 કાયર હતા તે કંપવા લાગ્યા, નિશ્ચયે ગયા નાસી-ભં
 સાચા હતા તે સન્મુખ ચડીયા, ને હરિ સંગાથે રહ્યા રાચી;

પાંચ પચીસને અળગા મેલ્યા, પછી બ્રહ્મ રહ્યા ભારી-ભ૦
 કરમના પાશલા કાપી નાખ્યા, ભાઈ ઓળખ્યા અવિનાશી;
 અષ્ટ સિદ્ધિની ઈચ્છા ન કરે, જની મુક્તિ થઈ દારી-ભ૦
 તનમનધન જેને તુચ્છ કરી જાણ્યાં, અહર્નિશ રહ્યા ઉદારી;
 ભોળે ભગત કહે ભક્ત થયા, એ તો વૈકુંઠના વારી-ભ૦

૫૬

હરિનો મારગ છે શૂરાનો, નહિ કાયરનું કામ જોને;
 પરથમ પહેલું મસ્તક મૂકી, વળતી લેવું નામ જોને.
 સુત વિત્ત દારા શીશ સમરપે, તે પામે રસ પીવા જોને;
 સિંધુ મધ્યે મોતી લેવા, માંહિ પડ્યા મરજીવા જોને.
 મરણ આગમે તે ભરે મુઠ્ઠી, દીલની દુગ્ધા વામે જોને;
 તીરે ઉભા જીએ તમાસા, તે ઢાડી નવ પામે જોને.
 પ્રેમપંથ પાવકની જ્વાળા, ભાળી પાછા ભાગે જોને;
 માંહિ પડ્યા તે મહાસુખ માણે, દેખનહારા દાઝે જોને.
 માથા સાટે મોંધી વસ્તુ, સાંપડવી નહિ સહેલ જોને;
 મહાપદ પામ્યા તે મરજીવા, મૂકી મનનો મેલ જોને.
 રામ અમલમાં રાતા માતા, પૂરા પ્રેમી પરખે જોને;
 પ્રીતમના સ્વામીની લીલા, તે રજની દિન નિરખે જોને.

૫૭

હરિરસ મોંઘે રે મૂલ છે, શીરને સાટે વેચાયજી;
 શીરનાં સાટાં રે સંતો જ કરે, મહારસ તેને દેવાયજી-હરિ૦
 શીર દેતાં શંકે નહિ, સન્મુખ જ્યું ગત શુરજી;
 પાછાં તે પગલાં નહિ ભરે, સદ્ગુરુ સામા હનુરજી-હરિ૦
 પ્રેમ પીયાલા જ પીએ, જીવન્મુક્ત સૌ જાણજી;

શોક સંશય રે સાલે નહિ, પાંચે પદ નિરવાણુ—હરિં
તન રે તોપો તૈયાર કરી, જ્ઞાન ગલોલા સારણ;
કામ ક્રોધ વેરી મારીયા, સદ્ગુરુ નામ આધારણ—હરિં
તનમન શુદ્ધ રે જ્ઞાને ગળ્યાં, જનાં હિમાળામાંયણ;
મરણવા સૌ સુખ માણશે, એ સુખ મુખે ન કહેવાયણ—હરિં
પ્રભ રે સાગરમાં ઝીલી રહ્યો, કીનારે શું કામણ;
અખંડઆનંદઅંગમારમીરહ્યો, મમીદાસ કહે પ્રણામણ—હરિં

૫૮

વરમાળા તો વિઠુંલ વરની, છુટે છુટે ફરીએ રે રાણાણ;
વર તો વિઠુંલ વરને વરીએ, સુણો ને લાજ કોની ધરીએ.
લાજે કોની ધરીએ રાણા, કોના મલાજ કરીએ રે રાણાણ;
વર તો વિઠુંલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
કાગડાનીપુદ્ધિ કાઢી નાખી, માણેક મોતી ચરીએ રે રાણાણ;
વર તો વિઠુંલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
સોનાં રૂપાં સઘળાં તણએ, તીલકતુલસી ધરીએ રે રાણાણ;
વર તો વિઠુંલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
ચીરપટાળાં સઘળાં તણએ, ઘોળાં અંગે ધરીએ રે રાણાણ;
વર તો વિઠુંલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
શાલિગ્રામની સેવા કરીએ, સતસમાગમ કરીએ રે રાણાણ;
વર તો વિઠુંલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
હરતાં ને પ્રરતાં સમરણ કરીએ, સતની સાથે પ્રરીએ રે રાણાણ;
વર તો વિઠુંલ વરને વરીએ, સુણોને લાજ કોની ધરીએ.
ખાધ મીરાં કહે ગિરધરના ગુણ, ચરણકમલચિત્તધરીએ રે રાં

વર તો વિઠ્ઠલ વરને વરીએ મુણેને લાજ કાની ધરીએ.

૫૯

કાંઈ કહે તેને કહેવા રે દધએ, આપણે હરિભજનમાં રહીએ રે;

આપણે પ્રભુભજનમાં રહીએ રે—કાંઈ૦

જગત ને ભક્તને સદાય વેર છે, તેમાં ભક્તપણું તે કાને કહીએ રે;

ભક્તપણું તખ જાણીએ, આપણે સૌનાં મેણલાં સહીએ રે—કાંઈ૦

હીરા ને કંકણ એકજ રંગાં, તેમાં હીરાપણું તે કાને કહીએ રે;

હીરાપણું તખ જાણીએ, આપણે ધાવ તો ધણેરા સહીએ રે—કાંઈ૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ

આપણે ચરણકમલ યત્ત દઈએ રે—કાંઈ૦

૬૦

નિંદા મારી ભલે કરો રે, કાંઈ કંચન કાટ ન લાગે—(ટેક)

ધન્ય ધન્ય લોકો આકલ તમારી, કીડીને કુંજર લડાવે હાં, (૨)

આણદીઠી અને વિનાસાંભળી (૨) એ તો બડી બડી બાત

ચલાવે—નિંદા૦

જો દિનકા મે જોગ ત્રિયા, તન તે દિનકા મેરા મુવા હાં,

કામ ધ ધો મને કાંઈ ન સૂઝે (૨) પછી જગતથી થયા

જુદા—નિંદા૦

જોગ લઇને જતા રહેશું, હરિ ભજવાને કાજે હાં,

જો ક્રિયામાં ચુક પડે તો (૨) ગુરુજી મારો લાજે—નિંદા૦

આ દુનિયામાં કાંઈ પલ્લો ન પકડે, ને કહેવું હોય તે કહેજો હાં,

જ્ઞાનદાસ ચરણે ગાવે ગગારામ (૨) હરીચરણમાં રહેજો.

નિંદા મારી ભલે કરો રે, કાંઈ કંચન કાટ ન લાગે.

૬૧

જે દુઃખ થાય તે થાજે રે, રૂડા રામને ભજતાં. (ટેક) -
 પિંડ પડે તોએ પડવા રે દેજે, જીવ જાયે તો જાજે રે-રૂડાં
 ઉંચે બાંધીને તળે અગ્નિ પ્રજાળે, માર મુશળના ખાજે રે-રૂડાં
 લોક નિંદે તેને નિંદવા રે દેજે, રાજ દંડે તો દંડાજે રે-રૂડાં
 હરિજનનો દાસ રણુછોડ કહેછે, ગુણુ તો ગોવિંદના ગાજે રે-રૂડાં

૬૨

જીવને સાટે રે, માળા મારા જીવને સાટે રે (ર)
 શું મૂકું મૃત્યુ ભય માટે, માળા મારા જીવને સાટે રે (ટેક)
 ઉચ તપે હું માળા પામ્યો, તે કેમ મૂકી જાય (ર)
 જો નરસૈયો માળા મૂકે તો, ત્રણ લોક પ્રલ્લે થાય-માળાં
 નવસેં નવાણું અવળી ચાલે, ને સાતે સમુદ્ર સૂકે (ર)
 મેરુ ચળે રવિ પશ્ચિમ ઉગે, નરસૈયો માળા ન મૂકે-માળાં
 તમે જોગી સર્વે વૈષ્ણવ થાઓ, મુજ પૂઠે તાલ વગાડો (ર)
 ભણે નરસૈયો યોગ ધરીને, શીદને જન્મ વણુસાડો-માળાં

ભજનની જરૂરીઆતવિષે

૬૩

ભજનવિના જીવડા દુઃખી, મન તું રામ ભજન કરી લે;
 જીવ તું જાયગો જરૂર, મન તું રામ ભજન કરી લે.
 લખ રે ચોરાશી ફેરા ફિરેગો (ર)
 હાં રે જીવ જનમી જનમી મરે-ભજનં
 માતપિતા તેરા દારા ને બંધુ (ર)
 હાં રે વામેં કારજ કંછુ ન સરે-ભજનં

હસ્તી ને ઘોડા માલ ખજના (૨)
 હાં રે ધન ભંડાર ભર્યો ધરમે—ભજન૦
 ખાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
 હાં રે મેરો ચિત્ત ભજનમે ધરે—ભજન૦

૬૪

હરિ નહિ ગાયો, જનમારો ગુમાયો;
 જનમારો ગુમાયો, જનમારો ગુમાયો—હરિ૦
 હરિજનકો સનમાન ન કીનો (૨)
 અપનો કુટુંબ જુમાયો—ન ગાયો—હરિ૦
 પરસ્ત્રી સંગ વિષય કે કારન (૨)
 લખ રે ચોરાશી ભટકાયો—ન ગાયો—હરિ૦
 કહે સંત હરિ ભજ્યો નહિ તું (૨)
 હીરો હાથસેં ગુમાયો—ન ગાયો—હરિ૦

૬૫

ગોવિંદ ગાવ, મન ગોવિંદ ગાવ (૨)
 રામકૃષ્ણ ભજવાનો આવ્યો છે દાવ—મન, ગોવિંદ૦
 દુર્લભ નરદેહી તમે તત્પર થાવ (૨)
 ભવસાગર તરવાને બેસવાને નાવ—મન, ગોવિંદ૦
 ભગવતકથા સાંભળો ને દૃઢ્યે રાખો ભાવ (૨)
 સત્સગરૂપી ગગામાં પ્રેમે કરી નહાવ—મન, ગોવિંદ૦
 ખાધ મીરાં કહે તમે હરિજન થાવ (૨)
 હરિકૃંચરનમે ચિત્ત લગાવ—મન, ગોવિંદ૦

૬૬

ભજન કેમ કરતો નથી પાછ રે, સીતારામ કેમ થાશે રાજ. (ટંક)

મહાદુઃખ ભોગવીને માયા મેળવી, તેને ઉઘો બેઠો ઘાટી (૨)
ખાધું નહિ ખવરાવ્યું નહિ, પછે જતાં કુટે છાતી-ભ૦
વિષય ભોગવતાં વશ વાધ્યો, ને માને ત્રુઠ્યાં માજી (૨)
મમતાની ધાણીએ ફેરા પ્રેરે, પછે તૃણા થઇ તાજી-ભ૦
સોનું પહેરી, શોભા દેખાડે, ને માળામાં મન લાજી (૨)
ભક્તિવિના ભુંડા હાલ તમારા, એમ કહી ગયો પંડિતકાજી-ભ૦
માયાની ટીપણે લાય લાગી, તેને શું રે બેઠો ચાટી (૨)
કહે પ્રીતમ ભાઇ હરિ ભજ્યા વિના, અંતે સહુ ધૂળ માટી-ભ૦

૬૭

દેવોને છે દુર્લભ એવો, મનુષ્ય દેહ આ મળીઓ,
તોય હજી હરિભક્તિમાં નથી, ચિત્ત તમારો ચડીઓ;
ચેતો નહિ તો મહાદુઃખ થાશે, ચોરાશીમાં જતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતાં-દેવોને૦
હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, શ્વાન શૂકર થઈ ભમશે,
રોમ રોમ નરકમાં પડીને, ખૂબ પીડા ત્યાં ખમશે;
ત્યાં વળી ખૂમ ખરાડા દેશે, જમના મારો ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતાં-દેવોને૦
હરિભક્તિ ભૂલ્યા તો અંતે, ખાવી પડશે એઈ,
વળી રાત દીન ભમવું પડશે, પૂરું કરવા પેટ,
હંડ હંડ થઈ જન્મારો જશે, લાત લાકડી ખાતાં,
તે કરતાં શું દુઃખ ધણું છે, ધરમાં ગોવિંદ ગાતાં-દેવોને૦

૬૮

હરિભક્તિ કરના રે, પલકમે હોવેગા મરના,
પલકમે હોવેગા મરના;

અહો હરિજન હૃદયકમલમેં, હરિભક્તિ કરના. (ટક)
 કાકા રે મામા કુટુંબ કબીલા, છોડ ચલે પ્યારે;
 સમજ મન છોડ ચલે પ્યારે;
 સ્વપ્નેમેં જો સૃષ્ટિ હોતી, એસા જગ સારે.
 એસા જગ સારે રે—સમજ મન એસા—સ્વપ્નેમેં
 ધામ, ધરા, ધન, માલ, ખજાના, આખર નહિ અપના;
 સમજ મન આખર નહિ અપના;
 એક દિન સખ છોડકે જાના, મિટ્ટીમેં અપના.
 મિટ્ટીમેં અપના રે—સમજ મન મિટ્ટીમેં—એક દિન
 કામ, ક્રોધ, મદ લોભ ન રખના, કરના સુકૃતકો;
 સમજ મન કરના સુકૃતકો;
 એક નિરંજન નામ સમરના, ભવજલ તરનેકો.
 ભવજલ તરનેકો રે—સમજ મન ભવ—એક નિરંજન
 જૂઠ જગતકી છોડ વાસના જ સદ્ગુરુ સરના,
 સમજ મન જ સદ્ગુરુ સરના;
 અહો હરિજન હૃદયકમલમેં હરિભક્તિ કરના.
 હરિભક્તિ કરના રે, પલકમેં હોવેગા મરના—અહો

૬૯

હરિસેં કાઢ નહિ ખડા, દીવાના ક્યું ગફલતમેં પડા (ટક)
 પ્રદહાદ પેટા હરિસેં લપટા (૨) જખ ખંભ કડકડા—દીવાના
 ગોપીચંદ્રચારભરથરીરાજ (૨) માલમુલક સખ છોડા—દીવાના
 પુંડરીકને સેવા ફીની, (૨) વિઠ્ઠલ ઇંટપર ખડા—દીવાના
 કહત કબીરા સુનો ભાધ સાધુ (૨) હરિચરણે ચિત્ત ચડા—દીવાના

૭૦

બીજું કાંઈ ન વળે રે (૨)
 ભજ લેને પ્રભુને બીજું કાંઈ ન વળે૦
 જાણ્યા નહિ તેં સારંગપાણી, સંસારમાં થું મતિ મુંઝાણી;
 જાણી લે જગદીશને તો તર્ત તરે રે—ભજ૦
 મનુષ્યાદેહ વારે વારે ન આવે, માટે ભજ લેને પ્રભુ ભાવે;
 ચેતી લે તે માટે જથી કાર્ય સરે રે—ભજ૦
 રામ નામની લહેર ન જાણી, ઉઘટી ઉમર એળે ગુમાવી;
 લખીરામ કહે ભાવે ભજે ભગવાનને રે—ભજ૦

૭૧

લેહ લગાડી રામને જપો, જવું છે મરી;
 જવું છે મરી રે, કાયા જશે પડી—લેહ૦
 ઘણે કષ્ટે પિંડ બંધાણો, ગર્ભમાં ધરી (૨)
 માંડ કરીને મનખો પામ્યો, ચોરાશી પ્રી—લેહ૦
 ઉંચાં મંદિર માળીયાં તારાં, રહેશે રે પડી (૨)
 એવી રૂડી મનખા દેહ તારી, ધૂળમાં ઢળી—લેહ૦
 તેડાં આવ્યાં શ્રી રામનાં જવું કષ્ટની ધડી (૨)
 જમ આવ્યે તાડું જોર નહિ ચાલે, બાંધશે જડી—લેહ૦
 સગાં સર્વે વીંટીને બેઠાં, મરણની ધડી (૨)
 કાઢો કાઢો સૌ કહે, એને રોકા માં ધડી—લેહ૦
 સંતની સેવા હરિની ભક્તિ, વાતં છે ખરી (૨)
 દાસ હરિ કહે રધુવર સમરે, તો જશે તરી—લેહ૦

૭૨

હરિ ભજ્યે તો આવે સુખની લહેર જો;

આ દુર્લભ મનુષ્યા દેહનો દહાવો લીજીયે—ટેક
 ક્યાં થકી આન્યો ને જીવ તારે ક્યાં જવું,
 ખેલ વિચારી ઠરવાકેરો ઠામ જો;
 આ જુઠા જગ સાથે ઝઘડો નવ કીજીયે,
 અંતે સાચો ખેલી સીતારામ જો—આ દુર્લભ
 આ મનુષ્યા દેહ પારયો રે મોંઘા મૂલની,
 ઢાટિ જનમનાં પુણ્ય તણો નહિ પાર જો;
 આ શીશતણે સાટે રે માગી નહિ મળે,
 એક ઘડી તો લાખેણી વહી જાય જો—આ દુર્લભ
 આ વ્રજવાસી ગોપીએ લહાવો લુંટીયો,
 મૂકી દીધી કાંઈ માતપિતા કુળ લાજ જો;
 સાચું તે સગપણ રે શામળીયા તણું,
 સરીયાં સરીયાં વ્રજ વનિતાનાં કાજ જો—આ દુર્લભ
 આ તન મન ધન જોખનનો રે રંગ પતંગનો,
 આ જોને જોતામાં એ વણસી જાય જો;
 અંતરમાં ઝાળખી લે આતમ રામને,
 કહે પ્રીતમ તારૂં આવાગમન મટી જાય જો—આ દુર્લભ

૭૩

જીવ તેં હરિ ન સમયાં ઘડી, કાયા કાલે જશે પડી;
 મન તેં પ્રભુ ન સમયાં ઘડી, કાયા કાલે જશે પડી—ટેક
 રાતદિવસ ધંધામાં રઝળ્યો, નિંદા કથા મુખ ઘડી;
 જોખનમાં જનમારો ખોયો, તારી મહેનત માથે પડી—જીવ
 સોનાની ચાંખડીએ ચઢતો, ને હીરે રત્ને જડી;

વાંકી ફેળું કલગીવાળો ભાઈ, જમડા જશે જડી-જીવં
પેરણ પીતાંખર પલંગે પોઢતો, ને ઝોઢણ છે પામરી;
આ લોક સુખમાં ઉઘી રહ્યો, પછી જમડા જશે જડી-જીવં
નાડી ખેંચાશે ને જીવ ઝલાશે, ને નીર નહિ ઉતરે નળી;
હજાર વિંછીની વેદના થાશે, પછે સોઘ દિન આવશે ચઢી-જીવં
ખાટયુ ધણું પ્રાણી ખરચી ન શક્યો, ને દાટી બેઠો છે દળી;
ભોજે ભગત કહે અંતે એની પછી ખાંધી ચાંદ્યા ઠાઠડી-જીવં

૭૪

શામોટું તું ભજતો નથી, સેહેજ સીતારામ રે, ટેક.
આ કાયા તો તારી નથી, હાડકાં ને ચામ રે;
તેમાં તે શુ મોહી રહ્યો છે, ગાપલ ગુલામ રે-શાં
પાંડવોની પ્રતિજ્ઞા પાળી, દ્રૌપદીનાં ચીર રે,
સુદામાની વેળા વાળી, ઉગાર્યો પ્રહ્લાદ રે-શાં
રાવણ સરખા રાણા હતા, સોના સરખાં ધામ રે;
સવાલક્ષ જના પુત્ર હતા, તેનાં નથી ઠેકાણું ઠામ રે-શાં
આગળ તો તારે હુકમાઈ હતી, ઘેર હતા ગુલામ રે;
ખાજીગરનો વાંદરો ભાઈ, ભરાવશે સલામ રે-શાં
ઉંચી મેડી ને અજબ ઝરખા, નીચાં નીચાં ધામ રે;
છત્રપતિ તો ચાલ્યા ગયા, તેનાં નથી ઠેકાણું ઠામ રે-શાં
ધાઈધુતી ધન ભેળું કીધું, દાટ્યાં રહેશે દામ રે;
ખાપદાદ જના વહી ગયા, એનાં ખોળી કાઢોતે નામ રે-શાં
પાપની તો ખાળો ખાંધી, ધરમ નહીં લગાર રે;
કહે ભવાન ભાઈ સાંભળો, તમે ભજી લિયો ભગવાન રે-શાં

૭૫

ઉઠ ખડો ક્રોધ ચેતો ને પ્યારા, સાન સમજે સદ્ગુરુ ઠેરી;
 જમ દીપકપર પવન ઝપેટે, કાળ ખડો રે તેરો શિર વેરી—ઉં
 છોટી ઉમરમેં ખડા મનસુખા, જ્યું ઉઠત સાયર લહેરી;
 ધિક ધિક ઉમર ખોધ અકારજ, કાળ લેશે તેરો તન હેરી—ઉં
 ખાલપણો હસ ખેલ ગમાયો, જોખન જીવતી તન હેરી;
 વૃદ્ધ ભયો અંગ આળસ આયો, બ્રહ્મ ભધ બુદ્ધિ તેરી—ઉં
 આજકાલ કરતાં આંચો તારો વાયદો, કાળ લેશે તેરો તન ઘેરી;
 એક પલકમેં પકડ પછાડે, કહાં રહેગો તેરો જીવ ઠેરી—ઉં
 સદ્ગુરુજી ઉપદેશ બતાવે, માનો શીખામણ અબ મેરી;
 હરિદાસ કહે રામ રટન કરો, તીન લોકમેં નહિ વેરી—ઉં

૭૬

જોખનકી મગફરી મત કરના, દિન ચારકા હય અટકા;
 રૂપ દેખકે ક્યું મન રાચો, રામ ભજનસે લ્યો લટકા—જો
 જાયા સોઈ આખર મરનેકા, રેન દિન મનમેં અટકા;
 જાગેગા ક્રોધ વિરલા જોગી, નેન નીંદસે નહિ મટકા—જો
 ગોરખ જગ્યા કબીરા જગ્યા, કાળ મારી કીનો કટકા;
 સિદ્ધ ચોરાશીસો પણ જગ્યા, જીનકામનછીનમેં અટકા—જો
 સાધુ સંતકી સેવા કર લો, શબ્દ શાખ દિલમેં અટકા;
 નુરતસુરતકા દોર ન ચુકો, ખરા ખેલ જ્યું હય નટકા—જો
 સમજે વાકું સુખદ સહજ હય, અણસમજીકું હય ભટકા;
 માર પડે તોય પાર ન પહોંચે, મન ઘોડા તીથે અટકા—જો
 આપકા આતમ તત્ત્વ વિચારો, સાહેબ સાક્ષી સખ ઘટકા;
 પાર પો'ચે હરિદાસ પલકમે, મિટ ચોરાશીકા ભટકા—જો

૭૭

સર્વ તજીને ભજીયે શ્રીગોવિંદને,
 જે નારાયણ નોધારાના આધાર જે;
 ભાગે સંકટ કુડારે આ સંસારનાં,
 જેના નામે ઉતરીયે ભવપાર જે—સર્વં
 અપર માને વચને ધ્રુવજી વન ગયા,
 નારદજીએ દીધો છે ઉપદેશ જે;
 જ્ઞાનભક્તિ વૈરાગ્ય તે મનમાં આણીયાં,
 પ્રભુ ભજ્યા કાંઈ ત્યાં જઈ ખાળે વેશ જે—સર્વં
 દૈત્યપુત્ર પ્રદહાદજી તે આગે થયા,
 લાગ્યો છે કાંઈ પિતા પુત્રનો વાદ જે,
 સ્તાંભ થકી પ્રગટયા રે નરસિંહરૂપધરી,
 શ્રીમહાપ્રભુજીએ દીધો તેને સાદ જે—સર્વં
 લાખા ગૃહમાં પાંડવને આવી મળ્યા,
 ભક્ત જનોને દીધી છે બહુ ધીર જે,
 સમરણ પહેલાં આવ્યા છો રે તમે સદા,
 ભક્ત રે જન ઉગાર્યા પાંચે વીર જે—સર્વં
 સુદામાનું દરિદ્રપણું તો જાણીયું,
 મુષ્ટિક તાંદુલ આરોગ્યા મહારાજ જે;
 દાસ દયાના પ્રભુજી, કરુણા કીજીયે,
 ભક્ત રે જનનાં કીધાં કાટિક કાજ જે—સર્વં

૭૮

ભજ મન ગોવિંદા, ગોવિંદા, હાં રે તું છોડ જગતકા ફંદા.
 નિરાકાર નિર્લેપ નિરંજન સત્ચિત્ આનંદા (૨)

જોકા પ્રભાદિક મુનિ ગાવે, પાવે મુખકંદા—ભજ૦
 રામકૃષ્ણ પરબ્રહ્મ સનાતન, ગાવત મુનિવૃંદા (૨)
 તાકા જે અવતાર કહત હૈ, સૌ નર મતિમંદા—ભજ૦
 સદ્ગુરુ કરુણા કરહી મિટાયો, મમ ભવ દુઃખપ્રંદા (૨)
 દેવકૃષ્ણ પદ પૂરણ પાયો, એહી પરમાનંદા—ભજ૦

૭૯

સમર સમર મન શ્યામ સુંદરકું,
 કયા મુખ બક બક કરતા હૈ—ટેક.
 જહી દિયા નર દેહ અમૂલ્ય,
 તાકું નહિ સમરતા હૈ—સમર૦
 કામ ક્રોધ મદ લોભ અશ્મિમે,
 અહોનિશ અંતર જરતા હૈ—સમર૦
 નિશદિન કાળ ખડા શિર ઉપર,
 તાતેં કયુ નહિ ડરતા હૈ—સમર૦
 પરધન પરત્રીય કારણ તત્પર,
 ફટે નેનસે ફરતા હૈ—સમર૦
 ક્ષાન ગતી મેરી હોયગી ઐસી,
 ધડક ન મનમેં ધરતા હૈ—સમર૦

૮૦

ભજેને ભગવાનને પછી, દિલમાં થાશે ઝારતો;
 કરશે કુડાં કામ, વાલીડાની વસ્તુ નથી હોરતો રે ૭-ભ૦
 જીભલડી જુઠાં જોણશે, તેને વશ કરીને વારજો,
 જનાં રે પડે કામ, તેને સવાયાં સંભારજો રે ૭-ભ૦

જ્યારે બુઢાપણ આવશે, ત્યારે સારાં ભોજન ભાવશે;
કાળા મટી કેશ, માથે ધોળાં પ્રરી આવશે રે જી-ભ૦
જાવું રે એકાએકને, સાથે લેજો સદાશિવને;
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ધોખો નહિ થાય તારા જીવને રે જી-ભ૦
સ્મરણ કરો શ્યામનું, ટાઢું થાય જો તારા તનમાં,
મૂળદાસ કહે મહારાજ, મોહન રહેજો મારા મનમાં રે જી-ભ૦

૮૧

હરિદાસા હરિદાસા, બન જા હરિદાસા હરિદાસા,
સુધા સિંધુકી સમીપ બસકે, મૂઠ રહત જ્યૌં પ્યાસા;
હીન હોત જ્યૌં દુઃખ પાવત રે, બસત પારસકે પાસા—બન૦
કામધેનુ સુરદ્રુમ ચિ તામનિ, ઈશ્વર અખિલ નિવાસા;
તિનકુ છોડ આરકુ ધ્યાવે, સો તો વૃથા પ્રયાસા—બન જા૦
મનસા દેહ દુર્લભ છિન ભગુર, જ્યું જળ ખીચ બતાસા;
અચળ સત્ત એક સેવા હરીકી, સખકુછ તનિક તમાસા—બન૦
શરણાગતવત્સલ વિઠુંલેશ, કયુ મન રહત ઉદાસા,
દયારામ સદ્ગુરુ બતાયા, હે મનસુખા ખાસા—બન જા૦

ભક્તિ જલદી કરવાવિધે

૮૨

હરિ ભજ્યાનું ટાણું, આ છે રામ ભજ્યાનું ટાણું;
આ છે કૃષ્ણ ભજ્યાનું ટાણું;
ભૂલ્યા શીઠ ભમો છો રે, આ છે હરિ ભજ્યાનું ટાણું. ટેક
હરતાં ને પ્રરતાં હરિ ન સમર્યા, શું બેસે છે નાણું;
વહાલા શું બેસે છે નાણું;

સમી સાંજના સૂઝ રહ્યા છે, હમણાં વહાશે વા'ણું—ભૂલ્યાં
 ઠાલે રે ઠાલે ભરીયે ભરીયે, માયા મોટું માણું;
 વહાલા માયા મોટું માણું;
 ઝાગિ તો આવીને પકડશે, પડયું રહેશે કરિયાણું—ભૂલ્યાં
 માથે આંચું નહિ મટે, વહાલા ધુંધટમાં ઘેરાણું;
 વહાલા ધુંધટમાં ઘેરાણું;
 બળ કરીને બોલાશે નહિ, જ્યારે બેઠું જમનું થાણું—ભૂલ્યાં
 દીધા વિના ક્યાંથી પામો, વહાલા એ વાતો હું જાણું;
 વહાલા એ વાતો હું જાણું;
 ગોવિંદરામ કહે અહીંયાં ન સમયાં, ઉવાં નથી ઠેકાણું—ભૂલ્યાં

૮૩

કાયા છે ત્યાંસુધી કર સમરણ કીરતારનું રે (ટેક)
 જતન કયું જઠરામાં જણે, તારો દેહ રચ્યો છે તેણે;
 તેણે કામ કયું છે, અતિ ઉપકારનું રે—કાયાં
 પ્રસવ થયા પહેલું પય કીધું, માતાના સ્તનમાં રચી દીધું;
 તેણે કારણ સીધું, તારા આહારનું રે—કાયાં
 કાન નેત્ર દીધાં છે કેવાં, સર્વે અંગ અમૂલ્ય એવાં;
 અંતઃકરણ કીધાં છે, વિવિધ વિચારનાં રે—કાયાં
 દાંત દીધા તુંને ચાવણું ચાવવા, અન્ન સરજ્યું ઉદર ભરવા;
 કર દીધા કારણ કરવા વહેવારનાં રે—કાયાં
 સુરદુર્લભ મનુષ્યાદેહ પામી, લંપટ ન થવું લૂણહરામી;
 છોટમ શરણ ગ્રહી લે, સરજનહારનું રે—કાયાં

૮૪

જ્યાંલગી આત્મા અંગમાં છે, ત્યાં લગી હરિ હરિ તું કહે. ટેક

હાલતાં હરિ ને ચાલતાં હરિ, ને બેસતાં હરિ તું કહે (૨)
 સુતાં પહેલાં જ સ્મરણ કરે ભાઈ, તેની બોલ જય જય-જ્યાં
 દીધા સરિખું નામ હરિનું, લઈ શકે તો લે (૨)
 દીધા સરિખું દાન છે અનનુ, લઈ શકે તો લે-જ્યાં
 આ રે સસારી રે સર્વે ખોટો, ને સાચી વસ્તુ બે (૨)
 એક તો પુણ્ય બીજું હરિભજન ભાઈ, જીવડા સમજી લે-જ્યાં
 દૃષ્ટ પદારથ સર્વે ખોટો, ને આત્મા અખંડ છે (૨)
 કીડી થકી તે કુંજર લગણુ ભાઈ, કાળ ચક્રરોતે ભે-જ્યાં
 એક દિન આંગણે દીવા વિવાહ, વળી ઢોલશરણાઈ બજશે (૨)
 કહે જીવણુ એવો એક દિન આવશે, સમશાનો ધગશે-જ્યાં

૮૫

તારી કાયા નગરમાં રે, ચોર ચોરી કરે નર છાની-ટોક
 ચાર ચોર તો ચોરી કરે એનાં ધન ધુતારા લેશે (૨)
 એ રે કાયાનાં કહ્યાં ન માનો (૨) દિનના ખાતર દેશે;
 નગરી નવતેરીમાં રે ચોર ચોરી-તારી કાયા
 પાંચ ચોર તો પ્રગટ થયા, તેને પકડી ન શકે કોઈ રે (૨)
 તત્ત્વ હતો તે તારવી ન જાણ્યો, હાથે હીરલો ખોયો-નગરી
 આશાતૃણા નહિ બુઝાયા-વાલા મનકા મેલ ન ધોયા રે (૨)
 ગુરુપ્રતાપે ભણે ભવાનીદાસ, સખ જન્મારા ખોયા-નગરી

૮૬

વારે વારે મનખો નહિ આવે રે, રે તમે ભજન સંવાયાં કરજો-
 અવસર નહિ આવે રે, રે તમે ભજન સંવાયાં કરજો.

સંસારસાગર મોહજળ ભરીઓ, તરી શકા તો કાઢ તરજો રે (૨)
 જગજીવનનાં જહાજ લઇને (૨) જોલે પાર ઉતરજો—અવસર૦
 દોનું હીવા તારી આગળ ઝળકતે, નાભી કમળ ખીચ ધરજો રે (૨)
 હૃદયકમળમાં હેત કરીને (૨) અમર વરને વરજો—અવસર૦
 માણેકચોકમાં નાણું ભરજો, ભરી શકા તો કાઢ ભરજો રે (૨)
 હીરા માણેક લાલ ઝવેરી (૨) પારખ થઈ પરખજો—અવસર૦
 સદ્ગુરુ મળીઆ ને સંશય ટળીઆ, સદ્ગુરુને શીશ ધરજો રે (૨)
 મેઘા પ્રતાપે ભણે ભવાનીદાસ (૨) અમરાપુરમાં ભળજો—અવસર૦

મોતવિષે

૮૭

કઠણ ચોટ છે કાળની રે, મરણ મોટેરો માર;
 કંઈક રાજ ને કંઈક રાજીઆ, હાં રે મેલી ચાલ્યા સંસાર.

—હેતે હરિરસ પીજીએ.

સંસાર ધુમાડાના ખાચકા રે, સાથે આવે ન કાઢ;
 રંગ પતંગનો ઉડી જશે, હાં રે જમ આકડાંનું તુર—હેતે૦
 ઢેનાં છોડ ને ઢેનાં વાછડ રે, ઢેનાં માય ને આપ;
 અંતકાળે જતું એકલું, હાં રે સાથે પુણ્ય ને પાપ—હેતે૦
 માળી વીણે રૂડાં ફુલડાં રે, કળીઓ કરે છે વિચાર;
 આજનો દિન રળીઆમણો, હાં રે કાલ આપણે શિરધાત—હે૦
 જાયા તે તો સર્વે જશે રે, નથી કાયા રહેનાર;
 મરનારાને તમે શું રૂઝ્યો, હાં રે રોનાર નથી રહેનાર રે—હેતે૦
 દાસ ધીરો રમે રંગમાં રે, રમે દિવસ ને રાત;
 હું માઈ મિથ્યા કરો, હાં રે રમો પ્રભુ સંગાથ રે—હેતે૦

૮૮

તારા મનમાં જાણે છે મરવું નથી રે,
 એવો નિશ્ચય કયો નિરધાર;
 તેમાં ભૂલી ગયો ભગવાનને રે—ટેક
 ધન દોલત નારી ને ધણા દીકરા રે (૨)
 ખેતિવાડી ઘોડી ને દરખાર—તેમાં
 મેડી મંદિર ઝડપા ને માળિયારે (૨)
 સુખદાયક સુંદર સેજ—તેમાં
 ગાદિ તકિયા ને ગાલ મશ્તુરિયાં રે (૨)
 અતિ આડા કરે છે એજ—તેમાં
 નીચી ખાંધ કરીને નમતો નથી રે (૨)
 એવું સાધુ સંગાથે અભિમાન—તેમાં
 મરમાળી મોહનજની મૂરતિ રે (૨)
 તેની સાથે ન લાગેલ તાન—તેમાં
 પાપ અનેક જનમનાં આવી મળ્યાં રે (૨)
 તારી મતિ મલિન થઈ મંદ—તેમાં
 દેવાનંદના વહાલાને વિસરી ગયો રે (૨)
 તારે પડ્યો ગળે જમ ફંદ—તેમાં

૮૯

તારે માથે નગારાં વાગે મ્હોતનાં રે,
 નથી એક ધડીનો નિરાધાર;
 તોય જાણ્યા નહિ જગદીશને રે—(ટેક)
 મોટા મેલીને રાજ મરી ગયા રે (૨)
 જોને જતાં ન લાગી વાર—તોય

તાઝં જોખન ગયું જખ મારતું રે— (૨)
 માથે કાળા મટી ગયા કૃશ—તોય૦
 અંતકાળે લેવાને જમ આવિયા રે (૨)
 તેનો ભાળી ભયંકર વેશ—તોય૦
 રોમ ઢાટિ વિંછી તણી વેદનારે (૨)
 દુઃખ પામ્યો તું દૈવના ચોર—તોય૦
 સર્ગા સ્વાર્થી મળ્યાં સૌ લુટવા રે (૨)
 તાઝં જરાએ ન ચાલે જોર—તોય૦
 જીભ ટુંકી પડીને તૂટી નાડીઓ રે (૨)
 થયું દેહ તજ્યાનું તત્કાલ—તોય૦
 દેવાનંદ કહે ન જાણ્યા મારા નાથ રે (૨)
 મળ્યો મનુષ્યનો દેહ વિશાળ—તોય૦

૯૦

જો વિચારીને જીવ હૃદમાં, મરવું એ તો સહી (ટેક)
 મેડી મંદિર ને માળીઆં તારાં, પડ્યાં રહેશે અહીં (૨)
 પ્રભુને અર્થે પૈસો ન વાવર્યો, ઠાઠડી ઠાલી ગધ—જો
 કંચન જવી કાયા તારી, અડવા દેતા નહીં (૨)
 ધર છોડી સમશાને ચાલ્યા, ગોંદરે રખ્યા થઈ—જો
 માતપિતા તારાં જેન બનેવી, ને ધરની નારી રહી (૨)
 છોકરાં તારાં અળગાં રહેશે, એકલો જશે વહી—જો
 હરિ ભજો તમે હક હાલો, એમ વેદમાં વાણી કહી (૨)
 હોરજી કહે જણે હરિ ભજ્યા, એની જગમાં જશ રહી—જો

૯૧

મારો હંસલો નાનો ને દેવળ જીનું તો થયું;

જીવું તો થયું રે પીંજર પડયુ તો રહ્યું રે—મારોં
કુડી કુડી કાયા રામા, જીઠી જીઠી માયા રે (૨)
કુડા તો દિલાસા અમને દધ તો ગયું રે—મારોં
આ રે કાયાની સાથે પ્રીતો બંધાણી રામા (૨)
પડી ગયા દાંત રેખું પડી તો રહ્યું રે—મારોં
કાયાનો ગઠ હ સા ડોલવાને લાગ્યો રે (૨)
ઉડી ગયો હંસ પીંજર પડયું તો રહ્યું રે—મારોં
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ, ગિરધરના ગુણ વાલા (૨)
ભજનવિના તો આયુધ્ય એળે તો ગયું રે—મારોં

જગતના મિથ્યાપણાવિષે

૯૨

સખી જન જગત વહેવાર, રેનકા સપના (૨)
તુમ કાયકું કહત હો હરિ ભૂલ કર અપના (૨) (ટેક)
નિજ માત તાત દારા, સુત ભગિની ભ્રાતા (૨)
એ સખી સવારથ જન, પરસ્પર નાતા (૨)—સખીં
એક રામ ભજન બિન, આર નહિ નિસ્તારા (૨)
ગુરુજ્ઞાન ગ્રહો તુમ ઉગરો, ભવજલ પારા (૨)—સખીં
શીર કાલ અચાનક, બખર નહિ એક પલકી (૨)
કયા કરતે હો અભિમાન, આશ નહિ કલકી (૨)—સખીં

૯૩

ચેત! પ્રાણીઆ નરકની વાટે જવું (ટેક)
નરકની વાટે જવું, ધણું રહેશે તારે પસ્તાવું રે—ચેત!
રૂડી દેહ મનુષ્યની તું પામ્યો, ખુબ પૈસે ટકથી જમ્યો;

ધડી સત્સંગમાં ન વિરામ્યો રે—ચેત !

સંતસાધુને પ્રેમથી ન પોખ્યા, અન્ન વસ્ત્ર આપી ન સંતોખ્યા;

શેર લોટ ન કઠાઈના જોખ્યા રે—ચેત !

શરમ મુકી અધર્મમાં ચાલ્યો, વેદવિહિત ધર્મને ન ઝાલ્યો,

અહોનિશ અહંકારમાં મહાલ્યો રે—ચેત !

બોધ સદ્ગુરુ સંતનો ન લાગ્યો, મૂર્ખ માયાના મોહથી ન જાગ્યો;

ધક્કા ઓચિંતો કાળનો લાગ્યો રે—ચેત !

હામ મનની રહી ગઈ મનમાં, કાળ આવી પુગ્યો જોખનમાં,

સોડ તાણી સુતો જઈ વનમાં રે—ચેત !

દ્રવ્ય માલ છોડી ગયો ખાલી, કામ નાવી તે ઠકરાઈ ઠાલી;

જમ આગળ જુગતી ન ચાલી રે—ચેત !

દારા, સુત, વિત્ત, કામ કઠાઈ ન આવ્યાં, તને વળાવી સૌધેર આવ્યાં;

તારા નામનાં જમણ મચાવ્યાં રે—ચેત !

ધર્મરાય તને પુછશે ત્યાંઈ, જન્મ ધારી કરી શું કમાઈ;

ત્યારે ઉત્તર આપીશ શો ભાઈ રે—ચેત !

નરક દુઃખ તે સહ્યું નવ જાયે, મારે જમ તે માર ન ખમાયે;

રોમ રોમ અતિ વેદના થાએ રે—ચેત !

બ્રહ્મરૂપ ભગવાનને ન જાણ્યા, પોતે બ્રહ્મ આનંદમાં ન માણ્યા;

પૂર વહેતામાં જાય તે તણાણા રે—ચેત !

લયલીનતાવિષે

૯૪

મુને વધાયું વહાલાજીની સાથ,

મુને વહાલો વિસાર્યાં નવ વીસરે રે (ટેક)

આઠે પહેર ઉલામણુ મારા ઉરમાં રે (ર)
 બીજી વહાલી ન લાગે વાત—મુંને વહાલોં
 જમ રત્ન જડયું હોય રંકને રે (ર)
 તેમ સત્ય થયું છે—સાક્ષાત—મુંને વહાલોં
 જને કાજ દમે છે અતિ દેહને રે (ર)
 તે તો આવ્યું છે મારે રે હાથ—મુંને વહાલોં
 વારે વારે જાઉં ગુરુજીને વારણે રે (ર)
 જણે નિરખાવ્યા નૌતમ નાથ—મુંને વહાલોં
 તેને તોલે ન આવે ત્રણ લોકમાં રે (ર)
 જની વિશ્વે વિચિત્ર છે ભાત—મુંને વહાલોં
 ધન્ય ધન્ય દયા રે ગુરુદેવની રે (ર)
 નાથ નીરાંત ન રખાય અજાત—મુંને વહાલોં

૯૫

ધન્ય ધડી ધન્ય દહાડો આજનો રે (ર)
 મારા હૈયામાં હરખ ન માય,
 વહાલોજી પધાર્યાં મંદિર માહરે રે;
 અલખેલોજી આવ્યા મારે આંગણે રે (ર)
 પૂર્ણ કરી છે ગુરુએ કૃપાય—વહાલોજી
 નિર્માળ થઇ છું નિરખી હરિના નામને રે (ર)
 અડસઠ તીરથ આવ્યાં મારે ઘેર—વહાલોજી
 આનંદ ખની ભાંગી મનની ભ્રમણા રે (ર)
 અંતરમાંહી ઓળખ્યાઆતમરામ—વહાલોજી
 મારા ભીંતર નરખાવ્યા નૌતમ નાથને રે (ર)

મારા પ્રાણ તણા આધાર—વહાલોજી
 આનદ વૃત્તિ આઠે પહોર ન ઉતરે રે (૨)
 કેવલ્ય સુખ કલ્પિ નવ જય—વહાલોજી
 ભાવટ ભાંગી ભૂધરવરને ભેટતાં રે (૨)
 સખજ મળી છે સ્વામી ફેરી સહાય—વહાલોજી

૯૬

રામખાણ વાગ્યાં હોય તે જાણે
 ઓલ્યા મૂરખ મનમાં શું આણે. (ટેક)

ધ્રુવને લાગ્યાં પ્રદહાદને લાગ્યાં, તો ઠરીને બેઠા ઠેકાણે (૨)
 ગર્ભવાસમાં શુકદેવને વાગ્યાં (૨) એ તો વેદવચન પ્રમાણે—રામ
 મોરદ્વજ રાજનું મન હરી લેવા, હરિ આવ્યા જ ટાણે (૨)
 લઈ કરવત મસ્તકપર મેલ્યુ (૨) પત્ની પુત્ર બેઠ તાણે—રામ
 મીરાંબાઈ પર ક્રોધ કરીને, રાણોજી ખડ્ગજ તાણે (૨)
 વિખના પ્યાલા ગિરધરલાલે આરોગ્યા (૨) એ તો અમૃતને ઠેકાણે—
 નરસિંહ મેતાની હુંડી સ્વીકારી, ખેપ ભરી ખરે ટાણે (૨)
 આગળ સત અનેક ઓધાર્યાં (૨) એવુંધનોભગતઉરઆણે—રામ

૯૭

રે સગપણ હરિવરનું રાચું (૨)
 બીજું તો સર્વે ક્ષણભંગુર કાચું—રે સગપણ
 હરિવિના બીજને વરવું (૨)
 તજી ગજ ખર પર ચઢી પ્રવું (૨)
 એ જીવ્યાથી રૂડું છે સરવું—રે સગપણ
 કે ક્રેકટ ફેરા શીદ ફરીયે (૨)
 કે પરધેર પાણી કાં ભરીયે (૨)

ઠે વરીયે તો નટવર વરીયે—રે સગપણુ
 ઠે ના ડર લોકતાણી લાજ (ર)
 મારે શિર ગિરિધર વર ગાજ (ર)
 આ દેહ ધર્યો નટવર કાજ—રે સગપણુ
 હવે મે તો પ્રીતલડી ટાળી (ર)
 ભાગ્યું મિથ્યા સૌ ભાગી (ર)
 ઠે વરવા જવા મળ્યા વનમાળી—રે સગપણુ
 એવું જાણી મે સગપણુ કીધું (ર)
 મેણું મેં તો જગતું શિર લીધું (ર)
 જ્યાં રે મારૂં કારજડું સીધું—રે સગપણુ

૯૮

વરીએ તો શામળીયો વરીએ રે ચતુરવર,
 વરીએ તો શામળીયો વરીએ (ર)
 સંસારીનું સગપણુ કાચું (ર) પરણીને ર ડાવું પાછું (ર)
 હાં હાં રે એને ઘેર તે પાણી શીદ ભરીએ રે—ચતુર વર
 સંસાર તો સર્વે જુઠો (ર) શું થાશે રૂઠો ઠે ત્રુઠો (ર)
 હાં હાં રે એને તુચ્છ તે જાણીને ફરીએ રે—ચતુર વર
 જને પરણે દુઃખ જાય (ર) અખંડ હેવાતણુ થાય (ર)
 હાં રે તેની સાથે તે પ્રીત કરી રહીએ રે—ચતુર વર
 સંસાર તો સરવે ખોટો (ર) પાણી માંહેનો પરપોટો (ર)
 હાં હાં રે એ તો કુટી જશે નાનો મોટો રે—ચતુર વર
 દયા પ્રીતમ ફેરો વહાલો નાગર નદ લાલો,
 હાં હાં રે તેહનો સાલો કરીને મહાલો રે—ચતુર વર

વરીએ શામળીયા વરની સાથે—હાં હાં વરીએ૦
 ના ના નેડલો કરીએ કોઇ સાયાની સંગાથે—
 હંસલો ને બગલો બેઉ જનમ સંગાથી રે, બેઉ આલ્યા એક વાટે
 હંસલાને જોઈએ રૂડા મોતીડાંને ચારે
 આલ્યો બગલો મોહ્યો તેની સાથે ના ના—વરીએ૦
 ચાર ને શાહુકાર બેઉ જનમ સંગાથી રે, બેઉ આલ્યા એક સાથે;
 સાંજ પડીને શાહુકાર સૂધ રહ્યા
 એનાં ધનડાં ચોરાણાં તેની સાથે ના ના—વરીએ૦
 સત્સંગવિના ધ્યાન સુધરે નહિ ને રે, તાળી પડે નહિ એક હાથે
 બોલ્યા રવિદાસ ગુરુ ભાણુ પ્રતાપે રે
 એ તો સતવચન આવે સાથે—ના ના—વરીએ૦

૧૦૦

મારે વર તો વિઠ્ઠલને વરવું છે રે, હાં હાં રે મારે વર તો—
 બીજને મારે શુ કરવું છે—વર તો—
 નંદના કુંવર સાથે નેડલો બંધાણો રે હાં (૨)
 મારે ધ્યાન ધણીનું ધરવું છે રે, હાં હાં રે મારે ધ્યાન૦ બીજને૦
 અવર પુરુષની મારે આશ ન કરવી રે હાં (૨)
 મારે છેડલો ગ્રાહીને ફરવું છે રે, હાં હાં રે મારે છેડલો૦ બીજને૦
 સંસારસાગરમાં મોહજળ ભરીઆ રે હાં (૨)
 મારે તારે ભરોંસે તરવું છે રે, હાં હાં રે મારે તારે૦ બીજને૦
 બાધ મીરાં કહે છે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ હાં (૨)
 મારે રાસમંડળમાં રમવું છે રે, હાં હાં રે મારે રાસ—બીજને૦

૧૦૧

ઘેલાં અમે ભલે થયાં રે, બાધ મારે ઘેલામાં ગુણ લાધ્યું.
આટલા દિવસ હરિ જાણ્યા વિનાનું, મન માયામાં બાંધ્યું;
ભવસાગરમાં ભૂલાં પડ્યાં ત્યારે મારગ મળીયા સાધુ-ધે
ઘેલાં તો અમે હરિનાં ઘેલાં નિર્ગુણ કીધાં નાથે;
પૂરવ જનમની પ્રીત હતી ત્યારે હરિયે ગ્રાહ્યાં હાથે-ધે
ઘેલાંની વાતો ઘેલાં જાણે, ને દુર્જનીયાં શું જાણે,
જ રસ તો દેવતાને દુર્લભ, તે રસ ઘેલાં માણે-ધે
ઘેલાં મટીને અમે ડાહ્યાં ન થઈએ, ને સંતનાં શરણાં લીધાં;
બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ, કારજ સધળાં સીધ્યાં-ધે

૧૦૨

વહાલા લાગો છો વિશ્વાધાર રે, સગપણ તમ સાથે;
મેં તો સર્વે મેલ્યો સસાર રે, સગપણ તમ સાથે.
મારા મનમાં આવી વશ્યા છો શ્યામ રે, સગપણ તમ સાથે;
તમ સાફ તજ્યું ધન ધામ રે, સગપણ તમ સાથે.
માફ મનડું લોભાણું તમ પાસ રે, સગપણ તમ સાથે;
મુને નથી બીજની આશ રે, સગપણ તમ સાથે.
મારે માથે ધણી છો તમે એક રે, સગપણ તમ સાથે;
મારી અખંડ નિભાવળે ટેક રે, સગપણ તમ સાથે.
મેં તો દેહ ધર્યો છો તમ કાજરે, સગપણ તમ સાથે;
તમને જોઈ મોહી છું વ્રજરાજ રે, સગપણ તમ સાથે.
હું તો હેતે વેચાણી તમ હાથ રે, સગપણ તમ સાથે;
પ્રહ્લાનંદના વહાલા વ્રજનાથ રે, સગપણ તમ સાથે,

૧૦૩

મારે આળ્યો અલૌકિક દાવ રે, કાઘ મને શું કરશે;
 માથા સાટે વર્યા મેં તો માવ રે, કાઘ મને શું કરશે.
 હવે બળે છે જગમાં ખાયલા રે, કાઘ મને શું કરશે;
 મેં તો ભેટયા છે ભૂધર રાય રે, કાઘ મને શું કરશે.
 અતિ આનંદ થયો છે મારે અંગ રે, કાઘ મને શું કરશે;
 લાગ્યો રસીયાજીનો રંગ રે, કાઘ મને શું કરશે.
 થઈ જગમાં અલૌકિક જીત રે, કાઘ મને શું કરશે;
 લાગી પૂરણ સલુણા સાથે પ્રીત રે, કાઘ મને શું કરશે.
 મારે વહાલે દીધું છે મને માન રે, કાઘ મને શું કરશે;
 મને કીધી સૌભાગણ કહાન રે, કાઘ મને શું કરશે.
 હવે થયો સંસારીડો ઝેર રે, કાઘ મને શું કરશે;
 બ્રહ્માનંદને વહાલે કીધી મહેર રે, કાઘ મને શું કરશે.

૧૦૪

બાળી કાઢી જગતની ખીક રે, વરી હું તો વનમાળી.
 મેં તો સમજી વિચારી કીધું ઠીક રે—વરી૦
 તુચ્છ જાણીને સર્વે કીધું ત્યાગ રે—વરી૦
 મોહી રસિક સલુણાની રાગ રે—વરી૦
 મને ચટકી લાગી છે ચિત્ત માંચ રે—વરી૦
 બીજું બહાલા વિના ન સોહાય રે—વરી૦
 મને કાંઈ ન સૂઝે કામ રે—વરી૦
 થયું હરિવિના સરવે હરામ રે—વરી૦
 હવે નિશંક થઈ છું નચિંત રે—વરી૦
 થઈ જગમાં અલૌકિક જીત રે—વરી૦

સમજી કીધું છે તન કુરખાન રે—વરી૦

બ્રહ્માનંદના વાલાથી ખાંધ્યા પ્રાણ રે—વરી૦

૧૦૫

લેહ લાગી મને લેહ લાગી, રામ સીતા પતિ તમારી લેહ લાગી;

પ્રભુ તમને લજ્યાથી મારી લીડ લાંગી—રામ સીતા૦

ધ્રુવને લાગી પ્રહ્લાદને લાગી (૨)

મહેતા નરસૈયાની લીડ લાંગી—રામ સીતા૦

અજ્ઞાનની કાટડીમાં ઉંધ ઘણી આવે (૨)

જ્ઞાનીને શબ્દે હું જાગી—રામ સીતા૦

રમણ રેતીમાં વહાલે રાસ રચ્યો છે (૨)

ગોપીઓની સંગે હું મહાલી—રામ સીતા૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)

સત્સંગની મને લેહ લાગી—રામ સીતા૦

૧૦૬

લેહ લાગી મુને તારી, મોહનજી, લેહ લાગી મુને તારી.

કામજ મૂઠ્યું ને ધામજ મૂઠ્યું (૨)

મનમાં આહું છુ મુરારિ—મોહનજી૦

ખલે છે કામળી ને હાથમાં છે વાંસળી (૨)

ગોકુળમાં ગાયો ચારી—મોહનજી૦

સોળ સહસ્ર ગોપીઓને તમેજ વરીયા (૨)

તોય તમે બાળ બ્રહ્મચારી—મોહનજી૦

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર (૨)

ચરણ કમળ ખલિહારી—મોહનજી૦

રસ અગમ અપાર, સુરનર પાર ન પામે મન વાણીવડે.
 મારા વહાલાજી, જોગેશ્વર જોતાં તે કાઢને નહિ જડે.
 રસ પ્રેમીજન હોય તે પામે, જમ જળ આવે નીચે ઠામે;
 આ જગત ચઢ્યું છે અવળે વામે—રસ૦
 રસ દેવકીને ઉઢરે ઉદય થયો, રસ રેડયો તે ગોકુળમાં ગયો;
 રસ વ્રજમાં જયજયકાર થયો—રસ૦
 રસ વ્યાસજીના કુંવરે ભાખ્યો, રસ ઉત્તરાસુત પરિક્ષતે આખ્યો;
 રસ ધ્રુવસુતાએ ઉરપર રાખ્યો—રસ૦
 રસ પ્રલહાદે પ્રેમે પીધો, રસ પીને ધ્રુવે અવિચળ કીધો;
 રસ વ્રજ વનિતાએ વહેંચી લીધો—રસ૦
 રસ પીને મીરાં મુક્ત થઇ, રસ પીધો ગૌતમની નારી;
 રસ કર્મ સંજોગે કુબ્જ પામી—રસ૦
 રસ નરસિંહ મહેતાએ નિશ્ચય લીધો, રસ કમળાને કાજ કીધો;
 રસ જનકસુતાએ પાઘને પીધો—રસ૦
 રસ જયદેવ શુકદેવે જાણ્યો, રસ પદ્માવતીએ પરમાણ્યો;
 રસ દ્રુપદસુતાએ સભામાં આણ્યો—રસ૦
 રસ અજર અમર રે એવો છે, રસ માનવીઓને મેવો છે;
 રસ સૌને પીવા જવો છે—રસ૦
 રસ પીએ પીધાને ટાણે, પછી નહિ મળે ખરચે નાણે;
 રસ દુરિજન હોય તે શું જાણે—રસ૦
 રસ રસીઆ રસ રાખે જરી, રસ પીએ રસના અધિકારી;
 પ્રીતમના સ્વામીની પ્રીત ન્યારી—રસ૦

૧૦૮

રોમે રોમે ચઢે, રામરસ રોમે રોમે ચઢે (ટેક)
 પીતાં પૂરણ અનુભવ પ્રગટે, અનંત નેત્ર ઉઘડે (૨)
 દ્વાદશ અંગુલ ભરી પીચે, તો નવી સૃષ્ટિ તે જડે-રામ૦
 શોધે તેને સ્વરૂપ દરશે, પાછો ભવ ના પડે (૨)
 આપે નિર્ભય સધળે વર્તે, જો જીહ્વાએ ચડે-રામ૦
 અજર ખુમારી અદ્ભુત ભારી, બ્રહ્મવિષે જઈ ભડે (૨)
 પિંડ બ્રહ્માંડની પાર રહ્યા, તે હંસ થઈ નીવડે-રામ૦
 મરજીવા તે મહારસ માણે, તેથી નહિ ક્રોધ બડે (૨).
 જન છોટમ એવા જન મળતાં, ભાગ્ય ભલાં ઉઘડે-રામ૦

૧૦૯

ગુરુ મારે અગમ તિરથપર જના, હોજી;
 સત્ય નામ ચડવેકી સીડી (૨)
 નહિ પોથી નહિ પાના, ભાઈ નહિ પોથી૦-ગુરુ મારે૦
 નેન કમલમેં નિરખી દ્યોને,
 સુરત નુરત નિશાના, ભાઈ સુરત નુરત૦-હોજી;
 આ ઘટમાં ઘડીઆળાં વાગે (૨)
 જીઓ પુરુષ આ ક્યાંના ? ભાઈ જીઓ પુરુષ૦-ગુરુ મારે૦
 મન મેરા નહીં માલા ફેરે
 નહિ ધૂપ નહિ ધ્યાના, ભાઈ નહિ ધૂપ૦-હોજી;
 એસા હય કોઈ ખેલ અગમકા (૨)
 ભટકીને ભરમાણા, ભાઈ ભટકીને૦-ગુરુ મારે૦
 સાવ સફેદી વસ્તર પહેરે,
 એસા ઉનકા વાના, ભાઈ એસા ઉનકા૦-હોજી;

દાસ અરજણ જીવનકે શરણે (૨)

જોગી પુરુષ છે ત્યાંના, ભાઈ જોગી પુરુષ૦—ગુરુ મારે૦
૧૧૦

ગુરુ મારે નજરે મોતી આયા હોજી (૨)

મેં તો ભેદ ભરમકા પાયા—ગુરુ મારે૦

દોહ વચનકા જાપ અજપા,

ત્રિકુટી તકીયા ઠેરાયા, ભાઈ ત્રિકુટી તકીયા૦—હોજી;

ચઢી સુરતા સમાગમ કીધો ત્યારે (૨)

સુખમય સેજ બિછાયા, ભાઈ સુખમય૦—ગુરુ મારે૦

મોતી મણિમેં મણિ મોતીમેં,

જ્યોતમેં જ્યોત મિલાયા, ભાઈ જ્યોતમેં૦—હોજી;

એસા હય કાઈ ખેલ અગમકા (૨)

દિલ ખોજ દરશાયા, ભાઈ દિલ ખોજ૦—ગુરુ મારે૦

અધર તખતથી મોતી ઉતર્યા,

શુન્ય ધર આય ઠરાયા, ભાઈ શુન્ય ધર૦—હોજી,

વાકા ભેદ કાઈ વિરલા જાણે (૨)

ગુરુગમસે ખતલાયા, ભાઈ ગુરુગમસે—ગુરુ મારે૦

ઉંચ નીચ અંતર નહિ ઉનકું,

હરખ નિરખ ગુન ગાયા, ભાઈ હરખ નિરખ૦—હોજી;

દાસ અરજણ જીવનકે ચરણે (૨)

નિરાધાર દરશાયા, ભાઈ નિરાધાર૦—ગુરુ મારે૦

૧૧૧

એ કહેતા જાને, એ મારા મહીયરની વાત સદ્ગુરુ કહેતા જાને (ટેક)

મારા મહિયરના સાધુડાને જોઈએ તુળસીની માળા (૨)

તિલક છાપ તુળસીની માળા (૨) સોહીએ અમરાપુરવાળા-સં
ભવસાગરમાં ભય ધણેરો નથી ઉતર્યાનો આરો (૨)
મારા ગુરુને એમ જઈ કહેજો (૨) આણું મોકલજો ને વહેલાં-સં
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ હરિચરણે ચિત્ત રાખો (૨)
સંત શબ્દને ઝાળખીને (૨) પ્રભુપ્રેમરસ તમે આપો-સં

૧૧૨

અનુભવીને એકલું, આનંદમાં રહેવું રે;
ભજવા પરિબ્રહ્મને, બીજું કંઈ ન કહેવું રે. (ટક)
એકજ જાણી આત્મા, કોઈને દુઃખ ન દેવું રે (૨)
સુખદુઃખ આવે સહેજમાં, તે તો સહીને રહેવું રે-અનુ૦
ભૂમીને બીજી ધક્કણથી, અળગું રહેવું રે (૨)
સમદૃષ્ટિ સમતાને ગ્રહી, આપ ખોવું રે-અનુ૦
આદિ અંત મધ્ય, એક અદ્વૈત ભાસ્યું રે (૨)
આતમના ઉદય થકી અજ્ઞાન નાસ્યું રે-અનુ૦
વેદ જોયા પુરાણ જોયાં, સરવે તપાસી (૨)
રામના નામથી કોઈ ન મોડું, સંત ઉપાસી-અનુ૦
સદ્ગુરુને સેવતાં મારું, મનડું મોલું રે (૨)
કૃષ્ણ કહે મહાપદમાં, એક ચિત્ત પ્રોથું રે-અનુ૦

૧૧૩

સુરતા લાગી રે જની, ભ્રમણાઓ ભાંગી જને, સુરતા રે લાગી.
સુરતા લાગી રે એક, સંત પ્રદહાદને (૨)
તાતનો ત્રાસ જણે, હૃદયે નવ ધરીયો-જને૦
નટડે રે ખેલ રચ્યો રે, યોગાનમાં (૨)
દોર વિનાવું બીજું, અવર નવ દેખે-જને૦

પતંગને દીપક સાથે, સ્નેહ બંધાણે (૨)
 તન મન અરપી જણે, દેહ દમી છે—જને
 મગ્ધને જળની સાથે, પ્રીત બંધાણી (૨)
 મરતાં લગી રે તેની, ઇચ્છા નવ ત્યાગી—જને
 મરજીવા સંત જણે, મન વશ કીધાં (૨)
 પેસી સાગરમાં મોતી, વીણીને લીધાં—જને
 ભક્તિનો મારગ એવો રે કહે છે (૨)
 પ્રીતમનો સ્વામી તેના, રૂદ્રીયામાં રહે છે—જને

૧૧૪

હરિમહિમા મોટા જન જણે, સનકાદિક શુકદેવ જને;
 અજતનયા ઉમાપતિ વંદે, કરે કમળા પદ સેવ જને;
 વેદ વિરંચિ વ્યાસ વખાણે, અપાર લીલા એની જને;
 નાથવિના ખીજે નહિ બળિયો, જ્યેષ્ઠ ચિત્તમાં ચેતી જને;
 માટે માફ મનડું મોહું, રસીક વરને રંગે જને;
 સદા સરવદા સુખમાં ઝીલુ, સુંદર વરને સંગે જને;
 અમૃતદેરા સાગર માંહે, મગ્ધ થયુ મન મીન જને;
 એક નિમિષ ન્યાફ નવ થાયે, રહ્યું તે રસમાં લીન જને;
 અગરચંદનના વનમાં જધને, ભોગી ભમરો બેઠો જને;
 ઉઠી એ અળગો નવ થાયે, સ્વાદ સુખમાં પેઠો જને;
 કમળનેનની સુંદર શોભા, નિરખું નિત્યે નિત્ય જને;
 પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, બાંધી પૂરણ પ્રીત જને.

૧૧૫

આધવ ક્યારે આવશે વનમાળી રે;
 થઇએ સુખીયા મોહન મુખ ભાળી—આધવ

શ્રીભજનસાંગર

ક્યારે મુજને સંભારે છે કહાન રે, નિજ માતાને કરુણાનિધાન રે
અમને આઠે પહોર એનું ધ્યાન—આધવ૦
ક્યારે કહે છે ગોવાળની વાત રે, જ્યારે લેળા બેસે બેઠ બ્રાત રે;
અમને મળશે કે દિ સાક્ષાત—આધવ૦
ગોપી ગોપને જમુનાનું વારિ રે, ગાયો ગોવર્ધન સુખકારી રે;
કે દિ રીઝે છે વ્રજને સભારી—આધવ૦
મુક્તાનંદના શ્યામને કાજરે, પુછે આધવને વ્રજનાર રે;
અતિ દુઃખીઆ છે વ્રજનો સમાજ—આધવ૦

૧૧૬

જેને આ પ્રાણુઆધાર, આવે છે સખી, જેને આ પ્રાણુઆધાર (૨)
શિવ બ્રહ્મા જેનાં દર્શન ઇચ્છે (૨) આવે તે ચાલી મમદાર-આવે૦
નેતિ નેતિ જેને નિગમ પોકારે (૨) ઉપનિષદનો સાર—આવે૦
સર્વમાં વ્યાપક સર્વથી ન્યારા (૨) અખિલ ભુવન આધાર—આવે૦
જેના સાફ જોગી જોગને સાધે (૨) કરી કેવળકૃણઆહાર—આવે૦
કાળ માયા જેનાં પ્રેયારી કરે છે (૨) સૃષ્ટિપાલનસંહાર—આવે૦
તપતીરથ વ્રત કાટિ જગનથી (૨) દુર્લભ જેના દેહાર—આવે૦
ધન્યધન્યભાગ્યજઆપણું સજની (૨) મળીઆ સકળશિરતાજ આ.
સર્વોપરિ શુભ સ્વામીને પામી (૨) ખામી ન રહી લગાર—આવે૦
વાસ કર્યો મમ મંદિર વહાલે (૨) આણીને પ્રેમ અપાર—આવે૦

૧૧૭

રામસભામાં અમે, રમવાને ગ્યાતા (૨)
પસલી ભરીને રસ પીધો, હરિનો રસ પૂરણ પાયો. (ટક)
પહેલો પીયાલો મારા, સદ્ગુરુએ પાયો (૨)
બીજ પીયાલે થઈ છું ઘેલી—હરિનો રસ૦

પતંગને દીપક સાથે, સ્નેહ બધાણે (૨)
 તન મન ચરપી જણે, દેહ દમી છે-જને
 મચ્છને જળની સાથે, પ્રીત બધાણી (૨)
 મરતાં લગી રે તેની, ઇચ્છા નવ ત્યાગી-જને
 મરજીવા સંત જણે, મન વશ કીધાં (૨)
 પેસી સાગરમાં મોતી, વીણીને લીધાં-જને
 ભક્તિનો મારગ એવો રે કહે છે (૨)
 પ્રીતમનો સ્વામી તેના, રૂદીયામાં રહે છે-જને

૧૧૪

હરિમહિમા મોટા જન જણે, સનકાદિક શુકદેવ જને;
 અજતનયા ઉમાપતિ વંદે, કરે કમળા પદ સેવ જને.
 વેદ વિરંચિ વ્યાસ વખાણે, અપાર લીલા એની જને;
 નાથવિના બીજે નહિ બળિયો, જ્યેષ્ઠ ચિત્તમાં ચેતી જને.
 માટે માફ મનકું મોલું, રસીક વરને રંગે જને;
 સદા સરવદા સુખમાં ઝીલું, સુંદર વરને સગે જને.
 અમૃતકેરા સાગર માંહે, મગ્ન થયું મન મીન જને;
 એક નિમિષ ન્યાફ નવ થાયે, રહું તે રસમાં લીન જને.
 અગરચંદનના વનમાં જધને, ભોગી ભમરો બેઠો જને;
 ઉઠી એ અળગો નવ થાયે, સ્વાદ સુખમાં પેઠો જને.
 કમળનેનની સુંદર શોભા, નિરખું નિત્યે નિત્ય જને;
 પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, બાંધી પૂરણ પ્રીત જને.

૧૧૫

આધવ ક્યારે આવશે વનમાળી રે;
 થઈએ સુખીયા મોહન મુખ ભાળી—આધવ૦

એકાદશી વ્રત દ્રાણ કરે, હું તો ત્રણે ટાણાં ખાઉં (૨)
બાધ મીરાં કહે, પ્રભુ ગિરધરના ગુણ (૨)
હેતે હરિરસ પાઉં, અરે હું તો હેતે--મારાં

૧૧૯

ભજન ધુન ખૂબ લગી હોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા રૂઢીયામાંહી રે;
બોલો ગોવિંદા ધુન ખુબ લગીહોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા રૂઢીયામાંહી રેજી;
લગી લગી સખ કાઢ કહેવે, લગી કીસીકું નહિ રે જી,
સંતપુરુષકું એસી લગી રે ભાધ (૨)
તનકી શુદ્ધ બિસરાઈ-પરમ ગુરુ હરિ મારાં
ધ્રુવકું લાગી, પ્રદહાદકું લાગી, લગી અધમ ગુણકાઈ રે જી;
બાધ મીરાંકું એસી લગી રે ભાધ (૨)
છોડયા રાજપાટ સુખદાઈ-પરમગુરુ હરિ મારાં
રામકું લાગી, લક્ષ્મણકું લાગી, લાગી સીતા માધ રે જી;
હનુમાન જતિકું એસી લગી રે ભાધ (૨)
કુદ પડે જલમાંહી-પરમ ગુરુ હરિ મારાં
જતિકું લાગી, સતીકું લાગી, લાગી સહસ્ર અડયાસી રે જી;
વ્રજવનિતાકું એસી લગી રે ભાઈ (૨)
તનકી શુદ્ધ બુધ નાંહી-પરમ ગુરુ હરિ મારાં
ભૂપ ભરથરીકું, એસી લગી, છોડયા રાજપાટ સુખદાઈ રે જી;
સોળસેં તજી રાજ ગોપીચ દે રે ભાઈ (૨)
વૈરાગ્યને જાઉં વારી-પરમ ગુરુ હરિ મારાં

ત્રીજે પ્યાલો મારી, રોમે રોમે વ્યાપ્યો (૨)
 ચોથે પીયાલે થઈ છું ઘેલી—હરિનો રસ૦
 રસ ખસ થઈ છું રંગ, રસીયાની સાથે (૨)
 વાત ન સુઝે ખીજી વાટે—હરિનો રસ૦
 મોટા જોગેશ્વર જને, સ્વપ્ને ન આવે (૨)
 તે મારા મંદિરિયામાં મહાલે—હરિનો રસ૦
 અખંડ હેવાતણ મારા, સદ્ગુરુએ દીધાં (૨)
 અખંડ સૌભાગી અમને કીધાં—હરિનો રસ૦
 ભલે મળ્યા રે મહેતા, નરસૈના સ્વામી;
 દાસી પરમ સુખ પામી—હરિનો રસ૦

૧૧૮

મારા નાથના નેણા ઉપર રે, હું તો ધડીએ ગોરી જાઉં;
 ધડીએ ગોરી જાઉં, વાલીડા, હું ધડીએ ગોરી જાઉં;
 અરે હું તો ધડીએ ગોરી જાઉં--મારા૦
 પ્રભુજી મુંને કંઠે વળગ્યા, પળ કારે ન થાઉં (૨)
 શામળા સાથે રનેહ બંધાણો (૨)
 હેતે હરિ ગુણ ગાઉં--અરે હું તો હેતે--મારા૦
 કામકાજ મુંને કાંઈ ન સુઝે, ને ધરમાં ઘેલી થાઉં (૨)
 સંત સમાગમ જ્યાં હોય ત્યાં (૨)
 હરખે દોડી જાઉં અરે હું તો હરખે--મારા૦
 ગંગા રે જમુના ધરને આંગણે, તીરથ ક્યાં જાઉં (૨)
 અડસઠ તીરથ સંતને ચરણે (૨)
 નિત્ય ત્રિવેણીમાં નહાઉં--અરે હું તો નિત્ય--મારા૦

એકાદશી વ્રત ઢાણુ કરે, હુ તો ત્રણે ટાણું ખાઉં (૨)
ખાધ મીરાં કહે, પ્રભુ ગિરધરના ગુણુ (૨)
હેતે હરિરસ પાઉ, અરે હુ તો હેતે--મારાં

૧૧૯

ભજન ધુન ખૂબ લગી હોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા રૂઢીયામાંહી રે;
બોલો ગોવિંદા ધુન ખુબ લગીહોજી રે,
પરમ ગુરુ હરિ મારા રૂઢીયામાંહી રેજી;
લગી લગી સખ કાઠ કહેવે, લગી કીસીકું નહિ રે જી,
સંતપુરુષકું એસી લગી રે ભાધ (૨)
તનકી શુદ્ધ ખિસરાઈ-પરમ ગુરુ હરિ મારાં
ધ્રુવકું લાગી, પ્રદહાદકું લાગી, લગી અધમ ગુણુકાઈ રે જી;
ખાધ મીરાંકું એસી લગી રે ભાધ (૨)
છોડયા રાજપાટ સુખદાધ-પરમગુરુ હરિ મારાં
રામકુ લાગી, લક્ષ્મણકું લાગી, લાગી સીતા માધ રે જી;
હનુમાન જતિકું એસી લગી રે ભાધ (૨)
કુદ પડે જલમાંહી-પરમ ગુરુ હરિ મારાં
જતિકું લાગી, સતીકું લાગી, લાગી સહસ્ર અડયાસી રે જી;
વ્રજવનિતાકું એસી લગી રે ભાઈ (૨)
તનકી શુદ્ધ ધ્રુવ નાંહી-પરમ ગુરુ હરિ મારાં
ભૂપ ભરથરીકું, એસી લગી, છોડયા રાજપાટ સુખદાઈ રે જી;
સોળસેં તજી રાજ ગોપીચ દે રે ભાઈ (૨)
વૈરાગ્યને જાઉં વારી-પરમ ગુરુ હરિ મારાં

ધનો, પીપો, રોહીદાસ, કુળો, લગી સેનવા નાઈ રે જી;

દાસ જીવણ સંતો ભીમદે ચરણે (૨)

આપે મહ્યા ગોસાઈ—પરમ ગુરુ હરિ મારાં .

૧૨૦

અખંડ વરને વરી, સાહેલી, હું તો, અખંડ વરને વરી (ટક)
ભવસાગરમાં મહા દુઃખ પામી, લક્ષ ચોરાશી ફરી--સાહેલીં
સંસાર સર્વ ભયંકર કાળો, તે દેખી થરથરી--સાહેલીં
કુટુંબ સહોદર સ્વાથી સરવે, પ્રપંચથી પરહરી--સાહેલીં
જનમ ધરીને મહા દુઃખ પામી, ધરનો તે ધંધો કરી--સાહેલીં
સત્સંગતમાં મહાસુખ પામી, બેઠી ઠેકાણે ઠરી--સાહેલીં
સદ્ગુરુની પૂરણ કૃપાથી, ભવસાગર હું તરી--સાહેલીં
બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ, સંતોના ચરણમાં પડી-સાં

૧૨૧

એવોઅખંડઅમરવરહુંવરી, ફરી, પડવો નહી ભવપ્રદ--અમરં
જનું રૂપ સ્વરૂપ સોહામણું, ઘણો અખિલ લોકનો આનંદ--અમરં
જને વરવા તીરથ તપ આચરે, ધરે ધ્યાનતે જોગ વૈરાગ્ય--અમરં
કરે કાશી ઠેઠાર હિમાળે ગળે, તજે રાજ સર્વે સુખત્યાગ--અમરં
વરતી ત્રણ લોકમાં ઠાઈક આચરે, એવા શૂરવીર દૃઢ ધીર--અમરં
ભૂમિ ગૌપદ ગગનગુંજમણી, સાતસાગર અંજલિનું નીર--અમરં
ખેલી ખેલ બતાવે બહુ ભાતના, કાઢીનશકે સતીઠરોવેશ--અમરં
સતી સ્વાંગ ધરે તે નિશ્ચયે બળે, કરે પાવક માંહી પ્રવેશ--અમરં
પ્રેમે પામી પતિ પરમાત્મા, રહી રૂપમાં એકરસ લીન--અમરં
સ્વામી પ્રીતમનોરે શોભાભર્યો, સિંધુઅમૃતમાં મનમીન--અમરં

૧૨૨

રામ અમલ રંગ રાતે સાધુ, રામ અમલ રંગ રાતે રે;
અનંત કદય બીતે એહી પીતે, અજહુ નાહિ ધરાતે રે—રામ૦
પ્રથમ બીજ બદ્રિપતિ બોયો, નારદકે ઉરમાંહી રે,
નારદ લે દશ દિશ હી વેયો, ચૌદ લોકકે માંહી રે—રામ૦
નારદ પાસ વ્યાસ મુનિ લેકે, શુક જોગીકું પાયો રે;
સો શુક અનંત કોટિ વૈષ્ણવકું, મંબકું રંગ ચઢાયો રે—રામ૦
સો શુક તે લે સૂત પુરાણી, પીના ખૂબ અધ્યાસી રે;
નિશદિન એહી અમલકે છાંદે, ધ્રુમત સહસ્ર અઠ્યાસી રે—રામ૦
શેષ સહસ્રમુખ શિવસનકાદિક, પીવત પાત ન થાકે રે;
બ્રહ્માનંદ કહે વ્રજવાસી, એહી અમલમેં છાંદે રે—રામ૦

૧૨૩

ક્યા બોલે ? અખ ક્યા બોલે ? મન મગન ભયા અખ ક્યા બોલે ? (૨)
તેરા સાહેબ હે તુજ ભીતર (૨) બાહેર નેનાં ક્યા બોલે—મન૦
સુષુમ્ણા નાડી અમીરસ લાવે (૨) પ્યાલા ભર ભર અણુતોલે—મન૦
હંસે પાયા માન સરોવર (૨) ફુલ જગ્યા પર બગ ડોલે—મન૦
કહત કબીરા સુનો ભાઇ સાધુ (૨) સત્ગુરુ પાયા અણુમોલે—મન૦

૧૨૪

જે કોઇ પિયે પ્રેમકા પ્યાલા, સોઇ નર મશ ભયા મતવાલા (૨)
છક્યા બંકે નહિ અલપલ વાણી, અંતર ભયા હળ્યાલા રે (૨)
એ મરતાના દરશ દીવાના (૨) રામ નામ ખુશીયાલા રે—જે કોઇ૦
દાના બોત દરદ નહિ દીલમેં, હરદમ રહે હોંશીયાલા (૨)
રોમ રોમ સાહેબસે રાજ (૨) જ્ઞાની કે ધરવાલા—જે કોઇ૦
મનકું મારી ચઢી ખુમારી, ખૂબ ખોળ્યા પ્યાલા રે (૨)

સુન ધુન સુરત નુરતસે ચઢીયા (૨) નિરખ્યા દીનદયાળા—જે કોઇ
આશક ઈશક ઉસીસું રહેવે, છુટયા જગ જંજળા રે (૨)
ઝોઈ હરિદાસ અજરાયલ જરીઆ (૨) નિરભે હુવા નિહાલા—જે કોઇ

૧૨૫

મુખડાની માયા લાગી રે, મોહન તારા—ટેક
મુખડુ મેં જોયું તારું, સરવે જુગ થયું ખાઈ (૨)
મન માઈ રહ્યું ન્યાઈ રે—મોહન તારાં
સંસારીનું સુખ એવું, ઝાંઝવાના નીર જવું (૨)
તેને તુચ્છ કરી ટેવું રે—મોહન તારાં
સંસારીનું સુખ કાયું, પરણી રંડાવું પાછું (૨)
તેના ધરે શીદ રાયું રે—મોહન તારાં
પરણું તો પ્રીતમ પ્યારો, અખંડ સૌભાગ્ય મારો (૨)
રાંડવાનો ભય નિવાર્યો રે—મોહન તારાં
બહાલા મારા વ્રજવાસી, દર્શન દોને અવિનાશી (૨)
પ્યાસી છું હું દીન દાસી રે—મોહન તારાં
ખાઇ મીરાં ખલિહારી, આશા મુને એક તારી (૨)
લોકલાજ દીધી ખારી રે—મોહન તારાં

૧૨૬

આજ ગગનમંડળમાં, લહેર લાગી, ઝ ૨ ૨ ૨ ૨ ૨ અમી ઝરે (૨)
ઝીણેઝીણે મોતીડે અમૃતવરસે (૨) ધ્યાન અખંડિત ધ્યાં ધરે રે—આં
દ્વાદશ અગ્નિ ફેરવી આપી, બીજરૂપી નહિ બળે (૨)
લાગી લુમ ગગનસે ગરજ (૨) સોઇ સાધુડાં સુદૃઢ ફળે રે—આજ
પૂર્વી ગંગા પશ્ચિમ પ્રકાશા, ચ દા સુરજ દોઈ દીપક ઝરે (૨)

તપીયો બેઠો તપ કરવાને (૨) ભ્રમર ગુપ્તામાં ભજન કરે રે—આજો
ત્રિકુટી મહેલ પર કરલે તકીયા, સુક્ષ્મણા સાધે તારો અર્થ સરે (૨)
પારસમણીનું એહી પારખુ (૨) લોઢાને લઇને કંચન કરે રે—આજો
મરજીવા ઢાઢ યઢે મેઢાને, વીણી વીણી મોતીડાં સોઈ વરે (૨)
કહેતકબીરા અંતર ધુનલાગી (૨) સોઈ સાધુડાં સુદ્ધ પ્રણેરે—આજો

૧૨૭

એવી મહાપદ કેરી વાત રે, સંત ઢાઢ જાણે રે;
જને મળ્યા સદ્ગુરુ રે સુજાણુ, સોઈ પીછાણુ રે—એવીં
દિન ઉગે ભૂદ્યો ભવન રે, પછી કેમ જડશે રે;
આડી રેન અંધારી રે રાત, ઘણાં રડવડશે રે—એવીં
એવા તન મન ને વળી ધન રે, ગુરુજીને ધરીયે રે;
એવો અવર દુજે નહિ ઢાઢ, ફેગટ ફેરે ફરીયે રે—એવીં
આવ્યો ભજન કરવાનો સમવાદ રે, ભજન કરી તરવું રે;
એવા કરજે સતોના રૂડા સંગ, અસત્ય પરહરવું રે—એવીં
એવા સંત સ્વરૂપી ઝાઝ રે, તેમાં ઢાઢ બેસે રે;
એવા તરી ઉતરે ભવપાર, ગેમલ એમ કહે છે રે—એવીં

૧૨૮

મુને લહેર રે લાગી હરિના નામની રે (૨)
હું તો ટળી રે સંસારીઆના કામની રે—મુને લહેર રે
ચોટ લાગી ટાળી રે કાઢની નહિ ટળે રે (૨)
મર ઢાટી જીવાને લેળા કરે રે—મુને લહેર રે
હું તો બાવરી ફરું છું મારા મદમાં રે (૨)
મારી સુરતી ગુરુજીના પદમાં રે—મુને લહેર રે
મહામંત્ર સુણાવ્યો મારા કાનમાં રે (૨)

હું તો સમજી ગુરજની સાનમાં રે—મુને લહેર રે
 મીરાંબાઈને ગુરુ રે મળ્યા વાટમાં રે (૨)
 અણે છોડી દીધેલ રાજપાટશાં રે—મુને લહેર રે

૧૨૯

ધન્ય આજની ઘડી રળીઆમણી રે (૨)
 મારો વહાલો પધાર્યાની વધામણી હોજી રે—આજની
 હું તો મોતીડાંના ચોક પુરાવતી રે (૨)
 મારા વહાલીડાની આરતી ઉતારતી હોજી રે—આજની
 અમે ગ્યાતા વાલમજીને વારણે રે (૨)
 મહેતા નરસિંહનો સ્વામી ઉભો બારણે હોજી રે—આજની

૧૩૦

સખી આજ અમારે આંગણે, રમે જોઈ ભુવનનો સ્વામી રે (૨)
 જણે ગોકુળમાં લીલા કરી, હું તો પૂરણ પદવી પામી રે (૨)—સં
 જને જોગી મુનિ જોતા ફરે, નાવે તપસી મુનિને ધ્યાને રે (૨)
 તે તો ઘટ ઘટ પ્રગટ રમી રહ્યો, મહાવાક્ય ફેરી સાને રે (૨)—સં
 મેં તો ગોદાવરીમાં મંજન કર્યું, ને ત્રીવેણીમાં નાહી રે (૨)
 સખી દાન ને પુન્ય અતિ કર્યાં, જ્યારે નિરખ્યા ત્રિભુવનરાઈ રે—સં
 સખી ગોકુળ જોયું ને દ્વારકાં, જોયાં જગન્નાથને કાશી રે (૨)
 સખી અજણે બહુ આથડી, વસે પ્રીતમ મારી પાસે રે (૨)—સં
 સખી કંઠે હીરો ને હાલું ગોતતી, મારા મનના મેરામણ મળીઆ રે
 સખી ભાણ ચરણ રવિ બોલીયા, મારા ભવના ફેરા ટળીઆ રે—સં

૧૩૧

આજ આપી રહ્યું છે મારું આંગણું (૨)
 વળી વૈકુંઠ થકી વિશેષ—પ્રકટ થયા નાથજી.

સર્વે ધામના ધામી પધારીયા (૨)
 મારા સર્વાં છે અર્થ અનેક--પ્રકટ થયા નાથજી.
 મારા વેરી હતા તે વહાલા થયા (૨)
 વળી અલર ભરીઆ છે આજ- પ્રકટ થયા નાથજી.
 મારો જન્મ સપ્તજ કરી જાણીયો (૨)
 વળી રહી છે લાખેણી મારી લાજ--પ્રકટ થયા નાથજી.
 આજ ઉતાર્યું મેહેણું અનાથનું (૨)
 કરી સનાથ મટાડી મારી શંક--પ્રકટ થયા નાથજી.
 મારા દુઃખડાના દિવસ હવે દૂર પળીયા (૨)
 મળ્યા નાથ થઇ છુ નીશક--પ્રકટ થયા નાથજી.
 હું તો મગન થઇ મળી માવને (૨)
 વળી ટળ્યા છે તનડાના તાપ--પ્રકટ થયા નાથજી.
 ભેટ્યા નિષ્કુળાનંદના નાથજી (૨)
 તેણે સમીયા છે સરવે તાપ--પ્રકટ થયા નાથજી.

૧૩૨

હું તો પરણી મારા પ્રીતમની સંઘાત, વહાલમજી હું તો પરણી મારા
 પ્રીતમની સંઘાત, ખીજનાં મીઠળ નહિં રે ખાંધું રે. ટેક
 ચાર ચાર જુગની રાણા, ચોરીયો ચિત્રાવી રે હાં (૨)
 વહાલમજી હું તો મંગળ વરતી છુ જે ને ચાર (૨)--ખીજનાં
 ધઉં રે ચોખલીયા રાણા, જમવા નથી રે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે પ્રેમના ટુકડા માગી ખાઇશું રે (૨)--ખીજનાં
 મોતીની રે માળા રાણા, કામ ન આવે રે હાં (૨)
 વહાલમજી અમે તુળસીની માળા પહેરી રહીશું રે (૨)--ખીજનાં

હીરની રે સાડી રાણા, કામ ન આવે રે હાં (ર)

વહાલમજી અમે ભગવાં પહેરીને નીત્ય કરું રે (ર)—ખીજનાં ૦

આઘ મીરાં કહે છે પ્રભુ, ગીરધરના ગુણ હાં (ર)

વહાલમજી હું તો તમને ભજીને થઈ છું ન્યાસ (ર)—ખીજનાં ૦

૧૩૩

જેઘ વિચારી હું વરી છું, હવે ડગે નહિ મન જોને;

શામળીયાજી સરવસ સાંધું, તમને તન મન ધન જોને.

ત્રિભુવનવ્યાપક તેજ તમારૂં, નેહ નિરંતર કીધો જોને;

અંતરનો અહમેવ તજીને, પ્રેમસુધારસ પીધો જોને.

રસનો ચટકો રુદ્ધીએ લાગ્યો, તે ટાળ્યો કેમ ટળશે જોને;

જ સરિતા ચાલી સાગરમાં, તે પાછી કેમ પ્રરશે જોને.

એક પલક અળગા નવ મૂકું, હરિ હૈયાનો હાર જોને,

પ્રીતમનો સ્વામી શામળીઓ, પ્રાણતણો આધાર જોને.

૧૩૪

આનંદકારી અખંડ વિહારી, આઘ પુરુષ અવિનાશી જોને;

એક પલક અળગા નવ રહીએ, અમે તમારી દાસી જોને.

તમારૂં મન માન્યું તમ સાથે, કાંઈ કહીને શું કરશે જોને;

સિદ્ધ સતી ને શૂરવીર નર, તે પાછા કેમ પ્રરશે જોને.

થાક્યાના વિસામા પ્રભુજી, નાઠાના મેવાસી જોને;

શિવવિરંચી સરખા સેવે, કમળા જની દાસી જોને.

ત્રિવિધિ તાપે તપી રહ્યા તેને, ઠરવાનું ઠેકાણું જોને;

કામનીઓના કટપદ્મ છો, નિરધનીઆ ધન બાણું જોને.

શું કરશે સંસારી કહીને, તમ સંગાથે રાચું જોને;

પ્રીતમનો સ્વામી શામળીઓ, કામ નથી કાંઈ કાચું જોને.

૧૩૫

સૂતાં બેઠાં શામળીઆજી, તાન તમારી સાથે જોને;
બોલ્યું ન ગમે બીજ કોઈનું, નેહ વધાર્યો નાથે જોને.
દાતણ કરતાં દર્શન પામું, નહાતાં નજરે આવે જોને;
ભોજન વેળા ભેળા ભાણું, આનંદ ઉર ઉપજાવે જોને.
વસુધા ઉપર વ્યાપક દેખું, ગગને જોઉં તો ગાજ જોને,
દશે દિશા દીસે છે રમતા, સધળે શ્યામ બિરાજ જોને.
સર્વ નિરંતર અંતરજામી, કોઈક ઉરમાં આણે જોને;
પ્રીતમના સ્વામીની સાથે, કોઈક માનુની માણે જોને.

૧૩૬

પાણીમેં મીન પીયારી, મોય દેખત આવે હાંસી (૨)
આત્મજ્ઞાન વિના નર ભટકે, કોઈ મથુરાં કોઈ કાશી (૨)
જોગી હો કર ખસે જંગલમે (૨) બન બન ફરે ઉદાસી-પા૦
કસ્તુરી મૃગનાભિ ખસત હે, ઢુઢત હે બન ધાસી (૨)
પોથી પઠ પઠ પંડિત મુવે (૨) તોયે ન મિલે અવિનાશી-પા૦
મસીત ચઢકર મુલ્લાં પોકારે, તોયે ન મિટે જમકાંસી રે (૨)
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધો (૨) ગુરુ બિના ન ટળે ચોરાશી-પા૦

૧૩૭

અમે આવ્યાં તમારે આશરે અલખેલાજી (૨)
હવે શું કરીએ જઈ સાસરે, અલખેલાજી (૨) — અમે આવ્યાં૦
મને ફેરાતું ફળ અહીં મળ્યું, અલખેલાજી (૨)
મારૂં મનગમતું મુજને મળ્યું, અલખેલાજી (૨) અમે આવ્યાં૦
આ હીરલો લાઘ્યો મારા હાથમાં, અલખેલાજી (૨)
તમે સદાએ રહેજો સાથમાં, અલખેલાજી (૨) અમે આવ્યાં૦

વલ્લભના સ્વામી છો ધણી, અલખેલાજી (૨)
હું તો રક દાસી છું તમતણી, અલખેલાજી (૨) અમે આંબ્યાં

શ્રીકૃષ્ણજન્મવિષે

૧૩૮

કાહે ન મંગલ ગાવે યશોદા મૈયા, કાહે ન મંગલ ગાવે. (ટક)
પૂરણ બ્રહ્મ સકલ અવિનાશી (૨) સો તેરી ધેનુ ચરાવે—યં
કોટિ કોટિ બ્રહ્માંડ કે ભત્તા (૨) જપતપ ધ્યાને ન આવે,
ન જનુંં યહ કોન પુન્ય હય (૨) જશોમતી ગોદ ખેલાવે—યશોદાં
શિવસનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક (૨) નિગમ નેતિ યશ ગાવે,
શેષ સહસ્ર મુખ રટત નિરંતર (૨) સો બકા પાર ન પાવે—યશોદાં
સુંદર બદન કમલદલ લોચન (૨) ગો ધેનુ કે સંગ આવે,
માતા યશોદા કરત આરતી (૨) કબીરા દરશન પાવે—યશોદાં

૧૩૯

શ્રાવણ વદી આઠમ પુધવારી, નક્ષત્ર રોહિણી આયો રે (૨)
અર્ધરાત જતાં અવિનાશી, પુત્ર જશોદા જયો રે—શ્રાવણં
જય જયકાર થયો ત્રિલોકમાં, દેવત્રિયા મળી નાયે રે (૨)
આંગણીયે બ્રહ્માદિક આવીને, વેદતણી ધુન વાંચે રે—શ્રાવણં
નંદરાય ઘેર ઉત્સવ ભારી, ઉલટયો ગોકુળ સારો રે; (૨)
ગોપી આય કહે જસોદાને, જીવે લાલ તમારો રે—શ્રાવણં
જન્મ મુણી આંબ્યા સિદ્ધચારણ, ગંધર્વ ઉભા ગાવે રે (૨)
બ્રહ્માનંદના નાથને હેતે, વ્રજની નાર વધાવે રે—શ્રાવણં

૧૪૦

નંદ જસોદાના ભાગ્યનો મહિમા, મુખ વર્ણવ્યો નવ જાવે રે;

પુરુષોત્તમ જના પુત્ર થયા, નિત્ય ખોળામાં લઇ ખેલાવે રે—નંદ૦
 ધન્ય ધન્ય પ્રજની લોભ સખી જની, રજ વંદે ત્રિપુરારી રે; (૨)
 અનંત પ્રહ્લાંડપતિ ત્યાં આવી (૨) પ્રગટયા તે દેવમુરારી—નંદ૦
 પ્રહ્લાદિક સિદ્ધ રાજ મુનિ જનું, ધ્યાન ધરી ધરી હાર્યા રે; (૨)
 તે વહુલો ગોવાળના ધરમાં (૨) પ્રીત કરીને પધાર્યા રે—નંદ૦
 અક્ષર ધામથી અધિક થયું આજ, નંદરાયનું કૃણીયું રે; (૨)
 પ્રહ્લાનંદના નાથને નિરખી (૨) નેણતણું કૃણ મળીયું રે—નંદ૦

૧૪૨

ભાગ્ય ખડાં પ્રજની લોભીનાં, જન્મ્યા અંતરજમી રે;
 અખિલ જીવનના કરતા હરતા, પ્રહ્લાદિકના સ્વામી રે—ભાગ્ય૦
 ગુણીજન મંગળ ગીત ઉચ્ચારે, નંદરાયની હહેલી રે (૨)
 મન કુદ્યાં પ્રજની વનિતાનાં (૨) કુલી છે વનની વેલી રે—ભાગ્ય૦
 જગૃત માન થયા દ્વિજ અસિ, હેતમંગળ થઈ ડોલે રે (૨)
 ચિરણુજીવી રહો લાલ નદનો (૨) જય જય વાણી ખોલો રે—ભા૦
 નંદ જીવન આવી પ્રજનારી, સર્વે બુદ્ધી ખાળી રે (૨)
 પ્રહ્લાનંદ વારણીયાં લેવે (૨) ભૂધરનું મુખ ભાળી રે—ભાગ્ય૦

૧૪૨

આજ સખી હું તો આનંદ પામી (૨)
 પ્રગટયા શ્રીઅંતરજમી, સખી રે ચાલો જીવાને જઘએ.
 ચીરના અંદરવાને હીરની છે દોરી (૨)
 એ સુખ માણે રાધા ગોરી, સખી રે ચાલો જીવાને જઘએ.
 સોનાનું પારણું ને રેશમની દોરી (૨)
 ઝુલાવે જશોદા ગોરી, સખી રે ચાલો જીવાને જઘએ.
 કુલની છે જળી ને કુલની છે વાડી (૨)

કુલી ફરે છે પ્રજનારી, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 કંડે કંદોરો ને કુગકુગી દોરો (૨)
 કડાં શોભે હરિને હાથે, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 અખીલ ગુલાલ ઉડાડે છે ગોપી (૨)
 કંઠડામાં કુલમાળા રોપી, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 મોર મુગટ શીરછત્ર ધિરાજ (૨)
 હરિમુખ મોરલી બજાવે, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.
 નરસિંહ મહેતાનો રે સ્વામી શામળીઆ (૨)
 ગોકુળમાં છેલ છખીલો, સખી રે ચાલો જોવાને જઈએ.

૧૪૩

આજ આનંદ નંદજીને ઘેર રે, પ્રજમાં થાય છે લીલાલહેર રે.
 ગોપીઅતીરે ઉલટભર્યા આવે રે, થાળ મોતીના ભરી ભરી લાવે રે.
 મારા વહાલાને વિવેક વધાવે રે, વાલો ત્રિભોવનનાથ કહેવાયે રે.
 એવાં હેત ગોપીપર કીધાં રે, દહી માંખણ ચોરીને પીધાં રે.
 વહાલા મથુરામાં શું દીધું રે, એવું કુખજમાં શું દીધું રે.
 વાલો કુખજની સંગે મોહ્યા રે, વાલો ગોપીઓની સાથે મોહ્યા રે.
 ગોકુળમાં આવોને પ્રજના વહાલા રે, તમે નંદજીશોદાના લાલા રે.
 ગોકુળ આવોને પ્રજના વાસી રે, હું તો તમ માટે છઉં પ્યાસી રે.
 ગોકુળ આવોને ગિરિવરધારી રે, તમારી વાટ જીએ પ્રજનારી રે.
 વહાલા જમુનાજીને ઘાટે રે, તમે વસ્ત્ર હર્યાં શા માટે રે.
 વહાલે ગિરિ ગોવર્ધન તોજ્યો રે, એવો મદદ ઇંદ્રનો ઉતાર્યો રે.
 વહાલા વૃંદાવનની વાટે રે, તમે મહી લુટ્યાં શા માટે રે.
 વહાલા જમુનાજીને તીરે રે, વહાલે મોરલી વગાડી ધીરે ધીરે રે.
 ધન્ય ધન્ય જીમનાજીનો આરો રે, મારો સફળ થયો જન્મારો રે.

ધન્ય ધન્ય જીમનાજીની રેતી રે, હું તો નિત્ય ચરણામૃત લેતી રે.
વહાલો વૃદ્ધાવન રમીયા રાસ રે, હાલે પુરી સર્વે ગોપીની આશ રે.
ખલિહારી જય માધવ દાસ રે, માગે ચરણ કમળની આશ રે.

૧૪૪

ઉતારો આરતી શ્રીકૃષ્ણ ઘેર આંવ્યા (૨)
માતા જશોદા કુંવર કાન ઘેર આંવ્યા (૨)
હરખને ઉલામણે શામળીઓ ઘેર આંવ્યા (૨)
ઝીણે ઝીણે ચોખલીએ ને મોતીડે વધાંવ્યા રે-ઉતારો ૦
ધાધને ધનવંતો કીધો (૨) વેગ કરીને શરણે લીધો (૨)
સાગર ઉપર પાળજ ખાંધી (૨) દશ મસ્તકનો રાવણ માર્યો (૨)
વીલીધણને લંકા આપી (૨) સીતા વળી લાંવ્યા રે-ઉતારો ૦

શ્રીકૃષ્ણલીલાવિષે

૧૪૫

જય જય કૃષ્ણ, કમલદલ લોચન,
કલિમલમોચન કંસ અરિ રે, (ટોક)
જય જગવંદન દેવકી નંદન (૨)
પરમાનંદ મુકુંદ હરિ રે-જય જય ૦
જય વરદાયક યદુકુળ નાયક (૨)
દાનવ નાશક સખળ હરિ રે-જય જય ૦
જય કમલાવર જય મંગલકર (૨)
તમ ચરણે નમુ પ્રેમ ધરી રે-જય જય ૦

૧૪૬

મજ વહાલું રે વૈકુંઠ નહિ આવું રે (૨)

ત્યાં નંદકુંવર ઝ્યાંથી લાવું રે—વ્રજ વહાલું
 ત્યાં લલિત ત્રિલંગી નથી ગિરધારી (૨)
 સંગે સોહીયે રાધા ખ્યારી (૨)
 એમને નિરખતાં આંખ ઠરે મારી રે—વ્રજ વહાલું
 ત્યાં જમુના શ્રીગિરિવર છેજ નહિ રે (૨)
 માઝ મનજ સત્ય ઠરેજ નહિ રે (૨)
 મારા પ્રાણ પ્રસન્ન ત્યાં રહેજ નહિ રે—વ્રજ વહાલું
 ત્યાં શ્રીવંદ્રાવન રાસ નહિ રે (૨)
 વ્રજવનિતાની સંગે વિલાસ નહિ રે (૨)
 વિષ્ણુવેણું વાયાનો અભ્યાસ નહિ રે—વ્રજ વહાલું
 વ્રજ વસવામાં શીવ સખીરૂપે થયા (૨)
 એ લીલા હરિજન જોઈ રહ્યા (૨)
 એવા ઓધવ સરીખા એક સખા રે થયા—વ્રજ વહાલું
 સુખ સ્વર્ગનું કૃષ્ણવિના કડવું રે (૨)
 મને ન ગમે બ્રહ્મસદન અડવું રે (૨)
 ધિક્ધિક્ એ સુખ પામીને પડવું રે—વ્રજ વહાલું

૧૪૭

હારે રથ ફેરે ગોકુલ રથવાલા (૨)
 તમે નંદ જશોદાના લાલા રે—રથ ફેરે
 ગંગા રે તલપે જમુના રે તલપે (૨)
 તલપે છે નદીઓ નાળાં રે—રથ ફેરે
 ગાયો રે તલપે, વાછરૂ તલપે (૨)
 તલપે છે ગોપ બિચારા રે—રથ ફેરે
 ચંદ્રમા તલપે, સૂરજ તલપે (૨)

તલપે છે નવ લખ તારા રે—રથ ફેરો ૦

વલ્લભ વિના, ગોપીઓ તલપે (૨)

તલપે છે પ્રાણ અમારા રે—રથ ફેરો ૦

૧૪૮

મારી ખાળપણાની પ્રીતું રે, કાંઈ નાનપણાનો નેડો રે;
મારે પ્રભુ ભજ્યાનો હેડો રે, ઓધા મંદિરિયે આવજો રે.
જોઈ જોઈને વોરીએ જાત્યું, ખીખા વિનાની ન પડે ભાત્યું;
ભાર ઝાલે ભીંતું રે—કાંઈ ભાર ઝાલે ભીંતું રે—ઓધા ૦
દાસી ઉપર નવ કરીએ દાવો, માવા મારે મહોલે આવો;
આવડો અભાવો રે—કાંઈ આવડો અભાવો રે—ઓધા ૦
આવોને વાલમ કરીએ વાતું, તમવિના હવે નથી રહેવાતું;
સુની છે એકાંતું રે—વહાલા સુની છે એકાંતું રે—ઓધા ૦
જીવણદાસની ભાંગીયું બ્રાંતું, ચરણદાસની પૂરીયું શાખું;
વરણવું શું વાતું રે—વહાલા વરણવું શું વાતું રે—ઓધા ૦

૧૪૯

ગોપીજનના રે પ્રાણ તે તો, પ્રભુજીની પાસે,
આ તો રહ્યાં છે તે તો સુનાં શરીર—ગોપીજનના ૦
કર્મે અમારે કયાંથી, અફૂર આંખો (૨)
છળ કરી લઇ ગયો, બળભદ્ર વીર—ગોપીજનના ૦
રથને રોકીને જ્યારે, રહ્યાં રે રાધાજી (૨)
તેમને તે આપી બહુ ધારણ ધીર—ગોપીજનના ૦
આંખાની આશે અમે, રહ્યાં રે રાધાજી (૨)
આવડું ન જાણ્યું હરિ, હૈડાંતું હીર—ગોપીજનના ૦
વચન તમારાં ઉદ્ધવ, રુદિયામાં વાગ્યાં (૨)

એ તો લગાડયાં જમ, તાણીને તીર—ગોપીજનનાં
 જલવિના જીવે તે તો, જાણો દાદુરડાં (૨)
 મીન મરે જ્યારે, નવ મળે નીર—ગોપીજનનાં
 પ્રેમની વાતો તે તો, પ્રેમીજન જાણે (૨)
 વંઝા ન જાણે કાંઈ, પ્રસવની પીડ—ગોપીજનનાં
 શ્યામસ્વરૂપ વિના, શું થાય સાધન (૨)
 અંબ તજીને દોણ, સેવે કરીર—ગોપીજનનાં
 ગીરધર-લાલ વિના, અવર ન ગોઠે (૨)
 નેણામાં વસી રહ્યો, નંદકુમાર—ગોપીજનનાં
 કેસરી ભૂખ્યો ક્યારે ધાસ ન ખાયે (૨)
 ચડયો ન ઉતરે કાંઈ, સતીનો શણગાર—ગોપીજનનાં
 એક પલક અમને, કહો કેમ વીસરે (૨)
 પ્રીતમનો સ્વામી અમારો, પ્રાણુ આધાર—ગોપીજનનાં

૧૫૦

વૃંદાવનનો રે અંદ્ર મારે રુદીયે વસ્યો છે (૨)
 આધવજી ભલે આવ્યા, તમે રે આજ—વૃંદાવન
 ગોવીંદજીની રે ગોઠડી કીજ (૨)
 મૂકી દેઈ સર્વે, મનની રે લાજ—વૃંદાવન
 ગયા પછી પ્રી, ગોકુલ નાવ્યા (૨)
 એવો અમારો શો, દીઠો રે દોષ—વૃંદાવન
 વસુદેવ દેવકીને, સંતાપ્યાં જાણે (૨)
 તેની ઉપર શો, કરવો રે રોશ—વૃંદાવન
 લોકની લાજ અમે, સર્વે નિવારી (૨)
 બાલપણાંથી કીધી પૂરણ પ્રીત—વૃંદાવન

કુખજના લોગ જોગ, ભાળવો અમને (૨)
 એવી તમારી છે, ઉલટી રે રીત—વૃંદાવન૦
 મથુરાંનિવાસી એ તો, કંસની દાસી (૨)
 હાંસી કરે છે અમને, સધળો સંસાર—વૃંદાવન૦
 મધુપુર મેલી હવે, કંઈએ ન જશે (૨)
 કુખજ સરીખી તમને, નહિ મળે નાર—વૃંદાવન૦
 ભાગ્ય ખરાં ત્યારે, મળી એ ભામની (૨)
 પુણ્ય કર્યાં તે કેમ, પાછાં રે થાય—વૃંદાવન૦
 કુખજ રે એવી જવા, ઠાઠાર તમારા (૨)
 દાસ પ્રીતમ ગુણ તેમના ગાય—વૃંદાવન૦

૧૫૨

ગોકુળ વહેલા પધારજો રે (૨)
 મથુરાં જાઓ તો મારા સમ હો લાલ—ગોકુળ વહેલા૦
 રથ જોડીને અકૂર આવીઆ રે (૨)
 એ તો મને દુઃખડાંના દેનાર હો લાલ—ગોકુળ વહેલા૦
 યો જાય યો જાય રથ મારા નાથનો રે (૨)
 માંહે ખેઠા હળધર વીર હો લાલ—ગોકુળ વહેલા૦
 આગળ રાધાજી ઉભાં રહ્યાં રે (૨)
 મારા રુદીઆપર રથ ખેડો હો લાલ—ગોકુળ વહેલા૦
 મહેતા નરસૈનો સ્વામી શામળો રે (૨)
 વહાલો મારે રમાડ્યાં છે રાસ હો લાલ—ગોકુળ વહેલા૦

૧૫૨

નિત્ય નિત્ય ભજીએ તારૂં નામ, તારૂં નામ, તારૂં નામ રે,
 પ્રેમ થકી, અમને પ્રભુજી મળ્યા હોજી. (ટંક)

આણી તીરે ગંગા વહાલા, ઓલી તીરે જમુના વહાલા (૨)
 વચમાં ગોકુળીયું રૂડું ગામ, રૂડું ગામ, રૂડું ગામ રે--પ્રેમ૦
 વંદ્રા તે વનમાં વહાલે, રાસ રચ્યો છે સખી (૨)
 સોળસેં ગોપીમાં, ઘેલો કાન, ઘેલો કાન, ઘેલો કાન રે--પ્રેમ૦
 અન્ન ન ભાવે નયણે નિદ્રા ન આવે વહાલા (૨)
 સેજ પધારે, મારા શ્યામ, મારા શ્યામ, મારા શ્યામરે--પ્રેમ૦
 બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ વહાલા (૨)
 છેલ્લી બાકીના, રામો રામ, રામો રામ, રામો રામ રે--પ્રેમ૦

૧૫૩

સખી આજ રે, બાજ વંદ્રાવન વાંસળી (૨)
 શ્રી ગોકુળીએ સંભળાય-સખી૦
 હારે સખી બનસી તે ડેરા નાદમાં (૨)
 હારે માફં ચિત્તલડું ચોરાય-સખી૦
 હારે સખી શુદ્ધ બુદ્ધ ભૂલી સુંદરી (૨)
 હારે સખી સર્વે તજીને વન જાય-સખી૦
 હારે સખી ભૂલ્યાં તે માત તાત બ્રાતને (૨)
 હારે સખી ભૂલ્યાં કુટુંબ પરિવાર-સખી૦
 હારે સખી ગાયોનાં દોવણાં ભૂલી ગયાં (૨)
 હારે સખી બદલામાં બાંધ્યાં બાળ-સખી૦
 હારે સખી દાસ વલ્લભની વિનતિ (૨)
 હારે સખી દેજે તે વ્રજમાં વાસ-સખી૦

૧૫૪

શરદ રેત ઝુક રહી બનમેં પ્યારે (૨)
 સો મોરલી અધર ધરી, હાં-હાંજી પ્યારે મોરલી અધર ધરી રે

નેપુર કંકણ કંકણી બાજે, ગળે મોતીયનકી માળા રે (૨)

બાબુબંધ સુરજ કરી જોત (૨) કુંડળ મુગટ ધરે,

હાં-હાંજી પ્યારે કુંડળ મુગટ ધરેરે-શરદ રેન૦

શ્રવણ સુનત વિરહ તાપ લયો હય, સુતપતિ છાંડ ચલી રે (૨)

હરિદર્શનકી ભઈ પ્યારી સો, પ્રભુદર્શનકી ભઈ પ્યારી સો,

ચરનમેં આઈ પડી રે, હાં-હાંજી પ્યારે ચરનમેં, આઈ પડી રે-શ૦

દેખી સુંદર રૂપ મનોહર, તનકી દિશા ગઈ રે (૨)

સૂરદાસ પ્રભુ મન્મથ કોટિક, હરની રાસ રચી-(૨)

હાં હાંજી પ્યારે હરની રાસ રચી રે-શરદ રેન૦

૧૫૫

જેની વ્રજમાં વાતો જોવી થાય છે રે (૨)

મારો વહાલો મથુરામાં જાય છે રે-જેની વ્રજમાં૦

સર્વે વ્રજની સુંદરી ભેળી થઈ રે (૨)

રથ રોકીને આડી ઉભી રહી રે-જેની વ્રજમાં૦

રથ જોડીને અકૂર આવીયા રે (૨)

તમે શા શા સમાચાર લાવીયા રે-જેની વ્રજમાં૦

અમે મહેતા નરસૈયાના સાથમાં રે (૨)

અમે છઠ્ઠો હરિ તમારા હાથમાં રે-જેની વ્રજમાં૦

૬૫૬

મથુરામાં હરિને જાવા નહિ દહ રે (૨)

અબળાનું મોહનજી માનો કહ્યું રે-મથુરામાં૦

જે કહેશે તે સ્થિર કરી સ્થાપયું રે (૨)

કુળજથી અધિક સુખ આપયું રે-મથુરામાં૦

એમ કહેતાં અમારાં કહ્યાં નહિ કરે રે (૨)

અમને મારીને પછે ડગલાં ભરો રે—મથુરામાં
 સર્વે સુંદરીને સાથે તેડશું રે (૨)
 કહે ગેમલજી રથ પછે ખેડશું રે—મથુરામાં

૧૫૭

રે ઓધા શું રે થયું વ્રજનારને રે (૨)
 મહી સાટે વેચે છે મોરારને રે (૨)—ઓધાં
 ગોપી પ્રેમે મંદિરમાંથી નીસર્યાં રે (૨)
 એના શરીરની શુદ્ધ બુદ્ધ વસર્યાં રે (૨)—ઓધાં
 એવી આતુરતા લાગી એના અંગમાં રે (૨)
 મારો વહાલો બિરાજે એના સંગમાં રે (૨)—ઓધાં
 કાંઠકે કારણ થયું છે એને વાટમાં રે (૨)
 બહુનામી બિરાજે એના માટમાં રે (૨)—ઓધાં
 નરભેરામના સ્વામીની રીત છે રે (૨)
 મારે પૂર્વ જનમની પ્રીત છે રે (૨)—ઓધાં

૧૫૮

વહાલા જીવડો મારો તલપે તમ દર્શનવિના રે,
 છબીલા મહેર કરી દીયો દાસીને દરશન,
 ગોકુલ આવોને શ્રીનાથજી નંદા નંદના રે.
 નટવર સ્નેહ ધરી વ્રજ વનિતા સામુ નિહાળજે રે,
 કૃશ તન થાય પ્રકુલિત મળતાં વારી મીન—ગોકુલ આં
 સાળી—મથુરાં ગયા મોરારજી, છળ કરી સુંદર શ્યામ;
 તે દિનથી અંન પરહર્યાં, નિશાએ નિંદા હરામ.
 વહાલા વિરહ દશાનું દહન કરે, દિલ માહર રે,
 દૃષ્ટી વૃષ્ટી કરે તો શાન્તિ થાય—ગોકુલ આવોને

સાખી—મૂર્તિ મનોહર માવજી, છાઈ રહી ચિત માંય;
 અરુચિ ઉપજે અવરમાં, જંખુ શ્રીજદવરાય.
 જંખીયે સ્વપનાં આવે, નાથ તમારા નામનાં રે,
 ઝખકી જગ્યું તો ઉપજે છે દારણુ દુઃખ—ગોકુલ આવોને૦
 સાખી—વૃન્દાવન સખી શરદનો, મનહર મોરલી નાદ;
 રાસ રમ્યા રસીલા પ્રભુ, એ સૌ આવે યાદ.
 કાળજી હા હા થાય સલાઈ કલી પ્રજની રે,
 વહાલા કેમ વિસરીયે વિહારની જે વાત—ગોકુલ આ૦
 સાખી—કુખજ પાસે કૃષ્ણજી, શું છે મોહન મંત્ર;
 સ્વતંત્ર સુંદર શ્યામ છો, કેમ બન્યા પરતંત્ર.
 વહાલા સકળ જગતના તન મન પ્રેરક આપ છો રે,
 થોયું કેંસ કિંકરીએ કેમ તમાઈ ચિત—ગોકુલ આ૦
 સાખી—આશ દદ અળગા રહ્યા, અવધ કરી અસુરાર;
 જળ નયણે વહેતુ કર્યું, કપટી કુંજ વિહાર.
 મિથ્યા નામ ધરાવો, નિજ જન પાલક નાથજી રે,
 કરશે દોણ જગતમાં વનમાળી વિસવાસ—ગોકુલ આ૦
 સાખી—રીસ ચડે જો રાજવીર, તરત થજો તૈયાર;
 વેગે પ્રજમાં આવીને, શ્યામાની લેજો સંભાળ.
 હિતકરી હરિદાસના પ્રભુ, નિજ જન નેહ નિભાવજો રે,
 પ્રીતમ પ્રેમથકી મેં, તનમન કીધાં તુચ્છ—ગોકુલ આ૦

૧૫૬

ગોકળીયું છાદું ગામડીયુ, શામાટે આવે શ્યામ (૨)
 કુખજ છે નારી, અતિ કામણુગારી (૨)
 તેણે તો વિસરાવી દીધાં, નંદજીનાં ગામ—ગોકળીયું૦

મથુરાની અંદર, મણિજડ મંદિર (૨)

ધૂળનાં ઢાંકેલાં હવે શીઘ્રને ગમે ધામ—ગોકળીયું
કહે કવિ પિંગળ, મૂરતી છે મંગળ (૨)

રઘીઆમાં વસો તો મારે શું છે બીજું કામ—ગોકુ
૧૬૦

ઝોધા શ્યામ રે, ઝોધા શ્યામ વિના તે આન્યા કમ ?

મારો વહાલો તે રજ વિસરે નહી રે. (ટક)

એના વિના સુનાં તે મંદિર માળીયાં રે (૨)

સુના પડીયા રે, સુના પડીયા મેડીકેરા ગોખ—મારો

ઝોધા માતપિતા પુત્ર સર્વે તજ્યાં રે (૨)

હવે તજશું રે, હવે તજશું તે કુળકેરા ધર્મ—મારો

ઝોધા શ્યામ સુદરનાં લલિત વારણાં રે (૨)

એને માટે રે, એને માટે પ્રજ જમનાજીના ધાટ—મારો

ઝોધા વૈકુંઠમાં જવું નથી રે (૨)

મારે રહેવું રે, મારે રહેવું શ્રીનાથજીની પાસ—મારો

ઝોધા માધવદાસની વિનતિ રે (૨)

મને રાખો રે, મને રાખો મારા વહાલાજીની પાસ—મારો

ભગવદ્દશાસરાવિષે

૧૬૧

મેં ભરોસે અપને રામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે (ટક)

ઘોર ન હય કષ્ટ કામકે, મેં ભરોસે અપને રામકે—મેં

જો માગે સો દેત પદારથ, વારી જઈ ઇસ નામપે—મેં

દોહ અક્ષર હય સખ કુલતારક, અંત દેત સુખધામકે—મેં

તુલસીદાસ પ્રભુનામ દયાધન, ઝોર દેવ સખ નામદે-મેં ૦

૧૬૨

રામ સમરતા રે કાંઈ ફીકર નહિ, સખ દુઃખડા મિટ જાવે રે (ટેક)
આ રે કાયામાં પાંચ પુરુષ, ત્રણ નજરે આવે રે (૨)
ગુરુ ગણે તો જ્ઞાન બતાવે (૨) ખોળ્યે ખખરો પાવે રે-રામ ૦
વિધ્યાં એટલાં મોતીડાંને, બીજાં પથર પાવે રે-રામ ૦
સમજ્યા એટલા માનવી ભાઈ (૨) ગાપલ ગોથાં ખાવે રે-રા ૦
સાત સમુદ્ર વચમાં એટ, નિત્યે કીર્તન ગાવે રે (૨)
હરતાં ને ફરતાં રામ સમર લે, પલમે પાર પહોંચાવે રે-રામ ૦

૧૬૩

સૌથી સમરથ રાધાવરનો આશરો,
જેના જનને દુલવી શકે નહિ કોઈ જો;
જમનું જોર ન ચાલે દોષ કરે કદા,
ક્ષમા કરે કે હરિ ચહાય તો જોય જો-સૌથી ૦
બીજા સૌ મોટા પણ હરિના હુકમથી,
સુરપ્રહ્લા ગણપતિ શક્તિ શિવ શેષ જો;
કેશવ કોપે કોઈનું બળ ચાલે નહિ,
એ સૌ રૂઠે હરિજન ડરે ન લેશ જો-સૌથી ૦
જૂઠો હરિનો ભગત જગતમાં થઈ ફરે,
એવાનું પણ માધવ રાખે માન જો;
બહાનું પોતાનું જોધ પાળે બિરદને,
જમ જડ પુરોહિતને પોખે જજમાન જો-સૌથી ૦
માયા કાળતણો ભય કોઈથી નવ ટળે,
અભય અચળ કરવા સમરથ નહિ કોઈ જો;

વિના એક શ્રીગિરિવરધારી લાલજી,
 કોણ શરણ જતાંમાં સનમુખ જોય જે-સૌથીં
 શ્રીજીજનના અવગુણ તે પણ ગુણ ગણે,
 સહજ કરે શરણાગત આપ સમાન જે;
 સમોવડ કીધો શરણ જતાં મળમાસને,
 આપી દીધું પુરુષોત્તમ અભિધાન જે-સૌથીં
 એવા કરુણાનિધિ સમરથ શ્રીનાથજી,
 દાસ દયાના પ્રીતમ પ્રાણ આધાર જે;
 એને મૂકી અન્યતણે આશ્રય કરે,
 તે નિર્ભાંગી મૂરખનો સરદાર જે-સૌથીં

૧૬૪

હરિ ભજતાં હજી કાઈની લાજ, જતાં નથી જાણી રે;
 જની સુરતી શામળીયા સાથ, વદે વેદ વાણી રે-(ટક)
 વહાલે ઉગાર્યો પ્રદહાદ, હિરણ્યકશ્યપ માર્યો રે (૨)
 વિભીષણને આપ્યું રાજ્ય, રાવણને સંહાર્યો રે-હરિનેં
 વહાલે નરસિંહ મહેતાને હાર, હાથોહાથ આપ્યો રે (૨)
 ધ્રુવને આપ્યું અવિચળ રાજ, પોતાનો કરી સ્થાપ્યો રે-હરિનેં
 વહાલે મીરાં તે ખાઈનાં ઝેર, હળાહળ પીધાં રે (૨)
 પ આળીનાં પૂર્યાં ચીર, પાંડવ કામ કીધાં રે-હરિનેં
 આવો હરિ ભજવાનો લહાવો, ભજન કાઢ કરશે રે (૨)
 કર જોડી કહે પ્રેમદાસ, ભક્તોનાં દુઃખ હરશે રે-હરિનેં

૧૬૫

કાઢનો ભાર ન રાખે મોરારી, આપે વ્યાજસીએ ગર્થવાળી (ટક)
 સુદામાજીનાં તાંદુલ લીધાં, તેના મોહોલ કનકના રે કીધા.

દ્રૌપદીજીનું આઁયું ટાણું, ચીર પુર્યાં નવસે નવાણું.
પાટા બાંધ્યો તે પીડા રે બાણી, ચીર પુર્યાંની એ એધાણી.
ચોડું ચંદન કુબજનું લીધું, એને રૂપ અનુપમ દીધું.
ગોવાળીએ આધવ કીધો, વહાલે કર પર ગોવર્ધન લીધો.
જનું લીધું હતું તેનું દીધું, તેમાં પરમારથ શું કીધું.
ધન્ય ધન્ય નરસૈયા તારી વાણી, એમ બોલ્યા તે સારંગપાણી.

૧૬૬

જ જન આધા મોહે ન બિસારે, તોહે ન બિસારું છીન એક ધડીરે
મોડું ભજ ભજું મેં વાડું, કલ ન પડત છિન એક ધડીરે;
જન્મમરણકો સંકટ કાડું, રાખું મેં આનંદ ભરી રે—જ૦
સુમરન કીનો દ્રૌપદી રાની, ચીર બઢાએ પ્રભુ આપ હરી રે;
મહાભારત ભરવીક ઇંડા, રાખ લીયો ગજધંટ ધરી રે—જ૦
ધ્રુવ પ્રલહાદ રેન દિન ધ્યાવે, ગુપ્ત રૂપસો પ્રકટ કરી રે;
ખંભ ફાટ હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો, ભક્તપ્રલહાદકીરક્ષા કરી રે—જ૦
અંબરીખ ઘેર ગયે દુર્વાસા, ચક્ર પઠાયે પ્રભુ સહાય કરી રે;
ભજનહાર ભજું તજનહાર તજું, એસી હમારી પરાપરી રે—જ૦
પાંચ પાંડવકી રક્ષા કીની, લાખા ગ્રહમેં સહાય કરી રે;
સુર કહે ગજરાજ આધાર્યો, દયાસિંધુ જહુનાથ હરિ રે—જ૦

૧૬૭

ભક્તોની ભીડે ક્યાં ન આઁયો રે—હું તો ભક્તોની૦
કહે છે શ્રી રણછોડ રાયો રે—હું તો ભક્તોની૦
કબીર સાડ હું તો વણજરો થઈને (૨)
પોઠ ભરીને ઘેર લાઁયો રે—હું તો ભક્તોની૦
ધના ભગતની મેં ખેતી નિપજવી (૨)

ધઉનાં ગાડાં ભરી લાવ્યો રે-હું તો ભક્તોનીં
 સેના ભગત સાડ સન્મુખ રહીને (૨)
 હું સેનો નાવી કહેવાયો રે-હું તો ભક્તોનીં
 પ્રદહાદની મેં તો પાળી પ્રતિજ્ઞા (૨)
 સ્થ ભમાં વાસ કરાવ્યો રે-હું તો ભક્તોનીં
 નામદેવ સાડ મેં તો મારેજ હાથે (૨)
 ધરનો છાપરો છાયો રે-હું તો ભક્તોનીં
 દામાજી સાડ સામો મહારાજ થઈને (૨)
 ભરણું ભરીને પોંચ લાવ્યો રે-હું તો ભક્તોનીં
 નરસિંહ મેતાને માંડલિક મારવાને આવ્યો (૨)
 ઢેઢારો મધ્ય રાતે લાવ્યો રે-હું તો ભક્તોનીં
 કુંવરબાઈનું મેં પૂર્યું મામેરું (૨)
 મેં સૌનો કર ચુકાવ્યો રે-હું તો ભક્તોનીં
 દાસ નારાણસિંગ કહે કરુણા કરીને (૨)
 કૃષ્ણજીએ કર મારો સહાયો રે-હું તો ભક્તોનીં

૧૬૮

ઝાધા જાણે રે એને તે અમે જાણીએ રે, (૨)
 વર રાધાજીનો તો વખાણીએ રે (૨) ઝાધાં
 કંઈક જાણ્યાતા નરસિંહ નાગરે રે (૨)
 હુંડી લખીતી ઢારે રે કાગળે રે (૨) ઝાધાં
 કંઈક જાણ્યા સગાળ શેઠ વાણીએ રે, (૨)
 કુંવર વેદ્યો સુગાવતી રાણીએ રે (૨) ઝાધાં
 કંઈક જાણ્યાતા હરિશ્ચંદ્ર રાજીએ રે (૨)
 સત્ય રાખ્યાં તારામતી રાણીએ રે (૨) ઝાધાં

મુરખ ખોટાં કરમની કહાણીએ રે (૨)

પથ્થર નહિ ભીજ ઉડે પાણીએ રે (૨) ઓધાં

ગુરુ ગાય રે ગેમલ રસ માણીએ રે (૨)

ગોરસ પીધા કાનુડે વર દાણીએ રે (૨) ઓધાં

૧૬૯

પોતાના જનને ઉધારે, જમ તેમ પોતાના જનને ઉધારે (ટક)

કામી ક્રોધી લોભી અધમ અતિ, તેના ત્રાસ નિવારે (૨)

અવગુણ મૂળ સમૂળો છેદે, ભાવથી ભક્તિ વધારે—જમં

ક્રોધી કંસને આશુ અભેપદ, બિલ્વમંગળને તારે (૨)

લોભી કદરજ અધમ અજમીલ, તેને બીજે દાણ તારે—જમં

સંસારસાગરની લહેર ન લાગે, પ્રેમશું પાર ઉતારે (૨)

દાસનાં દુઃખડાં ટાળે દયાનિધિ, પ્રીતમને ક્રમ વિસારે—જમં

અર્પણવિધે

૧૭૦

સુખ છે તમારા શરણમાં—હો શામળીયાજી,

એ મારા ગુરુએ કંઈ કરણમાં—હો શામળીયાજી. (ટક)

જપ તપ તીરથ ચારે પદારથ (૨)

એ મારા ગુરુજીના ચરણમાં—હો શામળીયાજી—સુખ છેં

પ્રેમે કરીને મારે મંદિરે પધારો વહાલા (૨)

ન જ્ઞેશે જાત કુળવરણમાં—હો શામળીયાજી—સુખ છેં

બાઈ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણ વહાલા (૨)

આડે આવજો મારા મરણમાં—હો શામળીયાજી—સુખ છેં

૧૭૧

મારા પગ તે ધડજે પંખીતણા, હું તો જઘશ જમુનાતીર જો;
તપ તીરથ ને વ્રત જો કરું, મારા ગુડા સાખીત હોય જો.
મારા હાથ તે ધડજો હેમના, પુણ્ય કરીશ અપરંપાર જો;
સોજો તે હાથે વાવડું, મારી કાયાના ઉદ્ધાર જો.

મારા કાન તે ધડજો કસીતણા, હું તો સાંભળીશ સધળા બોલજો;
કથા ને કીર્તન મારે, જ્ઞાનના ધમધોર જો.

મારી આંખ તે ધડજો અમતણી, હું તો નિરખીશ રાયરણુછોડ જો;
નયણે નિરખુ દીનાનાથને, મારાં હૈડાં ટાઢાં થાય જો.

મારું હૈયું તે ધડજો હેમનું, મારી જીભ લે અમૃતલાણુ જો;
હાલતાં ને ચાલતાં જો જપું, મારા દૃદે રહેજો રામ જો.

મારી દેહ તે ધડજો દયાતણી, માંય લખજો પ્રભુજનાં નામ જો;
અંતકાળે વહેલા આવજો, તમે સાચા છો ભગવાન જો.

૧૭૨

સ્વામી' સીતારામ કૃપા કર, કાન ભક્તિ કરી,
હરિકો રીઝાવું, પ્રભુકો રીઝાવું—સ્વામી સીતા—રામ. (ટક)

જોકે ચરનસેં નિકસી સુરસરિતા (૨)

તાકો કયા મેં સ્નાન કરાવું—સ્નાન કરાવું,

ઢાટિ બાનુ જને નખકી શોભા (૨)

તાકો કયા મેં રૂપ દીખાવું—રૂપ દીખાવું—સ્વામી૦

અનહુદ બાજાં બાજ રહે હય (૨)

તાકો કયા મેં શંખ સુનાવું—શંખ સુનાવું;

ચાર વેદ જોકે કંઠ બિરાજ (૨)

તાકો કયા મેં ભાગવત સુનાવું—ભાગવત સુનાવું—સ્વામી૦

કામધેનુ જા કે કદપવૃક્ષ હય (૨)
 તાકો કયા મેં ભોગ લગાવું—ભોગ લગાવું;
 લક્ષ્મીજી જાકે ચરણ પલોટ (૨)
 તાકો કયા મેં દ્રવ્ય દિખાવું—દ્રવ્ય દિખાવું—સ્વામી૦
 કેમલ ખદન જાકે શીશ ચંદ્રમા (૨)
 તાકો કયા મેં પુષ્પ ચઢાવું—પુષ્પ ચઢાવું;
 તુલસીદાસ બનત નાહિં એકા (૨)
 દાસનોકા મેં દાસ કહાવું—દાસ કહાવું—સ્વામી૦

૧૭૩

રામ પીયારા, કૃષ્ણ હમારા, તુંહી તુંહી, પ્રભુ તુંહી તુંહી હય.
 તુંહી તુંહી રામા, તુંહી તુંહી હય (૨)
 તુંહી તુંહી, પ્રભુ, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
 બલિહાર જવાં, કુરબાન જવાં (૨)
 સદેકેમેં જવાં હરિ, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
 તુજ બિન મેરા, ઝોર ન કોઇ (૨)
 એકો અલખ સ્વામી, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
 કયે દર જવાં, જાયે સુનાવાં (૨)
 દો દર નાહિ એક, તુંહી તુંહી હય—રામ૦
 કદયાણ હાર પડયો, શરણ તુમારે (૨)
 રાખો હે લાજ, હરિ તુંહી તુંહી હય—રામ૦

ભગવદ્દશાવિષે

૧૭૪

રામ રાખે તેમ રહીયે, આધવજી રામ રાખે તેમ રહીયે;

આપણુ ચીઠીના ચાકર છેયે—ઓધવજી૦

કાઠ દિન પેરણ હીર ને ચીર (૨)

તો કાઠ દિન સાદા ફરીએ—ઓધવજી૦

કાઠ દિન ભોજન શીરો ને પૂરી (૨)

તો કાઠ દિન ભૂખ્યા રહીએ—ઓધવજી૦

કાઠ દિન રહેવાને બાગબગીચા (૨)

તો કાઠ દિન જંગલ રહીએ—ઓધવજી૦

કાઠ દિન સુવાને ગાદી ને તકીયા (૨)

તો કાઠ દિન ભોંયપર સુધએ—ઓધવજી૦

બાધ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધરના ગુણુ (૨)

સુખ દુઃખ સર્વે સહીયે—ઓધવજી૦

૧૭૫—રાગ પ્રભાત

સુખ દુઃખ મનમાં ન આણિયે, ઘટ સાથે રે ઘડીયાં;

ટાળ્યાં તે કાઠનાં નવ ટળે, રધુનાથનાં જડિયાં—સુખ૦

નળ રાજ સરખો નર નહિ, જની દમયંતી રાણી;

અર્ધે વસ્ત્રે વનમાં ભમ્યાં, તમજ્યાં અન્ન ને પાણી—સુખ૦

પાંચ પાંડવ સરખા બંધવા, જની દ્રૌપદી રાણી;

બાર વરસ વન ભોગવ્યાં, નયણે નિંદ્રા ન આણી—સુખ૦

સીતા સરખાં સતી નહિ, જની રામજી સ્વામી;

રાવણુ તેને હરિ ગયો, સતી મહા દુઃખ પામી—સુખ૦

રાવણુ સરખો રાજા, જની મંદોદરી રાણી;

દશ મસ્તક છેદાઈ ગયાં, બધી લંકા લુટાણી—સુખ૦

હરિશ્ચંદ્ર રાય સતવાદીઓ, તારાલોચની રાણી;

તેને વિપત્તિ બહુ પડી, ભયાર્ નીચ ઘેર પાણી-સુખ
સર્વ દેવને જ્યારે ભીડ પડી, સમયાર્ અંતરજમી;
ભાવટ ભાંગી ભૂધરે, મહેતા નરસંધનો સ્વામી-સુખ

૧૭૬

હરિજન થઈને, હાણુવરધ સુખદુઃખ મનમાં નવ ધારીયે;
ટાળ્યાં નહિજ ટળે, ઘટ સાથે ધડીયાં હિંમત નવ હારીયે.

જીઓ કદરજ મહા દુઃખીયા કહાવ્યા રે (૨)

કદિ સુખદુઃખ મનમાં નવ લાવ્યારે (૨)

તેથી મોહનના મનમાં લાવ્યા રે-હરિજન

જીઓ પાંડવ પ્રભુજીને અતિ પ્યારા રે (૨)

પણ એક ધડી નવ રહે ન્યારા રે (૨)

તોયે નવ ભટક્યા સંગ લઘ દારા રે-હરિજન

વસુદેવ દેવકીજી બંધનમાં રહ્યાં રે (૨)

બહુ કાળે બંધન દૂર થયાં રે (૨)

પ્રભુ પુત્ર થયા ને દુઃખ દૂર થયાં રે-હરિજન

એવું સમજીને હરખ ને શોક તજીયે રે (૨)

એકતાર મન થઈ પ્રભુને ભજીયે રે (૨)

કહે મુક્તાનંદ હરિને ભજીયે રે-હરિજન

૧૭૭

પ્રભુજીએ ધાયું હોય તે થાય-ટેક

હાપણ કાઠનું કામ ન આવે (૨)

કરોને કાઠી ઉપાય-હારે હારે કરોને-પ્રભુ

ભીમ, અર્જુન, સહદેવ, નિકુળ, પાંચમા ધર્મ કહેવાય;

એ પાંચેના દેખતાંજ રે, સતી તે કેમ લૂંટાય-પ્રભુ

રામ જવા સત પુરુષ કહીએ, ને તે પણ વનમાં જાય;
 સતી સીતાને કલંક ચઢાવ્યું, તો રાવણ શિર રોળાય—પ્રભુ
 રાજને જ્યારે રઠ લાગી ત્યારે, મૃગયા રમવા જાય;
 એ રે ઋષિને ક્રોધ દુભશે તેને, તરત સર્પદંશ થાય—પ્રભુ
 પરીક્ષિત રાજના જન્મેજય કહાવે, ને તે પણ રાજ કહેવાય;
 જગન કરતાં રંભાને વરતાં, અઢાર બ્રહ્મહત્યા થાય—પ્રભુ
 શુભ મુહૂર્ત ને શુભ ચોધડીયાં, શુભ ગ્રહે લેવાય;
 સારાં મુરત જોઈ લગન લખ્યાં, તોય રંગભરેલી રોળાય—પ્રભુ
 હાણુ વૃદ્ધિ છે હરિને હાથે, મૂરખ મન મલકાય;
 કરનારો તો કરી રહ્યો છે, અણુસમજી અથડાય—પ્રભુ

૧૭૮

જીવ તું શીદને ચિંતા કરે, કૃષ્ણને કરવું હોય તે કરે (ટેક)
 તું અંતર ઉદ્વેગ કરે, તેથી કારજ શું સરે;
 ધણીનો ધાર્યો મનસુખો, હર બ્રહ્માથી નવ ફરે—કૃષ્ણને
 દોરી સર્વની એના હાથમાં, ભરાવ્યું ડગલું ભરે;
 જવો જંત્ર વગાડે જ ત્રી, તેવો સ્વર નીસરે—કૃષ્ણને
 જવું જટલું જ જમ કાળે, તે તેને કર ઠરે;
 એમાં ફેર પડે નહિ કાઈથી, શીદ કુટાઈને મરે—કૃષ્ણને
 તારૂં ધાર્યું થાય એટલું, હરિ ઈચ્છા અનુસરે;
 સદાકાળ એ રીતે નભે નહિ, હુંપણું શિદ તું ધરે—કૃષ્ણને
 થાવાનું અણચિંતવ્યું થાશે, ઉપનીષદ આચરે;
 રાખ ભરોસો રાધાવરનો, દયા તું શીદને ડરે—કૃષ્ણને

૧૭૯

પ્રભુને ગમે તે સમે સર્વ સહેવું, સદા રાજી રાજી રહેમાંજ રહેવું;

કદી હેબકી હામ હૈયે ન હારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૧
 સુખ્યો ઈશ્વરે વિશ્વનો ખેલ એવો, જુઓ માંડવો મેહનો હોય જવો;
 થનારો ધડીમાં ધડીમાં જનારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૨
 મળે એક કાળે વિવાની વધાર્ધ, મળે એક કાળે મહા ભોગ ભાઈ;
 ન ચાલે સદા કાળ સારો નહારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૩
 જતી હોય જો આખરૂં એક કાળે, થતી હોય કાયા કદી ભંગ ભાળે;
 પ્રભુની પૂરી એવી ઈચ્છા વિચારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૪
 જુઓ જનકી રામ રાજની રાણી, ખભે તેડીને રાવણે રેતી આણી;
 ધરી ધૈર્ય ને જોગ જવો ગુજર્યો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૫
 સતી દ્રૌપદીને સભામધ્ય આણ્યાં, પતિ દેખતાં પાપીએ વસ્ત્રતાણ્યાં;
 તથાપિ ન તેણે તજ્યો પ્રાણ પ્યારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૬
 પીડા ભૂપ પામ્યો હરિશ્ચંદ્ર પૂરી, જીવ્યો કષ્ટ કાળે કરીને મજૂરી;
 બડા હાથી હોદે હતો ખેસનારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૭
 કદી મિત્ર ઠેરું મહા કષ્ટ જોઈ, ધણું ગાભરાં થૈ રહેવું ન રોઈ;
 ઉપાયો કરી આપદાથી ઉગારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૮
 દુવામાં પડેલો કદી એક ઠાઈ, રહ્યો મિત્ર તેનો ફટ માથું રોઈ;
 દુટયાથી કહો તે ખરે શું જિયારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૯
 કશી જુક્તિ ચાલે નહિ જ્યાંકદાપિ, દિલે ધારી જોવું ન રોવું તદાપિ;
 ભજ દેવ શાંતિ સજ એજ સારો, ધણું કષ્ટ કાળે ધણું ધૈર્ય ધારો. ૧૦

૧૮૦

ગમ ન પડે નરને ગોવીંદની ગતિ ન્યારી રે—ગમ
 અકળ કળા ઈશ્વરની એમાં શું સમજ સસારી—ગમ
 હજળો દિન દેખી જન જાણે, ન્યાય થયો આ ટાણે;

કાલ દિવસ કેવો દેખાશે, એ તો ઈશ્વર જાણે રે—ગમ૦
 પુત્ર જનમ પામ્યાથી પ્રાણી, જીવમાં હરખે જોધ;
 પલકવાર પછી શુ નીપજશે, કળી શકે નહિ ઢાઢ—ગમ૦
 રૂઢી રસોઢ તૈયાર કરીને, ભોજન પીરસ્યાં જાણે;
 જાગ્યવિના ભોજન કરવાની, આશા ફેકટ આણે રે—ગમ૦
 ચૂનાખંધ હવેલી ચણાવે, જોવા લાયક જવી;
 વાસ્તુ દિન વૈકુંઠ સીધાવે, ઈશ્વરકૃત ગતિ એવી રે—ગમ૦
 મોટા મોટા મનસુખા કરી, મોટાં પગરણ માંડે,
 જાણે નહિ જે જમના કિંકર, કાળ પકડશે કાંડે રે—ગમ૦
 ખારા રણનાં ખૂખ ઝાંઝવાં, જાળી નહિ ભરમાવું,
 દુનીઆનાં સુખ એવાં દેખી, ફેકટ શું કુલાવું રે—ગમ૦
 સંસારી સુખ સ્વપ્ના જવાં, નહીં ભરસો ઝાઝો;
 સુખ પામી મગર થવું નહિ દુઃખ દેખી નવ દાઝોરે—ગમ૦
 મુઠ્ઠીમાં જે હવા ભરી તે, વહી જતાં શી વાર,
 અવશ્ય જાણો એહ તરેહનો, સધળો છે સંસાર રે—ગમ૦
 પળમાં છાયો પળમાં તડકો, જગમાં જમ જણાય;
 રાજ પળમાં રાંક બને છે, રાંક બને છે રાય રે—ગમ૦
 એક ઘડી આનંદ વધે, ને એક ઘડીમાં શોક;
 એકેની સ્થિરતા નથી અંતે, ફળ તેનાં છે ફેક રે—ગમ૦
 કરી શકીએ તે ઉપાય કરવા, અંતે સધળું સહેવું;
 ઈશ્વરની ઇચ્છા પરમાણે, જમ રાખે તેમ રહેવું—ગમ૦

શ્રીજી કરે સો ભલી કરેંગે, કયું મનમેં, ગભરાતા હય. (ટેક)

ચિંતા તને ભને નંદનંદન, ઈતઉત તું ક્યું ધાતા હય-શ્રી૦
જીને પિંડ પ્રકાશ કિયો હય, સોધ અન્ન પહોંચાતા હય-શ્રી૦
ભાગ લિખ્યા સો નહિં મિટગા, હાલના વહીં જતા હય-શ્રી૦
આયો હય સુકૃત કરનેકું, પાપ પંથ ક્યું ધાતા હય-શ્રી૦
આયો હય વેપાર કરનેકું, ઉલટા મૂલ ગુમાતા હય-શ્રી૦
યાતેં મત ભૂલો તુમ પ્રાણી, એ સખ તનક તમાશા હય-શ્રી૦
ભાઈબંધ સખ કુડુ બકબીલા, એ સખ જૂઠા નાતા હય-શ્રી૦
યાતેં ભજી લેના, પુરુષોત્તમ, જમકે દંડ છુડાતા હય-શ્રી૦

દુઃખવિધે

૧૮૨-(નાથ કેસે ગજકો ફંદ છુડાયો-એ રાગ)

*નાથ વિના સંકટ કોણ નિવારે

સંકટ કોણ નિવારે, નાથ વિના સંકટ કોણ નિવારે (ટેક)

ધર્મ કર્મ અમે નથી કીધાં, આંખ્યા શરણ તમારે;

દીનાનાથ વિના પ્રભુ અમને, દુઃખથી કોણ ઉગારે-નાથ૦

દયા દામાના ગુણ પ્રભુ ધારે, એ વિશ્વાસ અમારે;

મંગળમય પ્રભુ પરમ કૃપાથી, પાપ સંકળ સંહારે-નાથ૦

દુષ્ટ વાસના દૂર કરીને, જ્ઞાન વિવેક વધારે;

વિશ્વપિતા વિશ્વેશ્વર અમને, ભવથી પાર ઉતારે-નાથ૦

૧૮૩

*સંકટ સર્વે હરો, ભવપતિ સંકટ સર્વે હરો (ટેક)

અપરાધો અતિશય મેં કીધા (૨)

* માત્ર આવી નિશાની ઉપરથી પણ તે તે પદો અમદાવાદના પ્રાર્થ-
નાસમાજની “ઈશ્વરપ્રાર્થનામાળા” માંથી રજૂ લખને લીધેલા સમજવાં.

અનુગ્રહ પૂર્ણ કરો—એહાં અનુગ્રહ૦—ભવપતિ૦
 અનન્ય ભાવથી રાખું તમારો (૨)
 આશ્રય એક ખરો—એહાં આશ્રય૦—ભવપતિ૦
 કર જોડી હું વિનતિ કરું છું (૨)
 તે પ્રભુ ચિત્તે ધરો—એહાં તે પ્રભુ૦—ભવપતિ૦
 કરણા દૃષ્ટિથી મુજ દૃઢ્યે (૨)
 પ્રેમજી ભક્તિ ભરો—એહાં પ્રેમજી૦—ભવપતિ૦

૧૮૪

દામોદર દુખડાં કાપો રે—બળવંતા બેલી;
 નંદલાલ નિજનંદ આપો રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી હું તો પળ પળનો અપરાધી (૨)
 ભરેલો આધિ વ્યાધિ રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી હું તો તમારા બળથી ગાનું (૨)
 જાણો છો કહું શું ઝાઝું રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી જવો તેવો છું તોએ તમારો (૨)
 આધાર અવર નહિ મારો રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલાજી માફ જોર નથી જો તરછોડો (૨)
 શું રૂઠી કરે મંઠાડો રે—બળવંતા બેલી.
 વહાલા રે શ્રીમુખ પોતાનો કહો છો માટે લાડું (૨)
 બીજું બળ ક્યાંથી કાઢું રે—બળવંતા બેલી.
 દયાના પ્રીતમ પાણિ ગ્રહો છો તો નિભાવો (૨)
 મારે દાસપણનો દાવો રે—બળવંતા બેલી.

૧૮૫

મુને ઘડી નથી વિસરતા રામ, હરિવર સંકટહર્તા—ટેક

વહાલાજી મારા કરપર ગોવર્ધન ધાર્યો (૨)
 વહાલે વ્રજનો દેશ ઉગાર્યો રામ-હરિવર૦
 વહાલાજી મારા કાળીનાગે તે પ્રંદ કીધો (૨)
 લટકાળે નાથી દીધો રામ-હરિવર૦
 વહાલાજી મારા કંસ હતો બહુ અહંકારી (૨)
 મોહનજીએ નાખ્યો મારી રામ-હરિવર૦
 વહાલાજી મારા તાંડુલ સુદામાના લીધો (૨)
 એના મહેલ કનકના કીધો રામ-હરિવર૦
 વહાલાજી મારા કુખજનું ચંદન લીધું (૨)
 એને રૂપ અનુપમ દીધું રામ-હરિવર૦
 વહાલાજી મારા પાંચાળી સભામાં પોકારે (૨)
 ચીર પૂર્યા પૂર્ણ મુરારે રામ-હરિવર૦
 વહાલાજી મારા ભવ રે સાગરના છો ત્રાતા (૨)
 પિંગળના પ્રાણજ પ્યારા રામ-હરિવર૦

૧૮૬

દુસરો દાન સુખદાઈ, શ્યામ બિન દુસરો દાન સુખદાઈ રે-ટક
 ધીરજતા ધ્રુવકી ઉર લાઈ, અવિચળ પદ દિયો આઈ રે;
 ઝુટે જખહી પકડ્યો ગજદા, છિનમેં લિયો છુડાઈ રે-દુ૦
 પ્રદહાદકી અતિ પીડ પિછાની, પ્રગટ ભયે સ્તાંભ માંહી રે;
 હિરણ્યકશ્યપુ માર્યો હરિયે, નરસિંહ રૂપ બનાઈ રે-દુ૦
 પાંડવદા લાખા ગૃહમેંસે, નિસને લીયા બચાઈ રે;
 પાંચાળીદે ચીર પુરનકું, ધીર તજી આયે ધાઈ રે-દુ૦
 જહાં જહાં લીડ પડત ભક્તનદા, તહાં તહાં હોત સહાઈ રે;

દયાનંદકો નાથ દયાળુ, ભજે ભાવ ઉર લાઈ રે—૬૦

પ્રાર્થનાવિષે

૧૮૭

વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર પ્રભુ તું, વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર;
આ જગનો સજનાર પ્રભુ તું, વિઠ્ઠલ વિશ્વાધાર-ટેક
બ્રહ્મ ઇંદ્રાદિક દેવતા, જને નમે છે આજ;
તે પરમેશ્વર સર્વનાં, પૂરે મનનાં કાજ—પ્રભુ તું
લક્ષ્મીજી પણ જહનાં, ચરણ સેવે છે નીત;
તે પ્રભુજીનાં પદવિષે, ચોડી રાખજે ચિત્ત—પ્રભુ તું
ગૌતમ અત્રિ વસિષ્ઠથી, જનાં પદ સેવાય;
એવા દેવ ભજ્યા થકી, પાપ આપણાં બચ—પ્રભુ તું
ધ્રુવ પ્રહ્લાદાદિક ભક્તથી, ભજન જહનું થાય;
પુરુષોત્તમને સેવ્યા એથી કાટિ યજ્ઞ પ્રજા થાય—પ્રભુ તું

૧૮૮

*દીનનો દયાળ છોડી, કોને શરણ બવું;
કોને શરણ બવું પ્રભુ, કોને શરણ બવું—ટેક
માતતાત બણી પ્રભુ, ચરણપ્રાપ્ત્યે ધાવું (૨)
પામીને પ્રસાદ પૂર્ણ (૨) કૃતકૃતાર્થ થાવું;
પ્રભુ કૃતકૃતાર્થ થાવું—દીનનો
નીતિ ભક્તિ રૂપી પુણ્યતીર્થમાં હું નહાઉં (૨)
પરમ ઇષ્ટ બ્રહ્મની હું (૨) સ્તુતી ગુણ ગાઉં;
પ્રભુ સ્તુતિ ગુણ ગાવું—દીનનો
પ્રભુ કૃપાનિધાનની હું પૂર્ણ કૃપા અહાઉં (૨)

સંકટ સમયે નાથ (૨) પદ્મવ હું સહાઈ;
 પ્રભુ પદ્મવ હું સહાઈ—દીનનો।
 નમી નમી પરાતપરા, હું શરણ તારે આવું (૨)
 પ્રેમ પુષ્પ અજલી હું (૨) પ્રભુપદે વધાવું;
 પ્રભુ પ્રભુપદે વધાવું—દીનનો।

૧૮૯

*અભિવંદન બ્રહ્મ પદે હું કરું (૨)
 પ્રભુ શરણ રહી, શુભ ધ્યાન ધરું—અભિવંદન।
 પરમાત્મા પરમેશ તમારું (૨)
 મંગળ નામ સદા હું સ્મરું—અભિવંદન।
 હૃદયવિષે વિશ્વેશ તમારી (૨)
 પ્રેમજી ભક્તિ હું પૂર્ણ ભરું—અભિવંદન।
 દુસ્તર ભવસિધુથી પ્રભુની (૨)
 પરમ કૃપાથી હું સત્ય તરું—અભિવંદન।

૧૯૦

*શરણ ખરું છે તમારું, પ્રભુજી, મારે શરણ ખરું છે તમારું,
 અનુગ્રહ નાથ અપાર કીધા છે (૨)
 હૃદયથી ન વિસારું—હાંહાં રે પ્રભુ, હૃદય—પ્રભુજી—
 પ્રતિપાલન પ્રભુ ધર્મ તમારો (૨)
 સર્વ તણું કરો સારું—હાંહાં રે પ્રભુ, સર્વ—પ્રભુજી।
 નિષ્કૃતિ પાપ તણી કેમ થાશે (૨)
 નિંદકૃતિ જો વિચારું—હાંહાં રે પ્રભુ, નિંદ—પ્રભુજી।
 ભજન કરી ભગવંત અંતરમાં (૨)
 મંગળ ધ્યાન હું ધારું—હાં હાં રે પ્રભુ, મંગળ—પ્રભુજી।

હરિ જવો તેવો હું દાસ તમારો, કરુણાસિંધુ ગ્રહે કર મારો (ટક)
 સાંકડયાના સાથી શામળીઆ, છો બગડયાના બેલી (૨)
 શરણ પડ્યો બળ અમિત કુકર્મિ, તદ્દપિ ન મૂકા ઠેલી-હરિં
 નિજજન જીઠાની જતી લજ્જા, રાખો છો શ્રીરણછાડ (૨)
 શૂન્ય ભાગ્યને સપ્ત કરો છો, પુરો બિરુદ બળ દાડ-હરિં
 અવળનું સવળ કરો સુંદરવર, જ્યારે જય જન હારી (૨)
 અયોગ્ય યોગ્ય પતિત કરો પાવન, પ્રભુ દુઃખ હૃદયહારી-હૃં
 વિનતિવિના રક્ષક નિજ જનના, દોષતણા ગુણ માનો (૨)
 સમરણ કરતાં સંકટ ટાળો, ગણો ન મોટા નાનો-હરિં
 વિકળ પરાધીન પીડા પ્રબળો, અંતરનું દુઃખ જાણો (૨)
 આરતબંધુ સહિષ્ણુ અભયકર, અવગુણ ઉર નવ આણો-હરિં
 સર્વેશ્વર સર્વાત્મા સ્વતંત્ર, દયા પ્રીતમ ગિરધારી (૨)
 શરણાગત વત્સલ શ્રીજી મારે, મોટી છે આથ તમારી-હરિં

અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા, તુજ વિના અન્ય નહિ પ્રભુ ત્રાતા (ટક)
 વિનય થકી હું વિનતિ કરું છું (૨)
 વિશ્વતણા વિભુ ધાતા-એ હાં (૨)—તુજં
 સર્વ ઋષિ મુનિ શુક સનકાદિક (૨)
 તુજ મહિમા ગુણ ગાતા-એ હાં (૨)—તુજં
 દીન દયાળ, તુજ કરુણાવિના (૨)
 દાણ કરે સુખ શાતા-એ હાં (૨)—તુજં
 આશ્રય એક તમારો ધારું (૨)
 સુખ દુઃખના પ્રભુ જ્ઞાતા-એ હાં (૨)—તુજં

સાષ્ટાંગે હું વંદુ વિષ્ણુને (૨)

પર પદ મંગળ દાતા—એ હાં (૨)—તુજ૦

દીનતાવિષે

૧૯૩

અપર'પાર પ્રભુ અવશુણુ મોરા, માફ કરોને મુરારિ રે. (ટેક)
દયા ધરમની વાત ન જાણું, અધરમનો અધિકારી રે;
પાપી પૂરે જીઠાબોલો, બહુ નિરખુ પરનારી રે—અપ૦
સાધુ દૂલ્યા બ્રાહ્મણુ દૂલ્યા, ભક્ત દૂલ્યા બહુ ભારી રે;
માતપિતા બંનેને દૂલ્યાં, ગરીબનકું દીની ગારી રે—અપ૦
ભજન થાય ત્યાં નિંદ્રા આવે, પરનિંદા બહુ પ્યારી રે;
મિથ્યા સુખમાં આનંદ માતું, બહુ રાખુંહુશીઆરી રે—અ૦
સંસારસાગરમાં મોહજળ ભરીયો, સધળે ભરીયો ભારી રે;
તુલસીદાસ ગરીબકી વિનતિ, અંબ તો લિયો ઉગારી રે—અ૦

૧૯૪

*અપરાધો અમારા પ્રભુ અતિ ઘણા રે (૨)
કૃપાસિંધુ તમે, ક્ષમા કરો અપરાધ—અપરાધો૦
દોષ જોઈ નહિ રોષ કરો છો (૨)
દયાનિધિ દયામાં, નથી કાંઈ માણુ રે—અપરાધો૦
અભિલાષા રાખીયે તમારી (૨)
અન્ય આશ્રય નથી, પ્રભુ તુજ વિના રે—અપરાધો૦
અનુમદ સ્મરી અભિવંદન કરિયે (૨)
તુજ ચરણ પ્રત્યે, સત ચિદ્ધના રે—અપરાધો૦

૧૯૫

જીવપરાધ ક્ષમા કરો મારો, પ્રભુ અપરાધ ક્ષમા કરો મારો.
 નિદિત કર્મો જ મેં કીધાં (૨) તે પ્રભુ સર્વે નિવારો—પ્ર૦
 શરણે રહી પ્રભુ ચરણે વડું (૨) ભવજલ પાર ઉતારો—પ્ર૦
 દાસ તણું રક્ષણ કરવાનો (૨) છે પ્રભુ ધર્મ તમારો—પ્ર૦
 કર જોડીને વિનતિ કર છું (૨) સંકટ સર્વે નિવારો—પ્ર૦

૧૯૬

મારી ગતિ કેમ કરશો જહુનાથ (૨)

કેમ કરશો જહુનાથ—મારી ગતિ૦

માયા મદના ઢેરમાં રે, ભૂલ્યો તમારું નામ (૨)

માતાજીના ઉદરમાં રે કાંધ, વચન દીધું તમ હાથ—મારી૦

હું જુઠો મારી કાયા જુઠી, તન મન જુઠું જાણુ (૨)

તમારી કૃપાથકી રે કાંધ, તૃણમાં મેરુ થાય—મારી૦

એક આશરો તમ તણો, બીજની નહિ આશ (૨)

ગરીબ હરિના દાસની રે પ્રભુ, લાજ તમારે હાથ—મારી૦

૧૯૭

શ્રી વદલભ વિઠ્ઠલ શ્રીજી સ્વામી, શામળીઆ વાલા.

સધણું સમજો છો અતરબમી, નંદલાલા.

ભય તો લાગે છે મુજને ભારી, શામળીઆ વાલા;

અંતકાળે શી વલે થાશે મારી, નંદલાલા.

સેવા સ્મરણ ના ભાવે કીધું, શામળીઆ વાલા;

રંક સાધુને દુઃખ દીધું, નંદલાલા.

હીણો શાસ્ત્રીય સહુ ધર્મે, શામળીઆ વાલા;

પરિપૂરણ છું હું કર્મે, નંદલાલા.

સહુ જાણે છે ભક્ત સાચો, શામળીઆ વાલા;
 પાખંડી પુરાતનથી કાચો, નંદલાલા.
 ખાંદ્ય અધ્યાની લાજ ધરજો, શામળીઆ વાલા;
 પીડા ન પામું એવું કરજો, નંદલાલા.
 સન્મુખ લોચનમાં આવી રહેજો, શામળીઆ વાલા;
 દોષ ન જોશો દરશન દેજો, નંદલાલા.
 શ્રીમુખ બોલ્યા તે સાચું કરજો, શામળીઆ વાલા;
 દાસ દયાનાં દુઃખ હરજો, નંદલાલા.

૧૯૮-નાથ કૈસે ગજકો ફંદ છુડાયો-એ રાગ
 કૌન કુટિલ ખલકામી, મો સમ, કૌન કુટિલ ખલકામી-મોં
 તુમસે કહા છીપા કરુણાનિધિ, તુમ ઉર અંતરજામી-મોં
 ભરી ભરી ઉદર વિષયરસ પીવત, જસે શકર આમી (૨)
 જો તન દિયો તાહી બિસરાયો, એસો નિમકહરામી-મોં
 જહાં સતસંગ તહાં અતિઆળસ, વિષય સંગ વિસરામી (૨)
 શ્રીહરિ ચરન છાંડી ઝોરનકી, નિશદિન કરત શુલામી-મોં
 પાપી પતિત અધમ પરનિંદક, સખ પતિતનમેં નામી (૨)
 કીજે કૃપા દાસ તુલસીપર, સુનીયે શ્રીપતિ સ્વામી-મોં

૧૯૯-લલિત છંદ

સકળ વિશ્વના, નાથ શ્રીહરિ, મલિન વાસના, ટાળ માહરી;
 અધિક બુદ્ધિ તું, શુદ્ધ આપજ, પ્રભુ કૃપા કરી, કષ્ટ કાપજ.
 નવ કદી કરી, ભક્તિ ભાવથી, નવ કથા સુણી, નીજ કાનથી;
 ભજન ના કર્યું, તેમ તાહરું, હરિ ભલું થશે, કેમ માહરું.
 બહુ બહુ કુઠાં, કર્મ મેં કીધાં, ધન ધુતી કરી, પારકાં લીધાં;

ગરીબ રંકને, દુઃખ આપીઆં, તરુ સુધર્મનાં, તેહ કાપીઆં.
 અધિક લોભની, લાલચે ફરી, પ્રિકર ના ધરી ચિત્તમાં કરી;
 કથન કંઈ કુડાં મેં મુખે કર્યાં, વચન નીતિનાં, સર્વ વીસર્યાં.
 કરવડે કદી, ધર્મ ના કર્યાં, પણ અધર્મના ઠોથળા ભર્યાં;
 જગનનાથ હું, ના ડર્યો જરી, લુણહરામી મેં, તુજસું કરી.
 ચરણથી કદી, આલી ના ગયો, પ્રભુ સુપંથમાં, દૂર તો રહ્યો;
 ચરણ પાપને, પથ તો ધર્યો, દિલવિષે નહિ, દોષથી ડર્યો.
 છલ પ્રપચને, ધૂર્ત કામમાં, નવ કદી મૂકી, ઓછી હામમાં;
 અધમ જાતનો, પ્રાણી હું ખરો, પ્રભુ તુંથી રહ્યો, સર્વદા પરો.
 કર ગમે તને, તે હરિ હવે, અહીં બળું છું હું, શોકના દવે;
 દુઃખથી છુટકા, નાથજી કરો, અરજ દાસની દીલમાં ધરો.

૨૦૦

ચાકર રાખોજી રે, અમને ચાકર રાખોજી,
 શામળીયા ગિરધારી લાલ, ચાકર રાખોજી.

હજુરી ચાકર રહેશુંજી (૨)

મોહન મોરલીવાળા બાપ ચાકર રહેશુંજી.

ચાકરીમાં સમરણ માયું, દર્શન માયું ખરચી;
 ભાવ ભક્તિ ઝાઝેરી માયું, ચારે વાતો સરખી—અમને
 જપ કરવાને બ્રાહ્મણ સરજ્યા, તપ કરવા સંન્યાસી;
 ભજન કરવા સંત સરજ્યા, વૃંદાવનના વાસી—અમને
 રોઠોડા ઘેર દીકરી, ને રાણાજી ઘેર નાર;
 શામળીયા તારે કારણે, મેં તો છોડ દિયો સંસાર—અમને
 ચાકર રહેશું ને બાગ બનાવશું, નિત્ય નિત્ય સેવા કરશું;

બાઈ મીરાં કહે ગિરધારીલાલ, રાધેગોવિંદગાથું—અમને૦

ઈશ્વરનાં વખાણવિષે

૨૦૧-રાગ પ્રભાતિ

જેને જગત કરતારને, નથી એ પ્રભુ અળગો;
 વેલો જેતાં વિશ્વનો, જઈ મૂળને વળગ્યો—ટેક
 ભાસ જવો ભાનુતણો, ત્રણે લોકમાં પડીઆ;
 ચંદ્ર તારા અળકી રહ્યા, દેખે સહની આંખડીઆ—જે૦
 વ્યાપક સધળા વિશ્વમાં, એ છે અંતરજામી;
 જીવ સકળ રહે જીવતા, એની સત્તા પામી—જેને૦
 ઈશ્વરની સત્તાવડે, વદે વિધ વિધ વાણી;
 ઊંકારરૂપે એ હરિ, જપે જીવ તે જાણી—જેને૦
 જળ જંતુ જળમાં ધણાં, ઉપજે જળ જોગે;
 તે જીવે તેના વડે, મરે તરત વિચોગે—જેને૦
 એમ પ્રભુને આશરે, જીવે સહુ પ્રાણી;
 ઉપજવે આપે વળી, પાળે પ્રિય જાણી—જેને૦
 સુરતા સરજનહારની, સહુ ઠામે સરખી;
 પરમ શક્તિ પ્રભુને વિષે, પ્રાણી જેને પરખી—જેને૦
 ભૂદી પ્રભુને જ ભમે, તે અધમ અભાગી;
 જન છોટમ જગદીશને, ભજ રે ભ્રમ ત્યાગી—જેને૦

૨૦૨-રાગ પ્રભાતિ

નથી રે અજાણ્યું મારા નાથનું, જ છે અંતરજામી;
 તું નથી લહેતો તેહને, એ તો તુજમાં ખામી—ટેક૦
 વ્યાપક સધળા વિશ્વમાં, જેને શક્તિ છે જની;

અણુએ અબણુનું નવ રહે, અદ્ભુત ગતિ એની—નથી૦
 વિજળી ઠેરા તારમાં, વાત બય છે વહેલી;
 બણ શક્તિ જગદીશની, જણવે તે કરતાં પહેલી—નથી૦
 જીવનદોરી જીવની, જગદીશને હાથે;
 પ્રાણી માત્રના પિંડની, બણ સઘળી સાથે—નથી૦
 આપણે અંગે જ અડે, મન ઝટપટ બણે;
 સૌનાં મનનું શ્રીહરિ, પરખે એજ પ્રમાણે—નથી૦
 જ્ઞાન ઇન્દ્રિય ને મન વડે, કૃત્ય જ જ કરવું;
 માહું કરતાં મન વિષે, ઈશ્વરથી ડરવું—નથી૦
 પ્રાણી તણાં પુણ્ય પાપનું, જના હાથમાં પાનું;
 સાક્ષી સર્વે કર્મનો, તેથી ક્યમ રહે છાનું—નથી૦
 હુકમ હરિનો શીર ધરી, કામ સઘળાં કરીએ;
 છોટમ તેની કૃપા થકી, ભવસાગર તરીએ—નથી૦

૨૦૩-છંદ ભુજંગી

તમે સર્વ સંસાર વિસ્તાર કીધો, તમે સર્વને સુખનો સાજ દીધો;
 તમે વિશ્વ વિશ્રામના ઠામ જવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
 તમે પૃથ્વી સાથે સ્ત્રજ્યાં સર્વ પ્રાણી, તમે વેદવિદ્યા વિશેષે વખાણી;
 તમે માણસોને દીધા મિષ્ટ મેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
 તમારા ગુણો શેષ મહેશ ગાવે, તમારા પુરા પાડનો પાર નાવે;
 તમે છો ત્રિલોકી તણા તાત જવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.
 બજ શેષ ને શારદા ચંદ્ર ઈંદ્ર, બજ આપને નિત્ય મોટા મુનીંદ્ર;
 સદાશિવ જવા સજ નિત્ય સેવા, દયાળુ તમોને નમું દેવદેવા.

૨૦૪-એડા બાઈ ચુડતો તારો—એ રાહ

પ્રભુ છો મંગળકારી રે, મહેશ્વર ભવભય હારી. (ટંક)

બ્રહ્મ સચ્ચિદ્ધન મુક્તિ પ્રદાતા, સકળ સૃષ્ટિના ભૂપ;
એક અખંડ ચરાચર સ્વામી, અનુપમ શાંત સ્વરૂપ—પ્રભુ
જય જય જય જય જય જય જગદીશ્વર, જય પ્રભુ કરુણાનિધાન;
જય પરબ્રહ્મ પરેશ્વર દાતા, જય શુદ્ધ શક્તિમાન—પ્રભુ
સૃષ્ટ વસ્તુથી ભિન્ન છતાં છો, અંતર્યામી ઈશ;
શુદ્ધ ભક્તિમાં લીન કરી લો, એજ માગું જગદીશ—પ્રભુ
શરણ તમારું ગ્રહણ કીધું છે, રાખી મને વિશ્વાસ;
ચરણ પ્રત્યે પ્રભુ રાખો અમોને, જાણી પોતાના દાસ—પ્રભુ
(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૦૫

સર્વે ગુણ સંપન્ન સ્વામી રે, સ્તવું તુંને અંતર્યામી. (ટેક)
જય જગન્નાતા વિશ્વવિદાતા, સદ્ગુણ દાતા મહેશ (૨)
મહા મુનીશ્વર તુજ ગુણ ગણતાં, પાર ન પામ્યા લેશ—સં
એક અજાત અદ્વૈત તમે છો, પૂરણ બ્રહ્મ પરેશ (૨)
અદ્ભુત તારી કૃતિઓ જણાયે, વિશ્વવિષે વિશ્વેશ—સં
ઓ પ્રભુ તારી પ્રભુતા મોટી, વાણીથી નવ વણાય (૨)
પરમ કૃપાળુ પરમ પ્રેમાળુ, પરમ ન્યાયી છો સદાય—સં
નમી નમીને પ્રેમ થકી હું, વિનવું જોડી હાથ (૨)
મોક્ષગતિ મને આપો પ્રભુજી, શરણે આઁયો છું નાથ—સં
(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાંથી)

૨૦૬

જય જગપાળ દયાળ હરિ તું (૨)
અમને સુમતિ દે કરુણા કરી તું—જય
જેથી અમે તારું ચિંતન રોજ (૨)

કરીયે ઉલટથી મગન રહી મોજ-જય૦

સુરજ ચંદ્ર ગગનના તારા (૨)

અદ્ભુત એ છે ચમત્કાર તારા-જય૦

ભોગવીએ સુખ અહીં તુજ નામ (૨)

ઠરીએ નીરાંતે પછી સ્વર્ગ ઠામે-જય૦

૨૦૭

જય જય જગત્કર્તા, ભવભર્તાર તું ભગવંત છે;
 અત્યંત તું શ્રીમંત ને, ઐશ્વર્યવંત અનંત છે.
 તું તારનાર ઉગારનાર, નિવારનાર અનિષ્ટનો;
 તું સ્થાપનાર ઉથાપનાર, તું આપનાર અભીષ્ટનો.
 તું સકળ સ્વામી અમલ નામી, ધામી અવિચળ ધામનો;
 શશિ સૂર્ય શૈલ સમુદ્ર સૌ, સ્તબ્ધનાર તુંજ તમામનો.
 પ્રભુ તુજ ચરિત્ર વિચિત્ર ચિત્રજ, ચિત્ર જગત પવિત્ર છે;
 ધુની વાયુ વારિ પ્રવાહિની, દશ દિશ તુજ વાજંત છે.
 તું તૃણતણે પર્વત કરે, પર્વતતણે તૃણ તું કરે;
 સ્મરતાંજ સઘ સહાય થઇ, તું હૃદ વિના હરકત હરે.
 તુજ અકળ માયા સકળ સ્થળ પ્રભુ, પ્રખળ બળ છે તુજતણું;
 ઘટઘટ તણી ઘડી સુધડ ઘટના, ઘટિત કાર્ય ક્યું ઘણું.
 ભયભીતનો ભય ભાંગીને, ભવસુખ ભરે ભગવાન તું;
 ગુણગાન સુણીને કાનથી, દે છે અમરપદ દાન તું.
 પ્રભુ ગરીબના પોકાર તું, સુણનાર સત્ય સમર્થ છે;
 બકવાદ તુજ જશ બાદ, વાદવિવાદ સધળા વ્યર્થ છે.
 તું એક ઈશ હરેક જનનો, નામ ભિન્ન અનેક છે;

તું સર્વની અરજી સુણે છે, નિયમ તારો એક છે.

(કં ૬૦ ૩૦)

૨૦૮

પ્રભુ, દીનદયાળુ, પરમ કૃપાળુ, કરુણાળુ કૃપાનાથ;
એ છે રાજનો રાજ, મોટો મહારાજ, સ્વર્ગના રાજની માથ.
નથી અન્ય કોઈ એવો, બીજો આજવો, સેવો જથી જય દુખ;
તમે તેને તજીને, બીજો ભજીને, શું સજી લેશે સુખ.
એણે પશુને સરજ્યાં, પક્ષિને સરજ્યાં, વનપ્રજા ને ફુલઝાડ;
એણે સુરજ સરજ્યા, ચંદ્રને સરજ્યા, પાણી સરજ્યાં અને પહાડ.
એનાં શુક સનકાદિક, નારદને વળી, શારદ ગાય છે ગીત;
એને શેષ મહેશ સુરેશ ગણેશ, દિન રટે છે નીત.
ઋષિ સહસ્રઅઠ્યાસી, સિદ્ધચોરાસી, શાસ્ત્ર તપાસીને જોય;
તોએ દાનવ, દેવ કે ગાંધર્વમાં એથી, ઉત્તમ દીઠો ન કોય.

૨૦૯

દયાળુ જગસર્જનહાર રે, દીનનાં દુઃખ હરનાર રે. (ટક)
તું કારક પ્રતિપાલક તારક, નિર્મળ નિત્ય ઉદાર;
ક્ષમા કૃપારૂપ નેત્રે નિહાળીને, હીણ અધર્મીને ઉદ્ધાર રે-૬૦
ક્ષુદ્ર વિષયના ક્ષણિક સુખસાર, કીધાં છળ કપટો નિરધાર;
સ્વાર્થે સંતાપ્યા સાધુ સુશીલ જન, તે અપરાધ નિવાર રે-૬૦
અંતસમગ્ર મને અન્ય ન સુઝે પ્રભુ, તુજવિણુકોણ સુખકાર;
કુટીલ કુછંદીને સુમાર્ગ સુઝાડી, ભવસાગર પાર ઉતાર રે-૬૦

૨૧૦

*પ્રભુ સર્વ શક્તિમાન, કરુણા કૃપાનિધાન,
ધરીએ તમારું ધ્યાન સન્નિધ પધારો;

ભગવંત તું સમાન, નથી કોઈ બળવાન,
 સંકટ સેવક તણાં, સધળાં નિવારો—પ્રભુ સર્વં
 અનુગ્રહ ઉપકાર, કરો તમે વારંવાર,
 ચિત્તથી તમારા પ્રભુ કદી ના વિસારો;
 ક્રીધા બહુ અપરાધ, ક્ષમા કરો વિશ્વનાથ,
 વિભુ માત તાત તમે, કરુણા વિસ્તારો—પ્રભુ સર્વં

૨૧૧

*મંગળ છે નામ તારું, મંગળ છે ધામ તારું,
 મંગળ છે કામ તારું, ત્રિભોવન નાથ તું;
 તુજ પદ છે વરદ, કૃત કર્મ ફળપ્રદ,
 અવ્યક્ત અખંડ એક, અકળ અબાધ તું—મંગળં
 એવો તું પ્રભુ મહાન, સધળે વિરાજમાન,
 જાણી લે બધી અમારી, અંતરની વાત તું;
 અવગુણ છે અગાધ, ગણના ન થાય નામ,
 તરવું છે તારે હાથ, પ્રભુ માત તાત તું—મંગળં

૨૧૨

કૃપાસિધુ ઈશ એક અવિકારી (૨), વિના વિશ્વ,
 હાં હાં રે વિના વિશ્વ, બધું નાશકારી—કૃપાં
 થાપો હથાપો જગત કૃતિને, અનહદ લીલા વધારી;
 તર્કથી તર્વોનો પાર ન પામે, તો શેષમતિ જાય હારી—કૃં
 દ્વીન દયાળ જગત પ્રતિપાળક, ટાળ વિપત્તિ અમારી;
 ભક્તોનું રક્ષણ પોષણ કરીને, દાખેવી છે બલિહારી—કૃપાં
 પ્રેમે પ્રણિપત નિત્યે કરીને, માગીએ એજ મુરારી;
 કાન ચરણ શરણે નિત્ય રાખો, મનોવિકાર વિદારી—કૃપાં

૨૧૩

જી રે સુંદર શ્યામ સોહામણી (૨) જને નિગમ નરંતર ગાય,
 તેને ભજે ભાવશુ (ટક)
 જી રે શીવ વિરંચીને શારદા (૨)
 રજ ચરણકમળ ચિત્ત ચહાય-તેને૦
 જણે પાણીમાં પથ્થર તારીયા (૨)
 એવેા નામ તણેા મહિમાય-તેને૦
 જણે તાર્યો અજમેલ પાતડી (૨)
 ગજ ગુણકાની કીધી સહાય-તેને૦
 જણે દ્રુપદીનાં પટ પૂરીયાં (૨)
 એવા અગણિત ગુણ ન ગણાય-તેને૦
 જી રે દાસ તણાં દુઃખ ટાળવા (૨)
 એક શ્વાસે ઉઠીને ધાય-તેને૦
 જી રે અવગુણ સામું જુએ નહિ (૨)
 એવા ગુણવંતા ગોકુળ રાય-તેને૦
 જનો ઠોર નહિ ત્રિલોકમાં (૨)
 તે તો હરિને શરણે સમાય-તેને૦
 જી રે અખિલ લોકનો આતમા (૨)
 જના સમરણથી સુખ થાય-તેને૦
 જી રે પ્રીતમ પ્રભુને સંભાળતાં (૨)
 દુઃખ જનમમરણ મટી જાય-તેને૦

૨૧૪-રાગ વણજરો

પરબ્રહ્મ અનંત અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા (ટક)
 પ્રભુ શીશ ધરું તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;

છો આતમના આધારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 પ્રભુ પ્રાણીનાં દુઃખ કાપો, સદ્યુદ્ધિ સૌને આપો,
 વાહ સૃષ્ટિના કરનારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 સહુ પ્રાણીના છો ત્રાતા, અને તાત માત ને બ્રાતા;
 દીન દાસ છીએ સૌ તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 તમે સ્થાવર જંગમ ધાતા, છો શાંતિતણા રે પ્રદાતા;
 છે પાડ અપાર તમારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 તમે નિર્વિકાર નિરંજન, કરો ભક્તતણાં દુઃખ ભંજન;
 છો સૃષ્ટ વસ્તુથી ન્યારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 નથી વર્ણનશક્તિ મુજને, નથી વર્ણવી શકતો તુજને;
 છો પૂરણ બ્રહ્મ અપારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 હું છું દીન સેવક તમારો, કરશે ક્ષણથી નિસ્તારો;
 છો પ્રાણિ પાલનહારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.
 તુજ સરખો સૃષ્ટિમાં ન કોયે, તો ઉત્તમ ક્યાંથી હોયે;
 હે ત્રિલોક સરજનહારા, કેમ વર્ણવું હું ગુણ તારા.

૨૧૫-રાગ સદર

તમે પૂર્ણ પ્રભુ છો અપારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં-ટેક
 પ્રભુ ધ્યાન ધરું તુજ ચરણે, મને રાખો સ્વામી શરણે;
 તમે વિશ્વતણા રચનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 કીધાં અખિલ ભુવન સંસારા, વળી સૂર્ય શશી ને તારા;
 તે તો તેજતણા અંબારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
 ગતિ ગહન પ્રભુજી તમારી, તેમાં મતિ ન પોતે અમારી;
 તમે શાંતિ અને સુખકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.

પ્રભુ દાસ જાણી દુઃખ કાપો, શુદ્ધ ભક્તિ તમારી આપો;
નીતિ ભક્તિ દે સ્વામી અમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
તારે આધિન છે જગતંત્ર, તમે એકજ છો સ્વતંત્ર;
છે પ્રાઠ પ્રતાપ તમારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ પાપ કીધાં મેં અમાપો, પ્રભુ કષ્ટ કૃપાથી કાપો;
ધન્ય ધન્ય છો જગ કરનારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
પ્રભુ અગણિત છે ઉપકારો, માનું સત્ય આધાર તમારો;
તમે પ્રાણીના હિતકારા, કીધાં અદ્ભુત કાર્યો સારાં.
(પ્રભુપ્રાર્થનાસત્રદશમાથી)

૨૧૬-રાગ સદર

છો અજર અમર અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના પ્રતિપાળા.(ટેક)
નિરાકાર નિરંજન સ્વામી, તુજ ચરણે રહું શીશ નામી;
છે પાઠ અગાધ તમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
મને આજ સુધી સુખ આપ્યું, વળી દેવ તમે દુઃખ કાપ્યું;
જથી રોજ સ્મરું ઉપકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
તમે શુદ્ધ સતો ગુણુ ધાતા, છો પૂરણુ બ્રહ્મ સાક્ષાતા;
ગુણુ સંપન્ન છો અવિકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
અહો દેવ અદ્વિતીય અજતા, તમે વિશ્વતણા છો ત્રાતા;
છો પૂરણુ પૂજ્ય અમારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
નથી અન્ય આધાર અમારો, એવા ધાડ મને છે વિચારો;
તમે સર્વ તણા સુખકારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
પરબ્રહ્મ સદા સુખશાતા, તુજ શુભ ગુણુ મુનિજન ગાતા;
તોએ પાર ન પામ્યા અપારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
હું અદપ પ્રાણી બિચારો, મુજ વાણી દીન સ્વીકારો;

શાંતિ જગમાં વ્યાપો જગધારા, પ્રભુ પ્રાણીના આધારા.
(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાથી)

૨૧૭

અહો વિશ્વપતિ પરમાત્મનું, જગદીશ્વર હે જગદાત્મનું;
સુણો નમ્ર વિનતિ અમારી, પ્રભુ આહું કૃપા હું તમારી.
કૃપાવારિ વહે છે નિરંતર, જમાં લેશ ન આવે અંતર;
જયે ભક્ત સકળ ગુણધારી, પ્રભુ આહું કૃપા હું તમારી.
નિત્ય માનું બહુ ઉપકારો, અપરાધ ક્ષમા કરો મારો;
તમે આનંદધન સુખકારી, પ્રભુ આહું કૃપા હું તમારી.
સ્તુતિ પ્રાર્થના નિત્યે ગાઈએ, તવ ચર્ણુ સમીપે ધાઈએ;
હે અમૃતના અધિકારી, પ્રભુ આહું કૃપા હું તમારી.
આશીર્વાદઅમોને આપો, જથી થાય નિકંદન પાપો;
કરો નિર્મળ વૃત્તિ અમારી, પ્રભુ આહું કૃપા હું તમારી.
(પ્રભુપ્રાર્થના સંગ્રહમાથી)

૨૧૮

નમસ્તે નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુજી, નમસ્તે નમસ્તે અખંડા વિભુજી;
નમસ્તે નમસ્તે સદા કષ્ટહારી, નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ નિર્વિકારી.
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીનબંધુ, નમસ્તે નમસ્તે મહા જ્ઞાનસિંધુ;
નમસ્તે નમસ્તે પ્રભુ દીન દાતા, નમસ્તે નમસ્તે ચિદાનંદ ધાતા.
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વકર્તા, નમસ્તે નમસ્તે સદા સૃષ્ટિ ભર્તા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વપાળા, નમસ્તે નમસ્તે દયાળા કૃપાળા.
નમસ્તે નમસ્તે કૃપાનાથ ત્રાતા, નમસ્તે નમસ્તે વિભુ હે અજ્ઞતા;
નમસ્તે નમસ્તે વિભુ વિશ્વભૂતા, નમસ્તે નમસ્તે સદા શાંતરૂપા.
(પ્રભુપ્રાર્થનાસંગ્રહમાથી)

૨૧૯-શાર્દૂલ પિકીડિત છંદ

*જ છે એક અખંડ મગળનિધિ જે છે જગત્કારણ,
જ છે પાલક સત્ય સર્વ જીવના, જે છે મહા પાવન.
જેતું ધ્યાન ધરી મહર્ષિ મુનિઓ, નિત્યે કરે પ્રાર્થના;
તેને પૂજ્ય ઉપાસ્ય માની કરીએ, નિત્યે અમે વંદના.

૨૨૦

*વંદું હું પરમેશ વ્યાસ વિભુને, વંદું જગાધીશને;
વંદું સર્વ શરણ્ય સત્ય પદને, વંદું સદા ઈશને.
વંદું દેવ દયાનિધે ચિદ્ધના, વંદું હું વિશ્વેશને;
વંદું હું પરમાત્મ પૂર્ણ પ્રભુને, વંદું પરિબ્રહ્મને.

૨૨૧-સવૈયા

ઓ પ્રભુ તું કરુણાકર દામળ, કાઠિ કળાતણું કારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તું જ અધિપતિ એક, સુધારણ ધર્મ ઉદ્ધારણ તું છે.
ઓ પ્રભુ તું ભયભાંજન ભૂધર, ભાવિકનો ભવતારણ તું છે;
ઓ પ્રભુ તું જન સર્વ તણો પતિ દોષદારિદ્ર્ય વિદારણ તું છે.

૨૨૨

હારી રહ્યા મનમાંહી મુનીશ્વર, વિશ્વપતિ તણી વાત વિચારી;
તર્ક કરી કરી તત્ત્વ જડયું નહિ, દૃષ્ટિ ધણી દિલ ઉંડી ઉતારી.
માન તજી અનુમાન કરી લખ્યું, કે મનવાણી ન પહોંચે અમારી;
કેમ શકે કહી કાઠ કવીશ્વર, ઈશ્વરની ગતિ વિશ્વથી ન્યારી.

૨૨૩

જય સુખદાયક, જે દુઃખદાયક, જે વરદાયક, વિશ્વવિધાતા;
જય જગદારણ, જે જગધારણ, જે જગતારણ, જે જગન્નાતા.
જય ગુણકારક, જે જગદારક, દોષનિવારક, ઈશ અનંતા;

જય વિશ્વેશ્વર, જય પરમેશ્વર, દેવ દીનેશ્વર, જય મતિદાતા.

(ક૦ દ૦ ૩૦)

૨૨૪-આરતિ

જય દેવ, જય દેવ;
 જય જય જગકર્તા, પ્રભુ જય જય જગકર્તા,
 ભગવત તું ભવભર્તા (૨) હરકત સંહર્તા—જય૦
 પૂરણ પરમ પરાક્રમી, પ્રભુ વિભુ પરમાત્મા—પ્રભુ વિભુ૦
 સકળ કળાધર શ્રીમત (૨) ધીમત ધરમાત્મા—જય૦
 તું સચરાચર સ્વામી, બળવંત બહુ નામી—પ્રભુ બળ૦
 વિભળ મંડળ વિશ્રામી (૨) ધન્ય અચળ ધામી—જય૦
 તત્ત્વ સકળ ગુણ તારા, સર્વ થકી સારા—પ્રભુ સર્વ૦
 અંતર્યામી અમારા (૨) પ્રાણથકી પ્યારા—જય૦
 કરુણાકર ઉપકારી, ધર્મ બિરદ ધારી—પ્રભુ ધર્મ૦
 તે ભવપાર ઉતારી (૨) અગણિત નરનારી—જય૦
 તુજ મહિમા બહુ મોટા, શુભ તારી શક્તિ—પ્રભુ શુભ૦
 સુરનર મુનિવર માગે (૨) ભલી તારી ભાક્ત—જય૦
 હે હરિ ! હરકત હરજો, કરુણા ધણી કરજો—પ્રભુ કરુણા૦
 અભય કરણ આદરજો (૨) ઉર અરજી ધરજો—જયદેવ૦
 (ક૦ દ૦ ૩૦)

૨૨૫-ભુજંગી છંદ

*તમે છો પ્રભુ અન્નદાતા અમારા,
 તમે છો પ્રભુ સર્વથી શ્રેષ્ઠ સારા;
 તમે છો અમારા પ્રભુ માધ બાપ,

અમે દંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.
તમારી સ્તુતિ વેદશાસ્ત્રે વખાણી,
વિરામી મુનિયો તાણી વૃત્તિ વાણી;
જગાધીશ તારા ગુણો છે અમાપ,
અમે દંડવત વંદિયે વિશ્વનાથ.

પ્રભુકૃપાનીયાચના

૨૨૬

કૃપા વિના પ્રભુજી, કૃમ કાર્ય સરે રે (૨)
કૃમ કાર્ય સરે રે, કૃમ કાર્ય સરે રે—કૃપાં
અવલંબન આધાર તમારો (૨)
તમ વિના અમારાં કષ્ટ કાણ હરે રે—કષ્ટં—કૃપાં
જગત તણું રક્ષણ કરવાને (૨)
પ્રભુ પ્રતિજ્ઞા તમારી, કદી નવ ફરે રે—કદીં—કૃં
શરણ તમારું અહણ કીધું છે (૨)
ભવસિંધુ થકી તે તો સત્ય તરે રે—તે તોં—કૃપાં

૨૨૭

કૃપા કરો કીરતાર, અમોપર કૃપા કરો કીરતાર,
હે પ્રભુ જગદાધાર, અમોપર કૃપા કરો કીરતાર.
તારી કૃપા વિના પ્રભુ, અમથી કાંઈ ન થાય (૨)
પણ જો તુંજ કૃપા કરે, તો રંક બની જાય રાય—અમોં
સાચા સેવક તાહરા, કદી ન થાય નિરાશ (૨)
એમ અમો મન માનીએ, તુંજ દાસોના દાસ—અમોં
કર.જોડી જન સૌ અમે, નમીએ તુંજને શીશ (૨)

અમો માગીએ એટલું, હે જુગના જુગદીશ—અમો ૦

પ્રેમવિષે

૨૨૮

પ્રેમની વાત છે ન્યારી,
 ઓધવજી પ્રેમની વાત છે ન્યારી (૨)
 પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, તમે શું જાણો (૨)
 બીજા શું જાણે સંસારી—ઓધવજી ૦
 પ્રેમની વાતોમાં ઓધા, બ્રહ્માજી મૂલ્યા (૨)
 વેદ મેલ્યા છે વિસારી—ઓધવજી ૦
 તમારો રંગ ઓધા રંગ છે પતંગનો (૨)
 અમારો રંગ છે કરારી—ઓધવજી ૦
 વેદ શાસ્ત્રમાં ઓધા, સ્ત્રી નવ તારી (૨)
 વ્રજવનિતાને દેખ તારી—ઓધવજી ૦
 વલ્લભના સ્વામી પ્રભુ, રસીક શિરોમણિ (૨)
 નીસરવાની નથી ખારી—ઓધવજી ૦

૨૨૯

પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો, સરવ થકી પ્રેમનો પંથ છે ન્યારો. (ટેક)
 જ જાણશે તે શીર સાટે માણશે, એમાં નથી ઉધારો;
 પ્રેમ અમલ આવ્યો જની આંખમાં, ઉતરે નહિ ઉતારો—સરવ ૦
 આઠે પહોર રહે આનંદમાં, પ્રેમ રસનો પીનારો;
 બહાલા વિના તેને લુપ્ત લાગે, સંસાર સાગર ખારો—સરવ ૦
 પ્રેમ તણો રસ કથ્યામાં ન આવે, જાણે જાણુનહારો;
 પ્રીતમ પ્રેમી જન મળે તો, આતમ રામ અમારો—સરવ ૦

૨૩૦

જ કાઇ પ્રેમ અંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે. (ટક)
 સિંહણુ કેરું દૂધ હોય તે, સિંહણુ સુતને જરે (૨)
 કનકપાત્ર પાખે સહુ ધાતુ, ફેડીને નીસરે—પ્રેમરસ૦
 સકર ખોરનું સાકર જીવન, ખરના પ્રાણજ હરે (૨)
 ક્ષીર સિંધુનું માછલડું જ્યમ, મીઠા જળમાં મરે—પ્રેમરસ૦
 સોમવદ્ધી રસ પાન શુદ્ધ જ, પ્રાણણ હોય તે કરે (૨)
 વગર વંશીને વમન કરાવે, વેદ વાણી ઉચ્ચરે—પ્રેમરસ૦
 ઉત્તમ વસ્તુ અધિકારવિના મળે, તદ્દપિ અર્થ ન સરે (૨)
 મચ્છભોગી બગલો મુક્તાણ, દેળી ચંચુ ન ભરે—પ્રેમરસ૦
 એમ દ્વાદિ સાધને પ્રેમ વિના, પુરુષોત્તમ પૂંઠ ન ફરે (૨)
 દયા પ્રીતમ શ્રીગોવરધનધર, પ્રેમભક્તિએ વરે—પ્રેમરસ૦

૨૩૧

બહાલો મારો સાચાનો સંગાથી રે, જણે પ્રીત કીધી. (ટક)
 બહાલાજી મારા પ્રથમ ધ્રુવસું પ્રીત કીધી (૨)
 તેને અવિચળ પદવી કીધી રે—જણે પ્રીત કીધી—બહાલો૦
 બહાલાજી મારા, બળિને બોલાવી વાચા લીધી (૨)
 તણુ ઠગલાં પૃથ્વી લીધી રે—જણે પ્રીત કીધી—બહાલો૦
 બહાલાજી મારા, ઉંડા તે જળમાં ગર્જના કીધી (૨)
 તેની તરત ખખરો લીધી રે—જણે પ્રીત કીધી—બહાલો૦
 બહાલાજી મારા, હેતે વિદુરની બાજી ખાધી (૨)
 એને વચને ગુણુદા સાધી રે—જણે પ્રીત કીધી—બહાલો૦
 બહાલાજી મારા, વૃંદા તે વનના વાસી (૨)
 એમ બોલ્યા જીવણુ દારી રે—જણે પ્રીત કીધી—બહાલો૦

૨૩૨

વહાલો પ્રેમને વશ થયા રાજી રે;
 એમાં શું કરે પંડિત ને કાજી રે—વહાલો.
 કરમાખાઇનો આરોગ્યો ખીચડો, ને વિદુરની ખાધી ભાજી;
 જીઠાં ખોર શવરીનાં ખાધાં,
 વહાલે છપ્પન ભોગ મેલ્યા ત્યાગી રે—વહાલો.
 વિદુરને ઘેર શ્રીકૃષ્ણ પધાર્યા, ને કુળાં આણ્યાંતાં માગી;
 ગર્ભ કાઢી નાખીને છાલ ખવરાવી,
 વહાલે તોએ ન જોયું જાગી રે—વહાલો.
 ગુણુકા હતી તે પોપટને પઢાવતી, ને તેમાંથી લેહ લાગી;
 ભગવાન હતા તે સહેજમાં મળ્યા,
 એની સંસારની ભ્રમણા ભાગી રે—વહાલો.
 ભક્તની લોક નિંદા કરે, ને જગત થયું છે પાજી;
 ભલે મળ્યા મહેતા નરસિંહના સ્વામી,
 માથે ગિરધર રહ્યા છે ગાજી રે—વહાલો.

૨૩૩

મેં તો હરિગુણ ગાવત નાયુંગી (૨)
 નાયુંગી મેં તો નાયુંગી, મેં તો હરિગુણ ગાવત નાયુંગી (ટેક)
 અપને મહેલમેં બેઠ બેઠ કર, ગીતા ભાગવત વાયુંગી—મેં.
 જ્ઞાન ધ્યાનકી ગઠરી ખાંધકર, હૃદયકમળમેં રાયુંગી—મેં.
 ખાઇ મીરાં કહે પ્રભુ ગિરધર નાગર, સદા પ્રેમરસ આપુંગી—મેં.

૨૩૪

દિલ લગાય રામ ફકીરીમેં (ટેક)
 રામ ફકીરી અદલ પ્રકીરી (૨) આરો ખુટ જાગીરીમેં—દિલ.

જો સુખ મિલતા રામભજનમેં (૨) સો સુખ નહિ અમીરીમેં—દિ૦
કહત કબીરા સુનો ભાઈ સાધુ (૨) સાહેબ મિલતા સખુરીમેં—દિ૦

૨૩૫

મોરલી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી;

ખંસી વાગી મને રામ નામ લેહ લાગી.

સદ્ગુરુ શબ્દ તણી ચોટ લાગી, માયામોહ નિદ્રાસું જાગી;

તેથી થઈ છું સરસ સોહાગી; નહિ જઈ આધી—

મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી૦

મનડું સદ્ગુરુ સાથે મોહું, ચિત્ત વિત્ત નિશ્ચે સુરતા પ્રોયું;

લલડું આપ તપાસી જોયું; ભ્રમણા ભાંગી—

મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી૦

સદ્ગુરુ અખંડ એક અવિનાશી, સર્વાતીત સખી ધટવાસી;

નહિ જઈ ગંગા જમુના કાશી; ભઈ અનુરાગી—

મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી૦

મળીયા સુરતરામ સદ્ગુરુજી, જીતકી પરમારથપર મરજી

ચરણે આઠ્યો ધરમ ગઢ ધરજી; મળી મોજ માગી—

મને રામ નામ લેહ લાગી—મોરલી૦

૨૩૬

મળીયા પ્રેમ સ્નેહી નંદલાલ, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જે રે સાધુ રે સંતના સંગમાં (૨)

વસ્તુ સદ્ગુરુના હાથેથી જડી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જે રે ઘાટ ઉઘાટના ઘાટમાં (૨)

તિયાં પ્રેમરૂપી ટંકશાળો પડી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જે રે ગગન મંડળના રે ખૂરમાં (૨)

તિયાં અલખ પુરુષની મઠી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

જ રે ધરમ રે દાસની વિનતિ (૨)

સુરતિ સદ્ગુરુના ચરણોમાં ઢળી રે, અગમ બાંધી પ્રીતડી.

૨૩૭

લાગ્યો પ્રેમ પ્રીતમનો રે રંગ, ટાળ્યો હવે નહિ ટળે;

દેખી દેખી દુરીજન લોક, છોને રીસે બળે. (૨૬)

મારે માથે છબીલાની છાપ, ભવોભવ રહેજે રે. (૨)

હરિના દાસના દાસના દાસ, હવે મને કહેજે રે—લાગ્યો

જાયે રાજ કે જાયે લાજ, છોને ભલે જાતાં રે (૨)

તેની નથી જરાએ જરૂર, ગોવિંદ ગુણ ગાતાં રે—લાગ્યો

નામમાહાત્મ્યવિષે

૨૩૮

નામકો મહિમા અગમ અપાર, તાકો કોઇ ન પામે પાર—ના

નેતિ નેતિ કર વેદ કહત હે, પાછ શંકે નહિ પાર (૨)

ચતુરાનન ચારોં જીભ્યાસે (૨) નિશદ્દિન કરે પોકાર—ના

શૂન્ય સમાધિ લગાય ધ્યાન ધર, સનકાદિક ગયે હાર (૨)

શેષ સહસ્ર મુખ નામ જપત હે (૨) લે પૃથ્વીકા ભાર—ના

ત્રેતા મધ્યે રામે એક તારી, ગૌતમ ઋષિકી નાર (૨)

નામ ભજનસેં જીવ અનેક (૨) નિશદ્દિન હોત ઉદ્ધાર—ના

એહી નામ સકલ ઘટમાંહી, સંત ન લીયો નિહાર (૨)

સાહેબ કબીરાકું ગુરુજીને દીનો (૨) સોઈ નામ નિજસાર—ના

૨૩૯

નામ સુધારસ સાર સરવમાં, પરખી પ્રેમસું પીધો રે;

શ્રુતજપતિ તેને ન લાવે, લહાવે નૌતમ લીધો રે—નાં
 એ રસ મોંઘે મૂલે મળે નહિ, વૈકુંઠનાથ ને બહાલો રે;
 અજ ઉમયાપતિ ઇચ્છુક એના, અદ્વૈત પદનો પ્યાલો રે—નાં
 પૂરણ બ્રહ્મ એ રસને પ્રીછો, નથી સમોવડ એવો રે;
 જગતનું જીવન એને રે કહીએ, મહા વીરલાનો મેવો રે—નાં
 દ્વાદિ જગનને જપતપ તીરથ, તે પણ તુલ્ય ન આવે રે;
 પૃથ્વીપાત્ર ને મુક્તા ભરીયું, એથી અધિક કહાવે રે—નાં
 નામ સમોવડ કોઈ ન આવે, અમૂલ્ય વસ્તુ એવી રે;
 સદ્ગુરુ સ્વામી કૃપા કરે તો, ત્યાંથી મળે તેવી રે—નાં
 દુર્લભ દીઠો ને મહારસ મીઠો, સ્વાદ કહ્યો નવ જાયે રે;
 નીરાંત નામસુધારસ પીતાં, હરિ સરખો થઈ જાયે રે—નાં

૨૪૦

કૃષ્ણ રામા રામા રામા, કૃષ્ણ રામા રામા રામા;
 રામા રાયા રઘુબા રે, રાયા રઘુબા રે—કૃષ્ણ૦
 નામ જેઉન કરે ધંધા (૨)

ત્યાલા સમાધિ તો સદા, સમાધિ તો સદા—કૃષ્ણ૦
 નામ જેઉન પાયે આવે (૨)

ત્યાલા યજ્ઞ પાહુલે પાહુલે, પાહુલે પાહુલે—કૃષ્ણ૦
 નામ રટત આસો આસી (૨)

તે તો જવલા ઉપવાસી, જવલા ઉપવાસી—કૃષ્ણ૦
 જ દોઈ રામ નામ ગાવે (૨)

ત્યાલા તુકા વંદે પાયે, તુકા વંદે પાયે—કૃષ્ણ૦

૨૪૧

શ્રીનાથજીના નામ સમાન દોઈ નાવે,

મારા પ્રભુજીના નામ સમાન કોઈ નાવે.

દુષ્ટ દુર્યોધન ખેઠા હતા ત્યાં, સુંદરી સભામાં લાવે (૨)

અખળા તણી અરજ સુણી કરીને, અણુવાણે પાય આવે—મારાં

વિપ્ર સુદામાના ધરમાં છે સંકાય, તાંડુલ લઈને ખાવે (૨)

ખટરસ ભોજન તજી કરીને, ભાજી વિદુર ઘેર પાવે—મારાં

કોઈ જય ગંગા ને કોઈ જય કાશી, અશ્વમેધ જગન કરાવે, (૨)

અનેક ગાયોનાં દાન કરીને, કાઠિ કાઠિ કન્યા પરણાવે—મારાં

૨૪૨

મને વહાલું વહાલું વહાલું દાદા રામજીનું નામ (૨)

મારે અવર વિદ્યાતણું, નથી કોઈ કામ—મને

મારે માધવ કૃષ્ણ મુકુંદ મોરાર (૨)

ભજું મધુસૂદન કૈશવ કીરતાર (૨)—મને

મારે દામોદર અવિનાશી રે અનંત (૨)

મારે ભજવો છે ભક્તવત્સલ ભગવંત (૨)—મને

હું તો રુદે માંહી લખી રાખું રામ ગોવિંદ (૨)

વળી તન મન ધન મારે સચ્ચિદાનંદ (૨)—મને

મારે શ્રવણે શ્રીરામજીનું જ્ઞાન (૨)

મારે રામજીનું સ્મરણ રામજીનું ધ્યાન (૨)—મને

મારે વિષ્ણુનું વંદન સેવન શ્રીરામ (૨)

મારે ધરમને કરમ સાચો સુંદર શ્યામ (૨)—મને

હું તો સદા ને સરવદા શ્રીહરિ કેરે શરણ (૨)

કીધું આપ સમરપણુ પ્રભુજીને ચરણ (૨)—મને

મારે ધરણીધર પર દૃઢ વિશ્વાસ (૨)

હું તો જનમ જનમ થકી દેવ ઠેરો દાસ (૨)—મને
મારે નિરધનતું ધન સારંગપાણુ (૨)
મારા મંદિરિયામાં જોતે જડી મોતીડાની ખાણુ (૨)—મને
હું તો મૃદુ નહિ મુખ થકી વિષ્ણુનાં વખાણુ (૨)
હું તો પૂરે પ્રેમ ભજ્યા કરું પુરુષ પુરાણુ (૨)—મને
હું તો વિદ્યાતણું તત્ત્વ તપાસું રૂડી રીત (૨)
ચારે વેદ વલોણામાં વિષ્ણુ નવનીત (૨)
એવા જુગજીવન ત્રિભુવન ત્રાણુ (૨)
ઠાણુ સિંધુમાંહી ફદી પડે મેલી મોટાં વહાણુ (૨)—મને

૨૪૩—રાગ પ્રભાત

ભજ રામ રામ રામ રામ, રામ રામ રામા (૨ક)
રામ નામ વેદ મૂલ, તા સમ નહીં ચોર તૂલ. (૨)
ભજત મિટન ત્રિવિધ શૂલ, છૂટત હી ભવચામા (૨) ભજ
રામ નામ વિમલ નીર, સંતન સતસંગ તીર (૨)
ગાવત સુરનર મુનિવર, પાવત નિજ ધામા (૨) ભજ
રામનામ કમલ કુલ, સંતન મન ભ્રમર કુલ (૨)
જુમી જુમી પીવત સદા, અમૃત કરી પાના (૨) ભજ
રામ નામ નિરંકાર, તુલસીદાસ નમસ્કાર (૨)
દીજ પ્રભુ ભક્તિદાન, પલ પલ હરિ નામા (૨) ભજ

સ્મરણવિષે

૨૪૪

સ્મરન બિના સુખ નહિ પાવેગા; (૨)
નહિ પાવેગા, નહિ પાવેગા. (૨) (૨ક)

ભવસાગરમે ભટક મરેગા (૨)
 જો ગુરુવાક્ય બિસારેગા—ભલા જો—સુમરન૦
 કુંભી પાક આદિ નરકમે (૨)
 યમકિંકર લે જાવેગા—ભલા યમ—સુમરન૦
 અજપા જપ નાવ ભવજલતે (૨)
 પલમાંહી પાર પહોંચાવેગા—ભલા પલ—સુમ૦
 ભાવ ધરી ભજ નિર્ગુન ચૈતન્ય (૨)
 ફેર જન્મ નહિ આવેગા—ભલા ફેર—સુમરન૦
 વિમલવિશદ નિત્ય શ્રીસદ્ગુરુકો (૨)
 દેવ કૃષ્ણ યશ ગાવેગા—ભલા દેવ કૃષ્ણ—સુમરન૦

૨૪૫

નારાયણનું નામ લેને તું પ્રાણી રે;
 બદ્રિનાથ પ્રગટ જુગ જાણી—(ટેક)
 ગર્ભવાસે રક્ષા કીધી તારી રે, લીધો જઠરા અગ્નિથી ઉગારી રે;
 તેને ક્રમ મેલ્યો છે વિસારી—નારાયણ૦
 નરદેહ દીધો તને નાથે રે, ધન હોય તો વાવર તારે હાથે રે;
 પડયું રહેશે, ઢાડી નાવે સાથે—નારાયણ૦
 વણ સમજે કહે માઈ માઈ રે, ધન કાજ ફેરે તન તાઈ;
 તારા હાથે નથી ધન તાઈ—નારાયણ૦
 મિથ્યા સુખમાં તે શું લપટાણો રે, લોકલાજ ગળે દીધો પાણો રે;
 જાય છે તૃણાના પૂરમાં તણાણો—નારાયણ૦
 કાયા માયા એ રીતે કાચી રે, તેના રંગમાં તે શું રહ્યો રાચી રે;
 બ્રહ્માનંદ કહે વાત સાચી, નારાયણનું નામ લેને તું પ્રાણી રે.

૨૪૬

હરિનામ ખિના નર એસા હય (૨)
 દીપક ખિના મંદિર જસા હય (૨)—હરિં
 જસે શંશી ખિના રજની સોહી હય (૨)
 જસે ખિના લુનકી રસોઇ હય (૨)
 જસે ગુરુ ખિનાકા ચેલા હય (૨)—હરિં
 જસે પુરુષ ખિનાકી નારી હય (૨)
 જસે પુત્ર ખિનાકી માતારી હય (૨)
 ગુનકા ધર પુત્રજ જૈસા હય (૨)—હરિં
 હુંકા ખિના વૃક્ષ ખનાયા હય (૨)
 જસે સૂમ સંચરી માયા હય (૨)
 જલ ખિના સરોવર જસા હય (૨)—હરિં

૨૪૭

શ્રીરામ કહેનેકી મત્રા, જીસકી જખાંપે આ ગયા (૨)
 મુક્ત જીવન હો ગયા (૨) ચારો પદારથ પા ગયા—શ્રીરામં
 હુંટી મળ પ્રદહાદને, ઉસ નામકે પ્રતાપસે (૨)
 નરસીંગ હો દર્શન દીયા, (૨) ત્રિલોકમેં જશ છા ગયા—શ્રીરામં
 ઐસી ખટકની સેવરી, કીસ પ્રેમસે સુમરણ કીયા (૨)
 પરમાત્મા ધર આયકે, (૨) ઉસ હાથકે ફલ ખા લીયા—શ્રીરામં
 સૌ ટાટીકી તકસીમમેં, જખ શંભુને પાયા ઉસે (૨)
 જપે કૃપા ઉનકી બાઇ (૨) સદ્ગુરુસેં દર્શા દીયા—શ્રીરામં
 સખસે ખડા દરજ્જા કીયા, બક્તોંકે ઇસ કલી કાલમેં (૨)
 નરસીંહકી હુંડી દારિકામેં (૨) સામરા સીકરા ગયા—શ્રીરામં
 છા રહી કીરત ખીમલ ઋતુ, રાજસી સંસારમેં (૨)

અપ્પ કે માનીંદ તુવસી (૨) પ્રેમરસ બર્ષા દીયા—શ્રીરામ૦

૨૪૭

પી જ રે બુદ્ધી નામકી, પી જ રે બુદ્ધી (૨)

તુમ સદા રહો અલમસ્ત, નામકી પી,

જ રે બુદ્ધી (૨) નામકી.

ઘેરી ઘેરી નદીયાં નાવપુરાણે, જદ્દપી લે છુટી મોરે પ્યારે (૨)

હરિકો ભજન કયુ નહિ કીનો (૨)

હૈયેકી કુટી રે, ભજન બીન હૈયેકી કુટી—તુમ સદા૦

તન કર કુંડી મનકર સોટા,

ચીતકી રગડ બુદ્ધી, મોરે પ્યારે (૨)

ઢાઈ ઢાઈ સાધુજન પી ગયે બાઈ (૨)

ચોરાશી છુટી રે, ભજનકર ચોરાશી છુટી રે—તુમ૦

સદ્ગુરુ હમકું બહોત સમજયા,

એક નહિ સુજી મોરે પ્યારે (૨)

દાસ બિહારી હરિ ગુણ ગાઘ લે (૨)

ઝોર બાત જૂઠી રે, ભજન બિન ઝોર બાત જૂઠી રે૦

૨૪૮

રામ શબ્દની માળા જપો તો, છુટે જનમજંજળા,

સદ્ગુરુ રામ શબ્દની માળા હોજી.

કરી લેને કુંચી જ્ઞાન ગુરુ કેરી, ખુલે વજ્જરમય તાળાં હોજી,

એ રે તાળાં તમે દૂર કરો બાઈ (૨)

તો ઘટ ભીતર અજવાળાં—

સદ્ગુરુ રામ૦

આ અંદર એક પરગટ ગંગા, કાણુ ફરે પથરા પાળા હોજી,

એ રે ગંગા તમે નાવો અખંડા (૨)

મત નાવો નદીઓ નાળાં— સદ્ગુરુ રામ૦

આ અંદર એક બુદ્ધિ સમુદર, તેમાં તે નવ નેજરા હોજી,

એ રે સાયરમાં હીરા માણેક (૨)

ખોજ ખોજનહારા— સદ્ગુરુ રામ૦

હરિ સમરો તો પાતક પ્રજળે, સંતના કરી લે ચારા હોજી,

લાલદાસ કહે સદ્ગુરુ વચને (૨)

નિર્ગુણ પંથ નિયારા— સદ્ગુરુ રામ૦

પરમાર્થવિષે

૨૫૦

તું તીર્થમાં જ્યાં ત્યાં વિચરતો, ધર્મ જાણીને ધર્યો;
 વૈરાગ્યથી વસ્તી તજીને, વનવિષે જઈને વસ્યો.
 ભગવાં ધરીને ભટકતો રહી, પેટ ભીખીને ભર્યું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઈનું શું કયું?
 તેં નિત્ય રનાન, ત્રિકાળ ક્રીધું, ચાહી ગોમથ ઘોળીને;
 તેં પંચ ગવ્ય વિશેષ પ્રાશન, ક્રીધું ઘોળી ઘોળીને.
 આહાર એકજવાર કરવો, એવું પ્રત તેં આચર્યું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઈનું શું કયું?
 તેં હોમ હવન ધણાં કર્યાં, ધી હવનમાં હોમ્યાં ધણાં;
 તેં ચાલતી નદીઓ ચડાવ્યાં, દૂધ દહીં ગાયો તણાં.
 બહુ વર્ષ સુષ્પ મુનિપ્રત ધર્યું, તે ઠીક તુજ મનમાં ઠર્યું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સારું કોઈનું શું કયું?
 તું નવ નવાં નૈવેદ્ય કરીને, તે પ્રસાદી તું જમ્યો;
 ઉપવાસ ને એકારણાં કરી, દેહને બહુ તેં દમ્યો.

ખાડો ખણીને દાટીયું, જે અન્ન જમતાં ઉગયું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કયું ?
 તેં પ્રાર્થના પ્રભુની કરી, મુખ વિવિધ વચન ઉચ્ચારીને;
 તેં સ્તોત્ર પાઠ ઘણું કર્યું, નિત્ય નિત્ય નિયમો ધારીને.
 ગદગદ સ્વરે ગુણગાન કરતાં આંખથી આંસુ ઝર્યું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કયું ?
 ભગવાન લુખી ભક્તિથી, રીઝે નહિ તલમાત્ર તે;
 પણ ભક્તિ પર ઉપકાર સાથે, થાય પ્રભુ પ્રિયપાત્ર તે.
 તે વગર વાદવિવાદ કીધા, કામ તેથી શું સયું;
 શી રીતે ઈશ્વર રીઝશે, તેં સાડું કોઈનું શું કયું ?

૨૫૧

થિર ઠરીને ઢાઢ આ ઠામ, રે નથી રહેવાનું;
 કરી લો કાંઈ રૂડાં કામ, રહેશે કહેવાનું (ટેક)
 વિક્રમ સરખા વીર ગયા, ને ભૂપ ગયો વળી ભોજ રે;
 જોરાવર જયકારી જગતમાં, ફરતી જની ફેજ—રે નથીં.
 મોતીશાહ મુંખાધમાં મોટો, સરસ હતો શાહુકાર રે;
 નામ ગયું ને ઠામ ગયું, વળી ગયા ગરથ ભંડાર—રે નથીં.
 હેમોભાઈ હયાત હતા, ને શેઠ હતા હઠિસંગ રે;
 તે પણ દુનિયા તજી ગયા, ને મનમાં રહ્યો ભમંગ—રે નથીં.
 પડેયું રહે નાણું પૃથ્વીમાં, અગણિત આડે આંક રે;
 સમજી લેજો કાંઈ પણ સાથે આવે નહિ નવટાંક—રે નથીં.
 આરંભેલાં અધુરાં રહેશે, કંઈક જગતનાં કામ રે;
 તરત અજાણ્યું તેડું આવે, તજીને જવું તમામ—રે નથીં.

લાચારોની આશિષ લેજો, નિશ્વળ કરજો નામ રે;
સમજો તો સારી શીખામણુ, દે છે દલપતરામ—રે નથી૦

વ્યલિચારવિષે

૨૫૨

ધિક ધિક તારો જો અવતાર રે, તેં તો ન કર્યો નર જો વિચાર રે.
ચાહ લોકને ગદ્ય છે નારી ચાત્રી રે, તુંને તેની પતીજ કેમ આવી રે.
બ્રહ્મા સરખાને જણે જો લોળવીયા રે, શિવ સરખાને જણે જો
ડાંલાવ્યા રે.

જણે એકલશૃંગીને અંધ કીધો રે, જણે પરાશર પકડીને લીધો રે.
કીધું નારદ તણું તે મુખ કાળું રે, ઋષિશૈલરી તણું તે તપટાળ્યું રે.
જણે અંધ તે અસુરકુળ કીધું રે, તેણે અમૃત તળવી વિષ દીધું રે.
જણે રાવણ તણું તે કુળ ખોયું રે, ત્યાં તાડું તે મન કેમ મોલું રે.
લીધું દુઃખ તે અદ્ય મુખ સાટે રે, કહે નિષ્કુલાનંદ તે માટે રે.

૨૫૩

તમે પાછાં ને વળાવો રે (૨) રાજ રાવણ જનકી રે;
જનકી છે, ગદ્ય રે લંકાનો રે કાળ—માતાજી છે, ગદ્ય—તમે૦
લંકાકેરા કાંગરા રે, રામે તારા ઘેરિયા રે (૨)
પથરા કાંઈ, તારીને ખાંધી છે પાજ (૨)—તમે૦
તાંકા ગદ્ય માંહી રે, હનુમાન જતિ આવીયા રે (૨)
લીધી લીધી સીતાજીકરી રે શોધ (૨)—તમે૦
એમ કરી બોલ્યાં રે, નાર મંદોદરી રે (૨).
અવિચલ હોજો, રામ તમારું રે રાજ (૨)—તમે૦

અભિમાનવિષે

૨૫૪

ગર્વ કીયો સોઘ નર હાર્યો, સીયારામજીસેં ગર્વ કીયોં
 ગર્વ કીયો રાજ હિરણ્યકશ્યપુજે, નોર વધારીને માર્યો;
 હાં હાં રે પ્રભુજે નોર વધારીને માર્યો—સીયારામજીસેંં
 ગર્વ કીયો લંકાપતિ રાવણે, ચુરચુરા કરી હાર્યો;
 હાં હાં રે પ્રભુજે ચુરચુરા કરી હાર્યો—સીયારામજીસેંં
 ગર્વ કીયો શ્રીરત્નાગર સાગરે, નીર ખારો કરી હાર્યો;
 હાં હાં રે પ્રભુજે નીર ખારો કરી હાર્યો—સીયારામજીસેંં
 ગર્વ કીયો ચક્રવા ચક્રવીજે, રેન વછુટ કરી હાર્યો;
 હાં હાં રે પ્રભુજે રેન વછુટ કરી હાર્યો—સીયારામજીસેંં
 ગર્વ કીયો અંજની ઠેરે પુત્રે, પાંવ ખોડો કરી હાર્યો;
 હાં હાં રે પ્રભુજે પાંવ ખોડો કરી હાર્યો—સીયારામજીસેંં
 ગર્વ કીયો સિંહલદ્વીપકે સિંધીજે, ખાલ વાંઢો કરી હાર્યો;
 હાં હાં રે પ્રભુજે ખાલ વાંઢો કરી હાર્યો—સીયારામજીસેંં
 કહે તુલસીદાસ આશ રધુવરકી, શરણે આવ્યો તેને તાર્યો;
 હાં હાં રે પ્રભુજે શરણે આવ્યો તેને તાર્યો—સીયારામજીસેંં

૨૫૫

મત કર દિલ પતિયારો દિવાની કાયા મત કરં
 પૂર્વ દિશાથી આવ્યો એક હંસજો, ને ધર ધર પ્રેરે કુવારો રેજી(૨)
 ઈ રે હંસાને મેં ભુખ્યો ન રાખ્યો ભાઈ (૨)
 ધર ખવરાવી દીયો સારો—દિવાની કાયા (૨) મત કરં
 અદકુરે લાવ્યો, ઉછીનું રે લાવ્યો, ને ધર ધર કીયો ઉધારો રેજી(૨)
 ધરે હંસાને મેં ધણો સંતોખ્યો ભાઈ (૨)

ધર ખવરાવી દીધો સારો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
 કાયા કહે મેં સદા સોહાગણુ, એ છે પીયુજ હમારો રેજી (૨)
 તુજ સરિખી મેં ઘણી મેળવી ભાઈ (૨)
 ન જોઈ રાત કે દહાડો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
 કાયા કહે મેં ઠગજ પકડ્યો ને, એ છે બડો ઠગારો રેજી (૨)
 તુજ સરીખી મેં સૂતીજ મેલી ભાઈ (૨)
 રમી ગયો પીયુજ પ્યારો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦
 છઠ ગયો કાયાઠો કારીગર, બધ ભયો લલકારો રેજી (૨)
 દાસ જીવણુ સંતો લીમકે ચરણે ભાઈ (૨)
 હરિ ભજીને ગુણ ગાયો—દિવાની કાયા (૨) મત કર૦

ઢાંગી ભક્તવિષે

૨૫૬

જુઠા જુઠી ન ઝાલો માળા—હાં રે માળા માળા માળા રે—જી૦
 હાલતાંને ચાલતાં મણુકા રે મૂકે (૨) એ જગ ધૂતવાના ચાળા રે—જી૦
 જગતમાં ભક્તપણું રે દેખાડે (૨) કરમ કરે છે કાળાં રે—જી૦
 વ્યાસ વલ્લભ કહે જુઠા જનમના (૨) ખાશો જમના ભાલા રે—જી૦

૨૫૭

વૈષ્ણવ નથી થયો રે, શીદ ગુમાનમાં તું ધુમે (૨)
 હરિજન જોઈને હૈકું ન હરખે, દ્રવે ન હરિગુણ ગાતાં (૨)
 કામ ધામ ચટકી નથી ફટકી (૨) કોધે લોચન રાતાં—વૈ૦
 તુજ સંગે કાઈ વૈષ્ણવ થાયે, તો તું વૈષ્ણવ સાચો (૨)
 તારા સંગનો રંગ ન લાગે (૨) ત્યાં લગી તું કાચો—વૈ૦
 પરદુઃખ દેખી દુઃખ ન દાઝે, પરનિંદા નથી કરતો (૨)

વહાલ નથી વિઠુંલથું સાયું (૨) હઠે તું હું હું કરતો—વૈં
 પરોપકારે પ્રીત ન તુજને, સ્વારથ છૂટયો છે નહિ (૨)
 કહેણી તેવી રહેણી ન મળે (૨) ક્યાંલખ્યું એમ કહેની—વૈં
 મનતણો ગુરુ મન કરીશ તો સાચી વસ્તુ જડશે (૨)
 દયા દુઃખ ઠે સુખ માન પણ (૨) સાચું કહેવું પડશે—વૈં

૨૫૮

અરે શું સમજ્યો વૈષ્ણવ થઈ, અવિદ્યા જે અળગી નવ ગઈ.
 જ્ઞાન વૈરાગ્ય ગમે નહિ ગાતાં, રાસ કથાના રસીયા;
 કામ ક્રોધ મદ લોભ ગર્વ છળ, અંતરથી નવ ખસીયા—અરેં
 તન મન ધન દારા ધર તારૂં, બ્રહ્મ સમર્પણ કીધું;
 પાપ કર્મ તો પામર જીવડે, પોતે માથે લીધું—અરેં
 હીંગ તજે પણ હરામ ન તજે, નિરખે ક્રોધ પરનારી;
 લસણ તજે પણ લાંચ ખાય છે, ન તજે ચોરી જરી—અરેં
 જરને લોભે જૂઠા સોગંદ, ખાતાં પણ નથી ખીતા;
 જૂઠી સાક્ષી જાય પૂરવા, ઝટ ઉપાડે ગીતા—અરેં
 છાપાં તિલક તાણીને અંગે, મંડળીઓમાં મહાલે;
 ગુપ્ત ધાત અંતરમાં રાખી, ઘણાંકનાં ધર ધાલે—અરેં
 એકાદશીનું વ્રત આચરે, પ્રાણ સાડું ફાંકે;
 ઉપર ચોખા અંતર મેલા, પરધન હરવા તોડે—અરેં
 એક પ્રભુને ઉરમાં ધારી, પરમારથ આચરવું;
 નીતિનો મારગ ઝાલીને, ભાળી ડગલું ભરવું—અરેં
 એમ વિચારી જે જન ચાલે, ધર્મ તેહનો સાચો;
 કહે છોટમ પરપંચી મારગ, જાણો સર્વે કાચો—અરેં

૨૫૮

પ્રભુ તને પ્રસન્ન તે ઠેમ થાય, તારા દિલનું કપટ ન જાય.
 પ્રભુકીરતન પ્રભુનામસ્મરણમાં, અતિશય આળસ તારે;
 હાયા કુટલવ પરનિંદામાં, આખો દિવસ નવ હારે—પ્રભુ
 પ્રભુનું પૂજન કરતી વેળા, કાયા તારી કંપે;
 ગંજીસો સોગટાં દટતાં, આઠ પહોર નવ જંપે—પ્રભુ
 હરિનું ચંદન ધસતાં તારૂં, શ્રમથી શરીર ખગડે;
 કુંડી કુંદકું લઘમરી મસાલો, ભાવે ભાંગજ રગડે—પ્રભુ
 એકાદશી ઓછવનાં જાગરણ, અતિ કઠણ તને લાગે;
 ભાંડ ભવૈયા જેવા સાડ, સારી રાતજ જાગે—પ્રભુ
 હરિના જનને લુપ્ત સુપ્ત, વેઠજ વળગી જાણે;
 સગાંસંબંધી પડણા આવે તેને, પીરસે મિષ્ટ પરાણે—પ્રભુ
 જે પૈસાની ગુરુ સેવા ખતાવે, ત્યાં ગણગણતું જોલે;
 ધરની સ્ત્રી જ્યારે માગે ધરણું, ત્યારે હસી મગ્ન થઈ ડોલે—પ્રભુ
 ખોટાં મોતી કાચ કીડીયાં, ભગવત ભૂખણ ધાલે;
 સોનુંરૂપું મણિ મુક્તા વિણ, સ્ત્રી સુતને નવ ચાલે—પ્રભુ
 જગ દેખે ત્યાં જપવા જેસે, ખાકી નહાય ન ખાવા;
 ગળાં કાપે ત્યાં થાય ગળગળો, એ વૈષ્ણવના ભાવા—પ્રભુ
 આ કરવું આ ના કરવું એમ, અન્યને શિક્ષા દે છે;
 એ પ્રમાણે તું નથી કરતો, અનુચિત કર્મ કરે છે—પ્રભુ
 અંતરનાં છળ અન્ય ન લહે, પણ જાણે અંતરજામી;
 એ તો સાચાનો સંગી છે, દાસ દયાનો સ્વામી—પ્રભુ

૨૬૦

સીતારામને ભજીને લહાવો લીજીયે રે (૨)

મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કીજીયે રે (૨)—સીતારામ
 તારો અવસર પળ પળ જાય છે રે (૨)
 તારા ઘટમાં ખેઠો કાળ ખાય છે રે (૨)—સીતારામ
 તારું જોખન જશે જરા આવશે રે (૨)
 તુંને ભાણે ભોજન નહિ ભાવશે રે (૨)—સીતારામ
 તારા વહાલા વેરી થઈ લાગશે રે (૨)
 તારી દેહ દેખીને દૂર ભાગશે રે (૨)—સીતારામ
 કાંઈ ધર્મ કરે આડું આવશે રે (૨)
 તે તો જમના તે માર મૂકાવશે રે (૨)—સીતારામ
 સખી રામદાસ કહે નર નારને રે (૨)
 સંત સેવો તો ઉતરો ભવંપારને રે (૨)—સીતારામ

૨૬૧

મારે આજ આનંદનો દિન છે રે;
 હરિની ભક્તિ કરે તેને ધન્ય છે રે—(ટક)
 વહાલો નરસિંહ મહેતાને હાર આપીયો રે (૨)
 ધ્રુવને અવિચળ કરીને સ્થાપીયો રે (૨)—મારે
 વહાલો નામાની છાપરી છાધ છે રે (૨)
 સુદામાની તે નાર સુખ પાધ છે રે (૨)—મારે
 વહાલો વિષ્ણુ વાયાં તે મીરાં બાધનાં રે (૨)
 લજ્જા રાખી સંસારીઆના સાથની રે (૨)—મારે
 ગુરુ પ્રતાપે ભીમદાસ બોલીયા રે (૨)
 મારા અંતરના પડદા બોલીયા રે (૨)—મારે

૨૬૨

આધા શ્યોને રે—એવો શ્યોને હમારો દોષ;

મારે વહાલો એ વ્રજમાં આવે નહિ રે—ઓધાં
 ઓધા વિપ્ર હતા તે ખોટા થયા રે (૨)
 ખોટા પડીયા રે (૨) જોશીડા તારા જોષ-મારો—ઓધાં
 ઓધા દુરિજન લોક દાઝી મરે રે (૨)
 વહાલો દધ ગયા રે (૨) બાળાપણના રે બોલ-મારો—ઓધાં
 ઓધા ગોકુળ ગામ સોહામણું રે (૨)
 ચોઢે ચોઢે રે (૨) આહિરડાને વાસ-મારો—ઓધાં
 ઓધા ઓઢવાનાં આભરણ ઉતારીયાં રે (૨)
 ઉતાર્યાં રે (૨) અંગડાના ખેશ-મારો—ઓધાં
 ઓધા ગાય રે ગેમલ અરજ એટલી રે,
 મારી હતી રે (૨) બાળાપણની રે પ્રીત-મારો—ઓધાં

૨૬૩

મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે, શામળા ગીરધારી;
 મારી હુંડી શામળીઆને હાથ રે, શામળા ગીરધારી;
 રાણાજીએ રઢ કરી, વળી મીરાં ઢરે કાજ (૨)
 ઝેરના ખ્યાલા મોઢકયા રે, વહાલો ઝેરના જરણહાર રે;
 શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 સ્થંભચંકી પ્રભુ પ્રગટીયા, વળી ધરીયાં નરસિંહ રૂપ (૨)
 પ્રદહાદને ઉગારીઓ રે, વહાલે માર્યો હરણાકસ ભૂપ રે;
 શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે
 ગજને વહાલે ઉગારીઓ, વળી સુદામાની ભાંગી ભૂખ (૨)
 દોષલો વેળાના મારા વાલમા રે, તમે ભક્તોને આપ્યાં સુખ રે;
 શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારે મહારાજ રે

પાંડવની પ્રતિજ્ઞા પાળી, વળી દ્રૌપદીનાં પૂર્યાં ચીર(૨)
 નરસિંહમહેતાની હુંડી સ્વીકારજે રે, તમે સુભદ્રાખાધના વીર રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 સાડાતણસો તીરથવાસીને, વળી રૂપીઆ છે સો સાત (૨)
 વહેલા પધારજે દ્વારકા રે, એને ગોમતી નહાયાની ઘણી ખાંત રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આબ્યા નગરીની માંહે (૨)
 આ શહેરમાં એવું કાણુ છે રે, જનું શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 નથી પ્રાક્ષણુ નથી વાણીઓ, નથી ચારણુ નથી ભાટ (૨)
 લોક કરે છે ઠેકડી રે, નથી શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 રહેવાને નથી ઝુંપડું, વળી જમવાં નથી જુવાર (૨)
 બેટા બેટી વળાવીઆં રે, મેં તો વળાવી ધર ઢેરી નાર રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 ગરથ માઈ ગોપીચંદન, વળી તુલસી હેમનો હાર (૨)
 સાચું નાણું માઈ શામળો રે, મારી દોલતમાં ઝાંઝપખાજ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 તીરથવાસી સૌ ચાલીયા, વળી આબ્યા નગરની બહાર (૨)
 વેશ લીધો વણીકનો રે, માઈ શામળશા શેઠ એવું નામ રે;
 શામળા ગીરધારી-મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
 હુંડી લાવો હાથમાં, વળી આપું પૂરા દામ (૨)
 રૂપેયા આપું રોકડા રે, માઈ શામળશા શેઠ એવું નામ રે;

શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦
હુંડી સ્વીકારી વહાલે શામળે, વળી અરજ દીધાં કામ (ર)
મહેતાજી પ્રી લખજો રે, મુજ વાણોતર સરખાં કાજ રે;
શામળા ગીરધારી—મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજ રે૦

૨૬૪

પ્રભુ પાલવ પકડીને રહી છું પ્રેમથી રે,
મારા છેલ છખીલા અંતરના આધાર;
ઉભી, અરજ કરે મીરાંબાઇ રામને રે—(ટક)
મારાં દાસીપણનાં દુઃખ સરવે દૂર કરો રે,
શીશ નામું મારા સદ્ગુરુને પ્રણામ;

ઉભી, અરજ કરે મીરાંબાઇ રામને રે—પ્રભુ પાલવ૦
સાખી—સાસરીઆમાં સુખ નહિ, મહીયરીએ નહિ માન;
સુખ દુઃખની વાતડી, ધરતું નથી ઢાઢ કાન.
હવે નથી રહેવું, રાણાજીના રાજમાં રે;
રાણો રોપ ભરેલો કુડો કપટી રાય—ઉભી૦—પ્રભુ૦
સાખી—આ સમે હરિ આવજો, વિઠ્ઠલ કરજો વા'ર;
ગોવિંદ સાથે ગોઠડી, અખળાના આધાર.
વહાલા વસમું બાણી વેગે વેહેલા આવજો રે,
નહિતર જરૂર મારા જીવતું જોખમ થાય—ઉભી૦—પ્રભુ૦
સાખી—ઉંડે કુવે ઉતારીયાં, ને તરત તુટયાં વ્રત;
તારણહારો તારશે, શામળીઆ સમરથ.
એવા વિવેદી વિઠ્ઠલને બહુ વારણે રે;
ટળશે હરિજનોના અંતરના ઉચાટ—ઉભી૦—પ્રભુ૦

સાખી-વિશ્વાસે વળગી રહી, ત્રિકમ રાખો ટેક;
 આગે હિંમત આદરી, મન ધાડું વિવેક.
 એવા ભક્તિભાવે ભૂદર આવો ભેટવા રે,
 હું તો વેચાણી છું, નાથ તમારે હાથ-ઉભી૦-પ્રભુ૦
 સાખી-નીતિધર્મ નવ છોડીએ, જ્યાંસુધી ઘટમાં પ્રાણ;
 સહેજ સમુદર ઉતર્યા, જને ભેટયા શ્યામ.
 એવા પૂરણ પુરુષોત્તમ પધારજે રે,
 સત્ય રાખો મારા સાચા સુંદર શ્યામ-ઉભી૦-પ્રભુ૦
 સાખી-રૂપાળા રણછોડજી, લળી લળી લાગું પાય;
 રાણા ઘેર જાવું નથી, એવો કર્યો ઠરાવ.
 હવે શરણાગતની વારે ચઢજે વિઠ્ઠલા રે,
 પ્રભુ કૃપા કરીને રાખો ચરણની પાસ-ઉભી૦-પ્રભુ૦

૨૬૫

જગમાં નરનારીને સત્ય વચન એક પાળવું રે,
 હરિના ચરણ કમળમાં ચીતડું સદા ચોંટાડવું રે;
 એવો નામતણો પરતાપ તે સાચો માનવો રે.
 ૧-નામે કંઈ નર તારીયા, અને કંઈકનાં કીધાં કામ,
 રોહીદાસની લીધી પાતળી, એવા છો ધનશ્યામ;
 નામે નરસિંહ મહેતાને, હાર હાથોહાથ આપીએ રે-
 જગમાં નરનારીને૦
 નામે નામદેવ ભગતની, છાપરી છાઈ વહાલે હાથ;
 સેના માટે સનમુખ રહી, નાઇ કહેવાયા નાથ;
 નામે નાઇ થઇને, રાજ મોહોલે પધારીયા રે-

જગમાં નરનારીને૦

પ્રલહાદને ઉગારીયો, અને સ્થંભમાં કીધો વાસ;
હિરણાકશ્યપને મારીયો, અને ઉગાર્યો નીજ દાસ;
નામે પંચાલીનાં, પ્રેમે પટકુલ પૂરીયાં રે—

જગમાં નરનારીને૦

તાતી કઠા શીતલ કરી, સુધન્વાને કાજ;
સાગરમાં રાખ્યો યુકતો, રામ કહેતા ગજરાજ;
એવાં શવરી ખાઇનાં, એઠાં ઘોર આરોગીયા રે—

જગમાં નરનારીને૦

ભાજી વિદુરની જમ્યા, રાખી સંતોની લાજ;
કરમાનો ખાધો ખીચડો, ન જાત જોઇ મહારાજ;
એવા સુદામાનાં, સંકટ સરવે કાપીઆં રે—

જગમાં નરનારીને૦

પાંચ પાંડવ ઉગારીયા, દીટાડીનાં ખાળ;
યુદ્ધ લીધું જમલ તારુ', અને સહાય કરી ગોપાલ;
એવાં મંજરીનાં, ખાળ તમે ઉગારીયાં રે—જગમાં૦
મીરાંતું વિષ અમૃત કર્યું, અને પૂરી મનની આશ;
અનેક ભક્ત આધારીયા, એમ ગાયે ગંગારામ દાસ;
એવા અનેક ભક્તને અલખેલે આધારીયા રે—

જગમાં નરનારીને૦

૨૬૬

એવી મીરાં પૂર્વ જનમની પ્રીત રે
મીરાંને હુંડે લખેલા હરિના લેખ રે—નામ નહિ રે છોડુ

જમલ રાઠોડને ઘેર કુંવરી જનમીઆં રે, સાતમને સોમવાર(ર)
તેડાવ્યા રાણાએ જોશીઓ રે,

બાધતું મીરાં ધરાવ્યું રે નામ રે (ર)—નામ૦
જોશીએ વાંચી જનમોતરી રે, તેમાં લખ્યું નીકળ્યું એહ(ર)
વરશે વિશ્વંભર નાથને રે,

કરશે નંદના કુંવર સાથે સ્નેહ (ર)—નામ૦
એમ કરતાં મીરાં મોટાં થયાં રે, કરે ભક્તિ ને ભાવ (ર)
સાધુસંતના સાથમાં રે, મીરાંને છોડી દેવો સંસાર રે(ર)—નામ૦
ઉદેપુરનો રાણો રાજ્યો રે, તેની સાથે કરી છે સગાઈ (ર)
પરણાવી વળાવ્યાં સાસરે રે,

મીરાંને નયણે આંસુડાંની ધાર રે—નામ૦
સાસુ કહે ભલે આવીઆં રે, ઉભિયાને નમાવો શિશ (ર)
મીરાં કહે મસ્તક નહિ નમે રે,

કરશું નંદના કુંવર સાથે પ્રીત રે (ર)—નામ૦
સાસુએ પુત્રને બોલાવીઓ રે, પુત્ર સાંભળો મારી વાત(ર)
આજથી વહુ સામું બોલીયાં રે,

એનાં જીદાં રચાવોને ધામ રે (ર)—નામ૦
એવું સાંભળી મીરાં મગ્ન થયાં રે, ભલું થયું ભાગી જંજળ(ર)
સાધુ સંતના સાથમાં રે,

હવે સુખે ભજીશું શ્રીગોપાળ રે(ર)—નામ૦
નંદ નંદન સાથે ન્યારાં રહ્યાં રે, હરિજન આવે ધણા ઘેર(ર)
નિત્ય ભજન કીર્તન કરે રે,

એ તો દર્શનની કરે લીલા લહેર રે (ર)—નામ૦

નણુંદ આવી મીરાં કને રે, ભાલી આ શો માંડયો ઉત્પાત
સાસરે રાણાનું કુળ લખવ્યું રે,

તમે મૈયરમાં લખવ્યાં માતતાં રે (૨)—નામ૦
છાંપાં તિલક આ શાં ધર્યાં રે, નાચો કૂદો વેરાગીને વેશ (૨)
સંગ મૂકી ઘો સાધુસંતનો રે,

રાણોજી તો કરે છે ધણો કલેશ રે (૨)—નામ૦
મીરાં કહે કલેશ ટાળવાનો એક છે ઉપાય (૨)
કહેજો રાણાને સેવે સંતને રે,

નૃત્ય કરીને હરિગુણ ગાય રે (૨)—નામ૦
વળી સોનું રૂપું પહેરે શું સુધરે, કાઢી નાખો ડાક ડમાળ (૨)
છાંપાં તિલક ધરી જેસો સંતમાં રે,

કંઠે પહેરે તુલસીની આ માળ રે (૨)—નામ૦
તમે પણ જાઓ ક્યાં સાસરે રે, ખાધ વૃથા વટાળો શાને દેહ (૨)
મન ગમતા મોહનજી સાથે તમે રે,

કરો સર્વ તજીને રે રનેહ રે (૨)—નામ૦
કહેજો તમારી માતને રે, વૃદ્ધ થયાં જોવિંદ ગુણ ગાય (૨)
શ્રીહરી વિના કાટી દેવ સેવશો રે,

તોએ જનમ મરણ નહિ જાય રે (૨)—નામ૦
એવું સુણી નણુંદ કાપીયાં રે, આવ્યાં બંધવની પાસ (૨)
ભાલી કહે ધાઓ જોગટા રે,

મૂકી દોને હવે રાજપાટ રે (૨)
એવું સુણી રાણો રાખીઆ રે, સેવક પ્રેર્યો મીરાંને અવાસ (૨)
ભાવો ખખર છે શા રંગમાં રે,

કાણુ કાણુ બેઠું છે એની પાસ રે (૨)—નામ૦
 સેવકે આવી એમ કહ્યું રે, નથી ત્રીજું માણસ આ વાર (૨)
 રાણીજી પાસે એક પુરુષ છે રે,

ધરમાં થઇ રહી છે યૈ યૈકાર રે (૨)—નામ૦
 સુણતામાં રાણો થયો રાતડો રે, ખેંચી ખડ્ગ ધાયો તેણીવાર (૨)
 પેઠા મીરાંને મહોલે એકલો રે,

ક્રોધ આવે ન ધાધ દીધાં દ્વાર રે (૨)—નામ૦
 આવી જોયું તો મીરાં એકલી રે, પ્રભુએ તેને ન દીધું દર્શન (૨)
 પૂછ્યું મીરાંને પેલો પુરુષ ક્યાં ગયો રે,

તારે લાગી છે જશું લગન રે (૨)—નામ૦
 ક્યાં છે પૂછા શું રાણા રોશમાં રે, તે તો સંધળે વસે છે ભરપૂર (૨)
 ધ્યાનમાં જીવે જોગી પ્રેમી પ્રગટ રે,

દેખી રહે છે દુષ્ટ થકી દૂર રે—(૨)—નામ૦
 એવું સુણી આગ લાગી ધણી રે, પણ ભાવ ના છૂટયો રે ભૂપ (૨)
 ક્રોધ કરીને શસ્ત્ર વાપરે રે,

એવે દીઠાં મીરાંનાં બે રૂપ રે (૨)—નામ૦
 તોપણ મુરખ સમજ્યો નહિ રે, મન સાર્યે ન કીધો વિચાર (૨)
 બીજું ખડ્ગ રાણુ ખેંચીયું રે,

તારે હરિએ દેખાડી મીરાં ચાર રે (૨)—નામ૦
 ઝરના પ્યાલા રાણો મોકલે રે, મીરાં બાધ તણે દરબાર (૨)
 અમૃતની પેઠે મીરાં પી ગયાં રે,

મીરાંને રાખણહારો શ્રીનાથ રે (૨)—નામ૦
 મીરાંબાઈ આળ્યાં વંદાવનમાંય રે, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રીવ્રજરાય (૨)

શ્રી જમુના પયપાન કર્યું રે,

કરી જીવા ગોસાંઈને શિક્ષાય રે (૨)—નામ૦

હરિજન જાણી મીરાં મળવા કહ્યું રે, તેણે કહાવ્યું ન જોઈ
સીતું મુખ (૨)

મીરાં કહે સાઈં થયું મુજને રે;

પરપુરુષ જોએથી દુઃખ રે (૨)—નામ૦

આજલગી હું એમ જાણતી જ, મનમાં કૃષ્ણ પુરુષ છે એક (૨)

વંદ્રાવનમાં વસી હજી પુરુષ રહ્યા છો,

તેમાં ધન્ય તમારો વિવેક રે (૨)—નામ૦

એવું મુણી જ્ઞાન પામીયો રે, જીવો ગોસાંઈ મળ્યા છે સામા ધાઈ (૨)

પ્રેમે હરિરસ પી કરી રે,

આવ્યાં મેવાડ દેશ મીરાંબાઈ રે (૨)—નામ૦

કરી તૈયારી આટ્યાં દ્વારકાં રે, પ્રેમે નીરખ્યા શ્રીરણછાડ (૨)

પ્રભુની પાસે મીરાં રહ્યાં રે,

સદા પહોંચ્યા છે મનના કાડ રે (૨)—નામ૦

પસ્તાવો રાણાજીને થયો રે, વિસરી ગયા મનનું ઝેર (૨)

મુખે માગે તે આપું તેહને રે,

જ કાઈ લાવે મનાવી મીરાં ઘેર રે (૨)—નામ૦

ઉપરા ઉપરી તેડાં મોકલ્યાં રે, આવીને લાગ્યા સૌ પાય (૨)

માજી પધારો મેવાડમાં રે,

રાણાજી તો ન અન્નજળ ખાય રે (૨)—નામ૦

ન્યાંલગી તમે રહેશો દ્વારકાં રે, ત્યાંલગી કરશે અપવાસ (૨)

આમહુ દેખી મીરાં વિદાય માગવા રે,

આવ્યાં મહાપ્રભુજીની પાસ રે (૨)—નામ૦
 હરિએ હકીકત સાંભળી રે, હસી આંખી તે રુદ્યા સાથ (૨)
 શ્રીકૃષ્ણ સ્વરૂપમાં સમાધ ગયાં રે,
 (૨) મીરાં જ જ શ્રીદ્વારકાનાથ રે (૨)—નામ૦

માયાવિષે

૨૬૭

માયા તજીને જીવ ક્યાં જશે રે,
 જીને માયા તજીને જીવ ક્યાં જશે. (ટંક)
 રાજ રે રંક ફકીર સંન્યાસી (૨)
 સર્વેમાં વાસો તે વસે રે—જીને૦
 ધરે આયુષ કરે યુદ્ધ જોરાવર (૨)
 ધન લેવા સર્વે ધસે રે—જીને૦
 ઉપરથી ટાળશે તો અંતરમાં એમ છે (૨)
 અહિંમેવ મમતા આવશે રે—જીને૦
 મમતા તજે તો મોહ ધટે નહિ (૨)
 મોહ થકી કામ ઉદે થશે રે—જીને૦
 કામ નિવારે તો ક્રોધ અતિ ઉપજ (૨)
 ક્રોધ હણે લોભ લાગશે રે—જીને૦
 જરા જો લોભની લહેર સમાવે (૨)
 તો માન મરડીને મારશે રે—જીને૦
 જમ જમ ત્યાગ તેમ તેમ આવે (૨)
 વિષય વિકાર ધણાં વાધશે રે—જીને૦
 અનેક પેરે બહુ આપદ વધારે (૨)

અળગી તે ક્ષણ એક ના ખસે રે-જેને૦

જ્ઞાન વિવેક વિચારીને જોજો (૨)

એ ખરું ટ ખોટું હશે રે-જેને૦

કહે પ્રીતમ એનો એક ઉપાય છે (૨)

આપોપું તજ સુખીથો થશે રે-જેને૦

૨૬૮

હરિની માયા મહાઅળવંતી, દાણે જીતી નવ જાય જોને;

જોગીને તો જોતી હીંડે, ભોગીને તો ખાય જોને;

કાયરને તો કૂટિ નાખે, શૂરા પુઠળ ધાય જોને;

જ્ઞાનીને તો જોતી મારે, અજ્ઞાની અથડાય જોને;

પંડિતને પ્રપંચે મારે, દાણે નવ કળાય જોને;

હરિજનને તો હાથે મારે, મહા ઠગણી કહેવાય જોને;

ચતુરને તો ચુંટી નાખે, ચટક ચોંટી જાય જોને;

તપસીને તો ટીપી નાખે, કરણીમાં ફેંટાય જોને;

હરિની અતિ પ્રખળ માયા, જોરે નવ જીતાય જોને;

પ્રીતમનો સ્વામી પરમ સનેહી, પ્રેમ તણે વંશ ધાય જોને.

૨૬૯

હરિ હું થું કરું રે, મારો માયા ન મૂકે દેડો. (ટક)

દોટિ કલ્પસુધી એણે લમાવ્યો, લમું હળુ નહિ છેડે;

મુજથી ન છૂટે ન આપ છોડાવો, મારો કિયે જાવે નીવેડો-હરિ૦

સેવા સમરણ કામ કરું, મારો ક્ષણ એ ન છોડે દેડો;

થું ગર્જું મારું અવિધા જીતી, કરું ચરણકમળે નેડો-હરિ૦

આપવિતા એના સૌ ચેલા, ઢાને કહું દુઃખ દેણ;

દાસી તમારી જાય પ્રેરો જ્યાં, પાછી ફરે જ્યાં તેડો-હરિ૦

કરગરી કહું છું કૃષ્ણ કૃપાનિધિ, ચરણ પડયો ન ખસેડો;
માયા કાળ અગ્નિથી બચે દયો, કૃષ્ણ કૃપાબળ રેડો-હરિં

જેગી ન થવાવિષે

૨૭૦

નિશ્ચે કરો રામનું નામ, નથી કાંઈ જેગી થઈને જાવું;
નથી ભેખ ભગવો કંઈ કરવો (૨) ભેગું કરીને ખાવું નિં
જે પુરવે તો ભગવાં કરજે, પુરવે ઉજ્જવળ રાખો;
રખે કુખાવો સામા જીવને, સુખ સામાનું તાકા-નિં
એકજ ત્રાજવે સૌ સંસારી, બીજ જેગી લાવો;
કયા જેગીને રામજી મળીયા, એવો એક બતાવો-નિં
ઢાઢ નાઠા રડોને રોષે, ઢાઢને ન મળી નારી;
ઢાઢ સ્વાદે ઢાઢ કરજે નાઠા, કેમ રીઝે ગિરધારી-નિં
મહેતો મીરાં ને પ્રહ્લાદ, સેનો નાપીક નાતી;
ધનો પીયો રાહિદાસ કુખો, ગોરો કુંભારની જાતી-નિં
બોડાણો જ્ઞાતિ રજપૂતની, ગંગાબાધ છે નારી;
દાસ થઈને જે રહ્યા તો, ઘેર આવ્યા ગિરધારી-નિં
રંકા વંકા સજન કસાઈ, લજ્યા રાત ને દહાડો;
ક્રિયા જેગીને રામજી મળીયા, એવો એક દેખાડો-નિં
નથી રાખ વિભૂતિ ચોળવે, નહિ ઉઘે શિર ઝાલ્યે;
નથી નારી તજી વન જાતાં, જ્યાં લગિ આપ ન ખોળે-નિં
જંગલમાં મંગળ કરી જણે, મંગળ જંગલ જને;
કડવું મીઠું, મીઠું કડવું, સમજી વશ છે તેને-નિં
પયને આયે ધૂત રહ્યું છે, તલ આયે જમ તેલ;

ઠહે નરભો રધુવર છે સધળે, એવો એનો ખેલ-નિં

૨૭૧-સાધારણ નીતિવિષે

ભાવે કરી ભલ્લો, તમે હરિગુણ ગાવો;
હરિગુણ ગાવો ને લીયો રે આ દહાવો—ભાવે૦
ઈશ્વરમાં રાખી આશ, વેદમાં ધરી વિશ્વાસ;
દિલથી થઈને દાસ, રામને રીઝાવો—ભાવે૦
રાંક માથે રાખો રહેમ, પ્રભુ સાથે જોડો પ્રેમ;
નીતિતણા નેમ તેમાં ચિત્ત ન ચુકાવો—ભાવે૦

૨૯૨

ભાવથી પ્રભુ ભજો, પ્રભુ ભજો (૨)
તમે તરકટ કરવાં તજો રે—ભાવથી૦
હારે દયા દિલમાં રાખજો દહાડી (૨)
તેથી અતિ સુખ પામશે અગાડી રે—ભાવથી૦
હારે કાંઈ પારકાં સંકટ કાપો રે (૨)
ભાવે ભૂખ્યાંને ભોજન આપો રે—ભાવથી૦
હારે જ જ દીસે છે તે છે જવાનું રે (૨)
એમાં કાંઈ નથી રહેવાનું રે—ભાવથી૦
હારે જ્યારે આવશે વેળા છેલ્લી રે (૨)
પ્રભુ વિના ખીજો નથી ખેલી રે—ભાવથી૦
હારે નથી રહેવાનું દક્ષપતરામે રે (૨)
પ્રભુ ભજો તે સુખ ગતિ પામે રે—ભાવથી૦

૨૭૩-જીવને છેલ્લી શિખામણ

સો ખાતનકી એકજ ખાત, હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત;
 હરિ હરિ હરિ સમરો સખ કાય, હરિ સુમરેસે સખ કછુ હોય,
 હરિ હરિ સમરો દિન ને રાત, હરિ હરિ સમરો ઉઠી પ્રભાત;
 હરિ ખિના સખ જૂઠી ખાત, સો ખાતનકી એકજ ખાત.

૨૭૪

હવે કહેવું જોઇએ તે તો કહીએ રે-સજ્જનો સાંભળો રે;
 છેલ્લે છેલ્લી શિખામણુ દઇએ રે-સજ્જનો સાંભળો રે.
 રૂડાં નીતિનાં નેમથી રહેજો રે-સજ્જનો સાંભળો રે.
 મુખે રામકૃષ્ણ રામકૃષ્ણ કહેજો રે-સજ્જનો સાંભળો રે.
 હરિએ દીધું હોય તેણે દેવું રે-સજ્જનો સાંભળો રે;
 પાપ કર્મોથી દૂર સદા રહેવું રે-સજ્જનો સાંભળો રે.
 નામ હરિનાં છે શાસ્ત્રમાં હજારો રે-સજ્જનો સાંભળો રે;
 તેમાં તમને ગમે તે તમારો રે-સજ્જનો સાંભળો રે.
 તમને ગમે તેને ગુરુ કરજો રે-સજ્જનો સાંભળો રે;
 ભેટ ભાસે તીર્થાં જઈ ધરજો રે-સજ્જનો સાંભળો રે.
 રૂડો દાગે તે ધર્મ તમે ધારો રે-સજ્જનો સાંભળો રે;
 કરવો સત્સંગ સિદ્ધાંત એ અમારો રે-સજ્જનો સાંભળો રે.
 થાય સત્સંગ તો વાત છે સારી રે-સજ્જનો સાંભળો રે;
 એવી અરજ છે તમને અમારી રે-સજ્જનો સાંભળો રે.

૨૭૫-સૌનું ભલું ઇચ્છવાવિષે

દુનિયાનાં દુઃખ નિવારો રાજ, દયા કરોને હવે દીનખંધુ,
 જન પામ્યા છે પીડા પાકી (૨)

ખનવાની ન રહી ખાકી રાજ—દયા કરોને૦
 આ સંકટ તો નથી સહેવાતું (૨)
 નજરે જોયું નથી જાતું રાજ—દયા કરોને૦
 આ ઈશ્વર છો તમે ઇન્સાફી (૨)
 મહારાજ કરો હવે માફી રાજ—દયા કરોને૦
 સૌ પામ્યા છે શિક્ષા પૂરી (૨)
 તેમાં જોતા નથી અધુરી રાજ—દયા કરોને૦
 ફરીથી મનમાં ઢાઢ નહિ ફૂલે (૨)
 ભવમાં આ દુઃખ નહિ ભૂલે રાજ—દયા કરોને૦
 સુખ પામે સૌ ગામે ગામે (૨)
 દીધી આશીષ દલપતરામે રાજ—દયા કરોને૦

૨૭૬—પ્રાર્થના

સૌનું કરો કલ્યાણુ દયાળુ પ્રભુ,
 સૌનું કરો કલ્યાણુ. (૨૬)
 નરનારી પશુ પક્ષીની ત્રાયે (૨)
 છવગંતુનું તમાનુ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
 જગના વાસીઓ સૌ સુખ ભોગવે (૨)
 આનંદે રહી આલે જામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
 દુનિયામાં દરદ દુઢાળ પડે નહિ (૨)
 હરે નહિ દોષ ગામ—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
 સર્વે જમે સુખકારી વધોને (૨)
 વળી વધે વન પાન્ય—દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦
 દોષ દોષનું મુકું ન દેખે (૨)

સૌનું ઈચ્છે સૌ સમાન-દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦

પોતપોતાના ધર્મ પ્રમાણે (૨)

સર્વે ભજે ભગવાન-દયાળુ પ્રભુ સૌનું૦

છેદલી સ્તુતિ

૨૯૭

શાંતિ શાંતિ શાંતિ પ્રભુ, શાંતિ સદા આપો (ટક)

પરમ કૃપા કરી કૃપાળ (૨) ક્લેશ કષ્ટ કાપો-શાંતિ૦

શરણુ આવી વિશ્વનાથ (૨) વંદન કરી જોડી હાથ (૨)

સર્વ જપે ભક્ત સાથ (૨) શાંતિમુખ આપો-શાંતિ૦

કરુણામય દૃષ્ટિ કરો (૨) હૃદય તિમિર સર્વે હરો (૨)

મનવાંછિત અર્થ પૂરો (૨) સુણી તમે વિલાપો-શાંતિ૦

જપી તમારું પુણ્ય નામ (૨) કરીએ તમને પ્રણામ (૨)

સત્ય શુદ્ધ ધર્મ સકળ દેશવિષે સ્થાપો-શાંતિ૦

પરચુરણ ભજનો

૨૯૮

ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાથું ગુરુરાજ, અમે ઘડપણમાં ગોવિંદ ગાથું;

અમને હમણાં નથી નવરાથું, ગુરુરાજ ઘડપણમાં૦ ૧

ગુરુ જ્ઞાન અમે સાંભળ્યું તમારું, મુક્તપુરીનું બતાવો છો ખાઈ;

પણ અમારે કર્મે ચોંટયું કારભારું, ગુરુરાજ ઘડપણમાં૦ ૨

અમે મોટા કહેવાઈએ વેપારી, રાતદિવસ કરવી મગજમારી;

કથા ધ્યાં સાંભળીએ તમારી, ગુરુરાજ ઘડપણમાં૦ ૩

અમારે ઘેરે ઝાઝું ફૂંડાણું, નિત્ય સાચવવું સગાઓનું બાણું;

પ્રભુ રસની વાતો કયાંથી જાણું, ગુરુરાજ ઘડપણમાં ૪
હજી ખાંધવા છે ખારસો માળા, હજી થાવું હજાર મીલવાળા;
કયાંથી ફેરવીએ તમારી માળા, ગુરુરાજ ઘડપણમાં ૫
સાઠ લાખની પુંજમાં શું કરીએ, કોડ અખજ ત્રીજેરીમાં ભરીએ;
પછે નાતમાં મોટેરા થઈ પ્રીએ, ગુરુરાજ ઘડપણમાં ૬
પાંચ દીકરા વિલાતે ગીયા છે, વહુ દીકરીને કજીઆ થીયા છે;
એવા ધરમાં ધમરોળ રીયા છે, ગુરુરાજ ઘડપણમાં ૭
રાંડો કરમે નીકળી કજીયાળી, વળી ગામમાં સાળા સાળી;
નિત્ય મનાવવું પડે ભમરાળી, ગુરુરાજ ઘડપણમાં ૮
સાઠ વરસની ઉંમર થઈ અમારી, તે શું આંખમાં આવે છે તમારી;
હજી પરણવી છે નવલ્લી નારી, ગુરુરાજ ઘડપણમાં ૯
સર નાઘટના ખીતાળો લઈશું, વાઘસરાયને આવકારો દઈશું;
ખીજી વાતો પછીથી કહિશું, ગુરુરાજ ઘડપણમાં ૧૦

એકાદશીવિષે

૨૭૬

ધન્ય એકાદશી, એકાદશી કરીએ તો વૈકુંઠ પામીએ.
મારે એકાદશીનું મત કરવું છે, મારે ધ્યાન હરિનું ધરવું છે;
મારે વૈકુંઠમાં જઈ કરવું છે—ધન્ય એકાદશી
મારે એકાદશીનું મત સાઈ છે, એ તો પ્રાણજીવનને પ્યાઈ છે;
એ તો વૈકુંઠ લઈ જનાઈ છે—ધન્ય એકાદશી
જે કોઈ ખાર માસ કરે એકાદશી, તેના અંતરમાં વસે અવિનાશી
નહિ કરશે તે જશે હાથ ધરી—ધન્ય એકાદશી
મારે ગંગા ધોટે અર્વું છે, મારે જમુનાજળમાં નહાવું છે;

મારે ભવસાગર તરી જવું છે—ધન્ય એકાદશી૦
 જણે એકાદશીનાં વ્રત કીધાં છે, તેના પાંચ પદારથ સીધ્યા છે;
 તેને પ્રભુએ પોતાનાં કરી લીધા છે—ધન્ય એકાદશી૦
 અંબરીખે એ વ્રત કીધું છે; દંડ દુર્વાસાએ કીધું છે;
 રસ કલ્યાણરાયે પીધું છે—ધન્ય એકાદશી૦

૨૮૦

ચેલા ચાલો ગુરુને ઘેર, ગુરુજી કરશે લીલા લહેર (૨)
 દાદી જનમનાં કષ્ટ નિવારે, ભવનાં બંધન કાપે (૨)
 ગુરુ સમ દાતા નહિ કોઈ (૨) અવિચળ પદવી આપે—ચેલા૦
 ગુરુવચન લોપે મહાપાપી, તે સુખીઓ કેમ થાશે (૨)
 અનેક દેવ દેવીઓ ધાતા (૨) જનનાં ગોદાં ખાશે—ચેલા૦
 સુન શિખરપર વાસ ગુરુનો, ગુરુ પ્રેમ જોત પ્રકાશી (૨)
 અંડસઠ તોરથ ગુરુને ચરણે (૨) જોજો મનને મારી—ચેલા૦
 સંકળ નિધિ-તો ગુરુજી કહાવે, ગુરુ સ્વતંત્ર જોગી (૨)
 સ્થાવર જંગમ રહ્યો પ્રકાશી (૨) ગુરુ નિરંજન યોગી—ચેલા૦
 મુરખ જીવતો મોહ માયામાં, ફરી પ્રીતે ધાયો (૨)
 કહે ભીખો હરિજન થઈને (૨) સાચું શું કમાયો—ચેલા૦

૨૮૧

ધર્મ હી-તે પાયો, જે ધન ધર્મ હી તે પાયો (૨)
 નીકે રાખ જશોદા મૈયા (૨)
 નારાયણ જૂજ આયો, એ હાં (૨)—જે ધન૦
 જો ધનકો મુનિ જપતપ ખોજત, વેદહુ પાર ન ખાયો (૨)
 સો ધન ધર્યો હે ક્ષીર સાગરમે (૨)
 બ્રહ્મા જાણ જાણ્યો, એ હાં (૨)—જે ધન૦

જે ધન તે ગોકુળ સુખ લઈયે, સગરે કાજ સવારે (૨)

સોધન વાર વાર ઉર અંતર (૨)

પરમાનંદ વિચારે, એ હાં (૨)—યે ધનં

૨૮૨

સકળ હંસમેં રે રામ સમાયા, રામ સમોવડ ઢાઢ નહિ (૨)

પિંડ પ્રજ્ઞાંડમેં જુઓ તપાસી, રામ સમોવડ ઢાઢ નહિ

હેજ હોજ—સકળં

ત્રીવેણીમેં તેજ તુમેરા પાંચ તત્ત્વમેં જોત ખડી (૨)

તેનું અજવાળું તણે જીવનમાં (૨) સુરતા દોરી અસમાન ચઢી

હેજ હોજ—સકળં

નામિકમળમાં નીરખીને જોઇ લો કાયા નગરમાં પડી પડી (૨)

છત્રીસ વાજાં વાજે શહેરમેં (૨) ગગનમંડપમેં નોખત ગડી

હેજ હોજ—સકળં

હીરા માણેક મોતીની માલામેં, રતન પદારથ પારસમાણી (૨)

પ્રેમ પ્રિયાલો પાયો સદ્ગુરુએ (૨) ધાર્યાં સંત ઢાઢ ધીંગાવણી

હેજ હોજ—સકળં

જ્ઞાની રે હોયસો ઘટમાં રે ખોળે, સાત સાગર તમે જુઓ મથી (૨)

કહે નાનક સદ્ગુરુ પ્રતાપે (૨) રામ વિના ખીજે ઢાઢ નથી

હેજ હોજ—સકળં

૨૮૩

જય શ્રીવલ્લભ જય શ્રીવિકૃત જય જમુના શ્રીનાથજી,

કલજુગના તો જીવ જોધાર્યા, મરતક ધરીયા હાથજી,

મોર મુગંટ ને કાને કુંડળ, ઉર વેળંતી માળાજી,

નાસિકા ગળ મોતી લટકે, એ છપ્પી જોવા જઇએજી,

આસપાસ ગૌ બહુ ખિરાજ, ગોવાળ મંડળી સાથેજ.
 મુખમાં મોરલી બેન બળવે, એ છબી જોવા જઇએજ.
 શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલ જુગમાં કહીએ, તો ભવસાગર તરીએજ.
 માધવદાસ એટલું માંગે, શ્રીગોકુળમાં અવતરીએજ.
 જય શ્રીગિરધર, જય શ્રીગોવિંદ, જય શ્રીબાળકૃષ્ણજી.
 જય શ્રીગોકુળપતી, જય શ્રીરઘુપતી, જય જટુપતી, ધનશ્યામજી.
 શ્રી ગોકુળવારે નાથ, મેરી દોરી તમારે હાથજી.

જય જમુના શ્રીગોવરધનનાથ, મહા પ્રભુ શ્રીવિઠ્ઠલનાથ.
 જય જય શ્રી ગોકલેશ, શેષ ન રહે કલેશ.
 શ્રીવલ્લભ જુગ જુગ રાજ કરો, શ્રીવલ્લભ વિઠ્ઠલ ગોપીનાથ.
 દેવકીનંદન શ્રીરઘુનાથ, જસોદાનંદન, નંદકિશોર
 શ્રીમોરલીધર માખણચોર સૂરદાસ, કૃષ્ણદાસ જો, પરમાણુદં.
 કુમનદાસ જો, ચતુષ્જ નંદનદાસ જો, ચિત્તસ્વામી, ગોવીંદ.
 શ્રીવલ્લભદેવકી જય, પ્રાણ પ્યારેકી જય,
 શ્રીગોવરધન નાથકી જય, ચોયાંસી વૈષ્ણવકી જય.
 ખસો બાવન વૈષ્ણવકી જય, દેશી પરદેશી વૈષ્ણવકી જય,
 અપને અપને ગુરુદેવકી જય, શ્રીભગવત મંડળીકી જય.

રક્ષાબંધન વિષે

૨૮૪

આજ બળેવ દિવસ આશ્ચર્યનો, નંદતણે ઘેર બધયે રે.
 નટવર છેલ છબીલાને નિરખી, અંતરસુખીયા થાઇયે રે, આં
 ગગારિયારજ રાખી બાંધી, પૂરણ બ્રહ્મને પુજે રે;
 અમર સદા રહે અવિનાશી, એમ બોલ્યા સુર ઉંચે રે, આં

પ્રેમે કરી પાથરણાં નાખ્યાં, બહુ બહુ વાનાં કીધાં રે;
વસ આબૂપણસહિત ગર્ગને, દાન ધેનુનાં દીધાં રે. આં
રાજ અધિક થયાં નંદરાણી, ગોરાણી શણુગાર્યાં રે;
બ્રહ્માનંદ કહે કહાન કુંવરનાં, સરવે વિધન નિવાર્યાં રે. આં

૨૮૫

મોહનવરને ખાંધે માતા, રાખડત્રી રૂપાળી રે;
ઝાઝે હેતે લિયે રે જશોદા, લામણીયાં મુખ લાળી રે-મોં
ધણી ખમા મારા લાડકડાને, વિધન દૂર સર્વે થાળે રે;
શરણાગત તારાં થાળે મુખીયાં, વેરીડાં મરી બળે રે-મોં
રેશમનાં કુમતડાં રૂપાળાં, રેશમ ઠેરી દોરી રે;
મોતીડાં પ્રોધને માંહી, નિરખે રાધા ગોરી રે-મોં
મરમાળા નટવરની મૂર્તિ, ત્રિભુવનથી છે ન્યારી રે;
અલખેલા ધનશ્યામની ઉપર, બ્રહ્માનંદ બલિહારી રે-મોં

૨૮૬-પવિત્ર એકાદશીવિધે

પુણ્ય પવિત્ર એકાદશી પૂરણ, ગીત પવિત્ર તે ગાવે રે;
પ્રાણ પ્રીતમને આવી પવિત્રાં, પવિત્ર ત્રિયા પહેરાવે રે-પું
લટકાં પવિત્ર કરે લટકાળો, હેત પવિત્ર કરી હેરે રે;
પવિત્ર ગોવાળ હાથ પાસે, કમળ પવિત્ર કર ફેરે રે-પું
પાષ પવિત્ર મનોહર માથે, પવિત્ર કલગી લટકે રે;
મહા પવિત્ર અલોકિક મૂર્તિ, પવિત્ર હેયામાં અટકે રે-પું
પવિત્ર પવિત્ર પોતાના જનને, દર્શન પવિત્ર દેવા રે;
બ્રહ્માનંદ પવિત્ર પ્રીતમને, પવિત્ર પડ્યો છે હેવા રે-પું

૨૮૭-પારણાવિષે

ખાલુડે વેશ માથે શોભે કેશ,
 વહાલો રમે છે મારો ખાલુડે વેશ;
 અખિલ પ્રહાંડનો કરતા અખંડિત,
 નાથ કરે છે લીલા નદજીને નેશ—વહાલો
 રસિયા પ્રીતમને ગોપી તેડી રમાડે,
 જના મહિમાનો પાર પામે ન શેષ—વહાલો
 દેખી પંખીને મારો શ્યામ ડરે છે,
 ધ્યાન ધરે છે જનું શિવજી હમેશ—વહાલો
 પ્રહાનંદનો પ્યારો જીવન મારો,
 લાલ આંખડલીમાં રાખીને લેશ—વહાલો

૨૮૮-હિંડોળાવિષે

ઝુલત કુંજવિલાસી, શ્યામરો ઝુલત કુંજવિલાસી;
 રાધા સંગ હમંગ ભરી નિત્ય, નિરખી પ્રિયા મુખ હાંસી—શ્યા
 શ્યામા શ્યામ હિંડોરે ઝુલત, આયે ખડે પ્રજવાસી;
 નિજ જનકે મન મોહ બઢાવત, રસિક રાય સુખરાશી—શ્યા
 ઇંદ્રાદિક પ્રહાદિક આયે, આયે સિદ્ધ ચોરાશી;
 ઠહાન કુંવરકો વદન વિલોકન, શિવ આયે તજ કાંશી—શ્યા
 સુરનર મુનિવર નિરખ હિંડોરો, હો ગયે સર્વ હુલાસી;
 પ્રહાનંદકો નાથ રસીલો, નવલ છખી અવિનાશી—શ્યા

૨૮૯

આહે માગ લે રાજ તીનુ પુરકો, આહે માગ લે તું વૈકુંઠ નિશાની
 પુત્ર સપુત્ર ચહાય ઇતને લે, માંગ લ જ્યેનરૂપ નિધાની

કેંદ્ર સિંહાસન દેહ' અમે, ધર્મ રહેત્રી એહી જીયા જતની;
હરસી કૃષ્ણ હરે બલીકે અહમે, અબ માગની હોય સો માગ લેરાણી.
હોહીને ત્યાગ દીયા ધરણીકા, ભોંયમાં પગ ધરે અબ નાહિ;
ચક્રે ત્યાગ દીયો હમ રેનકો, પીયુ તન હેરત સનુકો નાહિ.
તુમ તો પ્રભુ એસો દાની હતો, મમ દવારે કાહે પસારે ખાંહી;
આહે લોટકે ગંગ પીછી બહે, હમ એસે મંગનસે માંગત નાંહી.

૨૮૦

- શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ નારાયણ (૨)
લક્ષ્મીનારાયણ નારાયણ નારાયણ (૨)
નરનારાયણ નારાયણ નારાયણ (૨)
જપો અખંડ જીમે પારાયણ (૨) - શ્રીમન્નારાયણ ૦
શિવ સનકાદિક આદિ બ્રહ્માદિક (૨)
સુગીર સુમીર બયા પારાયણ (૨) - શ્રીમન્નારાયણ ૦
આરે વેદ પુરાણ અષ્ટાદશ (૨)
વેદ વ્યાસજીકો પારાયણ (૨) - શ્રીમન્નારાયણ ૦
વિશ્વપુરાણ ભાગવત ગીતા (૨)
વાલ્મીકીકી રામાયણ (૨) - શ્રીમન્નારાયણ ૦
જે નારાયણ નામ જોત હે' (૨)
પાપ દોષ રાજ છારાયણ (૨) - શ્રીમન્નારાયણ ૦
જે કામ ભક્તિ કરે માંવવત્રી (૨)
માન પિતા કૃત તારાયણ (૨) - શ્રીમન્નારાયણ ૦
માંવવત્રસ આશ રમુવત્રી (૨)
ભવસાગર ભયે પારાયણ (૨) - શ્રીમન્નારાયણ ૦
બ. ૧૬

૨૯૧

ચાલો ચાલો સાધુના રૂડા સાથમાં રે,
 વેદ ચારે બહાલાજના હાથમાં રે—ટેક
 મહેતા નરસિંહની નિંદા કરી ન્યાતમાં રે,
 બહાલે ભેળાં બેસાયાં એક પાંતમાં રે—ચાલો
 બહાલે હીરણ્યકંસ માર્યો એક વાતમાં રે,
 એનાં મોત નહોતાં રે દિવસ રાતનાં રે—ચાલો
 મીરાંબાઈને ગુરુ રે મળ્યા વાટમાં રે,
 એણે છોડી દીધાં છે રાજપાટના રે—ચાલો
 ગુરુ પ્રતાપે નરસિંહરામ બોલીયા રે,
 એના અંતરના પડદા બોલીયા રે—ચાલો

૨૯૨

માઈં મન મોહ્યું રે શ્રીગોરધનનાથજીને લટકે (૨)
 લટકે ને વળી મટકે (૨)—માઈં
 વેણું વગાડી વહાલે વશ કરી લીધા (૨)
 વેંત વાંસલડીના કટકે (૨)—માઈં
 વન્દરા તે વનની કુંજ ગલનમાં (૨)
 ધર બોયું નવ ખટકે (૨)—માઈં
 શ્રીપુરુષોત્તમકી છબી નિરખત (૨)
 ચરણ કમલ ચિત્ત અટકે (૨)—માઈં

૨૯૩

અમારે ગુરુએ આપી અમર જડી (૨)—ટેક
 જડી અમારી અજર અમર હે (૨)
 અમૃત બુદ્ધિસે ભરી, ઝો પ્યારે (૨)

નાવ જલે ના જલમેં હૂમે (૨)
 નિશદિન રહત હરી, જો પ્યારે (૨)—અમારે૦
 યા ખંગલામેં દશ દરવાજા (૨)
 તા ખિય ગુપ્ત ધરી, જો પ્યારે (૨)
 પાંચ નાગ પચીશ નાગણી (૨)
 મુંધત તુરત મરી, જો પ્યારે (૨)—અમારે૦
 ડાકણ એક સકળ જગ ખાતી (૨)
 જહીસેં જતી હરી, જો પ્યારે (૨)
 કહત કપીરા, મુનો મેરે સંતો (૨)
 વીરલાદુ સમજ પડી, જો પ્યારે (૨)—અમારે૦

૨૬૪

કિયોં ગોપાલ ઠા રાખ હોય (૨)
 જો જને પુરુષાર્થ અપનો અતિ કર જુઠો સોય—૧
 દુઃખ સુખ લાલ અલાલ સદત જગ તાહિ ન મરિયે રાય,
 જો કછુ લેખ લિખ્યો નંદ નંદન મેંટ સંકે નહિ ઠાય—૨
 ઉદમ સાધન જંત્ર મંત્ર રાખ હારી દીજ ધાય,
 પરમાનંદદારકો ઠાકુર ચરણ કમલ ચિત્ત પોય—૩

૨૬૫

લાગોનિયાં પાયાંવિનવિતો તુલાલાકરેં ટાળી બોલામુખેં નામ-લા૦
 વિહસ વિહસ કાણા વેળાવેળા, હા સુખસોહગા સ્વગીં નાહીં—લા૦
 કૃષ્ણ વિષ્ણુ હરિ ગોવિંદ ગોપાળ, માર્ગદા પ્રાંજળ વૈકુંઠીયા—લા૦
 સકળાંસી ચેથેં આદે અધિકાર, કવિયુગીં ઉદ્ધાર હરિનામે—લા૦
 તુલક લણે નામોપાધી ચારી મુક્તિ, એસેં બહુ અંથીગોલિયેલે—લા૦

૨૯૬

આહી જતો આમચ્યા ગાંવા (૨) આમચ્યા રામ રામ ધ્યાવા (૨)
 આજભર હોતો તુમચ્યા ગાવી (૨) આતા કૃપા આસો ઘાવી (૨)
 આતા નાહીં ચેણે જાણે (૨) સહજ ખુંટલે બોલણે (૨)
 રામકૃષ્ણ વિકૃત બોલા (૨) તુકા જતો વૈકુંઠાલા (૨)

૨૯૭

મત સોના મુસાફિર નીંદ ભરી-ટેક

તુમ પરદેશી ભૂલ પડે હો, યહ સખ ચોરનકી નગરી (૧)-મત૦
 પલ પલ છિન છિન તાક લગાવે, ચંપત માલ ચુકા નજરી (૨)-મત૦
 લોક લુટાય ગયે બહુ તેરે, વિસ્લા જાય ખયા ગઠરી (૩)-મત૦
 બ્રહ્માનંદ કરો અખ ત્યારી, રેન ખિતાય ગધ સગરી (૪)-મત૦

૨૯૮

જો જન ધ્યાન ધરે નિર્ગુણકા, સો ઇશ્વરકા દર્શન પાવે-(ટેક)
 જાય એકાંત ભુવનમેં બૈઠે, કામલ આસન ભૂમિ ખિલાવે,
 ચિંતા ફિકર છોડ સખ મનકે, ત્રિકુટી મહલમેં સુરતિ જમાવે. ૧
 પહલે પહલે રવિ શશિ તારે, પલ પલમેં ખિજલી ચમકાવે;
 દૂર દૂર કે દિવ્ય દેવગણ, પુન પુન તેજ ખીચ દરશાવે. ૨
 દિન દિન ધ્યાન ધરે યોગી જન, બ્રહ્મજેત ઘટમેં પ્રગટાવે;
 ઠાટિ ભાનુ સમ જિલમિલ જિલમિલ, રોમ રોમમેં સુખ ઉપજ. ૩
 કર્મનકે બંધન સખ ટૂટે, માયા મોહ જલ કટ જાવે;
 બ્રહ્માનંદ મોક્ષ પદ પાવે, ગર્ભવાસ ફિર કે નહિ આવે. ૪

૨૯૯

ગજનંદ સમરીએ હો દાતા નમું ગરુવા ગણુપતિ (૨)
 સુંઠાળાને સમરીએ હો દાતા નમું ગરુવા ગણુપતિ-ટેક

ગણપતિનાથ પઠડોને હાથ પ્રસન્ન હોય ઉમાપતિ (૨)
 દેવી દેવતા કરે સેવના (૨) કૃષ્ણને કમળાપતિ-ગજાં
 દેખત ડરે નમસ્કાર કરે ને મહાવિકરાળ મૂર્તિ (૨)
 ચાર જુઝ તારે ભલે ખિરાજ (૨) મુખ બુધ દોનોં સતિ-ગજાં
 બાસુકીનાગ કરે હીલોલ મુખમણા મૂઠ ઝુલતી (૨)
 એકદંત સ્વામી દયાજવંતા (૨) બહોન કડં વિનતિ-ગજાં
 સેવા ને પૂજા રાતદિન હોતા સ્વામી ધૂપ ધ્યાન આરતિ (૨)
 દશમે દ્વારે ગોરખનાથ ગોલ્યા (૨) ઘટઘટમેં ગણપતિ-ગજાં

૩૦૦-વૈષ્ણવ કૌણ ?

વૈષ્ણવ જન તો તેને રે કહીએ, જે પીડ પરાધ બાણે રે;
 પરદુઃખે ઉપકાર કરે, તોય મન અભિમાન ન આણે રે-૧૦
 રાક્ષણ લોકમાં સદુને વદે, નિંદા તે નવ કરે ઠેની રે;
 વાય કાઠ મન નિશ્ચય રાખે, ધન્ય ધન્ય જનની તેની રે-૧૦
 સમદૃષ્ટિ ને તૃષ્ણા ત્યાગી, પરત્રી જને માત રે;
 છાંડવા થકી અસત્ય ન ગોલે, પરધન નવ અદે હાથ રે-૧૦
 મોહ માયા વ્યાપે નહિ તેને, દૃઢ વૈરાગ્ય જના મનમાં રે;
 રામનામ શું તાળી રે લાગી, રાક્ષણ તીરથ તેના તનમાં રે-૧૦
 વણલોળીને કપટરહિત છે, હામકોવને નિવાર્ય રે;
 વાણે નરસૈયો તેનું દર્શન કરતાં, કુળ છોડોતેર તાર્યા રે-૧૦

૩૦૧

ઓં વલ્લ આખજા ને સાંચન શું કરે,
 વાલા વિના તો મેઢેની પ્રગટી આગ બે;
 સંદેશો લાબ્યા રે જુઠા જોગનો,

નથી ખમાતો દાઝ્યા ઉપર ડામ જો;
 ઓધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલાં
 જોગીડાં થઈએ તો જગમાં લાજીએ,
 ભોગીડાં ઠમ ધરીએ ભગવો ભેખ જો;
 વિશ્વાસે વસું છું વાલમ આવશે,
 અંગ માંહીથી ઉપની રંગની રેલ જો;
 ઓધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલાં
 સંન્યાસી થઈએ તો સુખ દુખ સાંભરે,
 વસ્ત્ર તજીને વનમાં કરીએ વાસ જો;
 પૂરણુ પ્રીતવિના તો પ્રભુજી નહિ મળે,
 દેહ દમનમાં દુખડાં ખારે માસ જો;
 ઓધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલાં
 બ્રાહ્મણ તો જણે રે સાચા બ્રહ્મને,
 વિપ્ર વિવેકે વેદ તણો લે સાર જો;
 ઋષિ પત્ની રીઝે રે હરિના રંગમાં,
 પ્રેમ કરીને પૂજ્યા નંદકુમાર જો;
 ઓધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલાં
 ખટ દરશનવાળાને તો દુઃખડાં ખરાં,
 બાંધ્યું માફં મોહન સાથે મન જો;
 જ્ઞાન ગૂઢારથ તો મનમાં ગમતું નથી,
 સુંદર વરને સોંપ્યાં તન મન ધન જો;
 ઓધવજી અખળા તે સાધન શું કરે—વાલાં
 હરિ પાસે હતું તે તો અમને આપિયું,

અમ પાસેથી ભરી પ્રેમની પોઠ બે;
રધુનાથના સ્વામીને કહેજ્યો એટલું,
હૈત હતું તે આવ્યું રૂઢિયે તેમાં હોઠ બે;
ગોધવળ અખળા તે સાધન શું કરે—વાલાં

૩૦૨-સત્સંગ

હરિજન આવો લાખેણો લહાવો, રામરસ વરતાવો;
અરે કાઠ રામરસ વરતાવો, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં
કાઠ મળે આપના દેશી, ગુરુગમની વાતો કૃશી;
કાઠ સંત ગળ્યા ઉપદેશી, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં
આ તરવેણીમાં અમીરસ વરસે, સંતો ખ્યાલા પીશે;
હરિજન સંતો ખ્યાલા પીશે, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં
કેસર અંદન એક મતી મળશે, નુગરા ન્યારા રહેશે;
હરિજન નુગરા ન્યારા રહેશે, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં
શૂરા હશે તે સન્મુખ લડશે, ને કાયર ભાગી જશે;
હરિજન કાયર ભાગી જશે, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં
ખારા જળમાં રાખલાં ધણેરાં, રત્નાગરમાં હીરલા;
હરિજન રત્નાગરમાં હીરલા, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં
કાઠ જન હોરે કાચ કધીર, મારા હરિજન હોરે હીરલા;
મારા હરિજન હોરે હીરલા, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં
દયા પ્રીતમ નંદલાલને બજતાં, ખાનાની પત રહેશે;
હરિજન ખાનાની પત રહેશે, કાઠ મળે આપના દેશી—હરિં

મેં જોગી જશ ગાયો રે (૨) - ટેક.

બ્રહ્મા ગાયો વિષ્ણુ ગાયો જોજત પાર ન પાયો રે (૨)
 પરબ્રહ્મકો મુખ દેખનકું (૨) સકળ સૃષ્ટિ કીર આયો રે- (૨) શિં
 દેવકી જયો ગોકુળ આયો, જસોમતી સુખ પાયો રે (૨)
 કૈલાસેથી આયો રે દ્વિગંબર (૨) આયકે અલખ જગાયો રે- (૨) શિં
 ભિક્ષા લેકર આઘ નંદરાણી, શંકર શીષ ધૂનાયો રે (૨)
 નમ્ર દેખકર ગદ્યરે ભુવનમે (૨) આયકે અંબર ઝાઢાયો રે- (૨) શિં
 કયા કહું મૈયા તેરા પાટપીતાંબર, કયા કહું કંચન માયા રે (૨)
 ચાર ખટકો સોનો રૂપો (૨) લયોઈ મેરી ઝાલીમે- (૨) શિં
 હાથ જોડકે ખડી નંદરાણી, સૂતો જોગીયાંકે રાજ રે (૨)
 બાળકકો તન દેખાઉ દ્વિગંબર (૨) બાળક જત ડરાયો રે- શિં
 જાકી દૃષ્ટિ સકળ સૃષ્ટિપર, સો કયું જત ડરાયો રે (૨)
 મેરો ઠાકાર અલખ નિરંજન (૨) સો કયું જત ડરાયો રે- (૨) શિં
 બાળકૃષ્ણ લે આઘ નંદરાણી, શંકર શિષ નમાયો રે (૨)
 સેવા કરી ચરણામૃત લીનો (૨) શૃંગીનાદ બજાયો રે- (૨) શિં
 સપ્તળ પ્રજો માર્છ બાળક તેરો, દેખ શંકર સુખ પાયો રે (૨)
 સૂર કહે બડો ભાગ્ય જસોદા (૨) પૂરણ પુન્યસે પાયો રે- (૨) શિં

ક્રોધવિષે

૩૦૪- (નાથ કેસે ગજકો બંધ છુડાયો) - એ રાગ

ક્રોધપર ક્રોધ ન કરશે કદાપિ, અતિ ક્રોધ છે પૂરણ પાપી;

ક્રોધપર ક્રોધ ન કરશે કદાપિ - ટેક

ક્રોધ ક્રોધ અધિક ઉપજાવે, સદ્ સુબોધને કાપી;

વહાલાં માંહિ વિરોધ વધારે, શોધ સમૂળ ઉથાપી - કાઈં

કૃત્ય અકૃત્ય કયું ન વિચારે, જ્યારે રહે રીસ વ્યાપી;
 મુખતું વચન ફરી મુખમાં ન પેસે, છાપ પટાળે છાપી—ઠાઠ૦
 આપની સઘળીએ વિસારી મુમતિયો, કોધે કુમતિ જને આપી;
 નહિ કરવાનાં કામ કરી નર, રોયા છે વનમાં વિલાપી—ઠાઠ૦
 કોષ કરી ફરી ફરી પરતાયા, જે હતા પ્રાઠ પ્રતાપી;
 દલપતરામ કહે દુનિયામાં, ખ્યાત છે વાત અઘાપી—ઠાઠ૦

૩૦૫—રાગ પ્રભાતિ

ગુણ અને અવગુણે એકા ઉપજ,
 તે તમે તોલ કરીને તપાસો;
 દેખિ અવગુણ કદિ ગુણ ન વિસારીએ,
 ધારીએ ખોળીને માર્ગ ખાસો—ટક
 ઘોડે ચડનાર નર દેખી લૂલા ધણા,
 દાણુ ઘોડું નહિ ધાલે ધરમાં;
 જર થકી જીવનાં કાંઈક જોખમ થયાં,
 તેથી નહિ માલ કહે દાણુ જરમાં—ગુણ૦
 પાણીને કારણે ઠાઠ કીધા ફોવા,
 માનવી ઠાઠ પડી માંહી મરણે;
 તો તે પાણીનો ફોવા નથી કાગનો,
 કદપના એવી કદિ દાણુ કરશે—ગુણ૦
 ઝર સાથે અધા વિશ્વને વેર પાણુ,
 રોગનો ફેર તો ઝર પાડે;
 મૂલ ખરચીને લે છે સહ માનવી,
 દાણુ કહે નહિ લઈ દાઢ દહારે—ગુણ૦

કંઠક વેપારિયો ડૂલતા દેખીને,
 કાણુ નહિ જાય વેપાર કરવા;
 કંઠક તરવા શીખ્યા તેજ ખૂડી મુવા,
 તે થકી કા નહિ શીખે તરવા—ગુણુ૦
 આગની આંચથી પાંચસેં ઘર બળ્યાં,
 ભાળીને કાઠ સાચુંજ ભાળે;
 આગના અવગુણો અધિક એવા સુણી,
 કાણુ નહિ આગનો ભાવ રાખે—ગુણુ૦
 કાઠ સંતાન જે ચાલવા શીખશે,
 ચાલીને ચોરી કરવા વિચરશે;
 માટે તેને નહિ ચાલવા શીખવું,
 ધારણા એવી મન કાણુ ધરશે—ગુણુ૦
 નાવ ખૂડયાથી નર કંઠક ખૂડી મુખ્યા,
 માટે નહિ નાવમાં કાણુ બેસે;
 પાણીમાં પેસતાં મગર તાણી ગયા,
 તેથી નહિ પાણીમાં કાણુ પેસે—ગુણુ૦
 ભાણી ગણી કંઠક ભુંડેજ રસ્તે ચડ્યા,
 તેથી ભાણુતર નહિ કેમ ભાણવું;
 કંઠક પરણ્યા પછી બહુજ પસ્તાય છે;
 માટે શું કાઠને નહિ પરણવું—ગુણુ૦
 વાવિયાં બીજ પણ વૃષ્ટિ વરસ્યાવિના,
 ઉગીયો એક નહિ છોડ એમાં;
 વાસ્તે શું કાઠ વર્ષ નહિ વાવવું,

તેવું વિચારીને ખીજ તેમાં—ગુણ૦
 પડી જતાં ધર જનો કંઈક પીલાય છે,
 માટે શું ધરવિષે નહિજ રહેવું;
 સત્ય કહેવા થકી ક્રોધ કંઈકને ગડે,
 માટે શું સત્ય કદિ નહિજ કહેવું—ગુણ૦
 કંઈક મુસાફરો માર્ગમાં મરી ગયા,
 માટે પરગામ શું નહિજ જાવું;
 અન્ન ખાતાં મુવા કંઈક અન્નસ ગયે,
 માટે શું અન્ન કદિ નહિજ ખાવું—ગુણ૦
 ગુણવિષે અવગુણો અવગુણે ગુણ સદા,
 છેજ સંસારમાં સર્વ ઠામે;
 માટે હૃદયે થકી હિંમત નવ હારિયે,
 દીધું દૃષ્ટાંત દલપત્તરામે—ગુણ૦

૩૦૬—જગત્કતાની સ્તુતિ-કાવણી

શી શોભાને શો સાજ, જગતના રાજ, ગાવે જશ તારા;
 કવિ ભક્તો હાર્યા હામ, કામ પુણ ન્યારા—(ટક)
 કહું રચના શી પાતાળ, પોપડા દાળ, જમીનની જાતો;
 બુની ચીજો બુદ્ધી ઉદભિજ, છવ બહુ જહાં તો.
 યજ્ઞી સ્તુતિઓ બદલામ, કમે મંડાઈ, બુદ્ધી નહિ વાતો,
 નમુના નિશાની તેની, છેજ હમણાં તો.
 સુલ-પડ માટી તણાં વિધવિધ, વળી કંકરનાં,
 છે અનુદમે નહિ અહીં, મુના પથ્થરનાં,

જડ ખોખાં પથ્થર રૂપ, ભૂચર જળચરનાં,
 સોનું લોહું વાપરે જન, સરવ ધર ધરનાં.
 રચ્યું સર્વ માનવી કાજ, આણી હીલ દાઝ, કષ્ટ હરનારા;
 તુજ હાપણના, ભંડાર ચાર અપારા—શી શોભાં
 કહું રચના શી આકાશ, સુરજ પ્રકાશ, ગ્રહોમાં રાજે,
 ઉષ્ણતા પૃથ્વીને દીપે, ગ્રાહ જીવ કાજે.
 વળી રાતે રજનીરાજ, નખેતર સાજ, ખૂબ ખિરાજ,
 વાયુની આવતી લેર, સ્થિરતા છાજે.

જુલ—રવિ ચંદ્રતણા મારગો, રાશી કહેવાય;
 સુદ વદે ચંદ્રની કળા, વધી ઘટી જાય.
 ગગાઃ આંદરણું દેખી, હીલ ખુશ થાય;
 વાદળના રંગ અપાર, વિવિધ સોહાય.

રે અધર રહ્યા સહુ ગોલ, ગભીર છે પોલ,^૧ તું જગદાધારા;
 ખટ ઋતુતણા નિયમિત, કર્યા તેં ધારા—શી શોભાં
 આ સૃષ્ટિનો શો ઠાઠ, શોભિતાં હાટ, ઘણે ઠેકાણે;
 તરુ લતા થકી ભરપૂર, પાણી પાષાણે.

પશુ પંખી માનવ જાત, મર્યો છે સાથ, નાટકો જાણે;
 રૂપ રંગે ગુણે સોહાય, હરે મન ગાણે.

જુલ—સહુ ઉભાં ખેતરો હીલી, કરે ચળકારા;
 કલ પંખી તણા દુઃખ હરે, મધુરા ખ્યારા.
 સમી સાંજ સિંધુ લેહરે, દીપે નદી નાળાં;
 નગર^૨ વન ઉપવન મેદાન, રાત રઢિઆળાં.

સહુ સાહુ સહુણું આમ, તોય બહુ કામ ચતુર રચનારા;
ઘટ ઘટમાં શક્તિ અગાધ, બોધ બહુ સારા—શી શોભા૦
કહું લીલાવાડી એમ, લલિતને ક્ષેમ, લાડતી ભાવે;
પુત્ર નાથે ઠામે ઠામ, પ્રીત ઉપજાવે.

સજી સાડી સુંદર નેક, રાખી બહુ ટેક, હેતે હસાવે;
નીત ગાય મધુરાં ગીત, સર્વને ભાવે.

ઝૂલે—સર સિંધુ નદી જળ કરી કૃપા તેં પાથું;

વન ઝાડ પા'ડ તણું રમ્યપણું દરશાવ્યું;

બહુ ખગોતણું સુસ્વરું, ગાન સુણાવ્યું;

વળી બધે બતાવી ધર્મ દાન કરાવ્યું.

કરો સર્વ અમોને શુદ્ધ, આપી બહુ બુદ્ધ, પાપ દહનારા;

સ્તુતિ ગાઈયે વધુ શુ ધન્ય પ્લીલામૃત ધારા—શી શોભા૦

(નર્મદાશંકર)

૩૦૭

સંતો આવો અમારા દેશમાં જો,

શાને ભટકે છે ફેગટ્યા વેષમાં જો—સંતો૦

જ્યાં રાગ શોક મૃત્યુ ભય નહિ જો,

બ્રહ્માનંદ સુખ વર્તી રહ્યું સર્વદા જો—સંતો૦

૩૦૮

પ્રથમ વણાશ્રમ ધર્મ પાળતાં, ત્રીયાં જપતપ દાન અનેક;

હવ્યું ધન્ય તેહનું.

તેથી હરિભક્તિ હર ઉપજી, અવ્યયો સાચો રત્નામી એક;

હવ્યું ધન્ય તેહનું.

વસે અડસઠ તીરથ અંગમાં, દેવ ઓચરે જય જયકાર;
જીવ્યું ધન્ય તેહનું.

પરાપાર તે વર્તે પ્રેમમાં, મુખ બોલે અમુલ્ય બોલ;
જીવ્યું ધન્ય તેહનું.

૩૦૯

અધુરી આશે ન હોય દીલની વાત—મારી બાધયો રે૦

ઠાઈ પૂરા રે મળે તો રાવું રેડીયે રે હોજી રે—ટેક

ખાડા રે ખાબોચીયાની દેડકી હોજી રે (૨)

તે શું જાણે સમુદરીયાની લેહેર—મારી બાધયો રે૦

હરીજનીયાને ડુંગરડા દમ જલે હોજી રે (૨)

હરિજનની તો વશીયે મોલા મોલ—મારી બાધયો રે૦

દુધેરે સીંચાવો કડવો લીમડો હોજી રે (૨)

તોયે ન મેલે વિખીયા એનાં વિખ—મારી બાધયો રે૦

હરીજનીયાની મોઢડે કાળી શાહી ઢળી હોજી રે (૨)

હરિજનનાં કશરવરણાં નૂર—મારી બાધયો રે૦

ગુરુના પ્રતાપે નરશીરામ બોલીયા હોજી રે (૨)

દેળે અમને સંતોના ચરણોમાં વાસ—મારી બાધયો રે૦

૩૧૦

આવી રૂડી શરદ પૂનેમની રાત છે, રાસ રમાડજો રે લોલ—ટેક

અમને રાસ રમ્યાના કોડ છે, રાસ રમાડજો રે લોલ (૨)

આવા રૂડા વૃંદાવનના ચોક છે, વેગે વહેલા આવજો રે લોલ (૨)

આવા રૂડા ખંસી બટના તટ છે, લાગે સોહામણા રે લોલ (૨)

આવી રૂડી ગોકુળની પ્રજનાર રે છે, વેગે બોલાવજો રે લોલ (૨)

પ્રરતી ગાન કરે પ્રજબાળ છે, વચ્ચે મારો વાલમો રે લોલ (૨)

સદે મળ્યો માધવદાસનો સંગ છે, રસ અમ્યો ધણો રે સોલ (૨)

૩૧૧

જનના સઠળ કલ્યાણનો ભંડાર હરિતું નામ છે—(ટક)

કલિમલતણાના ગંજમાં અંગાર	"	(૨)
પાવનતણું પાવન જગતમાં શ્રેય	"	(૨)
પથે પરમ પદને જતા પાથેય	"	(૨)
કવિવરોને વાણી તણો વિશ્રામ	"	(૨)
સંતોતણું જીવન પરમ સુખ ધામ	"	(૨)
સદ્ગુર્મંડી વૃક્ષતું શુભ બીજ	"	(૨)
સંસારમાં સંજીવની મૂળીજ	"	(૨)
દુર્લભ મનુષ્યાદેહ દેશે હદાવ	"	(૨)
ભવસિંધુ પાર તરી જવા દૃઢ નાવ	"	(૨)
આ સ્વપ્નવત્ સંસારમાં નવનીત	"	(૨)
હરિદાસ હૃડાતણું તાલીત	"	(૨)

૩૧૨

તમે રે હૃદયજી અમને જ્ઞાન બતાવ્યું,

વાહ રે રહેવા જેવું દાઝ્યાપર હામ;

હૃદય પાછો સંદેશો જોને પ્રસુજીને કહેજો

અમે રે આહીરડાં તે ગળીએ શું જ્ઞાનમાં,

અધ્યાત્મ જોગ એ તો કુળજનું હામ;

હૃદય પાછો સંદેશો જોને પ્રસુજીને કહેજો

અર્થ સાધીને બસે સિદ્ધ દરિ થયા.

અમને સંન્યાસી કરી એક રે રાજ—હૃદય પાછો

રાગ મઠ્યો ને ધ્યો વેદજ વેરી,

તાણું ખોલ્યું કે કારીગરનું શું કાજ—ઉદ્ધવ પાછો
ભોળાં ભરવાડાં અમને ભોળવવા મોકલ્યાં,
કાળી કામળ ને બીજો ચઢશે નહિ રંગ—ઉદ્ધવ પાછો

૩૧૩

તમે રે માન્યો છે આખા જગમાં હરિએ,
અમે રે માન્યું છે આખું જગત છે એમાં.
ઉદ્ધવ તમારે અમારે મળતો મેળ ન આવે,
માઠી ખાધી તો માએ મુખડું તપાસ્યું,
જસોદાયે વિશ્વ બધું જોયું છે જમાં—ઉદ્ધવ તમારે
માત ને તાતમાં એ સર્વે સહોદર,
ભ્રાત ભરથાર ને એ પુત્ર પણ આપ—ઉદ્ધવ
અમને તજ્યાં રે એનો કરીએ શો આરતો,
જીવતીનું જોર શું જ્યાં બદલ્યાં માખાપ—ઉદ્ધવ
કર્મે અમારે કુળજ કંકુ પગલી મળી,
વ્રજ વિનતાનું એણે વાળ્યું છે વેર—ઉદ્ધવ
જસોદાયે જીવાડ્યા તો સર્વે છે સારં,
દેવકી માતાને ભલે થૈ લીલા લહેર—ઉદ્ધવ
તમે રે કહો છો કે કર્મો વિષયથી વાધશે,
અમારાં કર્મોથી ક્યાં એ રહેવાનો દૂર—ઉદ્ધવ
ભોગવશું પ્રાણ તો એને ભેગો ગણીશું,
જ્ઞાનનું કામ શું જ્યાં એ છે હજીર—ઉદ્ધવ
ઉદ્ધવજી આવું સુણી અચરજ પામ્યા,
દશમી ભક્તિનું બાધ્યો દો મને દાન—ઉદ્ધવ

૩૧૪

આટલો સંદેશો મારા સદ્ગુરુને કહેજો,
 સેવકના અંતરની દીવ ધરશે—સંદેશો મારા સદ્ગુરુને કહેજો,
 શાંતિ દાતાર છે સગ્વિદાનંદ સ્વામી;
 મનના મનોરથ પૂરણ કરશે—સંદેશો ૦
 મનકું બાથંકર તણે તાપે તપે છે,
 શાંતિ ગંગામાં ક્યારે નદાશે—સંદેશો ૦
 અમૃતપર ગેરી ધડીમાં વિષ ઉપર જાય છે,
 ધિરતામાં વાસો ક્યારે થાશે—સંદેશો ૦
 દ્વાર્ધક સંસ્કારે શરણું મળિયું છે આપનું,
 કૃપા કરીને દોષ કાપો—સંદેશો ૦
 અજ્ઞાની છવ જરીયે જ્ઞાન ન જાણે,
 અખંડાનંદ આશીષ આપો—સંદેશો ૦
 ક્યારે વેરાગ્ય થાશે નક્કી જે નીર્મળો,
 ક્યા કરીને ઉત્તર દેજે—સંદેશો ૦
 જે જે પ્રકારે પ્રભુ પ્રસન્ન થાઓ છો,
 તે તે કહેવાનું સર્વે કહેજે—સંદેશો ૦
 પાછા નવ પડીએ છેડલી દુઃખે અડીયે,
 જળરી દિ મત એવી જોઈએ—સંદેશો ૦

કહે હરિદાસ હરિકૃપાથી, પરબ્રહ્મ સાથે ચિત્ત પ્રોઈયે—સંદેશો ૦

૩૧૫

કામ ન ચૂકે મારી માટી રે,

મોહન માયા લગાડી (૨)—ટેક

માયા લગાડી મારી સુરતા બંધાણી (૨)

હરિસંગે લાગી મારી તાળી રે—મોહન૦
 હું તો સુતી હતી મારા ભુવનમાં (૨)
 મધુર શી મોરલી વગાડી રે—મોહન૦
 ઈ રે શામળીઆસું સુરતા મેં બાંધી (૨)
 અંતર પ્રીતડી લગાડી રે—મોહન૦
 એ રે શામળીઆથી અળગા ન રહીએ (૨)
 એવી લાગી અંતર તાળી રે—મોહન૦
 આચિ તો આવે વાલો કાન બોલાવે (૨)
 દર્શણ દીયે દહાડી દહાડી રે—મોહન૦
 વંદ્રાવનમાં વહાલે વેણુંનાદ કીધા (૨)
 વશ કરી મારી માંડી રે—મોહન૦
 ભલે મળ્યા હરિદાસના સ્વામી (૨)
 અંતર જોત જગાડી રે—મોહન૦

૩૧૬-શિવજીની આરતી

જય શંકર દેવા, જય શંકર દેવા,
 સ્તુતિ ગુણ ગાઉં તમારા, કંઈ નિશદિન સેવા-હર હર હર મહાદેવ૦
 સાક્ષી તમે સર્વત્ર, સત્તાથકી વ્યાપો, શિવ સત્તા થકી વ્યાપો;
 કૃપા કરી સેવકને (૨) મતિ નિર્મળ આપો—હર હર હર મ૦
 શિવ છો પરમ કૃપાળ, કાર્ય સફળ કરશો, શિવ કાર્ય સફળ કરશો;
 સંરક્ષણ કરી માફ (૨) કષ્ટ સફળ હરશો—હર હર હર મ૦
 મુજ અપરાધ અગાધ, ચિત્તમાં નવ ધરશો, શિવ ચિત્તમાં નવ ધરશો;
 કૃપાનિધિ કરુણા કરી (૨) પાપ ક્ષમા કરશો—હર હર હર મ૦
 એક અખંડ અનંત, અજરઅમર સાચા, શિવ અજર અમર સાચા;

સ્તુતિ ગાવા શિવ તારી (૨) નવ આલી વાયા—હર હર હર મં
 જગદર્તા જગવંદ, જગદીશ્વર દેવા, શિવ જગદીશ્વર દેવા;
 માની દયાનિધિ લેશે (૨) નિજ જનની સેવા—હર હર હર મં
 નથી ધરતા અવતાર, ત્રિભુવનના સ્વામી, શિવ ત્રિભુવનના સ્વામી;
 વિશ્વેશ્વર વ્યાપક શિવ (૨) સચરાચરગામી—હર હર હર મં
 અંતર્યામી અનંત, અનુપમ અવિકારી, શિવ અનુપમ અવિકારી;
 માનસી મંગળ અર્ચા (૨) શિવને પ્રિયકારી—હર હર હર મં
 પરમ ભક્તિથી ધ્યાન, હૃદયવિષે વારી, શિવ હૃદયવિષે વારી;
 અભિવંદનપૂર્વક હું (૨) કરું અર્ચા તારી—હર હર હર મં
 ગળીને ભક્ત સમાજ, આરાધન કરીએ, શિવ આરાધન કરીએ;
 મુક્તિપદે મળવા શિવ (૨) આશ સદા ધરીએ—હર હર હર મં
 રવિશશિવ હિન પ્રકાશ, જ્યાંકદિ નવ જશે, શિવ જ્યાંકદિ નવ જશે;
 ત્યાં શિવ સ્વયં પ્રકાશે (૨) સચ્ચિદ્રધન ભાસે—હર હર હર મં
 અતિશય છે અપરાધ, અતિ લજ્જા પામું, શિવ અતિ લજ્જા પામું;
 કેવળ કૃપારવલાએ (૨) શિવ જોશે સામું—હર હર હર મં
 માની બહુ ઉપકાર, પ્રભુમું તવ ચરણે, શિવ પ્રભુમું તવ ચરણે;
 કૃપા કરી સેવકને (૨) રાખો નિજ શરણે—હર હર હર મં
 શિવશિવ શિવશિવ સામ્ય, પાય તને લાગું, શિવ પાય તને લાગું;
 મુક્તિ પદાર્થ આપો (૨) એ શુભ વર માગું—હર હર હર મં

૩૧૭

સાચી પ્રીતિ તે જ્યાં સારે નિભાવજે, ફરી તમે આવજો.
 સુખના સંદેશ પ્રતી દોષ માથે હઠાવજો, ફરી તમે આવજો.
 રસના રૂપાળીને રામ રટાવજો, ફરી તમે આવજો.

મનથી મોહનસંગ મોરચો મચાવજો, ફરી તમે આવજો.
 રાધાના સ્વામી સંગે રાસ રચાવજો, ફરી તમે આવજો.
 ગિરધર ગોવિંદ ગાઈ ગામ ગજવજો, ફરી તમે આવજો.
 જ્યોતિસ્વરૂપ જાપ જીલે જપાવજો, ફરી તમે આવજો.
 રુદિયામાં હરિનામ હીરા જડાવજો, ફરી તમે આવજો.
 રામરંગથી રંગેલ અમને રંગાવજો, ફરી તમે આવજો.
 બ્રહ્માનંદ ભોગી તમે ભક્તિ વધારજો, પ્રીત તમે આવજો.

૩૧૮-કન્ધી ભાષા રાગ-કાફી

કામણી ઉશો કંધારે જનીજ રામસે મનરતા,
 રામસે મનરતા જનીજ સતગુરુસે મન સચા-૧

૩૧૯

જય જય રામકૃષ્ણ હરિ, વિઠુખા નારાયણ હરિ;
 વિઠુખા નારાયણ હરિ, વિઠુખા નારાયણ હરિ-જય જય૦
 માનુષજન્મ આ મોંઘો અતિશે નહિ મળે ફરી ફરી;
 માટે પૂરણ પ્રીત ધરીને, જીલે કહો જરી-જય જય૦
 રાતદિવસ જ રટે નિરંતર, પ્રેમે પાઠ કરી;
 જણો તે નર જશે જરૂર, ભાવસાગર પાર તરી-જય જય૦

૩૨૦

રવી સાહેબે કીયા ખંગલા ઠીક થયા ઠીક થયા હોજી, (૨)
 આ ખંગલેકું તાળાં જડીઆં, કુંચી કોઠકું ના દીઆ, (૨)
 નિશ્ચે પકડયા નામકા ત્યારે, કમાડ ઉઘડી ગીયા-રવી૦
 અવિનાશી તો આવે જાવે, ખંગલા બદલ ગયા; (૨)
 મુવા ખરા પણ નામ રહ્યા જણે, અમર પ્યાલા પીયા-રવી૦
 બાવો બાળકદાસ હતા જ્ઞાની, જણે નામ નિશ્ચે લીયા; (૨)

શુર પ્રતાપે પીઠા ગોડ્યા, જ્ઞાની હતા તે ગીયા—રવીં

જ્ઞાનભક્તિની લાવણીઓ

લાવણી—પ્રભુ ભજવાની જરૂરીઆતવિષે

નરતન પાય જતન કર એસે, જિસ્મેં વેા કરતાર મિલે;
 એસા ઉત્તમ રતન પદારથ, ફિર નહિ વારંવાર મિલે.
 બને હે પૂરખ કે કર્મ કુછ ઉસીદી હું યહ પ્રભુતાઈ;
 જો તને સંસારમેં હું યહ સુંદર નર દેહી પાઠ.
 પાયકે એસી કંચન કાયા, ભજન કરો હરિદા બાહ;
 જન્મ જન્મદી બીગડી ખાત, સખ ધરસી જન્મમેં બન બાહ.
 સુખ દુઃખ ભોગ પિતા ઔર માતા, ઔર સકલ સંસાર મિલે;
 એસા ઉત્તમ રતન પદારથ, ફિર નહિ વારંવાર મિલે.
 મિલા તુઝે અનગોલ રતન યે, અખ ઉપાય તુ એસા કર;
 ત્યાગ સકલ કામના જગતદી, દિત ચિતસે દુરિ નામ સુમર.
 વાસુદેવ વાજ નારાયણ તું, કૃષ્ણ કૃષ્ણ ઔર કહો હર હર;
 જીતે યે ભવસિંધુ જગતસે, કાળમેં જાયે પાર ઉતર.
 જન્મમરણ નહિ હો તેસ, નહિ જગમેં ફિર અવતાર મિલે;
 એસા ઉત્તમ રતન પદારથ, ફિર નહિ વારંવાર મિલે.
 કર વિચાર મનમેં અપને તુ, કિસ કારણ જગમેં આયા;
 કિસ કારણ સંસારમેં તુઝકા, મિલી હું યહ કંચન કાયા.
 જિસને કુખનહિ ભજનક્રિયા, નહિ સુખસે ગુણ ગોવિંદ ગાયા;
 સુંદર જન્મ મેં વાય વૃથા વેા, અંતકાલ ફિર પાછા પા.

લખ આરાસી પ્રિરે ભરમતા, યમદૂતોંકી માર મિલે;
 ઐસા ઉત્તમ રતન પદારથ પ્રિર નહિં વારંવાર મિલે.
 દુર્લભ યે જામા નરકા હૈ મિલા ખડે સંયોગોંસે;
 દેવીસિંહ કહતા હૈ સદા સમગ્રાયક યે સખ લોગોંસે.
 ભજન કરે આનંદ રહેા ઐર, છુટો સુખદુઃખ લોગોંસે;
 હર્ષ સદા મનમેં વ્યાપે ઐર શુદ્ધ ચિત્ત રહે સોગોંસે.
 ખનારસી કહૈ ઐર જન્મમેં, નહિં ઉસકા દીદાર મિલે;
 ઐસા ઉત્તમ રતન પદારથ, પ્રિર નહિં વારંવાર મિલે.

લાવણી-ઇશ્વરસ્મરણવિષે

રામ કૃષ્ણકા સુમરન કરનેસે, પાતક સખ જાતે હૈ,
 ધન્ય વહી નર હૈં કિ જો કોઈ, રામકૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈં;
 મૈને પાપ કિયે બહુ તેરે, છુસકા કુછ નહિં આદિઅંત,
 વિષય વાસનામેં ડુબા, ઐર ઝૂઠ મૂઠ કહે લાયા સંત.
 કામ ક્રોધ મદ લોભ મોહ યે, પાંચોં મેરે બને મહંત;
 ધનહીંકે વશ રહા રાતદિન, સદ્ગુરુકી નહીં પઠી પઠંત.
 યુવા અવસ્થામેં નહિ સમજે, વૃદ્ધ ભયે પછતાતે હૈ;
 ધન્ય વહી નર હૈં કિ જો કોઈ રામકૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈ. ૧
 માતપિતાકા કહા ન માના, પઠા ન પિંગલ વેદપુરાણ;
 બના કવીશ્વર હંઉમૈને ઐર, દગ્ધછંદ કિયે બહુત બખાન.
 મૈને કહા મૈં પરમેશ્વર હું, ઐસા મુઝે વ્યાપા અભિમાન;
 સત્ય ન બોલા ઉમ્ર ભરમેં, બકા બહુતસા ઝુઠ તુફાન.
 ધન પાયા તો ધર્મ કિયા નહિં, ભીખ માંગ અબ ખાતે હૈ;

ધન્ય વહી નર હૈ કિ જો દોષ, રામકૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈ. ૨
 બ્રહ્મહત્યા યા બાલહત્યા, યા કરે જો દોષ ગોહત્યા;
 રામભજનસે દૂર હો જાવે, નહીં શિર હોવે-હત્યા.
 મૈને જીવ બહુતસે મારે, લાગી જો વહ મુઝકો હત્યા;
 કૃષ્ણ કહેસે ભરમ હો ગઈ, કરી જો જો મૈને હત્યા.
 અપના બીતા હાલ સુનો, હમ રાખકો સત્ય સુનાતે હૈ;
 ધન્ય વહી નર હૈ કિ જો દોષ રામકૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈ. ૩
 રાખ અપરાધ ક્ષમા કર મેરે રામ કૃષ્ણ જી વારંવાર;
 તુમ હો દયાનિધિ દયા કરકે, પ્રભુ જી કર દો મેરા ઉદ્ધાર.
 અધમ પાપિયોંદો તારા, અળ મુઝકો બી તુમ દીજ તાર;
 આગે મરજી આપકી જો કુજ, આહે સો કરિયે કરતાર.
 અળ મુઝસે કછુ બન નહિ પડતા, આપકે ભજન બનાતે હૈ;
 ધન્ય વહી નર હૈ કિ જો દોષ રામકૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈ. ૪
 જો જો પાપ કિયે મૈને પ્રભુ તુમ જાનો યા જાને હમ;
 આર દોષ કયા જાનેગા આર કિરકે આગે કહું મરમ.
 દેવીસિંહ તર ગયે પાપસે, જો જો અપના કરા કરમ;
 શ્રોગંગાકે તીર તનુ લાગા જાને પાત એ કુલ આલમ.
 બનારસી કહે હમબીનો, ઉતકે મુરીદ કહલાતે હૈ;
 ધન્ય વહી નર હૈ કિ જો દોષ, રામકૃષ્ણ ગુણ ગાતે હૈ. ૫

દોહરા

જાના હૈ મૈના નહિ, મરના બીસવા બીસ;
 દો દિન દુનિયા દે લીઝે, મન બૂલો જગદીશ.
 મન જોબન પું અપગો, જો વિધિ ઉડત કપૂર;

નારાયણ ગોપાલ ભજ, કર્યું આખે જગ ધૂર.

લાવણી—જીંદગીનો ભરંસો નથી, તે વિષે

દમ પર દમ હર ભજ, નહિ ભરંસા દમકા;
 એક દમમેં જાયેગા નિકલ,યે દમ આદમકા—ટેક
 હૈ જખતક દમમેં દમ, ભજ લે હર હર તૂ;
 દમ આવે ના આવે, ધરકી આશ મત કર તૂ.
 એક નામ પ્રભૂકા જપ, હિરદમેં ધર તૂ;
 નર ધસી નામસે, તર જ ભવસાગર તૂ.
 ખલ કરતા ખોત હૈ, થોડે જીને ખાતર તૂ;
 વો હૈ સાહખ જલ્લાદ, જરા તો કર તૂ.
 વહાં અદલ ખડા હૈ,હિસાખ સખ દમ દમકા;
 એક દમમેં જાયેગા નિકલ,યે દમ આદમકા—૧
 જીનેકા ફલ યહ, રામ નામ જપના હૈ;
 જખ ઘેરે કાલ (તખ)કહાં જય છિપના હૈ.
 ધસ નરકો એક દિન, આતિશમેં તપના હૈ;
 દમ જય નિકલ, તન મિટીમેં ખપના હૈ.
 એક દમકા ખસેરા, દુનિયા રેન સપના હૈ;
 કુછ દેખો આંખે ખોલ, કૌન અપના હૈ.
 સખ જુઠા માયા મોહ, કુટુંબ હમ દમકા;
 એક દમમેં જાયેગા નિકલ,યે દમ આદમકા.—૨
 જો આયા જગમેં, અમર નહીં રહનેકા;
 નર્મદા પ્રવાહ અખ, અટક નહીં ખહનેકા,

કર લાખ જતન તૂ, માયા કે ધખહનેકા;
 દર મિત્રે વહી જો, હે તેરે લહનેકા.
 હર વખત રહેગા, જમકા દંડ સહેનેકા;
 કર નેકી તો દાઘ, ધુરા નહીં કહનેકા.
 ઇસ જગમેં નાતા હૈ, યહ બોલતે દમકા;
 એક દમમેં જાયગા નિકલ, યે દમ આદમકા.—૩
 એક દમમેં દમ આદમકા નિકલ જાવેગા;
 ફિર પીછે હાથ મલમલકે પછતાવેગા.
 જખ શ્રીકૃષ્ણકી શરણાગત આવેગા;
 તખ જીવન્મુક્તિ ઇસ જગમેં તું પાવેગા.
 કહે દેવીસિંહ જો, હરદે ગુન ગાવેગા;
 વોહ પ્રાણી જગખંધનસે છુટ જાવેગા.
 કુછ ક્યામ જગતમેં નહિ સુનો ઇસ દમકા;
 એક દમમેં નિકલ જાયેગા યે દમ આદમકા.—૪

લાવણી—નામસ્મરણના માહાત્મ્યવિષે
 હર જગે મેં દેખા, કહીં નદીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી, વહીં વહીં તૂ દેખા.—૮૬
 અજાહર ગંગાસાગર સિંધુ નદાયા;
 મેં તેરે ઇરકમેં આરે તરફ ઉઠ ધાયા.
 નદીં મેંને પ્યારે આર કહીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા.
 જંગલ વસતી રાખ દમદ દમને છાના;

નહિં દેખા તુઝકો દેખારે સખી જમાના.
 કોઇ મતવાલા કહતા હૈ કોઇ મરતાના;
 જો જો કુછ જિસને કહા વો હમને માના.
 ખુખ ખુખ ફિરા દર દરકા હુઆ દિવાના;
 નહિં પાયા પ્યારે તેરા કહીં ઠિકાના.
 અખ યાદ કરી તો દિલમેં યહીં તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા. ૨
 સર પટક પટક કર પહાડપર દે મારા;
 ઐયાર આહા આહા કર કરકે બહુત પુકારા.
 દેખો દેવલ દેહરા ઐયાર ઠાકુરદ્વારા;
 સરતાપા સખકો દેખદેખ કર હારા.
 ધરખાર તજ આલમસે લિયા કિનારા;
 જસી કુછ ગુઝરી વૈસે કિયા ગુઝરા.
 ચે ખાતેં હમકો યાદ રહી તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી, વહીં વહીં તૂ દેખા. ૩
 સખ દેખા હમને ગુલશન ઐયાર ગુલલાલા;
 ઐયાર ફકીર બન કર પ્રિરા પહુન વનમાલા.
 દેખા પત્તા પત્તા ઐયાર ડાલી ડાલા;
 હૈ સખમેં તૂ ઐયાર સખસે રહૈં નિરાલા.
 યહ બનારસીકા કલામ રસકા ઢાલા;
 હૈ અરજ મેરી યહ સુનો નંદકે લાલા.
 તુઝ પર દિલ આશક હુઆ તબી તૂ દેખા;
 જહાં યાદ હૈ તેરી વહીં વહીં તૂ દેખા. ૪

सावणी-विश्वरूपी भाग

विश्वरूप भिल रहा भाग, जिसमें आदमकी सुलजरी;
 रंग रंगे के दूध भिले अरु, तरह तरहकी पूलवारी.
 पूरव पछम छिनर दणन, ये आरों दीवाल जनी;
 हरेक तरहसे नदियोंकी है, देणो छुटि नहर धनी;
 सात सिन्धु सोध तलाण सातो, सबका भाद्रिक वही धनी;
 आदे जनावे आदे पलकमें, कर दे वो सभ प्रनाइनी.
 विश्व भागके भीतर उसके, कुहरतकी ईली क्यारी;
 रंग रंगे के दूध भिले अरु, तरह तरहकी पूलवारी.—१
 नव भाँटे भेद जनावे, दशों दिशाके दश द्वारे;
 जना दीये हैं धरती भागमें, आद भुवन न्यारे न्यारे.
 आसमानकी छत लगाध, जिसमें जड दिये हैं तारे;
 गरज गरज धन करे छिडकना, और छुटे हैं इवारे.
 आद सूर्य दोनो इन राणकी, करते हैं चौकीधारी;
 रंग रंगे के दूध भिले अरु, तरह तरहकी पूलवारी.—२
 अमलकारका यमन लगाया, परब्रह्मने आपी आप;
 हरे जगामें वो है अलकता और हदामें रहा है व्याप.
 ईसी भागके भीतर जेरे, कभी भुनि सभ करते जप,
 हाथ गावते वाजन और हाथ, सदे पंच अस्तिका ताप.
 साधु संत करे सार भागमें, परमदंड और ब्रह्मवारी;
 रंग रंगे के दूध भिले अरु, तरह तरहकी पूलवारी.—३
 कल्पवृक्ष और मलयगिरि वो दूले हैं, इसमें अभूत दूध.
 कभी न संधे ऐसा जिसमें, ज्ञानरूप है गंगाजल;

દેવીસિંહ કહૈ હરિકૃપાસે, જિસકી હો બુદ્ધિ નિર્મલ;
 એસે બાગમેં અમર રહે વો, કલ્હી ન આવે ઉસે અબલ.
 વિશ્વ બાગકે માલિક હે વોહી, શ્રીકૃષ્ણ ગિરિવરધારી;
 રંગ રંગકે ફૂલ ખિલે અરુ, તરહ તરહકી ફૂલવારી.

લાવણી-દેહનું અભિમાન તજવાવિષે

નહીં મિલે હરિ ધન ત્યાગે નહીં મિલે રામજી જન તજે,
 નારાયણ તો મિલેં ઉસીકા જે દેહકા અભિમાન તજે.-ટેક.
 સુત દારા યા તજે કુટુંબકો યા અપેના ધરખાર તજે,
 નહીં મિલે પ્રભુ ઉસકો કદાપિ, જગકા સખ વ્યવહાર તજે;
 કંદ મૂલપૂલ ખાય રહે ઔર અન્નકા ભી આહાર તજે,
 વસ્ત્ર લાગકે નગન હો રહે, ઔર પરાધ નાર તજે;
 તો ભી હરિ નહિં મિલે ઉસીકા, આહે અપને પ્રાણુ તજે,
 નારાયણ તો મિલેં ઉસીકા, જે દેહકા અભિમાન તજે. -૧
 તજે પલંગ દુલોંકા આહે ઔર હીરે મોતી લાલ તજે,
 જતોકા અપની તજ દેવે ઔર, કુલકી સારી ચાલ તજે;
 વનમેં નિશિદિન વિચરે ઔર, ઘસ દુનિયાકા જંજલ તજે,
 દેહકા અપની જલા બલાકે, શરીરકી ભી ખાલ તજે;
 બ્રહ્મજ્ઞાન નહીં હોવે તો ભી, આહે વો અપની સાન તજે,
 નારાયણ તો મિલેં ઉસીકા, જે દેહકા અભિમાન તજે. -૨
 રહે મૌન બોલેં નહીં મુખસે, અપની સારી ખાત તજે,
 બાલપનેસે યોગ સાધે ઔર, તાત તજે યા માત તજે;
 શિખા સૂત્રકો તજે નહિ, ઔર ઉત્તમ અપની જાત તજે,
 ફલ્હી જીવંકો ના મારે ઔર ધાત તજે આપધાત તજે;

ધતના તજે તો ક્યા હોવે જો દેહકા નહીં શુમાન તજે,
નારાયણ તો મિલે ઉસિદા, જો દેહકા અભિમાન તજે. —૩
રહે રાત દિન ખડા ન સોવે, પૃથ્વીકી ભી શૈન તજે,
કપ્ટ ઉઠાવે રહે બેચૈના ઔર દિલકા સખ ચૈન તજે;
મીઠા હોકર બોલે સખસે, કંડુવે અપને બેન તજે,
ધતના ત્યાગે ક્યા હુવા અભિમાન નહીં દિનરેન તજે;
ખનારસી એ મિલે ના હરિસે, આહે સકલ જહાન તજે,
નારાયણ તો મિલે ઉસિદા, જો દેહકા અભિમાન તજે —૪

લાવણી—અહંકાર ન કરવાવિષે

જો કહતા 'હમ કરતે' વો દુઃખ ભરતા હૈ,
જો કરતા જગદે કાર, વહી કરતા હૈ. ટેક.
જો કહતા હમને વેદ પઢે હૈ ચારી,
ઉસદા કહતે હરિ ઉસકી મતિ હૈ મારી.
કોઇ કહેતા હમ મતી હૈ હમ બ્રહ્મચારી;
સખ અહંકારમેં ફૂંસે હુયે નરનારી.
જો અહંબુદ્ધિદા તજે કરે નાચારી;
ઉસદા મિલતે ઇક પત્રખરમેં ગિરિધારી.
જો નિષ્કલ પૂજા કરે વહી ભરતા હૈ;
જો કરતા જગદે કાર વહી કરતા હૈ—૧
જો કહતા હમ તો નિત્ય દાન કરતે હૈ;
ઉસદા પરમેશ્વર નહીં જાન કરતે હૈ.
જો દેવ વસ્તુ મનમેં શુમાન કરતે હૈ;

વો સ્વર્ગ છોડ પ્રિર નરક પાન કરતો હૈ.

જો અહંકાર તજિ હરિકા ધ્યાન ધરતા હૈ;

ઉસકા સ્વામી આદર અરુ માન કરતા હૈ.

જો કરતા હૈ સો વહી વહી કરતા હૈ;

જો કરતા જગોકે કાર વહી કરતા હૈ—૨

જો કહતા હમ હૈ ખડે કવીશ્વર જ્ઞાની;

ઉસકો હરિ કહતે ઇસકી મિથ્યા ખાની.

કોઇ કહતા હમ હૈ ખડે વીર બલવાની,

ઉસકો હમ કહતે યહ તો હૈ અભિમાની.

કોઈ ખનકે ખૈઠે રાજ ઔર કોઈ રાની;

ઇસ પૃથ્વીપર હૈ ખડે ખડે અભિમાની.

ઇસ અહંકારસે અપના દિલ ડરતા હૈ;

જો કરતા જગોકે કાર વહી કરતા હૈ—૩

જો કહતા મૈને ખડા જંગ જીતા હૈ;

વહ મરતા હૈ પ્રિર કબી નહીં જીતા હૈ.

જિસ જિસને મનમેં અહંકાર જીતા હૈ;

વહ દો દિનમેં દુનિયાસે હો ખીતા હૈ.

અખ દેવીસિંહ દિલ ફટા હુઆ સીતા હૈ;

જો કામ કિયા પ્રભુકો અર્પણ દેતા હૈ.

કહે ખનારસી હરિભક્ત વો ન મરતા હૈ;

જો કરતા જગોકે કાર વહી કરતા હૈ—૪

सावणी-साया योगीश्वरी स्थिति

योगी वही जो सकलमें बैठे, देखे दशवे द्वारेका वो;
 कारण करे जगतके सभ और लगे अक्षय करतारका वो. ८
 नाचे गावे ताल जलवे, ध्यान आत्माने धरके;
 सभमें रहे और सभमें न्यास, पूरव होवे योग करके.
 निर्भय होके जियरे निशिदिन, कणहू नही यसे करके;
 अपने आपमें आपका देखे, बन बन है वा नरके.
 जय वह काया त्यागे तब पहुंचे जो परवे पारका वो;
 कारण करे जगतके सभ और लगे अक्षय करतारका वो. १
 प्रसन्न मित और मुक्ति निर्मल, कर्म अकर्म न कुछ जाने,
 द्वैत बावसे अलग रहे, अद्वैत ज्ञानका जमाने.
 समदर्शी और शुद्ध सगाधी, अपनेका आप माने;
 छव जलमें ओठ बावकर, अपने मनमें पढ़िजाने.
 भूमि बार उतारन करन, धरे आप अवतारका वो;
 कारण करे जगतके सभ और लगे अक्षय करतारका वो—२
 जेगुमुके छते और गैथे पदपर अपनी करे भती,
 सारी सृष्टिका योग रहे करे तो भी वही है जाल जती.
 नर अमरमें अपने आपका, देखे छतडी देय गती;
 आपी पिता और आपी पुत्र है आपेसी और आप पनी.
 करे वो प्रलय और वो साद रमै, सकल संसारका वो;
 कारण करे जगतके सभ और लगे अक्षय करतारका वो—३
 पुण्य पापमें अलग रहे दुःख सुखका नहि विचार करे;
 जलमानकी गया अपने सुखमें पार और करे.

આતમદશીં હોય તો અપને સખ કુલકા ઉદ્ધાર કરે;
 ચાહે કરે વો નર પૈદા ઔર ચાહે બનાયે નારકા વો;
 કારણ કરે જગતકે સખ ઔર લખે અલખ કરતારકા વો—૪

સાચા ત્યાગની ખુબી-લાવણી

ધર મીલે ઉસે જો અપના ધર ખોવે હૈ,
 જો ધર રખે વો ધર ધરમેં રેવે હૈ;
 જો રાજ તજ વો મહા રાજ કરતા હૈ,
 ઔર જન તજ સો કલ્હી નહિ મરતા હૈ.
 સુખ ત્યાગે ફીર વો ઔરકા દુઃખ હતા હૈ,
 ધન તજ સો ફીર દૌલતસે ધર ભરતા હૈ;
 જો પલંગ તજ સો કૂલોં પર સોવે હૈ—૧
 જો પર દારાકા તજ વો પાવે રાની,
 ઔર જૂઠ બચન દે છોડ સિદ્ધ હોય ખાની;
 જો દુરબુદ્ધિકા તજ વો હોવે જ્ઞાની,
 મનસા ત્યાગે તો મીલે રીધ મનમાની.
 જો સર્વ તજ ઉસકા સખ કુછ હોવે હૈ;
 જો ધર રખે વો ધર ધર મેં રેવે હૈ—૨
 જો કુછ ઈચ્છા નહિ કરે વો ઇચ્છા પાવે;
 ઔર સ્વાદ તજ તો અમૃત ભોજન ખાવે.
 નહિ માગે તો ફલ પાવે જો મન ભાવે;
 હૈ ત્યાગ મેં તીનોં લોક બેદ થું ગાવે.
 જો મેલા હોકે રહે વો દીલ ધોવે હૈ;

જે ધર રખે એ ધર ધર મેં રાવે હૈ—૩
 જે પક્ષપાતકો તને તો સળકો છતે;
 ચોર કામ તને તો હોય કામ મન ચીતે.
 દરે દેવીસિંહ દરનામ છન્દોને લીને;
 ઉત્તરો ગોવીંદને ગ્રહ લોકપુરી દીને.
 અળ બનારસી ધર ખોલે ગ્રહ જોવે હૈ;
 જે ધર રખે એ ધર ધર મેં રાવે હૈ—૪

લાવણી-ઇશ્વરની અદ્ભુત ગતિ છે.

હકી પુન્ય કરે તો બહા પાપ હોતા હૈ;
 હકી પાપ કરીએ સે પુન્ય આપ હોતા હૈ—૧
 હકી અગન મેં રહકે શીતલ નન હોતા હૈ;
 હકી જલમેં બસકે અગનરૂપ હોતા હૈ.
 હકી દુષ્પમેં સુષ્પ હો પ્રાણ અગન હોતા હૈ;
 હકી દાન કીએ સે અતિ નિરધન હોતા હૈ.
 હકી ગાલી દેને સે બી જપ હોતા હૈ;
 હકી પાપ કરે તો પુન્ય આપ હોતા હૈ—૨
 હકી ભૂલ જાએ તો રાગ વિદ્યા આવે હૈ;
 હકી પડે તો ફીરે એ સખી ભૂલ જાવે હૈ.
 હકી પવન અઘારી હોલે રાગ આવે હૈ;
 હકી ભોચી દોઝર છતેન્દ્રી કલસાવે હૈ.
 હકી ગ્યારીપ દેનેસે બી રાપ હોતા હૈ

કહીં પાપ કરો તો પુન્ય આપ હોતા હૈ—૨
 કહીં જૂઠ બોલકે સચા કહલાતા હૈ;
 કહીં સત્ય બચન કહ નકં બીચ જતા હૈ.
 કહીં ગુરુસે લડકે ચેલા પ્રલ પાતા હૈ;
 કુછ ઉસકા ભેદ લખનેમેં નહીં આતા હૈ.
 કહીં બિયોગ કરકે મિલાપ લી હોતા હૈ;
 કહીં પાપ કરો તો પુન્ય આપ હોતા હૈ—૩
 કહીં દુરખલ જ દે પર્વત લેવે ઉઠાઈ;
 કહીં અતિ બલીસે ઉઠે ન એકા રાધ.
 કહે દેવીસંગ સચ હૈ ઉસકી પ્રભુતાઈ;
 અયે બનારસી તેરી ગતિ લખી ન જઈ,
 જો હોતા હૈ વો આપી આપ હોતા હૈ;
 કહીં પાપ કરો તો પુન્ય આપ હોતા હૈ.

લાવણી—ભગવત્કૃપાવિષે

હાલે કાઠ દારૂમેં આતિશ, તો વો દારૂ જલે નહીં;
 હજાર મનકી ચક્કી હો પર એક મૂંગોઠા દલે નહીં.
 પાની ઉપર તૈરે ખતાસા, લાખ વર્ષ તક ગલે નહીં,
 ઉસકી કુદરતકે આગે કુછ જોર કિસીકા ચલે નહીં.
 સખી ઉસીકે નજદીક હૈ આર કાઠ ખાત ઉસીસે દૂર નહીં,
 ચીંટી પર હાથી ચઢ બેઠે તો વો ચીંટી મરે નહીં.
 બાંધે કચ્ચે સૂતસે જિસકો વો કૈદી ક્યોં કર છૂટે;

ચદ્દ એ ઉસકા દો તો આલ્લન કી સંગલ દમમે દૂટે.
 ખટે ખટે ફરતમ કો કામર ગારકે સરતાપા લૂટે;
 પચ્ચર પર સર્ધ દે ગારે તો ઝો પદાર દમ મેં દૂટે.
 સમ કુજવોણી કરતા હું પર અપને છમ્મે કુચ પદે નહીં;
 ચીંટી પર દાચી ચદ બેઠે તો વો: ચીંટી મદે નહીં.
 ગલિયોંક પચ્ચર વો: ચાદે હીરે મોતી કાલ કરે;
 બના દે વો: દાગલોંકી મોહર મોર દમમે માલામાલ કરે.
 દેવીસિદ્ધ કહે જનારસીંક ખ્યાલ પેં દાઈ ખ્યાલ કરે,
 કયા તાલન દે કાલકી ને કિર હસકા આંકા ખ્યાલ કરે.
 ચ્યના સુખન સુનમેરેં દિલ દરગદ કિશીકા બદે નહીં;
 ચીંટી પર દાચી ચદ બેઠે તો વો: ચીંટી મદે નહીં.

સાધી સરસ દવા નારાયણનું નામ છે—લાવણી

દરમેક દૂદને હે જંગલમે દવા રસાયનકી ખૂટી;
 નારાયણ હે સંજીવન પામ વો ખૂટી દમને લૂટી.
 દાઈ દૂદતા કમ ખૂટીકા ગિરમેં પારા તુરત મદે;
 દાઈ ખાજતા મહીકા ને તન કાયાકે દુઃખ દરે.
 અદુત લોક ખોદે પુલીકા વૃક્ષ કાટને દરે દરે;
 ઉનોઝ બી કિર મમ કાટિયા હેરે સખ્ત ચેખદે ખરે.
 દરિ દરિ ખૂટી દે સમઝો દરિ નાન દે સગિને પરે,
 હસ ખૂટીકા ગિરમેં પાયા વો લાવમાગર સદુજ નરે.
 રામ રસાયન પામ દમને ચાર રસાયન સખ ખૂટી;

નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઈ વહ પૂટી હમને લૂટી.
 ક્રોધ કહે હમ સિંગરફ મારેં કાઢેં હમ ગંધકકા તેલ;
 ક્રોધ દેખતે જડી બિરંગી ક્રોધ ઢૂંઢતે અમ્મર ખેલ.
 હમને સખઠા દેખા યારો ચે તો હૈ સખ ઝૂઠે ખેલ;
 અમર નામહૈ દત્ત નિરંજન ઉસકો અપને મનમેં લેલ.
 મનકો મારકે ખના લે કુરતા જો ગુજરે વહ દિલપરઝેલ;
 તનકો શોધકે શુદ્ધ કરો તુમ તજે જૂઠ ઔર તજે ઝમેલ.
 જૈન શપ્સ કુંકે ધાતુકો ઉનકે હીય કિ હૈ કૂટી;
 નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઈ વહ પૂટી હમને લૂટી.
 ક્રોધ મારતે અલરખ તાંખા ક્રોધ કુંકતે હૈ હરતાલ;
 હમને અપને મનકો મારા મિલે હમે ગોવિંદ ગોપાલ.
 ક્રોધ કહે હમ ચાંદીમારે જિસસે મિલે કુછધન ઔર માલ;
 ઈન કર્મોંકે જો કાઈ કરતા ઉસકા હોતા હાલ ખેહાલ.
 ક્રોધ કહે હમ સોના મારેં ઔર કરેં પૈસોં કા લાલ;
 ઠગ ઠગ લૂટે હૈ દુનિયાકો, ઉસેલી એક દિન ઠગેગા કાલ.
 ખહુત ઘોટતે ખરલમેં ધાતૂ, સંતોને કાયા ધુંટી,
 નારાયણ હૈ સંજીવન ભાઈ, વો: પૂટી હમને લૂટી.
 ક્રોધ મારતે હૈ કલધ કા, જિસમેં હોવે પુષ્ટ શરીર;
 ધરકા કુંકેઢ તખાહ કિયા જિસને વો અમનસે હોવે ફકીર.
 સાધુકા હૈ નહિં ધર્મ જો, મારેં ધાતૂ કરકે તદખીર;
 કહે દેવીસિંહ હરિકહો, યહાજહવા તખહોવે અકસીર.
 ખાક સારકીજખાં રસાયન, ઈસમેં હૈ હરએક તાસીર;
 જખાંસે વહ મુદેં કા જિલા દે, જખાંસે દે દાલે જગીર.

બનારસી જે કહ્યું હમારી, રામ નામમે' હુ ધુટી.
નારાયણ હું સંજીવન વાઈ વડ પૂટી હમને' હુટી.

લાવળી-ખરા પેમી ભક્તોનો માર્ગ જૂદોજ હોય છે.

દુનિયામે' લાખોઈ પંચદા હમને દેખા સાલા હું
પર જો દેખા, કુછ આશકોંદા હનકા પંચ નિરાલા હું.
માઠ જાનપર ખાઈ મલે આર સેલી કદની હાલે હું;
કોઈ રંગા લેતા હું બસકો, અપના બેસ સમાલે હું.
કોઈ માન કોકર ખોડે નહીં કિસીસે બોલે આવે હું;
કોઈ પ્રણયે નાહ કાનકો પિયે મધકે ખાલે હું.
કોમને લગ્યા તિલક દિયા આર પદને તુલસી માલા હું;
પર જો દેખા કુછ આશકોંદા હનકા પંચ નિરાલા હું.
કોઈ રાત દિન ખોડે જો આર કોઈ હાય હાથે હું
કિસીકા દેખા, ખોડે જો આર હરિમે' ધ્યાન લગાયે હું.
કિસીને અપને જાનકો રાગા નનપર જાયે ખાયે હું,
કિસીને અપને શિરપર લાયે લાયે ખાલ ખાયે હું.
કિસીકે તનપર વસે નદી આર કોઈકોઢે ગુગાકાવાયે;
પર જો દેખા કુછ આશકોંદા હનકા પંચ નિરાલા હું.
કોઈ સંવદા બના આર કોઈ કદના હમ તો હંટી હું;
કોઈ તપસ્યા કરતે હું આર કોઈ ખને વનખંડી હું.
કિસીકે મહાર ખજ હું આર કોઈ ફરકતી જંડી હું.
ખિના મરકે હું પ્રકીર જો વો તો ખોડે ખાખંડી હું;

કિરીને મસજીદ બનવાઈઐરકાઈને રચા શિવાલાઈ.
 પર જો દેખા કુછ આશકાંકા ઉનકા પંથ નિરાલા હૈ;
 કાઈ કહે હમયતીહૈ ઐર કાઈ બના બડા વૈરાગી હૈ;
 બિના ઇશક ઢેનહીં કિસી કી લવ સદ્ગુરુસે લાગી હૈ;
 બનારસીને ઇશકમેં અપની જીતે જી કાયા ત્યાગી હૈ;
 રહી ન મતલબ દીલમેં કુછભી દુખાભી સુનકે ભાગી હૈ.
 રામકૃષ્ણકા સખુન યહી સમજો તુમ સખપરખાલા હૈ;
 પર જો દેખા, કુછ આશકાંકા ઉનકા પંથ નિરાલા હૈ.

મસ્ત અવધૂત રીતિ-લાવણી

જીસકે દિલપર જો પ્રભુનામ બસ્તા હૈ,
 ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ-ટેક.
 સદીંમે આશક પીતે હૈ સરદાઈ,
 ગર્મીંમે સંખીયા ખાય રહે ગર્માઈ.
 ખારિશમેં સુખે ધપમેં હો હરિયાઈ,
 ઐસે મસ્તોંસે સર્ખી ખાત બનિ આઈ.
 વો દાગકો સમજૈ દિલપર ગુલ દસ્તા હૈ,
 ઉન મસ્તોંકા દેખો ઉલટા રસ્તા હૈ. ૧
 વો દિનકો સોવે સારી રાતભર જાગે,
 શૂરોંસે લડે ગિદડકો દેખકર ભાગે.
 નહિં મિલે તો માંગે લીખ મિલેતો ત્યાગે;
 ઐસે શાહોંસે હરેક ખાદશાહ માગે.
 અનમોલ હૈ સોદા વો લી ઉસે સસ્તા હૈ;

ઉન મરેનોંકા દેખો ઉલટા રેતા હૈ. ૨
 ખેતીકા મુખા ઉસરમેં અન્ન ઉપજાવે,
 આશિક આદિક જો આદે કર દિખાવે.
 એમે મરેનોંકા ઠાઈ નદી દેસતા હૈ;
 ઉન મરેનોંકા દેખો ઉલટા રેતા હૈ. ૩
 જળ પેટ બરે તળ ખાનેકા મગવાને;
 આર બૂળ યગે તો કુછ ભોજન નહિં ખાતે;
 મૂળમેં રીખેં પરિતોડા શિખલાતે;
 કહે બનાસી હમ નઈ નહ ખાતે ગાતે.
 પ્રસ કરસે જો કાઈ અપનાદિસ કરતા હૈ;
 ઉન મરેનોંકા દેખો ઉલટા રેતા હૈ. ૪

લાવણી-ભગવાનપ્રત્યે પ્રાર્થના

કર દયા દારોઢે કહ હૈન ગિરિધારી;
 કરજાનિધિ કમલા કરો મેં સરણ તુમ્હારી. ૧૬૬
 સખ સંકટ મેરે દર કહે અખ સવાગી;
 દિસિસિદિ બાપુર કહે અખ સવાગી.
 અપને અખ મુઝેદુનુર કહે તુમ સવાગી;
 ચરણોંદી મુઝે તુમ પૂર કહે અખ સવાગી.
 ગદ કામ તો મેરા નરર કહે અખ સવાગી;
 લાગેમેં મુઝે મરણુર કહે અખ સવાગી.
 હો નિજામ પદ્મ પ્રદા આપ અવતારી,
 કરજાનિધિ કમલા કરો મેં સરણ તુમ્હારી.

સખ કસૂર મેરા માપ આપ અખ કીજૈ;
 શિર ચરણોમેં અપને મેરે ધર લીજૈ.
 યહ ઉમ્ર સદા દિનરાત ધડીમેં છીજૈ;
 કર મેહર પ્રભુ કછુ ભક્તિ અપની દીજૈ.
 એક અરજ મેરી ગરીબકી સુન લીજૈ,
 દિલ ભક્તિમેં ઠવલ તુમારી લીજૈ
 હરિ હર લો તનકી પીર હુવા દુખ ભારી,
 કરુણાનિધ કરુણા કરૌ મૈં શરણુ તુમહારી.
 તુમ જો ચાહે સૌ કરૌ આપ યદુરાધ;
 રાઈસે ગિરિ કર દેતે ગિરિસે રાઈ;
 હૈ સત્ય સત્ય સાચી તેરી પ્રભુતાધ;
 તર ગયે વહી જિસને તુમસે લવલાઈ.
 દેવીસિંહ જિસને તુમારી મહિમા ગાઈ;
 વહુ ભવસાગર કે પાર ઉતર ગયે ભાઈ.
 કહે બનારસી અખ રાખો લાજ હમારી;
 કરુણાનિધિ કરુણા કરૌ મૈં શરણુ તુમહારી.
 સખ સંતોંકા તુમ આપને હી તારા હૈ;
 અહસે યહ ગજકા તુમહીને ઉખારા હૈ.
 પ્રહ્લાદકિ ખાતિર નરસિંહ તન ધારા હૈ;
 નખસે નાલીકા ચીર અસુર મારા હૈ.
 મુઝકા વો નામ શ્રીનારાયણ પ્યારા હૈ;
 પ્રભુ તેરે બિન અખ કોઈ ન હમારા હૈ.
 ક્યોં મેરે વાસ્તે કરી દેર બનમારી;

करुणानिधि करुणा करे भैं शरण तुम्हारी.
पांथो पांठवडा साथ दिया है तुमने;
अजमे सणियनसे रंग दिया है तुमने.
कालिदा नाथ छ तंग दिया है तुमने;
कंसासे जय छि जंग दिया है तुमने.
दुर्योधन रामसे छ तंग दिया है तुमने;
सथ आगुशे छे आरंग दिया है तुमने.
अथ मेरे पांग जूतो छे गाग सुराही;
करुणानिधि करुणा करे भैं शरण तुम्हारी.

सावणी—अथ भित्ति छे तुम आज खुले पट बटके

दम तेरी यादमे प्रभु गोल दिन बटके,
अथ भित्ति छे तुम, आज खुले पट बटके. रेक
कछ पार गयास, तेरी यादमे बटके;
छि पाया मेने, नाम नेन रट बटके.
छिये रंग अलख मंजु, जग नहि कटके;
दीलदी देदशत सथ निकल गछ छट बटके.
कदी साथ तरद दीये छे तुमने बटके;
अथ भित्ति छे तुम, आज खुले पट बटके. १
छरा अमृत तुमारी, अलख नागनी बटके;
डोह छपरसे देये, छेनछे तो छि बटके.
अगर देये छाया नाग, तो सर छे पटके;

અલખોં કા ચઢે જો જહેર તો ધરકા સટકે.
 હમ હુએ ભક્ત મજબૂત, જહાં કહાં હટકે;
 અખ મિલે હમેં તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૨
 પ્રદહાદને લીયા દીલ, ભગવત સેં દટકે;
 સખ સુખ દીયા તન બદન ઉસીપર અટકે.
 સૂલી પર ચઢે પ્રદહાદ, ઉસીપર મટકે;
 નહિ નોક જરા સૂલીકી, જગરમેં ખટકે.
 જખ દેખા હમને ઉન્હે, તો દીલ ક્યા પટકે;
 અખ મિલે હમેં તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૩
 જખ ખુલે કિ વાડે, આપ કપટકે પટકે;
 મનમેં પાયે દીદાર તો બનસી ઘટકે.
 સીર મોર મુગુટ ક્યા, કસે જરી કે પટકે;
 કહે દેવીસીંહ ચે અજખ, ખેલ નટપટકે.
 કહે બનારસી હમ ચાકર નાગર નટકે;
 અખ મિલે હમેં તુમ, આજ ખુલે પટ ઘટકે. ૪

જૂઠાં જૂઠાં ભજનોમાંથી લીધેલી ધુનો*

- ૧ રે વેચાણી હું તો હરિવરને હાથે, (૨)
નેહલો રે લાગ્યો નંદના નંદન સાથે—વે૦
- ૨ બના હૈ નર બના હૈ, ધર છોડી એક દિન બના હૈ
દાસ મુકુંદ આશ તજ બઢી, શ્રીહરિચરણ ઠિકાના હૈ—
બના હૈ૦

* દરેક ધુન વારંવાર બોલવાની છે.

૩ કાતુડા દેદે ચાલી રે થઇ મતવાલી (૨)
જે ચાલે કાતુડાની દેદે તેની ખેપ ન જાય
હઠી ખાલી રે—થઇ૦

૪ નમ સાચે રંગીલા નાથ રે, ભાંધી છે જેલી રે;
મારો દેતે કાલ્યો છે તમે હાથ રે, ન દેશો મેલી રે.

ગરબી

૫ વડાલા મારી શુદ્ધ શુદ્ધ તેં હરી લીધી રે,
તારે લટકે વેગગણુ લીધી. વડાલા૦

૬ તેરી લેહં રે ખલ્યા મત જા મધુરા તેરી૦
હદનગસોદા મૈયા અપને મુનકુ તું તો બોરા શ્યામ
નદિ અતુરા—તેરી૦

પ્રબુને વિનતિ

૭ અમે આવ્યાં નમારે આશરે અલખેલાજી,
તવે શું હરીએ જમ સાસરે ! અલખેલાજી—(ટક)
મને ફેરવું ફળ અપદીંગ મળ્યું અલખેલાજી,
મારું મનગમતુ મુજને મળ્યું અલખેલાજી—અમે૦
આ નીરલો લાગ્યો હાથમાં અલખેલાજી,
તમે સદાએ રહેજો સાથમાં અલખેલાજી—અમે૦

—૨૦૩—

મહાત્મા ઋષિરાજની પ્રભુપ્રેમ ઉત્પન્ન થાય ને
લક્ષિતને ટેકા મળે તેવી ધુનો*

- ૧ પ્રાણિયા પ્રાણિયા પ્રાણિયા રે, લજી લેને પ્રભુજીને પ્રાણિયા;
આવશે જન્મ ઉધરાણીયા રે, લજી લેને—ટેક.
- ૨ નાવડી નાવડી નાવડી રે, તને હરિ ભજ્યાની રીત નાવડી;
એળે ઉમ્મર ખોધ આવડી રે, તને હરિ ભજ્યાની ૦ ટેક.
- ૩ સદા સુખિયા જગતમાં સંત, દુરીજન દુખીયાં રે;
નાવે અઠળામણનો અંત, મૂરખમાં સુખિયા રે.
- ૪ ઝહાલીડા ચઢજો ઝહારે રે, બળવંતા બેલી;
કપાશે બંધન ક્યારે રે, બળવંતા બેલી—ટેક.
વહાલાજી મારા નથી આ વેળે કોઇ મારું;
છે શરણું એક તમારું રે.
- ૫ તાણી તાણી રે લીધાં તાણી, મારે ઝહાલીડે
ચીતડલાં લીધાં તાણી—ટેક.
ઝર થયાં જગનાં સહ સુખડાં, લાવણ્યમાં રે લોભાણી—મારું;
૬ દુનિયા રૂઠી ને શું કરશે, પ્રભુ જના બેલી;
કોઇના માર્યા ક્રમ મરશે, પ્રભુ જના બેલી—ટેક
- ૭ હારે લેને લહાવો રે લેને લહાવો;
હારે હવે નહિ મળે ફરી યોગ આવો રે. લેને—ટેક.
- ૮ અરે જીવ શું કરવા આયડે,
પ્રભુની ગમ ગુરુ વિના નહિ પડે—ટેક.

* દરેક ધુન વારંવાર બોલવાની છે.

૯ રાખોને રીત હમારી, હમારા હો તે રાખોને
રીત હમારી—ટેક.

૧૦ નહિ ઘરૂં નહિ ઘરૂં નહિ ઘરૂં નહિ ઘરૂં રે,
પાછાં પગલાં દવે હું તો નહિ ઘરૂં.

૧૧ હવે કુણુ અય કાશી, ચિંતા ટળી રે લોલ;
મળ્યા વૈકુંઠવાસી, વેળા વળી રે લોલ.

૧૨ વારી વારી જાહ વારી, મારા બદાલીડાના
ગુખડલાપર વારી. ટેક.

એ ગુખડે મુને એક પલકમાં,
ભવજળ ખૂટતાં હમારી—મારા બદાલીડાનાં

૧૩ દારી દારી રે હું તો દારી, મારા બદાલીડાની
લાખ ફેરા હું તો દારી. ટેક.

આજતેડયા મારે આંગણે આવ્યા,
ઢાઢી ગંગા ને ઢાઢી કાશી—મારાં

સેવા સીધી છે હરી શિરનાં રે સાટાં,
હરાની જનને તો હાંસી—મારા બદાલીડાનીં

૧૪ ગળે ગળે શરમે દવે શામળિયા,
દરિ દરિ શામળિયાજી એ બહુ બળીયા—રાખોં ટેક.

૧૫ રટવા રટવા આવ્યો છે તું તો સમને રે, રટવા રટવા. ટેક.

૧૬ નંદલાલા અમે તો તારાં દાસદિયાં,
પૂજ્યાલા અમે તો તારાં દાસદિયાં, નંદલાલા. ટેક.

૧૭ ગોવિંદ બહુયાનિના ને વરસો ગાળિયાં રે, ગોવિંદં ટેક.

૧૮ ચાકરી ચાકરી ચાકરી રે,

કરી લેની પ્રભુજીની ચાકરી; કરી લેને૦ ટેક.

૧૯ નહિ કંઈ, નહિ કંઈ, નહિ કંઈ,

દુરિજનિયાંની સંગત નહિ કંઈ. ટેક
વસ્તીમાં વસવાનો નહિ જોગ આવે,

તો જંગલમાં પ્રસ્તો કંઈ—દુરિજનિયાં૦

૨૦ નવ જાય ઝખકડીથી જામની, રાવ પ્રગટે રહે નહિ રાત;
ગુરુ એવા ગોતીયે.

બોધ સુણતાં કરમ બળે બાપડાં,

ઝટ ખોવાય જીવની જાત—ગુરુ એવા૦

૨૧ સીતારામ સગા છે સમજ રે,

સમજ રે સમજ રે સમજ રે; હો! સીતારામ૦

૨૨ ભજનવિના મૂરખ મરે રખડી રે ભજનવિના. ટેક.

૨૩ રંગરેલ રામ સભા ધન્ય રાતડલી,

રંગરેલ ધન્ય રે ધન્ય આ વાતડલી.

૨૪ માથે ઢાપી રહ્યો છે કાળ રે, ઉંધ તને કેમ આવે;

પાણી પહેલી બાંધી લેને પાળ રે, ઉંધ તને કેમ આવે.

૨૫ ધીરજ ધરને અરે અધીરા, ઈશ્વર દેશે અન્ન જોને;

બલકંતણો છે પ્રભુને ખટકો, માને સાચું મન જોને.

૨૬ પછે નહિ મળે હાવો જોગ રે, અવસર આવ્યો છે.

૨૭ જાણી જાણી મેં તો જાણી રે,

આ તો દુનીયા દિવાની. ટેક.

પંડિત કાજ વેરાગી પુરાણી,

કુણ રાજ કુણ રાણી રે; આ તો દુનિયા દિવાની.

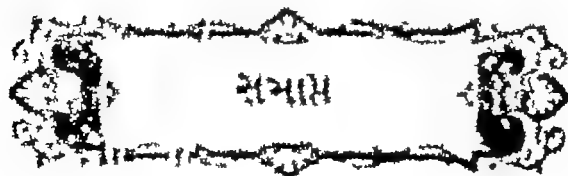

- (૧૦) જય જય યશોદાનંદનકી (૨)
દશરથસુત આનંદ કંદનકી—
- (૧૧) રાધે કૃષ્ણ પ્રભુ કુંજખિહારી,
ભોરલીધર ગોવર્ધનધારી—
- (૧૨) જય જય ગોવર્ધનધારી, મુકુન્દ માધવ ગિરિધારી—
- (૧૩) રામા કૃષ્ણા ગોવિંદ ગોપાળ હરે (૨)
ગોપાળ હરે, ગોપાળ હરે—
- (૧૪) નરહરિ નંદલાલ, ભભે ગોવિંદ ગોપાળ,
ગોવિંદ ગોપાળ, ગોવિંદ ગોપાળ—
- (૧૫) હરિ નારાયણ, ગુરુ નારાયણ—
- (૧૬) રામચંદ્ર રઘુવીર, જય જય રામચંદ્ર રઘુવીર—
- (૧૭) હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ,
હરિ નારાયણ, હરિ નારાયણ, નારાયણ હરિ,
હરિ નારાયણ હરિ, હરિ નારાયણ હરિ—
- (૧૮) હરિ હરિ નારાયણ હરિ—
- (૧૯) શ્રીમન્નારાયણ નારાયણ નારાયણ—
- (૨૦) રણછોડ રંગી, મારા જનમો જનમના સંગી;
રણછોડ રાયા, મુંને લાગી તમારી માયા.
રણછોડ રસીયા મારા હૃદયક્રમણમાં વસીયા.
- (૨૧) તેરી બન જયગી, તેરી તો બન જયગી;
તેરી બન જયગી, ગોવિંદ ગુણ ગાયસેં—
- (૨૨) હરિ મોટા હરિ મોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા—
બાકી સર્વ ગયોટા, સૌથી હરિ મોટા હરિ મોટા—

- (२३) सख्या सख्या हय नाम तेरा हरि विहङ्गा—
हरि विहङ्गा, प्रभु विहङ्गा—
- (२४) हमार राम धनी हयछ हमार क्का क्की हयछ—
- (२५) हमारी राम राम सयसे, हमारी राम राम सयसे;
हमसें लुगसें गुरुगोविन्दसें, राधु बंगत सतोसें—
- (२६) राधे गोविंदा, राधे गोविंदा,
गोविंद गोपाण, कृष्ण राधे गोविंदा—
- (२७) गोपाण कृष्ण, राधे कृष्ण—
संत धुनी

- (२८) रामोपा तुकाराम—
- (२९) निवृत्ति ज्ञानदेव रामोपा, मुक्तापाछ ओकनाथ
नागदेव तुकाराम—

अभ्युतं देशवं रामनारायणम्
कृष्णदासोदरं वासुदेवं हरिम् ।
श्रीधरं भाषव गोपिकावल्लभम्
श्रीलक्ष्मणनायकं रामचंद्रं भजे ॥

ઉત્તમ અને સસ્તું સાહિત્ય

અતિ ઉત્તમ ધાર્મિક ગ્રંથો

ગ્રંથનું નામ	પૃષ્ઠ	કદઘંચ	મૂલ્ય
*તુલસીકૃત રામાયણ-૪૦ ચિત્રોસાથે ...	૧૩૫૦	...	૬૧૧૧×૧૦ ૬)
+મહાભારતનું શાંતિપર્વ ...	૬૦૦	...	૬૧૧૧×૧૦ ૬)
ગિરધરકૃત શુદ્ધ રામાયણ ...	૭૮૪	...	૫૧૧૧×૬ ૨૧
અખાની વાણી—મનહરપદ સાથે ...	૫૦૦	...	૫×૮ ૧૧
પ્રીતમદાસની વાણી—સર્વથી મોટો સંગ્રહ...૪૨૦	...	૫×૬	૧૧
છાટમની વાણી—ગ્રંથ ૧ લો ...	૨૬૪	...	૧૧
ધર્મતત્ત્વ—બકિમચરિત્રસાથે ...	૨૪૮	...	૦૧૧
યોગતત્ત્વ ...	૩૮૪	...	૧૧
શ્રીવાદમીકિ રામાયણ—મોટા બે ભાગમાં .. ફરીથી છપાય છે			
x મહાભારતનાં આદિ અને સભાપર્વ ...	૬૦૦	...	૨)
શ્રીદાસબોધ—નવી આવૃત્તિ ...	૬૨૦	...	૨૧
શ્રીજ્ઞાનેશ્વરી ભગવદ્ગીતા—નવી આવૃત્તિ ..	૭૦૦	...	૨૧૧
શ્રીમદ્ભાગવત—ઉત્તમ ભાષાંતર...	૭૦૦	...	૮×૧૧ ૫)
શ્રીરામકૃષ્ણકથામૃત—બંને ભાગ ભેગા	૬૫૦	...	૨૧
સ્વામી રામતીર્થ ગ્રંથ ૧લો ભા. ૧ થી ૫...	૫૮૦	...	૨)
“ “ ગ્રંથ ૨ નો ભા. ૬ થી ૯ ...	૬૮૦	...	૨૧
“ “ ગ્રંથ ૩ નો ભાગ ૧૦-૧૧ ...	૫૨૮	...	૨)
“ “ ગ્રંથ ૪ થો ભાગ ૧૨-૧૩ ...	૬૪૦	...	૨)
સ્વામી વિવેકાનંદ ગ્રંથ ૧લો ભા. ૧-૨-૩...	૫૭૫	...	૨૧
“ “ ગ્રંથ ૨ નો ભાગ ૪-૫ ...	૬૦૦	...	૨૧
“ “ ભાગ ૬ થી ૮ નો આ ...	૧૦૦૦	...	૫×૬૧૧ ૩૧

* + આ બંને પુસ્તકો સ ૧૯૮૨ની દશરાસુધી ખાસ દિક્ષાયતે મળશે

x આની નવી આવૃત્તિવાળી પ્રતના રૂ ૪) છે.

શ્રી બાજ ૬ ગો-મં-પૂર્ણ ચરિત્ર...	૭૪૦	...	૨૧૧
શ્રી બાજ ૧૦ ગો-સાગરોત્તમ	૨૦૦	...	૧૧
શ્રી બાજનચરિત્ર અથવા ભક્તિરસામૃત	૬૦૮	...	૫૪૬ ૧૧૧
શ્રી બાજનમાગર-૧૧ી સ્થાગિ	૨૦૦	...	૫૪૮ ૧૧૨
સ્વર્ગલુ વિમાન	૩૮૪	...	૫૪૬ ૧૧૩
સ્વર્ગની કૃત્તી	૨૭૮	...	૫૪૬ ૧૧૪
સ્વર્ગનો અવતાર	૩૨૪	...	૫૪૬ ૧૧૫
સ્વર્ગનો પ્રકાશ	૩૨૬	...	૫૪૬ ૧૧૬
બાગવદગીતા-સુખગતી ત્રીમાસદિન	...	...	૧૦૧
બાગવદગીતા મરણી ૩ દિવસી ત્રીમાસદિન	...	...	૧૦૨
બાગવદગીતા-મુક્તમાત્ર-મધ્યમ તથા મોટા અક્ષરમાં બે અને ૧૦	...	...	૧૦૩
પંચસ્તનગીતા-મુક્તમાત્ર-તાતા, મધ્યમ તથા મોટા અક્ષરમાં બે અને ૧૦	...	...	૧૦૪

હિત્તાદ અને ચિતનાપ્રેરક પુસ્તકો

શુભસંમલ	૨૦૦	...	૫૪૬ ૧૧૭
આગળ વરો	૪૬૮	...	૫૪૬ ૧૧૮
આદર્શ દર્શનમાળા-આનંદ ૧ થી	૮૩૬	...	૫૪૬ ૧૧૯
બંધિનિષ્ઠામાળા-ધર્મતત્ત્વ સાર	૫૬૦	...	૫૪૬ ૧૨૦
માધ્યમના શુદ્ધાન્તો (આદ્ય ૫૬)	૭૨૦	...	૫૪૬ ૧૨૧
સુખ, માધ્યમ અને અમલિ	૫૫૨	...	૫૪૬ ૧૨૨
મનુષ્યવચન (આદ્ય ૫૬)	૨૧૬	...	૫૪૬ ૧૨૩

હિતિદાન અને વૈદ્યસંબંધી હિપચોગી પુસ્તકો

રાજસ્થાનનો હિતિદાન-એ મોટા પાંચમા	૧૫૨૮	...	૧૧૧૨ ૧૦
આર્યકિશક અથવા દિવસો વૈદ્યસંજ	૭૦૦	...	૧૧૧૨ ૧૧
આર્યકિશક આમાન્ય જ્ઞાન-ગોપીજીવ	૧૪૦	...	૫૪૬ ૧૧૨

ગોપીજીવ હિતમ દરવનચરિત્રો

રાજાની કૃત્તી	૩૮૪	...	૫૪૬ ૧૧૩
શ્રી બાજનચરિત્ર	૪૦૮	...	૫૪૬ ૧૧૪
દિવસો રાજાની કૃત્તી દરવનચરિત્ર	૧૨૮	...	૫૪૬ ૧૧૫

મહાન નેપોલિયન યોનાપાર્ટ...	...૮૪૦ ...	॥	૩)
સ્વામી રામતીર્થની જીવનકથા ...	...૬૪૦ ...	”	૨)
સ્વામી વિવેકાનંદનું સંપૂર્ણ જીવનચરિત્ર	૭૪૦ ...	૫૪૬૧૧	૨૧
જગતનો મહાન પુરુષ (મં ગાંધીજી)	૩૫૦ ...	॥	૧૧
મહાન સમ્રાટ અકબર ...	... ૩૫૨ ...	૫૧૪૮૧	૧૧
શ્રી શિવાજી હવ્રપતિ ...	... ૫૨૮ ...	૫૧૧૪૮	૨૧
વીર દુગાદાસ ...	... ૨૪૦ ...	૫૧૪૭	૦૧૧
ભારતનાં સ્ત્રીરત્નો-ગ્રંથ ૧ લો	} ૨૧૦૦ ... ૫૧૧૪૮૧ (૬)	છુટક દરેક ભાગના ૩ ૨૧	
” ” ગ્રંથ ૨ જો			
” ” ગ્રંથ ૩ જો			

સ્ત્રીઓ તથા પુરુષોમાટે યોગ્યપ્રદ વાર્તાઓ

દુઃકીવાર્તાઓ-ભાગ ૧ થી ૪ ભેગા	૬૦૦ ...	૫૪૮	૨)
દુઃકીવાર્તાઓ-ભાગ ૫ મો-૨૮, સાંસારિક વાતો	૩૦૪ ..	૫૪૬૧૧૦૧૧	૦૧૧
દુઃકીવાર્તાઓ-ભાગ ૬ થો-યોગ્યપ્રદ ૨૭ વાતો	૩૬૦ ...	॥	૧)
દુઃકીવાર્તાઓ-ભાગ ૭ મો-અનેક વાતો	૩૫૦ ...	॥	૧૧

બાળકોમાટે ખાસ ઉપયોગી પુસ્તકો

સદ્ગુણી બાળકો-૬૯ બનાવેતો સંગ્રહ	૧૨૮ ...	૫૪૭૧	૦૧
બાળસદ્ગુણ-વાર્તાઓરૂપે ધાર્મિક શિક્ષણ	૧૧૨ ...	૫૪૬૧૧૦૧૧	૦૧૧
બાળકોની વાતો-રસિક વાતચિતરૂપે ૨૧ પાઠ ૯૬	... ॥	૦૧	
દુઃખમાં વિદાય્યાસ-સચોટ સાચાં દષ્ટિતો	૯૦ ...	૫૧૪૮	૦૧
સુયોધક નીતિકથા ...	... ૧૮૪ ...	૫૧૪૭	૦૧

પુસ્તકો મંગાવનારને खास सूचना

૧-ચોરોજ ઉપરાંત ૨૭૭૮૨ તથા વી. પી ખર્ચ પછી રૂ. ૧૦ સુધીનું રૂ. ૦૧ જૂદું લાગે છે. ૨-મંગાવેલામંના જે જે ન આવે તે ખલાસ સમજવા. ૩-પૂરું મૂલ્ય પ્રથમથીજ મોકલીને દશેક રૂ.ના પુસ્તકો રેલ્વેરસ્તે મંગાવવાથી ખર્ચ ખડુ ઓછો આવશે. ૪-કમર્સ કમ ૨૫) નાં લેનારને કમીશન પણ મળશે.

સસ્તુ સાહિત્ય વર્ધક કાર્યાલય-અમદાવાદ અને મુંબઈ

ઉત્તમ પુસ્તકો જૂજ હિંમતે પૂરાં પાડનારી, ૧૬ વર્ષથી ચાલતી

વિવિધ ગ્રંથમાળા

દરવર્ષે ૫૫૫ X ૮ અને ૫ X ૬ ના કદનાં ૧૬૦૦ પૃષ્ઠનાં
વિવિધ વિષયનાં ઉત્તમ પુસ્તકો માત્ર રૂ. ૪ માં
અને પાકાં પૂઠાં સાથે ૫) માં મળે છે. પોંઆફ.

સંવત ૧૯૮૨માં "દાનવીર કારતેગી" નીકળી ચુક્યું છે. ખીલ
પુસ્તકો-અર્થના પુસ્તકોમાંથી તેમજ અસાધ્ય અને અસદાકર, દુઃખી
વાનોનો નવો જાગ, ટાંગેચૂન લારતધર્મ, લેગસ સેલનનાં પુસ્તકો,
આત્મીય નીનિધ્યાઓ, રવામી વિવેકાનંદનો યાત્રાગીત, સુખોપ ગ્લાકર,
પિંચપૂકા, ગોરવામીચરિત્ર, સંતવાળીનાં પુસ્તકો, મુસામાન મહાત્મા,
ઓ ૧૦માંથી નીકળશે

ખાસ સૂચના—આ માળાનું વર્ષ દાનતકી સરૂ થાય છે. દાહ
પણ મામમાં મારક થવા છતાં આખા વર્ષનાં પુસ્તક મળે છે અને સવા-
જમ પણ આખા વર્ષનું લેવાય છે.

આ માળાના આગલાં વર્ષોના હજી મળતા સેટ

સંવ ૧૯૬૬નાં ત્રણ પુસ્તક—પૃષ્ઠ ૧૫૦૦, રૂ. ૨૫, પાકાંપૂઠાં ડા.
રવામી વિવેકાનંદ જાગ ૧-૨૬, જાગ્યના સુણાઓ, દુઃખીવાનોનો જાગ ૧ મો.

સંવ ૧૯૬૮ નાં ત્રણ પુસ્તક—પૃષ્ઠ ૧૫૦૦, રૂ. ૩૫, પાકાંપૂઠાં ડા,
રવામી વિવેકાનંદ જાગ ૨ મો. સ્વર્ગની છંદશી, જગતનો મહાન પુસ્તક

સંવ ૧૯૬૯નાં ત્રણ પુસ્તક—પૃષ્ઠ ૧૫૦૦, રૂ. ૩૫, પાકાં. પૂઠાં ડા,
દુઃખીવાનોનો જાગ ૩ મો, હાઈન્ડ ટોલરેન્સ, રવામી વિવેકાનંદનો સુલોચન

સંવત ૧૯૮૦ નાં ત્રણ પુસ્તક—નિઘિ આજદ ની પૃષ્ઠ ૧૧૦૦, મુસ
માર્ગે રૂાં ૪, પાકાં પૂઠાં પોંઆમી સમતીર્થ સમ ૩ ને જાગ ૧૦-૧૧,

મહાન ત્રેપાલિયન મોલાપાર્ટનું ચિરંજીવ ચરિત્ર, બંદિયાનું મર્મતર

સંવત ૧૯૮૧નાં ચાર પુસ્તક—(૧) ૫૫૫ X ૮ નાં ૧૬૦૦
પૃષ્ઠનાં પૂઠાં ૨, ૫૫૫ X ૫) આત્મીયમનીર્થ—પૃષ્ઠ ૪૫૦, જાગ ૧૨-૧૩,
મહાનતર, રવામી આજદ, આજદ દયાનમજી.

સરેવું સાહિત્ય વર્ષ ૬ દાર્યાસિય—અમદાવાદ અને મુંબઈ

દરેક ઘરમાં તીજેરી

આપણા ચોરો હુશિયાર થવા લાગ્યા છે અને તીજેરીઓ ફાડવા માંડી છે, એ સૌ કોઈ જાણે છે. એવા ચોરોની ચાલાકીથી બચવાને ગોદરેજે નવી જાતની પોતાની પેટટ કરેલી શોધની ચોરના હુશિયાર તેમજ આગસામે ટકે એવી તીજેરીઓ બનાવવા માંડી છે. એ તીજેરી માપમા ૧૪ ઇંચ ઉચી, ૧૮ ઇંચ પહોળી અને ૧૫ ઇંચ ઊંડી છે. ચોર તેમજ આગસામે ટકે એવી હોવા છતાં કિંમત ફક્ત રૂ. ૯૦ છે. દરેક ઘરમાં વપરાય એવા હેતુથી મોટી સંખ્યામાં બનાવવામાં આવી છે અને તે કારણે નાની કિંમતે વેચી શકાય છે. એ તીજેરી કપાટની અંદર રાખી શકાય એવી છે. એ તીજેરીઓ તેમજ હાલમાં બનાવવા માંડેલી પેટટ કરેલી શોધની મોટી સાડા છ ફુટ ઉંચી એ દરવાજાની શોભાયમાન લોખંડની કપાટ જોનાર કોઈકજ એવા હોય છે કે જે ખરીદવાનું મન કરે નહિ.

ગોદરેજનું કારખાનું { કારખાનું-એસ કે પની પાસે-પરેલ-મુંબઈ
દુકાન-વિક્રલ વાડીના નાકે-કાલખાદેવી

ગોદરેજનો કપડાં ધોવાનો સાબુ

બહુ લાખા અનુભવ પછી ગોદરેજે આ સાબુ બનાવવા માડ્યો છે કંમતમાં સસ્તો હોવા સાથે સારા વિલાયતી સાબુના જેવો છે કે નહિ તેની સમજ વાપરવાથી પડશે. દરેક જાણીતા દુકાનદારોને ત્યાં મળશે.

ગોદરેજનું ઘર રંગવાનું બેલતેલ

આમાં ઘાસલેટ યા બીજું કશું પણ ભેળવવામાં આવતું નથી. એ તેલ દરેક બાબતમાં ઉંચામાં ઉંચા વિલાયતી તેલની બરાબર ઉતરે છે, છતાં કિંમતમાં વિલાયતીથી ૨૦ ટકા કમી હોય છે. મોટા કંટ્રાક્ટરો અને ઇંજનેરો બહુ ખરીદે છે.

ગોદરેજ ઓઈલ એન્ડ સોપ કું. સુરતી મહોદ્દા, ડાંકનરોડ, મુંબઈ

